

Godišnji izveštaj 2019.

Godišnji izveštaj 2019.

Sadržaj

Najznačajniji finansijski pokazatelji	7
Pismo predsednika Upravnog odbora	8
Uvodna reč predsednika Izvršnog odbora	10
Makroekonomsko okruženje i bankarski sektor	12
Elementi strategije i planiranog razvoja Banke	22
Poslovanje sa stanovništvom i malim biznisom	26
Poslovanje sa privredom	32
Upravljanje sredstvima i investiciono bankarstvo	36
Društveno odgovorno poslovanje	40
Sistem upravljanja rizicima	46
Događaji nakon datuma bilansa stanja	54
Finansijski izveštaj	56
Organizaciona struktura	210
Mreža ekspozitura	212

Najznačajniji finansijski pokazatelji

U hiljadama dinara		
Banca Intesa Beograd	2019.	2018.
BILANS USPEHA		
Neto dobitak po osnovu kamata	20.500.555	20.487.856
Neto dobitak po osnovu naknada i provizija	7.691.852	7.191.558
Dobitak pre oporezivanja	13.938.435	13.234.169
Porez na dobit	(1.587.375)	(1.073.267)
Neto dobitak od odloženih poreskih sredstava i obaveza	(21.601)	443.208
Dobitak posle oporezivanja	12.329.459	12.604.110
BILANS STANJA		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	97.392.634	86.962.607
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	38.301	143.015
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	108.369.638	93.204.324
Kredit i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija i komitenata	425.076.129	372.788.378
Investicije u zavisna društva	1.199.472	1.199.472
Nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine	15.302.768	11.756.960
Ostala sredstva, tekuća i odložena poreska sredstva	5.251.950	5.020.423
Ukupna aktiva	652.630.892	571.075.179
Finansijske obaveze po osnovu derivata	7.869	21.497
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i drugim komitentima	538.672.810	455.921.978
Rezervisanja	861.164	1.801.197
Ostale obaveze i tekuće poreske obaveze	13.021.982	6.729.321
Ukupno obaveze	552.563.825	464.473.993
Kapital	100.067.067	106.601.186
Ukupna pasiva	652.630.892	571.075.179
POKAZATELJI POSLOVANJA		
Dobitak pre oporezivanja / Ukupna aktiva	2,14%	2,32%
Dobitak pre oporezivanja / Ukupan kapital	13,93%	12,41%
Prihodi od kamata / Ukupna aktiva	3,49%	4,09%
Rashodi od kamata / Ukupna pasiva	0,35%	0,50%
Koeficijent adekvatnosti kapitala	21,23%	19,76%
Ukupna aktiva po zaposlenom	212.376	190.676
Broj zaposlenih	3.073	2.995

Pismo predsednika Upravnog odbora

Dame i gospodo,

Ukoliko se osvrnemo na godinu za nama, evidentno je da je usporavanje globalne ekonomske aktivnosti nastavljeno usled pojačanog trgovinskog protekcionizma i geopolitičkih previranja, što se odrazilo i na izgled budućeg rasta. Neizvesnost u pogledu globalnih lanaca vrednosti i međunarodne saradnje uzdrmala je poslovno poverenje i nepovoljno uticala na rast trgovine, tokova kapitala i investicije. U takvom ambijentu, centralne banke širom sveta relaksirale su svoje monetarne politike, što je pomoglo da se ublaže negativni efekti na finansijska tržišta i u isto vreme podstakne rast kroz jeftinije izvore sredstava.

U tako izazovnom internacionalnom okruženju Srbija je zabeležila solidan ekonomski učinak predvođen rastom potrošnje i javnih ulaganja, kao i rekordnim prilivom stranih direktnih investicija. Zahvaljujući očuvanju fiskalne discipline i nastavku ulaganja javnog sektora, monetarnog popuštanja Narodne banke Srbije i reformskog procesa, smanjene su eksterne i interne neravnoteže, čime je osnažen potencijal Srbije za rast u narednim godinama.

Svesna da će poboljšanje tehnoloških kompetencija dodatno osnažiti njen potencijal da podrži očekivani privredni rast, Banca Intesa je pokrenula najveći razvojni poduhvat u svojoj istoriji kako bi unapredila svoj „Core“ bankarski sistem. Ponosan sam što je Banka uspešno okončala projekat takve složenosti

i takvog obima, kreirajući napredno operativno okruženje koje će da podrži njene poslovne planove i da je čvrsto postavi na put održivog rasta.

Unapređenje informacionog sistema će omogućiti da Banca Intesa poveća efikasnost i ojača konkurentnost stvaranjem osnova za razvoj modernih proizvoda i naprednih usluga zasnovanih na digitalnim tehnologijama. Pored toga, ovaj projekat je potvrdio dugoročnu posvećenost Grupe Intesa Sanpaolo razvoju poslovanja na tržištu Srbije, a pružiće joj i dragoceno iskustvo kako da nastavi implementaciju standarda informacione platforme na međunarodnom nivou. Drago mi je što tokom prve godine na poziciji predsednika Upravnog odbora Banca Intesa svedočim ovako uzbudljivom periodu u razvoju Banke.

Iako je tokom prethodne godine bila prevashodno usredsređena na modernizaciju svoje informacione platforme, Banca Intesa je i 2019. godine očuvala trend snažnog poslovnog i finansijskog učinka. Zahvaljujući stalnom unapređenju ponude proizvoda i kvaliteta usluge, kao i nastavku digitalizacije i uvođenju novog servisnog modela u poslovnoj mreži, Banca Intesa je zadržala vodeću tržišnu poziciju u Srbiji po svim ključnim pokazateljima poslovanja sa udelom od gotovo 16% u ukupnoj aktivni i kreditima, 15% u ukupnom kapitalu i blizu 17% u ukupnim depozitima klijenata na kraju trećeg kvartala. Banca Intesa je protekle godine ostvarila rast plasmana, pružajući doprinos ekonomskom rastu i poboljšanju kvaliteta života građana, i u isto vreme uvećala depozite klijenata koji su odrazili visok nivo poverenja koje privreda i građani Srbije imaju u Banku.

Banka je očuvala svoj stabilan poslovni model koji karakteriše nizak apetit za preuzimanje rizika, uz visoku likvidnost i snažnu kapitalizovanost, koje su reflektovane u pokazatelju odnosa kredita i depozita od 79,2% na kraju 2019. godine i pokazatelju adekvatnosti kapitala od 21,2% na kraju trećeg kvartala. Pored toga, nastavljeno je sa jačanjem operativne efikasnosti, što je rezultiralo snižavanjem odnosa troškova i prihoda na nivo od 46,5% u 2019. godini. Takođe, unapređenje sistema odobravanja plasmana, u kombinaciji sa proaktivnim upravljanjem kreditima, omogućilo je manji priliv nenaplativih kredita, dok je efikasan proces rešavanja pitanja loših plasmana doveo do daljeg smanjenja njihovog nivoa. Na temelju dobrog učinka u pogledu svih glavnih pozicija, neto dobit

pre oporezivanja Banca Intesa porasla je za 5,3% na godišnjem nivou i dostigla 13,9 milijardi dinara u 2019. godini.

Ovaj uspeh je postignut zahvaljujući napornom radu i velikom angažovanju zaposlenih, predvođenih Izvršnim i Upravnim odborom, kojima želim da zahvalim na posvećenosti i doprinosu ostvarenju ukupnih ciljeva Grupe. Uveren sam da će Banca Intesa, uz stabilnu podršku Intesa Sanpaolo, i narednih godina imati ključnu ulogu u bankarskom sektoru Srbije koji se evidentno menja, pružajući snažan doprinos očekivanom daljem rastu privrede i dobrobiti građana i društvene zajednice u celini.

S poštovanjem,
Ignacio Jaquotot,

predsednik Upravnog odbora

Uvodna reč predsednika Izvršnog odbora

Poštovani,

Nema sumnje da će 2019. godina u retrospektivi poslovanja Banca Intesa ostati upamćena kao godina u kojoj smo realizovali jedan od najvećih razvojnih i investicionih poduhvata Banke i postavili pretpostavke za održiv rast u budućnosti. I pored činjenice da smo značajne resurse stavili u funkciju unapređenja informacione platforme i poslovali u uslovima konsolidacije tržišta, zaoštavanja konkurencije i novih regulatornih zahteva, uspeli smo da zabeležimo odlične poslovne rezultate i potvrdimo vodeću tržišnu poziciju po svim ključnim indikatorima poslovanja – ukupnoj aktivni, kapitalu, plasmanima i depozitima klijenata.

Na nivou privrede, godinu za nama obeležili su pozitivni makroekonomski trendovi i solidan ekonomski rast zasnovan na jačanju potrošnje i javnih investicija. Zahvaljujući merama Narodne banke Srbije (NBS) održana je niska stopa inflacije i relativna stabilnost dinara, što je uz rekordni priliv stranih direktnih investicija i rast zapošljavanja doprinelo održavanju stabilnog makroekonomskog okruženja. Kao rezultat ovakvog ambijenta, fiskalne discipline i stabilne monetarne politike, vodeće svetske agencije povećale su kreditni rejting Srbije, a premija rizika zemlje je snižena na istorijski minimum.

U ovakvom okruženju, centralna banka je nastavila sa smanjenjem referentne kamatne stope, koja je

dostigla najniži nivo u režimu targetirane inflacije. Ublažavanje monetarne politike NBS-a omogućilo je bankama da nastave sa snižavanjem aktivnih kamatnih stopa, što je doprinelo daljem ubrzanju kreditne aktivnosti na domaćem tržištu. U segmentu građana, u decembru je na nivou tržišta zabeležen rast plasmana stanovništvu od 9,3% u odnosu na kraj prethodne godine, dominantno baziran na gotovinskim i stambenim kreditima, dok su krediti privredi povećani za 9,1%. U istom periodu, ukupni depoziti bankarskog sektora uvećani su za 8,5% zahvaljujući visokom nivou poverenja klijenata, dok su mere centralne banke omogućile da nivo problematičnih kredita dostigne novi istorijski minimum, od 4,58% u novembru, što je dodatno ojačalo stabilnost tržišta.

Za Banca Intesa, 2019. je bila godina velikih dostignuća. Prateći zahteve digitalnog doba i potrebe naših klijenata, realizovali smo projekat „Constellation Srbija“, koji je označio početak nove faze u razvoju Banke i postavio bazu za izgradnju održivog modela poslovanja. Prelazak na novu informacionu platformu kreirao je osnovu za dalji razvoj kroz unapređenje kvaliteta proizvoda i usluga, povećanje tržišne agilnosti, kao i kroz poboljšanje efikasnosti poslovanja, što će nam omogućiti da se još više posvetimo potrebama klijenata.

Unapređenje ponude, digitalizacija usluga i rad na daljoj implementaciji novog servisnog modela u poslovnoj mreži omogućili su Banca Intesa da u segmentu fizičkih lica u decembru zabeleži rast plasmana od 11,0% u odnosu na kraj prethodne godine, predvođen izuzetnim rezultatima u realizaciji stambenih kredita. U istom periodu, depozitni potencijal u delu fizičkih lica uvećan je za 12,9% kao rezultat velikog poverenja koje Banca Intesa uživa na tržištu. I u domenu poslovanja sa privredom očuvana je leaderska pozicija Banke kako u pogledu kredita, tako i depozita, utemeljena na inovativnim proizvodima, snažnim odnosima sa klijentima i usluzi najvišeg nivoa, uz rast plasmana od 6,2% i depozitne baze od 23,5%. Posmatrano u oba segmenta, ostvaren je rast broja korisnika i transakcija na elektronskim kanalima, što potvrđuje ispravnost naše strategije koja se fokusira na progresivnoj digitalizaciji poslovnih procesa i usluga.

Korporativna društvena odgovornost je i prethodne godine bila neizostavni element poslovne strategije Banca Intesa, što potvrđuju i priznanja koja su nam

ukazana. Podelili smo VIRTUS nagradu za filantropski doprinos na nacionalnom nivou i ujedno bili prepoznati kao rodno senzitivna kompanija. Pored toga, nastavili smo sa unapređenjem internog regulatornog okvira u skladu sa međunarodnim standardima korporativne društvene odgovornosti, kao i sa daljim jačanjem kulture korporativnog volonterstva, a značajna sredstva smo usmerili u očuvanje kulturne baštine, promociju kulture i u rad socijalnih i obrazovnih ustanova.

Sagledavajući naša dostignuća ostvarena tokom prethodne godine, želim da zahvalim svim zaposlenima na izuzetnom zalaganju, timskom radu i pružanju presudnog doprinosa ostvarenju ciljeva definisanih poslovnom strategijom. Posebnu zahvalnost upućujem našim klijentima, akcionarima i članovima Upravnog odbora koji su nam ukazali svoje poverenje i pružili snažnu podršku u postavljanju temelja za razvoj moderne, agilne i efikasne banke koja ide u susret izazovima tehnološke revolucije i potrebama korisnika svojih usluga.

S poštovanjem,
Draginja Đurić,

predsednik Izvršnog odbora

Makroekonomsko okruženje i bankarski sektor

Makroekonomsko okruženje i bankarski sektor

- Snažna domaća tražnja omogućila je privredi Srbije solidan rast u 2019. godini, uprkos spoljnim slabostima
- Neznatna inflacija, preovlađujući aprecijacijski pritisci i dobra potražnja državnih obveznica stvorili su prostor za dodatno ublažavanje monetarne politike od strane Narodne banke Srbije
- Stabilan rast, pozitivni efekti fiskalnog prilagođavanja i kontrolisan javni dug doveli su do povećanja kreditnog rejtinga od strane S&P i Fitch, jedan korak dalje od investicionog rejtinga

Srpska privreda ostvarila je u prethodnoj godini stabilan rast, vođen kako snažnom privatnom potrošnjom tako i investicijama, uprkos slabijim izgledima globalnog ekonomskog rasta.

Inflacija je ostala niska i stabilna, omogućivši dalji pad referentne kamatne stope i cena zaduživanja. Nastavak rasta kreditiranja pod povoljnijim uslovima pružio je dodatnu podršku privrednoj aktivnosti.

Premija rizika zemlje je u godini za nama dostigla svoj istorijski minimum, ukazujući na postignutu stabilnost u pogledu fiskalne i monetarne politike, što je dodatno potvrđeno povećanjem kreditnog rejtinga zemlje od strane agencija S&P i Fitch na jedan nivo ispod investicionog rejtinga.

Stabilnost dinara je očuvana, a domaća valuta je prema oceni JP Morgan-a na vrhu liste „realno vrednovanih valuta“ koju je ova finansijska institucija ustanovila izučavajući valute 25 zemalja u razvoju širom sveta. Narodna banka Srbije je koristeći intervencije na međubankarskom tržištu, kao instrument prevencije prekomerne kratkoročne volatilnosti kursa dinara prema evru, istovremeno značajno uvećala devizne rezerve. Povoljna kretanja u ovom pogledu su dodatno pospešila razvoj tržišta državnih hartija od vrednosti u domaćoj valuti, što je potvrđeno produženjem ročnosti državnih obveznica u dinarima na deset godina.

Strane direktne investicije nastavile su da rastu petu godinu za redom, u potpunosti pokrivajući deficit tekućeg bilansa zemlje. Diversifikovana strana ulaganja i dalje gravitiraju ka izvozno orijentisanim sektorima u okviru prerađivačke industrije i usluga. Prema Greenfield FDI Performance indeksu Financial Times-a, Srbija je u 2019. drugi put u protekle tri godine proglašena za svetskog lidera u privlačenju stranih direktnih investicija s obzirom na veličinu svoje ekonomije.

Ključne prednosti Srbije kao poželjne investicione destinacije predstavljaju produktivnost i konkurentni

troškovi domaće radne snage, ali i uspostavljena makroekonomska stabilnost i generalno unapređena poslovna klima. Napredak u postizanju sigurnog i predvidivog poslovnog okruženja prepoznala je i Svetska banka, na čijoj je Doing Business listi Srbija napredovala za četiri mesta u poređenju sa 2018. godinom, pozicionirajući se na 44. mestu u konkurenciji 190 zemalja. Najveći napredak ostvaren je u sferi izdavanja građevinskih dozvola (9. mesto).

Jačanjem fiskalne discipline državni budžet zabeležio je suficit treću godinu zaredom, dok je takođe zabeležen brži pad udela javnog duga u BDP-u nego što je prvobitno bilo očekivano. Država je izdavanjem evroobveznica na međunarodnom tržištu stekla sredstva za otplatu postojećeg duga ugovorenog po visokim troškovima, smanjujući na taj način izdatke po osnovu kamata.

Positivne trendove na tržištu rada karakterišu jednocifrena stopa nezaposlenosti (najniža u prethodnih nekoliko decenija), promene niza poreskih zakona koji stimulišu zapošljavanje, kao i solidan rast prosečnih zarada. Međutim, primetan je znatno brži rast ukupnih zarada u javnom sektoru od stope rasta nominalnog BDP-a drugu godinu zaredom, što predstavlja odstupanje od preporuka MMF-a.

MMF i Republika Srbija uspešno su završili tri revizije savetodavnog aranžmana Instrument za koordinaciju politika, koji ne uključuje finansijsku podršku. Svi kvantitativni ciljevi postavljeni od strane MMF-a su do sad bili ispunjeni, dok se implementacija strukturnih reformi nastavlja, iako uz kašnjenja u pojedinim oblastima.

Dalji napredak u pregovorima o pristupanju Evropskoj uniji (EU) ostvaren je kroz otvaranje novih poglavlja u 2019. godini. U pitanju su poglavlje 9, koje se tiče finansijskih usluga, i poglavlje 4, koje se odnosi na slobodno kretanje kapitala. Ovim je ukupan broj otvorenih poglavlja dostigao 18 od ukupno 35, od kojih su dva privremeno zatvorena.

Imajući u vidu trenutna makroekonomska kretanja i usvojene ekonomske politike, izgledi za 2020. godinu ostaju pozitivni. Očekuje se solidan rast ekonomske aktivnosti vođen privatnom potrošnjom, podržan ekspanzivnom monetarnom politikom i uravnoteženim fiskalnim kretanjima. Usvojeni budžet za 2020. godinu predstavlja kraj procesa konsolidacija javnih finansija i početak razvojne faze. Ipak, veće angažovanje na sprovođenju strukturnih reformi i približavanju standardima EU, kao i intenziviranje aktivnosti na poboljšanju poslovnog ambijenta u zemlji, ostaju ključni izazovi za nosioce politika u narednom periodu.

Makroekonomsko okruženje

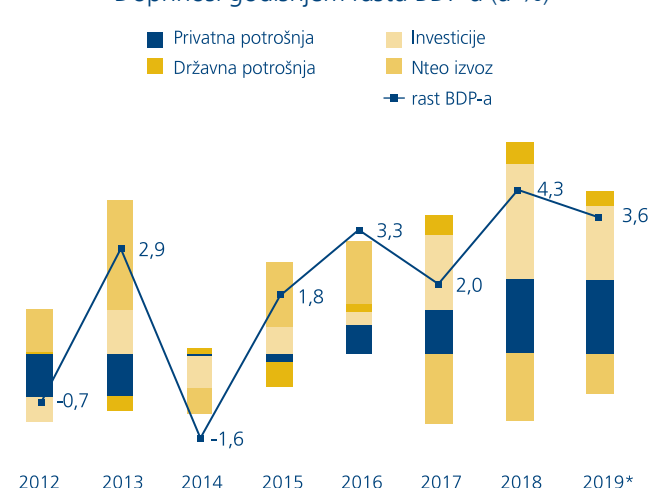
Ekonomska aktivnost

Nakon što je u 2018. zabeležila najvišu stopu rasta u poslednjih deset godina od 4,4%, ekonomska aktivnost je očekivano usporila na prosečnih 2,8% međugodišnje u prvoj polovini 2019. godine. Ipak, rast realnog BDP-a ubrzao je na 4,8% međugodišnje u trećem kvartalu zahvaljujući jačanju domaćih faktora koji su bili dovoljno snažni da neutralizuju negativne efekte smanjene eksterne tražnje.

Prema proizvodnom pristupu, najveći doprinos ekonomskom rastu u trećem tromesečju 2019. godine dao je sektor građevine, koji je zabeležio međugodišnji rast od čak 35%, kao rezultat velikog obima radova u domenu transportne i energetske infrastrukture, pre svega izgradnje srpskog kraka gasovoda „Turski tok“. Usluge su takođe pozitivno uticale na ekonomski rezultat zemlje zahvaljujući nastavku pozitivnih trendova na tržištu rada.

Posmatrano sa strane tražnje, privatna potrošnja dala je najznačajniji doprinos ekonomskom rastu kao posledica relativno visokog rasta realnih zarada, povećanja zaposlenosti, kao i niskih troškova zaduživanja. Snažno povećanje investicija takođe je igralo ključnu ulogu u ostvarenju visokog rasta BDP-a u trećem kvartalu, kao odraz tekućeg investicionog ciklusa pokrenutog od strane Vlade.

Doprinosi godišnjem rastu BDP-a (u %)

Izvor: NBS

NBS projekcija

Imajući u vidu očekivani dalji rast aktivnosti u sektoru građevinarstva, kao i oporavak industrijske proizvodnje, snažan rast BDP-a se predviđa i u poslednjem tromesečju 2019, dok bi ukupan rast srpske ekonomije u 2019. godini trebalo da bude na nivou prosečne stope rasta zemalja Centralne i Istočne Evrope.

Prema projekciji Narodne banke Srbije, srpsku privredu očekuje rast od oko 4% u 2020. godini kao rezultat

nastavka ekspanzije investicija i potrošnje, dok će priliv stranih direktnih investicija, najvećim delom usmeren u izvozno orijentisane sektore i posledično povećanje proizvodnih kapaciteta, uz očekivan postepen oporavak spoljne tražnje, osigurati snažniji rast izvoza, samim tim smanjujući negativan doprinos neto izvoza ekonomskom rastu.

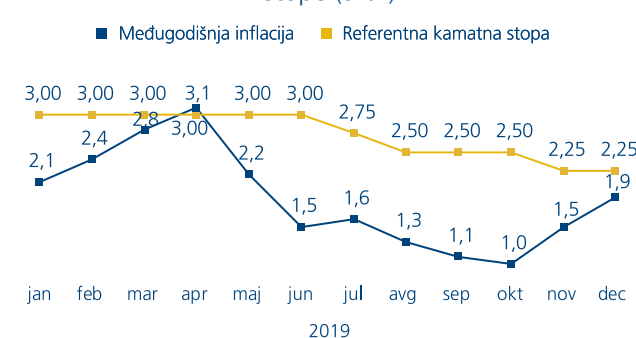
Inflacija

Inflacija je bila relativno stabilna u 2019. godini. U prvih nekoliko meseci, potrošačke cene postepeno su se približavale srednjoj vrednosti NBS inflacionog koridora od 3%, da bi u aprilu dostigle svoj najviši nivo u 2019. godini od 3,1%. Takav rezultat bio je uslovljen efektom niske baze cena povrća, koje su istovremeno porasle više nego uobičajeno za taj period godine zbog niskih prinosa u Srbiji i većem delu Evrope.

Međugodišnja inflacija je značajno usporila od maja 2019. godine, krećući se oko donje granice inflacionog koridora (3,0%±1,5 p.p.). Niže cene svežeg povrća usled početka nove poljoprivredne sezone, kao i pad cene nafte kako na globalnom tako i na domaćem tržištu, imale su ključni uticaj na opadajući trend prosečnih potrošačkih cena.

Bazna inflacija se kretala između 1,1% i 1,5% tokom čitave godine, ukazujući na trajniju prirodu niskih inflatornih pritisaka.

Kretanje međugodišnje inflacije i referentne kamratne stope (u %)

Izvor: NBS

Prema projekciji Narodne banke Srbije, očekuje se da će međugodišnja inflacija nastaviti da se kreće oko donje granice ciljnog inflacionog koridora u prvoj polovini 2020. godine, dok će nakon toga uslediti njeno postepeno približavanje centralnoj vrednosti koridora od 3%, kao posledica snažnije agregatne tražnje i očekivanog ubrzanja rasta administrativnih cena.

Monetarna politika

Monetarna politika Narodne banke Srbije je u 2019. godini očuvala nisku inflaciju dok je istovremeno podržala privrednu aktivnost i obezbedila stabilan kurs dinara prema evru u skladu sa programom monetarne politike Narodne banke za 2019. godinu.

Nakon što je tokom prve polovine godine držala referentnu kamatnu stopu na nepromenjenom nivou od 3,0%, Narodna banka Srbije počela je sa njenim postepenim

smanjivanjem, snizivši je 3 puta za ukupno 75 baznih poena na nivo od 2,25%. Ovo je ujedno najniži nivo referentne kamatne stope u režimu targetiranja inflacije. Politika monetarnog popuštanja tokom 2019. godine bila je motivisana niskim inflatornim pritiscima, konstantnim aprecijacijskim pritiscima na dinar, smanjenim unutrašnjim i spoljašnjim neravnotežama, kao i relaksacijom monetarnih politika vodećih centralnih banaka.

U ciklusu ublažavanja monetarne politike koji je pokrenut u maju 2013. godine, centralna banka je snizila referentnu kamatnu stopu za ukupno 9,5 baznih poena, što se reflektovalo na pad kratkoročnih kamatnih stopa, kao i kamatnih stopa na depozite i kredite. Kamatne stope na dinarske kredite privredni smanjene su za 12,3 procentna poena na 4,1% u oktobru 2019. godine, dok su kamatne stope na dinarske kredite stanovništvu dostigle novi minimum od 9,2% u oktobru 2019, ukupno se spustivši za 11,3 procentna poena.

NBS je nastavila da primenjuje režim plivajućeg deviznog kursa, a intervencije na deviznom tržištu su imale za cilj da smanje prekomerne oscilacije deviznog kursa i očuvaju cenovnu i finansijsku stabilnost. Dinar je ostao relativno stabilan tokom cele godine, krećući se oko 117,5 dinara za evro.

Stopa obavezne rezerve je ostala nepromenjena od 2016. godine kada je poslednji put bila snižena kako bi osnažila kreditnu aktivnost (na 20% na izvore ročnosti do dve godine a na 13% na izvore dužih ročnosti). Narodna banka Srbije koristi obavezne rezerve kao važnu makroprudencijalnu meru u okviru strategije dinarizacije, s obzirom na to da dinarski i dugoročni izvori finansiranja banaka imaju preferencijalni status.

Narodna banka će zadržati oprezan pristup vođenju monetarne politike u narednim godinama kako bi obezbedila makroekonomsku stabilnost i održiv ekonomski rast, uz potpunu koordinaciju mera monetarne i fiskalne politike. Narodna banka Srbije će i u narednom periodu nastaviti da pomno prati i analizira dešavanja na međunarodnim finansijskim i robnim tržištima kako bi pravilno procenila jačinu njihovog uticaja na Srbiju.

Kurs dinara

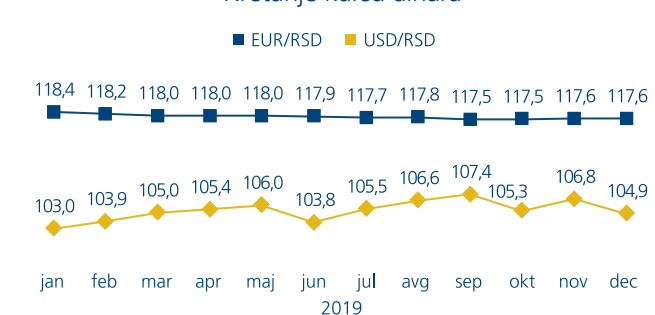
Nakon slabih depresijacijskih pritisaka na domaćem deviznom tržištu početkom godine, uzrokovanih sezonski jačom tražnjom za devizama od strane uvoznika energije, do kraja 2019. godine preovladavali su aprecijacijski pritisci na domaću valutu, kao što je to i bio slučaj u prethodne dve godine.

Dinar je u 2019. godini ojačao prema evru za 0,5% kao rezultat poboljšane makroekonomske situacije i povoljnije percepcije rizika zemlje, što je dovelo do većeg interesovanja stranih investitora za ulaganje u državne hartije od vrednosti i snažnog priliva stranih direktnih investicija. NBS je intervenisala na deviznom tržištu

neto kupivši u ovom periodu 2.695 miliona evra kako bi sprečila veće dnevne oscilacije kursa, što je doprinelo da devizne rezerve dostignu najviši nivo od početka njihovog praćenja, odnosno od 2000. godine.

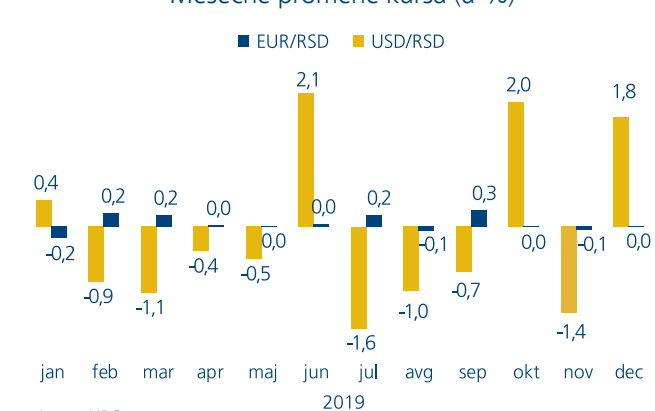
Očekuje se da će stabilno makroekonomsko i fiskalno okruženje, snažan priliv kapitala, kao i povećano kreditiranje u dinarima uticati pozitivno na kurs dinara u 2020. godini, koji će uz povremene intervencije NBS-a ostati na sličnom nivou kao i u 2019.

Kretanje kursa dinara

Izvor: NBS

Mesečne promene kursa (u %)

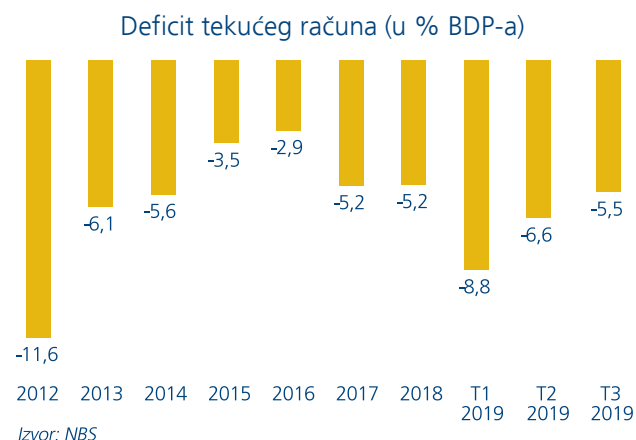
Izvor: NBS

Deficit tekućeg računa i spoljni dug

Iako se eksterna pozicija Srbije znatno poboljšala od izbijanja svetske finansijske krize, trend je preokrenut 2017. godine, delimično kao posledica tekućeg investicionog ciklusa (većeg uvoza kapitalnih i intermedijarnih dobara), viših cena nafte, kao i daljeg jačanja domaće tražnje.

Prema projekciji Narodne banke Srbije, deficit tekućeg računa na kraju 2019. godine iznosiće oko 5,5% BDP-a. U srednjem roku, Narodna banka Srbije očekuje da će se deficit tekućeg računa spustiti na nivo između 4% i 5% BDP-a, kao posledica umerenijeg priliva stranih direktnih investicija i postepenog rasta izvoza.

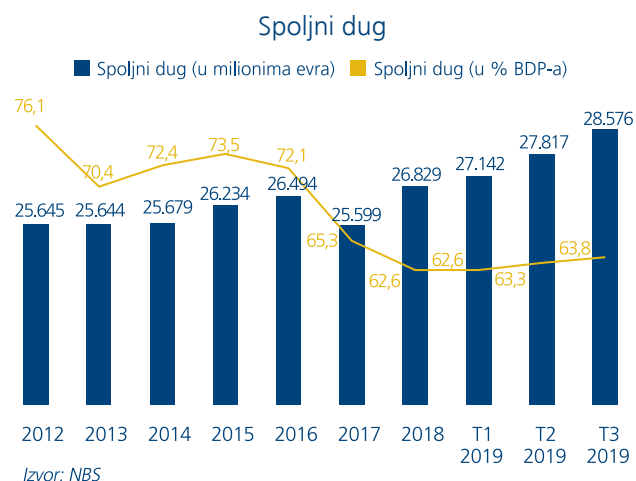
Kao i u prethodnih pet godina, neto priliv stranih direktnih investicija trebalo bi da ostane više nego dovoljan da u celosti pokrije deficit tekućeg računa, što je jedan od indikatora dugoročne održivosti spoljnoekonomske pozicije zemlje.

Nakon što je dostigao gotovo 80% BDP-a u 2012. godini, spoljni dug se smanjio na pretkrizni nivo. Prema poslednjim dostupnim podacima, spoljni dug je iznosio 28,5 milijardi evra, odnosno 63,8% BDP-a na kraju trećeg kvartala 2019. godine, ostajući ispod dozvoljene granice visoke zaduženosti koja je propisana od strane Svetske banke (80% BDP-a). Održivost trenutnog nivoa duga dodatno je podržana povoljnom ročnom strukturom, budući da dugoročne obaveze preovlađuju sa učešćem od 95%.

Indikator eksterne solventnosti ostao je na zadovoljavajućem nivou. Racio spolnog duga prema izvozu robe i usluga spustio se sa 126,0% na kraju 2018. godine na 124,4% na kraju trećeg kvartala 2019. godine, ostajući ispod donje granice Svetske banke od 220%. Po ovom kriterijumu, Srbija se nalazi u kategoriji manje zaduženih zemalja s obzirom na to da je racio spolnog duga prema izvozu robe i usluga ispod nivoa od 132%.

Prema projekciji MMF-a, objavljenoj u izveštaju povodom usvajanja treće revizije savetodavnog aranžmana (Instrument za koordinaciju politika), ukupan spoljni dug Srbije bi trebalo da beleži dalji silazni trend postepeno se smanjujući uz očekivanje da u srednjem roku može da padne ispod 60% BDP-a.

Strane direktne investicije

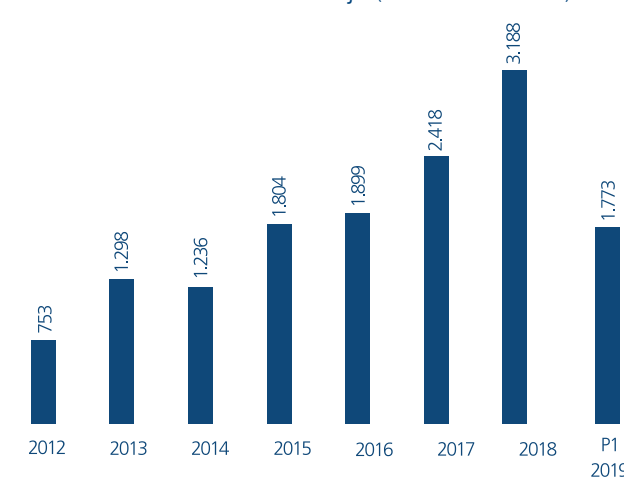
U periodu januar-oktobar 2019. godine, Srbija je ostvarila rekordan neto priliv stranih direktnih investicija u iznosu od 3,1 milijarde evra, što je za 37,5% više nego u istom periodu prethodne godine.

Ovo je peta godina zaredom kako Srbija beleži snažan rastući trend neto priliva stranih direktnih investicija, koje su bile više nego dovoljne da pokriju deficit tekućeg računa tokom pomenutog perioda.

Struktura stranih direktnih investicija je ostala diverzifikovana i u sektorskom i u geografskom pogledu. Strane direktne investicije su u velikoj meri bile usmerene na prerađivačku industriju (prerada metala, proizvodnja motornih vozila i delova za vozila, hrane i pića i farmaceutska industrija) i najvećim delom potiču iz Evropske unije.

Narodna banka Srbije očekuje stabilan priliv stranih direktnih investicija i u narednoj godini usled ostvarene makroekonomske stabilnosti, boljeg poslovnog ambijenta, napretka u procesu evrointegracija i sveukupno poboljšane percepcije rizika zemlje od strane investitora.

Strane direktne investicije (u milionima evra)

Spoljna trgovina

Spoljna trgovina je bila pod negativnim uticajem aprecijacije dinara, brzog rasta domaće tražnje, uvođenja carina od 100% na srpsku robu na Kosovu i Metohiji, kao i kvota na uvoz čelika od strane Evropske unije. Uz to, negativan uticaj na spoljnotrgovinske tokove imalo je usporavanje rasta u evro zoni, prevashodno u Nemačkoj i Italiji koje su najznačajniji spoljnotrgovinski partneri Srbije.

Uprkos gore pomenutim izazovima, spoljnotrgovinska razmena Srbije je u prvih jedanaest meseci 2019. godine ostvarila dobar rezultat, dostigavši nivo od 37,8 milijardi evra, što predstavlja porast od 7,6% u odnosu na prethodnu godinu. Pokrivenost uvoza izvozom u ovom periodu iznosila je 75,0%. Vrednost

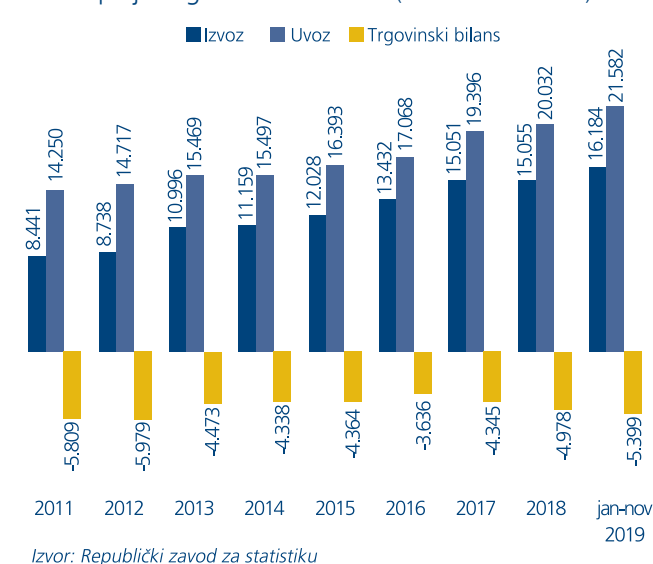
izvezenih robe dostigla je 16,2 milijardi evra (+7,4%), dok je uvoz bio na nivou od 21,6 milijardi evra (+7,7%), što je rezultiralo ukupnim trgovinskim deficitom od oko 5,4 milijarde evra (+8,6%).

Motorna vozila i prikolice bili su najznačajniji izvozni proizvodi sa učešćem od 11,6%, dok je električna oprema bila na drugom mestu sa učešćem od 9,6% u ukupnom izvozu zemlje.

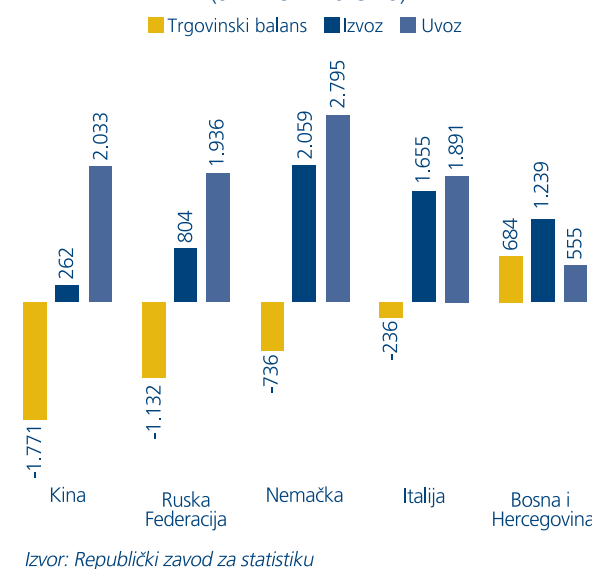
Kompanija HBIS (Železara Smederevo) ostala je najveći srpski izvoznik sa ukupnom vrednošću izvezenih proizvoda od 578 miliona evra u periodu od januara do oktobra 2019. godine. Ipak ostaje da se vidi kolike će biti posledice uvođenja kvota na uvoz čelika u Evropsku uniju na poslovanje kompanije HBIS u narednom periodu. Fiat se nalazi na drugom mestu sa ukupnim izvozom od 417 milijardi evra, što je manje za gotovo 50% u odnosu na prethodnu godinu. Ukupna vrednost izvoza 15 najvećih izvoznika u istom periodu iznosila je oko 3,6 milijardi evra, što je 25% ukupnog srpskog izvoza.

Oko dve trećine spoljne trgovine Srbije bilo je usmereno ka zemljama Evropske unije, dok su zemlje CEFTA bile drugi po važnosti spoljnotrgovinski partner, sa kojim je ostvaren visok suficit u razmeni (racio pokrivenosti uvoza izvozom od 314,5%). Glavni spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su Nemačka (2,06 milijardi evra), Italija (1,65 milijardi evra) i Bosna i Hercegovina (1,24 milijarde evra), dok su u uvozu to bili Nemačka (2,80 milijardi evra), Kina (2,03 milijarde evra) i Italija (1,89 milijardi evra).

Spoljnotrgovinska razmena (u milionima evra)

Spoljnotrgovinska razmena sa glavnim partnerima (u milionima evra)

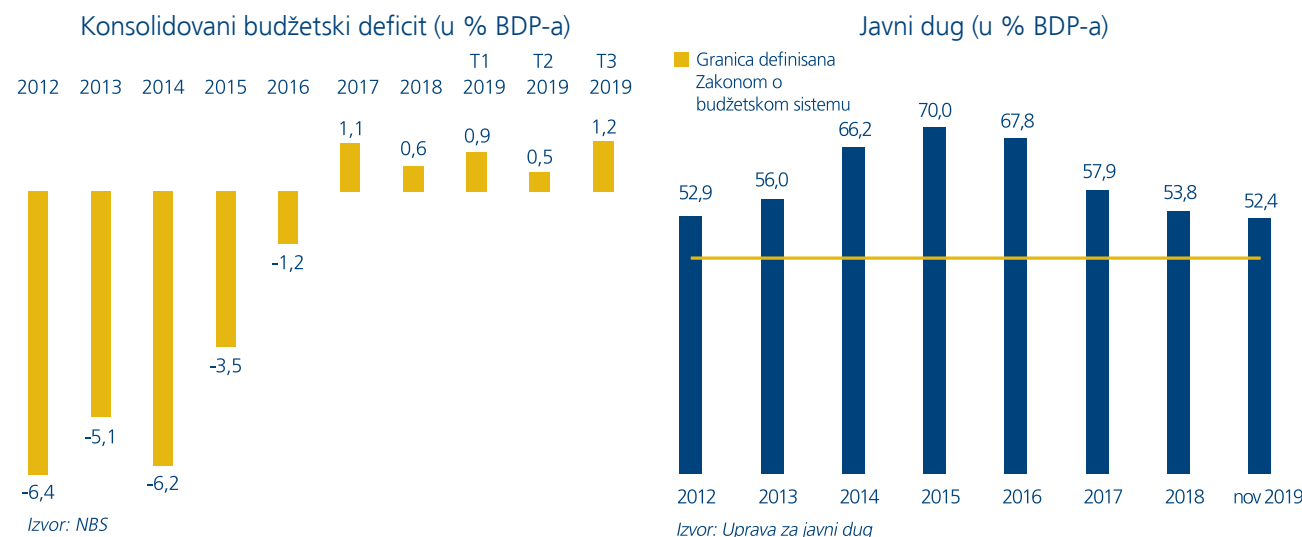
Očekuje se da će se izvoz ubrzati u narednom period zahvaljujući visokom prilivu stranih direktnih investicija u izvozno-orijentisane sektore, kao i očekivanom oporavku inostrane tražnje. S druge strane, uvoz opreme i intermedijarnih proizvoda će se takođe povećati usled kontinuiranog investicionog ciklusa, dok će viši životni standard građana i domaća potrošnja uticati na porast uvoza potrošačkih dobara.

Fiskalna politika

Povoljni fiskalni trendovi nastavljani su zahvaljujući uspešno implementiranim merama fiskalne konsolidacije. U prvih devet meseci 2019. godine ostvaren je suficit na nivou opšte države u iznosu od 35,1 milijarde dinara, odnosno 0,9% BDP-a.

S obzirom na to da su fiskalni rezultati bili bolji od planiranih, Vlada je usvojila rebalans budžeta u toku poslednjeg kvartala 2019. godine, čime je usmerila fiskalni suficit na povećanje plata u javnom sektoru (u rasponu od 8% do 15%, odnosno 9,6% u proseku) i jednokratne isplate penzionerima (u iznosu od 5,000 dinara, odnosno 8,5 milijardi dinara ukupno), dok bi deo sredstava trebalo da se iskoristi za kapitalne investicije.

Prema Ministarstvu finansija, fiskalna politika će u narednom periodu biti blago ekspanzivna. Skupština Srbije je usvojila budžet za 2020. godinu, koji je prema mišljenju Fiskalnog saveta relativno dobro isplaniran. Ukupni planirani prihodi iznose 1.314,5 milijardi dinara, rashodi su projektovani na nivou od 1.334,7 milijardi dinara, dok je deficit planiran na nivou od RSD 20,2 milijarde, odnosno 0,3% BDP-a, što će povoljno uticati na nastavak trenda smanjenja javnog duga.

Fiskalna disciplina i snažan ekonomski rast omogućili su da javni dug zadrži silazni trend. Na kraju novembra 2019. godine javni dug iznosio je 24,1 milijardu evra, dok je udeo javnog duga u BDP-u iznosio 52,4%. Nivo duga se nalazi ispod Mastroškog limita od 60%, ali je i dalje iznad zakonski propisanog limita od 45% BDP-a.

Veliki deo javnog duga je i dalje denominovan u stranoj valuti (obaveze u evrima čine 44,2%, a dolarske obaveze 19,9% ukupnih obaveza), dok je 27,9% javnog duga denominovano u dinarima, zbog čega je javni dug Republike Srbije i dalje osetljiv na promene deviznih kurseva. Valutni rizik je značajno smanjen jer je Vlada uglavnom pozajmljivala sredstva na domaćem tržištu kroz emisiju dugoročnih dinarskih obveznica (sa ročnošću do deset godina).

Rizik refinansiranja je smanjen usled plaćanja dospelih obaveza i prevremene otplate dela duga u dolarski denominovanim evroobveznicama, kao i postignutim nižim kamatnim stopama na pomenuto zaduživanje. Država je uspešno emitovala desetogodišnje evroobveznice na međunarodnom finansijskom tržištu u novembru 2019. godine u iznosu od 550 miliona evra po najnižoj stopi prinosa do sada (1,25%). Prikupljena sredstva koristiće se isključivo za ranu otplatu skupih dolarskih obveznica koje su bile emitovane 2013. godine po kuponskoj stopi od 4,87%.

MMF projektuje da će javni dug nastaviti da beleži silazni trend, dok će struktura duga nastaviti da se popravlja uz povećanu ročnost i veće učešće dela javnog duga denominovanog u dinarima.

Bankarski sektor

Na kraju 2019. godine, bankarski sektor Srbije činilo je 26 banaka, od kojih je 19 u stranom vlasništvu, što ukazuje na dalji trend smanjivanja broja banaka kao rezultat procesa konsolidacije. Međutim, uprkos činjenici da broj banaka opada, broj ekspozitura i zaposlenih u bankarskom sektoru je porastao u odnosu na prethodnu godinu.

Najznačajnija promena na domaćem tržištu tokom 2019. godine bila je akvizicija Vojvođanske banke od strane mađarske OTP grupe, čime je ona postala član jedne od najvećih bankarskih grupacija u Centralnoj i Istočnoj Evropi. Nakon što je finansijska transakcija završena u 2017. godini, od aprila 2019. godine Vojvođanska banka i OTP banka posluju kao jedno pravno lice, pod imenom Vojvođanska banka a.d. Novi Sad, značajno jačajući svoju poziciju na tržištu.

U cilju daljeg jačanja svoje pozicije na domaćem tržištu, OTP grupa je nastavila proces konsolidacije tržišta kupovinom Societe Generale banke u septembru 2019. godine, postavši njen 100-procentni vlasnik. Ubrzo zatim, ime banke je promenjeno u OTP banka pod kojim ona nastavlja da posluje sve do konačne integracije sa Vojvođanskom bankom, za koju se očekuje da bude završena 2021. godine.

Dodatno, još jedna akvizicija je obavljena u februaru 2019. godine, kada je PPF grupa preuzela 100% učešća od Telenor grupe u Telenor banci sa sedištem u Srbiji, nastavljajući da posluje pod imenom Mobi banka od oktobra 2019. godine.

Krajem godine, Vlada Republike Srbije je kupila 34,58% akcija Komercijalne banke od dva akcionara – Evropske banke za obnovu i razvoj i Međunarodne finansijske korporacije. Nakon ove transakcije, država je stekla vlasništvo od 83,23% odsto, što predstavlja jedan od preduslova za početak procesa privatizacije.

Od početka godine, ukupna aktiva bankarskog sektora

je porasla za 5,5%, dostižući iznos od 4,0 biliona dinara (33,9 milijardi evra) na kraju trećeg kvartala.

Pod uticajem dalje relaksacije monetarne politike od strane Narodne banke Srbije, pojačane konkurencije među bankama, kao i dugotrajno niskih kamatnih stopa, rastući trend kreditne aktivnosti je održan i tokom 2019. godine.

Ukupni krediti klijenata dostigli su iznos od 2.303 milijarde dinara (19,6 milijardi evra) na kraju trećeg kvartala, ukazujući na rast od 6,6% u odnosu na početak godine, usled povećanog kreditiranja i privrede i stanovništva.

Zbog povoljnih makroekonomskih uslova i ubrzanog privrednog rasta ukupni krediti privredi dostigli su iznos od 1.205 milijardi dinara u septembru 2019. godine, što ukazuje na porast od 5,4% od početka godine (61,3 milijarde dinara). Kao i u prethodnom periodu, rast se može pripisati kreditiranju sektora trgovine, transporta i građevinarstva.

Pored toga, iznos novoodobrenih kredita sektoru stanovništva nastavlja da raste, beležeći povećanje od 64,4 milijarde dinara u prvih devet meseci. Zahvaljujući visokoj produkciji stambenih i potrošačkih kredita koji predstavljaju najzastupljenije kredite u sektoru stanovništva, ukupan kreditni portfolio ovog segmenta je dostigao iznos od 1.076 milijardi dinara na kraju trećeg kvartala.

Valutna struktura kredita nije značajno promenjena u odnosu na prethodnu godinu. Dinarski krediti čine 35% ukupnih kredita. Novi krediti stanovništvu odobravani su pre svega u dinarima, što je pozitivno uticalo na proces dinarizacije. S druge strane, krediti u evrima i evroindeksirani krediti još uvek čine dominantan deo kredita u stranoj valuti. Štaviše, tokom 2019. godine udeo ovih kredita je povećan usled snažnog rasta stambenih kredita, ali i kao rezultat konverzije kredita indeksiranih u švajcarskim francima u kredite indeksirane u evrima.

Depoziti klijenata, kao primarni izvor finansiranja banaka u bankarskom sektoru Srbije, godinama beleže rastući trend. U trećem kvartalu 2019. godine dostigli su nivo od 2.649 milijardi dinara, što predstavlja više od dve trećine ukupnih obaveza tržišta. Do kraja septembra 2019. godine, ukupni depoziti su porasli za 4,7% u odnosu na početak godine, usled viših depozita kako u domaćoj tako i u stranoj valuti. Pored depozita klijenata, još jedan značajan izvor finansiranja predstavljaju depoziti primljeni od banaka i drugih finansijskih institucija. Evro i dalje predstavlja dominantnu valutu, čineći više od 90% ukupnih deviznih depozita i depozita indeksiranih u stranim valutama, dok je ostatak ovih depozita najvećim delom nominovan u američkim

dolarima i švajcarskim francima.

Što se tiče ročne strukture, zaključno sa novembrom kratkoročni depoziti su činili skoro 80% ukupnih depozita, od čega depoziti po viđenju i dalje predstavljaju najzastupljeniju kategoriju.

Kvalitet aktive se neprestano poboljšava uz trend smanjivanja pokazatelja problematičnih kredita. Iznos problematičnih kredita nastavio je da se smanjuje i u 2019. godini, zahvaljujući uspešnom sprovođenju Strategije za rešavanje problematičnih kredita i Odluke o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banaka. Uz rast kreditiranja, to je dovelo do novog rekordno niskog udela problematičnih kredita privrede u ukupnim kreditima ovog segmenta od 3,7% u novembru, što je za 1,4 p.p. manje od nivoa s kraja 2018. godine. Smanjenju ovog pokazatelja najviše su doprineli sektor građevinarstva, poslovanja nekretninama i sektor trgovine. Pokazatelj problematičnih kredita segmenta stanovništva je u novembru takođe dostigao novi minimalni iznos od 4,1%, što je rezultat smanjenja problematičnih potraživanja po osnovu stambenih kredita, kreditnih kartica i prekoračenja po tekućim računima.

Ipak, smanjenje udela problematičnih kredita u ukupnim nije dovelo do značajnog povećanja profitabilnosti bankarskog sektora. Na kraju trećeg tromesečja 18 banaka zabeležilo je pozitivne rezultate, dok je ukupna neto dobit pre poreza iznosila 54,1 milijardu dinara, što je samo 0,4% iznad rezultata dostignutog u istom periodu 2018. godine. Značajniji napredak izostao je usled troškova rezervisanja koji su krajem septembra dostigli iznos od 3,8 milijardi dinara, dok je u istom periodu prošle godine tržište okarakterisano otpuštanjem rezervisanja.

Uprkos ograničenjima na strani profitabilnosti, operativna marža je na kraju septembra iznosila 57,9 milijardi dinara, što je za 7,7% više u odnosu na isti period prethodne godine, pre svega usled efikasnog upravljanja troškovima. Naime, u istom vremenskom periodu, operativni troškovi su smanjeni za 5,3% ili za više od 4 milijarde dinara u apsolutnom iznosu. Uštede su ostvarene uglavnom u okviru administrativnih troškova (-18,5%), dok su troškovi zarada samo neznatno smanjeni (-0,5%). Na strani prihoda, uprkos povećanoj kreditnoj aktivnosti, rast je pretežno ostvaren kroz veći prihod od naknada i provizija koji je dostigao 30,7 milijardi dinara i bio je 1,4 milijarde dinara (+4,9%) veći u odnosu na isti period prethodne godine. Uprkos niskim kamatnim stopama, prihod od kamata je ipak blago porastao na 96,1 milijardu dinara, što je za 0,7 milijardi dinara (+0,7%) iznad prošlogodišnjeg rezultata.

Na kraju trećeg kvartala, prinos na aktivu (ROA) smanjen je za 0,2 p.p. u odnosu na septembar 2018. godine, na nivo od 1,9%, dok je prinos na kapital (ROE) opao za 0,1 p.p. u istom periodu, na 10,5%.

Bankarski sektor Srbije je dobro kapitalizovan i visoko likvidan. Ukupan kapital je povećan za 20 milijardi dinara (+2,9%) u odnosu na početak godine, dok su pokazatelji adekvatnosti kapitala banaka dosta iznad propisanih limita, što potvrđuje stabilnost finansijskog sistema i sigurnost depozita klijenata. Na kraju trećeg kvartala, pokazatelj adekvatnosti kapitala bankarskog sektora iznosio je 23,6%, jačajući poverenje u finansijski sistem u celini.

U 2019. godini Banca Intesa je ojačala svoju leadersku poziciju dominantnim tržišnim učešćem u svim ključnim pokazateljima. Konkretno, na kraju trećeg tromesečja Banca Intesa je imala udeo od 15,9% u ukupnoj aktivni, 15,8% u ukupnim kreditima i 16,7% u depozitima klijenata. Takođe, Banca Intesa ima najveći kapital uprkos značajnim iznosima dividendi isplaćenim u prethodnom periodu, sa tržišnim učešćem od preko 15%. Pored toga, Banka zauzima vodeće mesto u poslovima sa platnim karticama i platnom prometu, sa rastućom bazom klijenata od oko 1,3 miliona klijenata. Široko rasprostranjena mreža Banke, koju čini 155 ekspozitura snažno je podržana najvećom mrežom bankomata i POS terminala na tržištu.

Elementi strategije i planiranog razvoja Banke

Elementi strategije i planiranog razvoja Banke

Banca Intesa Beograd nastoji da učvrsti vodeću poziciju u bankarskom sektoru Srbije kroz obezbeđivanje stabilnog i održivog kreiranja i distribuiranja vrednosti, pri čemu ostaje posvećena aktivnoj podršci ekonomskom oporavku Srbije.

U periodu od 2018. do 2021. godine strateški ciljevi Banke bi trebalo da obezbede jaču tržišnu poziciju vođenu digitalnom transformacijom, rastom prihoda kroz korišćenje novih poslovnih mogućnosti, uz istovremenu posvećenost kvalitetu kreditnog portfolija i održavanju troškovne discipline kroz pojednostavljenje i povećanje efikasnosti.

Ostvarenje ciljeva Banke je sumirano kroz sledećih pet inicijativa:

I Sprovođenje procesa digitalne transformacije kroz reviziju uloge fizičke mreže

Korišćenje punog potencijala digitalizacije je jedan od glavnih pokretača stvaranja vrednosti i rasta prihoda u narednim godinama. Prihvatanjem digitalizacije, Banka namerava da poboljša usluge klijentima kroz pružanje pogodnosti klijentima uz istovremenu uštedu vremena. Banka će raditi na daljem razvoju online proizvoda, usluga i iskustava i unaprediće digitalne odnose sa klijentima kroz nadogradnju mobilnih i online aplikacija i uvođenje novih platformi za korporativne klijente. Istovremeno, Banka će raditi na optimizaciji fizičke mreže i unapređenju digitalnih procesa.

II Povećanje prihoda uprkos velikoj konkurenciji uz istovremeno povećanje učešća prihoda od naknada

U okolnostima veoma konkurentnog okruženja, Banka će se fokusirati na kreditnu aktivnost i izgradnju kvalitetnog portfolija, dok će istovremeno težiti povećanju prihoda kroz korišćenje novih poslovnih mogućnosti. Planirano je nekoliko aktivnosti koje bi podržale ovu inicijativu, kao što su jačanje odnosa sa aktivnim klijentima i proaktivni pristup prodaji. Štaviše, Banka će unaprediti unakrsnu prodaju korišćenjem ISP proizvoda i poslovne saradnje sa Intesa Sanpaolo grupom, a sa ciljem da dalje unapredi promociju proizvoda hedžinga i strukturiranih finansijskih proizvoda i zajedničkog pristupa tržištu kapitalnog duga. Korišćenjem COSME i InnovFin garantnih šema sa EIF, Banka će nastaviti da uspešno odgovara na jaku tržišnu tražnju za proizvodima sa elementima podela rizika. U predstojećim godinama, Banka će izgraditi

nove izvore prihoda bazirane na naknadama kroz širenje na tržište upravljanja imovinom putem novoosnovane kompanije za upravljanje imovinom – Intesa Invest, kao i kroz proširenje asortimana proizvoda osiguranja i korišćenjem rastućeg tržišnog potencijala za prodaju proizvoda životnog osiguranja.

III Poboljšanje troškovne discipline

Imajući na umu posvećenost da unapredi efikasnost i pojednostavi poslovni model, Banka će nastaviti proces optimizacije troškova kroz reviziju organizacije i procesa. Naime, Banka će težiti maksimiziranju efikasnosti Poslovne mreže kroz analizu organizacije mreže i automatizaciju poslovnih procesa, standardizaciju aplikacija i racionalizaciju. U vezi sa revizijom procesa, ovaj ICT projekat će omogućiti automatizaciju i digitalizaciju poslovnih operacija i procesa u cilju povećanja efikasnosti, uštede vremena i garantovanja većeg kvaliteta usluge i istovremeno smanjenje aktivnosti koje ne dodaju novu vrednost.

IV Poboljšanje kvaliteta kreditnog portfolija

Banka će nastaviti sa poboljšanjem kvaliteta kredita putem proaktivnog upravljanja kreditnim portfoliom i pravovremenim inicijativama za smanjenje NPL-a. Banka će raditi na unapređenju upravljanja kreditnim rizikom uz usklađivanje sa metodologijama Grupe, kao i na internim modelima kreditnog rejtinga u svrhe približavanja standardima naprednih pristupa merenju kreditnog rizika. Pored toga, Banka će nastaviti implementaciju ECA (electronic credit application) alata kako bi se uskladila sa praksom Grupe i povećala efikasnost. Štaviše, Banka će unaprediti upravljanje kreditima. Proces za identifikaciju ciljnih industrija biće unapređen s ciljem usklađivanja kvaliteta kredita i komercijalnih napora, posebno u segmentu malog biznisa i malih i srednjih preduzeća, uzimajući u obzir kreditni potencijal i pozitivne izgleda poslovanja u ovom segmentu. Takođe, biće sprovedena i automatizacija redizajniranog, revidiranog i poboljšanog kreditnog procesa i procesa plasiranja za klijente malog biznisa i SME segmenta, koji imaju za cilj širu upotrebu internih rejtinga unapređenih kreditnim kriterijumima, diferenciranjem vrste kreditnih procesa i povećanjem opsega klijenata koji će se obraditi. Proaktivno upravljanje kreditnim portfoliom i upravljanje NPL-om će se dodatno ojačati, dok će dalje smanjenje problematičnih izloženosti doći kao rezultat redovnog čišćenja portfolija u okviru zakonskih i poreskih ograničenja, globalnog revidiranja svih klijenata i daljeg promišljanja planova restrukturiranja sa proaktivnijim pristupom prema klijentima.

V Jačanje operativnog modela Grupe u ključnim oblastima

Banka će se fokusirati na jačanje veze sa matičnom Grupom kroz nekoliko inicijativa. U narednim godinama, jedan od glavnih ciljeva koji se odnosi na integraciju sa Grupom biće implementacija strateških projekata koji će omogućiti adekvatnu infrastrukturu za potrebe rastućeg poslovanja i u skladu sa erom digitalizacije. Ovi projekti će poboljšati upravljanje i praćenje u oblastima poslovanja i kontrole i podrške, kao i dalji razvoj standardizacije i ekonomije obima u IT Operacijama. Prepoznat kao najvažniji deo Banke i jedan od glavnih pokretača za ostvarivanje Poslovnog plana, dalji razvoj zaposlenih biće podržan od strane nekoliko inicijativa Grupe. Banka će razvijati sredstva za podršku učinaka kroz novu procenu upravljanja učincima sa unapređenim procesom evaluacije zaposlenih i novim sistemom nagrađivanja, i nastojati da potvrdi posebnost zaposlenih.

Poslovanje sa stanovništvom i malim biznisom

Poslovanje sa stanovništvom i malim biznisom

Segment klijenata fizičkih lica

- Rekordan porast plasmana u delu stambenog kreditiranja stanovništva
- Veliki broj klijenata poklonio poverenje Intesa Invest-u rezultirajući značajnim prinosima u segmentu stanovništva
- Uvođenje nove informacione platforme kao siguran put ka daljim digitalnim poboljšanjima i učvršćivanju odnosa sa klijentima

Strategijska orijentacija Banca Intesa ka kontinuiranom razvoju kvaliteta usluga i transparentnosti poslovanja sa težnjom unapređenja zadovoljstva svojih korisnika, ogleda se kroz rast primarne klijentske baze na međugodišnjem nivou od 2,4%. Posledično, u toku 2019. godine, Banka je potvrdila i dodatno ojačala leadersku poziciju na tržištu izraženu kroz tržišna učešća u svim ključnim proizvodima koje ima u ponudi za klijente segmenta stanovništva, ali i značajno unapredila ponudu inovativnih proizvoda koji omogućavaju zadovoljenje šireg spektra sofisticiranih finansijskih potreba svojih klijenata.

Prethodnu godinu obeležio je značajan rast svih komercijalnih i finansijskih pokazatelja, a najdinamičniji rast ostvaren je u delu komercijalnog kreditiranja stanovništva.

Sudeći po ostvarenim stopama rasta u svim segmentima poslovanja, Banca Intesa uspeła je da i u protekloj godini savlada izazove koje nameće dinamično tržište. Kroz brojne novine i unapređenja koja u fokusu imaju zadovoljstvo klijenata, kao i transparentnu komunikaciju cenovnih i necenovnih elemenata, ostvaren je plasman gotovinskih kredita u iznosu od 332 miliona evra (39,2 milijarde dinara). Ovakvi poslovni rezultati doprineli su zadržavanju tržišnog učešća Banke u gotovinskim kreditima od 13,3%, dok je istovremeno broj klijenata sa gotovinskim kreditima u korišćenju porastao za 1,7% u odnosu na prethodnu godinu.

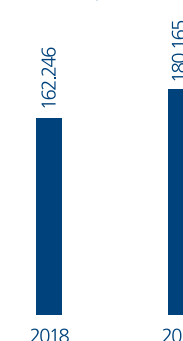
Kada je u pitanju stambeno kreditiranje stanovništva, ostvaren je rekordni porast plasmana od 39% u poređenju sa 2018. godinom i dostignut nivo od 164 miliona evra (19,3 milijarde dinara). U 2019. godini, nastavljen je dinamičan trend rasta tržišnog učešća, sa 17,9% na kraju 2018. godine na 20,1%. Takođe, zabeležen je i rast u broju klijenata sa stambenim kreditom za 13,5% u odnosu na prethodnu godinu.

Da klijenti cene visok nivo usluge i orijentaciju u poslovnoj politici usmerenu na klijenta i njegove stvarne potrebe, kao i negovanje principa transparentnosti u poslovanju, najbolje

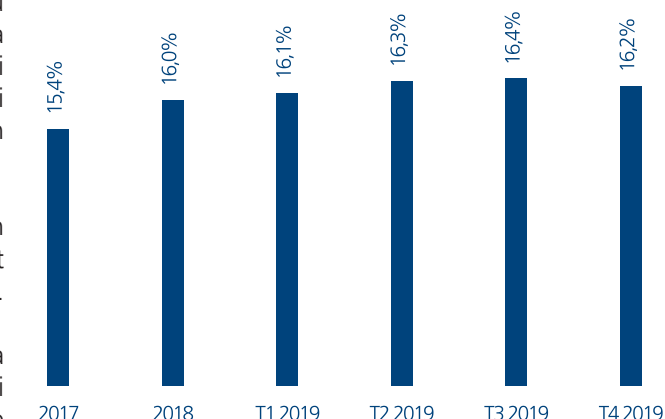
govori podatak o višegodišnjem ostvarenom rastu aktivnih bankarskih poslova u delu poslovanja sa stanovništvom.

Kreditni stanovništvu (u milionima dinara)

■ Ukupni krediti

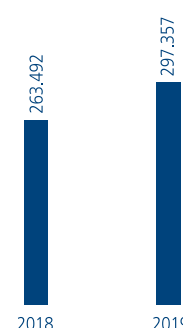
Tržišno učešće Banke u kreditima stanovništva

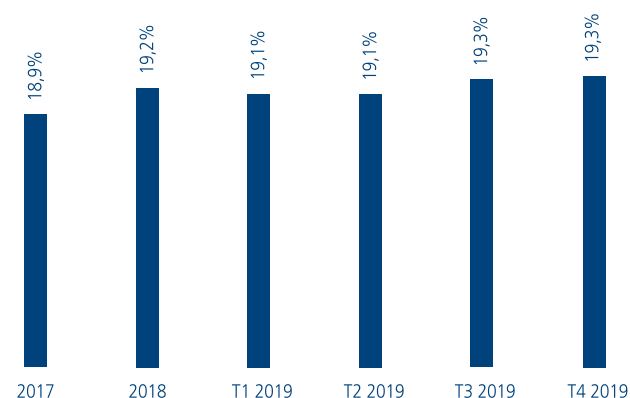
Imajući u vidu obaveze prema klijentima, Banka je ostvarila višegodišnji rast depozita stanovništva iznad tržišnog proseka. Depoziti stanovništva uvećani su za 33,9 milijardi dinara u 2019. godini, uz ostvaren rast od čak 12,9% u odnosu na prethodnu godinu. Dinamičniji rast depozita stanovništva od tržišnog proseka, doprineo je blagom porastu tržišnog učešća u ovom segmentu poslovanja sa 19,2% u 2018. godini na 19,3% u 2019. godini.

Depoziti stanovništva (u milionima dinara)

■ Ukupni depoziti

Tržišno učešće Banke u depozitima stanovništva

U uslovima niskih kamatnih stopa, klijenti su značajno poverenje poklonili Intesa Invest investicionim fondovima, gde je, osim mogućnosti ostvarivanja adekvatnog prinosa, stalne raspoloživosti sredstava, smanjenog rizika ulaganja i profesionalnog upravljanja sredstvima, klijentima omogućena jedinstvena ekspertiza na tržištu, što je doprinelo tome da je tokom 2019. godine u segmentu stanovništva prikupljeno 53,2 miliona evra sredstava.

U prethodnoj godini implementiran je novi organizaciono-poslovni model u okviru ekspozitura Banke sa isključivim ciljem unapređenja kvaliteta pružene usluge i zadovoljstva klijenata. Novi organizaciono-poslovni model zasnovan je kako na unapređenju uređenja i funkcionalnosti samih poslovnica tako i na uvođenju usluge personalizovanog bankarstva za širu grupu korisnika.

Događaj koji je obeležio kraj 2019. godine jeste uvođenje nove informacione platforme – Core sistema. Uvođenjem nove platforme, Banka je stvorila jako tehnološko uporište koje će nas još više učvrstiti na putu dalje digitalne transformacije poslovanja, dovesti do pojednostavljenja i unapređenja internih procesa i poboljšati interakciju sa klijentima.

Poslovanje platnim karticama

Banca Intesa je i tokom 2019. godine zadržala lidersku poziciju u segmentu kartičnog poslovanja, sa tržišnim učešćem od 22% u broju uručenih platnih kartica, 26% u broju POS terminala, 54% u broju internet POS terminala i 26% u ukupnom broju ostvarenih platnih transakcija u zemlji i inostranstvu.

Broj transakcija obavljenih platnim karticama Banca Intesa bio je u porastu i 2019. godine, kako u zemlji tako i u inostranstvu, ostvarivši godišnji rast od 23% i 27%, respektivno.

Što se tiče transakcija na POS terminalima, uključujući i internet POS terminale, njihov broj povećan je za 14%, dok je obim prometa povećan za 17% u odnosu na prethodnu godinu. Pored toga, Banca Intesa je nastavila unifikacijom i usavršavanjem prihvatne mreže,

konstantno šireći broj novih korisnika. Takođe, cela mreža POS terminala podržava beskontaktno plaćanje.

Banka je takođe održala kontinuitet u širenju prodajnih mesta na kojima je omogućena prodaja kreditnim karticama na rate, uz ostvaren rast učešća prodaje na rate u ukupnom prometu. Broj transakcija je povećan za 12% u odnosu na prethodnu godinu, dok je obim prometa porastao za 14%.

U 2019. godini nastavljene su aktivnosti u cilju povećanja potrošnje platnim karticama na internetu i širenja mreže e-commerce trgovaca, što je rezultiralo rastom ostvarenog prometa Banke u mreži e-commerce trgovaca od 80%, u poređenju sa prethodnom godinom.

Osim toga, u saradnji sa trgovcima, nastavljene su i aktivnosti usmerene na pružanje značajnih popusta i pogodnosti korisnicima Banca Intesa platnih kartica.

U 2019. godini, za sve platne kartice Banca Intesa, uvedena je mogućnost beskontaktnog plaćanja kao i mogućnost sigurnog plaćanja na internetu, čime je unapređeno korisničko iskustvo klijenata.

Direktni kanali i e-servisi

U 2019. godini Banka je nastavila sa svojim strateškim opredeljenjem da se što veći broj procesa digitalizuje. Uvođenje digitalnih inovacija podrazumeva niz kompleksnih aktivnosti koje imaju značajan uticaj kako na interne procese tako i na percepciju klijenata o Banci kao tehnološkom lideru na našem tržištu.

U toku 2019. godine glavni fokus Banke bio je na implementaciji novog informacionog sistema (Flex Cube). Tim je posvećeno radio na testiranju integracije novog Core sistema sa digitalnim kanalima prošavši više od 530 različitih test scenarija u nekoliko faza testiranja. Nakon produkcije, tim intenzivno nastavlja radom na stabilizaciji sistema kroz pružanje podrške kolegama iz poslovne mreže Banke i Kontakt centra.

Rast korisnika digitalnih platformi Banca Intesa u segmentu i fizičkih i pravnih lica, ukazuje da je Banka 2019. godine, i pored intenzivnog fokusa na implementaciju novog informacionog sistema, uspeła da održi kvalitet digitalnih servisa i zadovoljstvo digitalnih klijenata.

Ukupan broj aktivnih klijenata na Intesa On-line kanalu iznosi blizu 138 hiljada u periodu od tri meseca, dok broj korisnika koji se uloguje na mesečnom nivou iznosi 105 hiljada. U decembru 2019. godine ukupan iznos transakcija izvršenih na Intesa On-line aplikaciji iznosio je oko 4,8 milijardi dinara, dok je broj transakcija u istom mesecu dostigao gotovo 420 hiljada. Broj i obim transakcija ukazuje na stabilan trend rasta na ovom kanalu kako u ukupnom obimu tako i po vrstama transakcija, odnosno plaćanju, prenosu sredstava i menjačkim poslovima.

Dodatno, ukupan broj aktivnih korisnika Intesa Mobi aplikacije približio se broju od 250 hiljada na tromesečnom nivou, dok na mesečnom nivou ovaj broj prevazilazi 230 hiljada. Iznos transakcija u decembru 2019. godine bio je oko 9,5 milijardi dinara, dok je njihov broj dostigao 930 hiljada. U odnosu na prethodnu godinu, to je povećanje za 30% u poređenju sa brojem ukupno izvršenih transakcija na međugodišnjem nivou.

Oko 40.000 klijenata, pravnih lica i preduzetnika koristi usluge elektronskog bankarstva, dok je učešće plaćanja ostvarenih kroz ove kanale u proseku 90% u odnosu na ukupna plaćanja na nivou Banke.

U martu 2019. godine značajno je unapređen proces aktivacije usluge elektronskog bankarstva za pravna lica tako što je uveden jednostavniji i efikasniji proces aktivacije klijenata u poslovnoj mreži Banke.

E-commerce usluga Banca Intesa beleži rekordni rast u svim elementima servisa u 2019. godini. Broj trgovaca na kraju 2019. godine bio je 623, sa blizu 700 prodajnih mesta. Ostvareno je više od 4 miliona transakcija što je rast od 100% u odnosu na prethodnu godinu. Ukupan promet je bio veći od 15 milijardi dinara, što je rast od preko 80% u odnosu na prethodnu godinu. Uzimajući u obzir Zakon o međubankarskoj naknadi, koji je stupio na snagu krajem 2018. godine, Banka je korigovala provizije za svoje e-commerce trgovce i u odnosu na prosečnu naplaćenu proviziju na kraju 2018. godine, koja je iznosila 2,29%, prosečna naplaćena provizija na kraju 2019. godine iznosi 1,65%. Dodatno, ostvarena je neto profitna marža (od provizija) od 150 miliona dinara, što je rast od približno 120% u poređenju sa prošlom godinom.

Poslovna mreža

Tokom 2019. godine intenzivno se radilo na unapređenju poslovne mreže kroz dalju implementaciju AGDM (Adopting Group Distribution Model) standarda i obezbeđivanja preduslova za ostvarenje ciljeva definisanih AGDM projektom. Ukupno 20 ekspozitura, od početka projekta do kraja ove godine, opremljeno je u skladu sa savremenim trendovima u bankarskom sektoru, kao i 13 samouslužnih zona („Zona 24“). Novi model sada se primenjuje u 39 ekspozitura koje čine 27% od ukupnog broja ekspozitura u mreži a nose 46% ukupne neto operativne marže Banca Intesa mreže. Ukupno 75 Upper Mass savetnika pokriva 75 hiljada klijenata, odnosno više od 60% Upper Mass baze.

Nastavljena je i dalja implementacija ATS uređaja za uplatu pazara pravnih lica, koji sada čine mrežu od 37 uređaja na kojima se vrši 51% od ukupnog iznosa depozita ovog segmenta klijenata, odnosno 21% na nivou cele mreže.

Uspešno je nastavljeno i znavljanje mreže bankomata, uz nabavku dodatnih ATM-ova i multifunkcionalnih uređaja. Mreža bankomata na kraju 2019. godine sastoji se od 307 uređaja, od čega 109 eksternih i 198 u sklopu Banca Intesa ekspozitura.

Ispitivanje zadovoljstva Upper Mass klijenata potvrđuje da je implementacija novog modela uspešna, visokom ocenom zadovoljstva po većini merenih aspekata, poput sastanka sa Upper Mass savetnikom. Zaposleni u ekspoziturama gde je novi servisni model primenjen, prepoznaju pozitivan uticaj kako na klijente tako i na ličnu efikasnost na poslu i mogućnost napredovanja u karijeri.

U Kontakt centru godina je bila u skladu sa očekivanim trendovima, sa fokusom na pripremu za period posle puštanja novog informacionog sistema u novembru mesecu. Uspešno je odgovoreno na porast poziva tokom perioda stabilizacije novog sistema, uz primenu više različitih pristupa obradi (izmene na govornom automatu, podrška u periodima najvećeg opterećenja i sl.).

Segment klijenata malog biznisa i registrovanih poljoprivrednih gazdinstava

- Unapređenje ponude proizvoda i kvaliteta usluga
- Kontinuitet u saradnji sa renomiranim finansijskim institucijama
- Nastavljen pozitivan trend u svim segmentima poslovanja

U segmentu malog biznisa koji obuhvata poslovanje sa pravnim licima, preduzetnicima i registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima, 2019. je godina u kojoj je Banka svoje resurse angažovala na unapređenju poslovnih procesa i prestižne ponude proizvoda.

Posvećenost, inovativnost i individualni pristup prepoznati su na tržištu. Poziciju tržišnog lidera u segmentu malog biznisa Banca Intesa je potvrdila tržišnim učešćem od 23,3% u klasteru preduzetnika. Takođe, tržišno učešće od 12,0% u segmentu poljoprivrede predstavlja potvrdu da se Banca Intesa i u ovom segmentu poslovanja nalazi među vodećim bankama tržišta.

Tokom 2019. godine privredna aktivnost podržana je sa 281 milionom evra nove prodaje u segmentu malog biznisa i poljoprivrede. Navedeni rezultati mogu se sagledati i sa stanovišta održanja pozitivnog trenda u pogledu rasta broja finansiranih klijenata koji je u segmentu malog biznisa i poljoprivrede dostigao nivo od 28.000. Posledično, kreditni portfolio zabeležio je rast od 6% (uz rast od 10% u segmentu malog biznisa, blagi pad u segmentu poljoprivrede od 7%).

Segment malog biznisa

Poslovanje Banke u segmentu malog biznisa zasniva se na partnerskom odnosu sa malim preduzećima. Cilj je staviti im na raspolaganje ponudu prestižnih proizvoda i usluga koji će im olakšati svakodnevno operativno poslovanje, ali i postaviti osnovu za njihov brži rast, razvoj i bolju konkurentnost.

Od 2019. godine klijenti segmenta malog biznisa posredstvom poslovnih mreže Banke imaju mogućnost da se detaljnije informišu i apliciraju za proizvode Intesa Invest-a i Intesa Leasing-a. Intesa Invest fondovi predstavljaju atraktivnu i klijentima izuzetno interesantnu opciju za usmeravanje viškova sredstava i alternativu za klasične oblike štednje. Tokom 2019. godine tržište je pokazalo značajno interesovanje za ulaganje prevashodno u Dinarski investicioni fond, poklonivši svoje poverenje profesionalnom timu orijentisanom ka stabilnim prinosima. Tokom godine, u fondove je uplaćeno 24,9 miliona evra uz krajnje stanje od 14,4 miliona evra.

Poštujući vreme klijenata kao jedan od najznačajnijih resursa, ponuda po principu „one stop shop“ obogaćena je i lizing proizvodima. Za klijente malog biznisa omogućeno je da u veoma kratkom roku dobiju unapred odobren lizing proizvod na osnovu dostavljene profakture. Klijenti su uz asistenciju savetnika za mali biznis realizovali lizing plasmane u iznosu od preko 4,4 miliona evra.

Banca Intesa nudi domaćoj privredi izuzetno atraktivne opcije kreditiranja, razvijene u saradnji sa renomiranim međunarodnim finansijskim institucijama koje pokrivaju potrebe privrednika kako za finansiranje nabavke obrtnih sredstava tako i za finansiranje dugoročnih poslovnih poduhvata. Kao rezultat saradnje sa Evropskim investicionim fondom (EIF) privredi su još od 2016. godine na raspolaganju COSME krediti namenjeni finansiranju nabavke obrtnih sredstava koje odlikuje povoljna kamatna stopa, produženi rokovi otplate kao i relaksirani uslovi u delu obaveznih sredstava obezbeđenja. Zahvaljujući ovakvim karakteristikama ukupno je plasirano preko 55,5 miliona evra kredita u okviru navedene linije. Za ulaganja u dugoročne inovativne poslovne poduhvate, takođe u saradnji sa Evropskim investicionim fondom, treću godinu za redom privredi su dostupni InnovFin investicioni krediti posebno atraktivni zbog odsustva hipoteke kao obaveznog sredstva obezbeđenja plasmana na duži rok. Kroz navedeni program Banka je podržala inovativne privrednike sa preko 2 miliona evra. Tokom 2019. godine ponuda je upotpunjena dodatnim proizvodima iz EIF linije - EDIF invest i EDIF revolving kreditom koji predstavljaju komplementarne proizvode i upotpunjavaju atraktivne opcije dugoročnog investiranja uz relaksirane zahteve u pogledu sredstava obezbeđenja. Kroz navedene proizvode, tokom 2019. godine privrednici su podržani sa oko 10 miliona evra.

Podrška ženskom preduzetništvu predstavlja trajno opredeljenje Banke, te četvrtu godinu zaredom segment malog biznisa u saradnji sa Evropskom bankom za podršku i razvoj (EBRD) našim preduzetnicama nudi posebno dizajniran paket proizvoda, koji uključuje atraktivan kredit sa fiksnom kamatnom stopom i relaksiranim sredstvima obezbeđenja, kao i dodatne benefite u oblasti platnog prometa i digitalnog bankarstva. Kroz navedeni program, u 2019. godini dame u biznisu su obezbedile podršku za 335 poslovnih inicijativa kroz 3,6 miliona evra. Dodatno, kao deo promocije i podrške ženskom preduzetništvu, zapaženo je učešće Banca Intesa na regionalnoj konferenciji EBRD-a, na kojoj je istaknuta uspešna poslovna praksa Banca Intesa na ovom polju, a takođe su i nagrađeni uspešni preduzetnički poduhvati tri klijentkinje Banke.

Segment poljoprivrede

Kao jedna od vodećih banaka na tržištu Srbije u pogledu kreditiranja poljoprivrednika, Banca Intesa je od 2008. godine, od kada posluje u ovom segmentu, registrovana poljoprivredna gazdinstva podržala sa više od 360 miliona evra kredita.

Tokom 2019. godine kao posebno atraktivan, u navedenom segmentu, pokazao se program subvencionisanog kreditiranja u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, gde je Banca Intesa učestvovala sa oko 17% u ukupnom iznosu i sa više od 23% u ukupnom broju odobrenih kredita. Nastavljena je i saradnja sa Garancijskim fondom AP Vojvodine kroz finansiranje poljoprivrednika kreditima iz ugovorenih kreditnih linija sa ovom institucijom. Kao rezultat svih preduzetih aktivnosti, ukupan portfolio je dostigao nivo od 70,6 miliona evra, a ukupan broj kreditiranih klijenata je 9.200.

I dalje je nastavljen rad na procesnim unapređenjima sa željom da se ponuda i korisničko iskustvo u segmentu poslovanja sa registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima unapredi i podigne na još viši nivo. Sa istom idejom nastavljen je rad i na otvaranju novih i unapređenju postojećih Farmer centara koji su se pokazali kao izuzetno uspešni poslovni modeli - specijalizovane ekspoziture sa fokusom na servisiranje potreba poljoprivrednih proizvođača.

U cilju aktivne promocije poljoprivredne proizvodnje, Banca Intesa je u okviru projekta Intesa Farmer 2019. nagradila najuspešnije poljoprivredne proizvođače u tri kategorije: Intesa farmer godine, Intesa farmer inovator i Intesa mladi farmer.

Poslovanje sa privredom

Poslovanje sa privredom

- Lider na domaćem bankarskom tržištu
- Inovativnost kao osnovni postulat uspešnog poslovanja
- Potrebe i očekivanja klijenata kao osnovni pokretači za unapređenje poslovnih odnosa i postizanje vrhunskog rezultata

Makroekonomski pokazatelji tokom 2019. godine odražavaju činjenicu da je nastavljeno očuvanje stabilnosti ekonomskog okruženja, što je doprinelo daljem rastu privredne aktivnosti. Istovremeno, rast privredne aktivnosti uticao je na budžetski suficit za fiskalnu 2019. godinu. Takođe, zabeležen je rast spoljnotrgovinske razmene i rast državnih investicija, a kurs dinara, u odnosu na glavne valute, bio je stabilan, s tendencijom da jača. Svi navedeni faktori doprneli su poboljšanju ukupnog poslovnog okruženja, rastu profitabilnosti i generisanju stabilne poslovne klime. Osim navedenog, tokom 2019. godine država je očuvala poziciju regionalnog lidera u privlačenju stranih direktnih investicija, što je dodatno doprinelo pozitivnom imidžu zemlje, izvoznom potencijalu i rastu poslovne aktivnosti, kao i poboljšanju kreditnog rejtinga.

U stabilnom poslovnom okruženju, Narodna banka Srbije nastavila je da vodi ekspanzivnu monetarnu politiku daljim smanjenjem referentne kamatne stope. Ovakva monetarna politika je u skladu sa niskim inflatornim pritiscima i monetarnom politikom Evropske centralne banke i doprinosi rastu investicione i privredne aktivnosti u zemlji. Vlada Republike Srbije i Narodna banka Srbije nastavile su da donose mere i aktivnosti za povećanje dinarizacije i smanjenje deviznog rizika stimulišući banke da u većoj meri koriste dinarske izvore sredstava i rast dinarskih kredita u ukupnim kreditima, što je rezultiralo daljim smanjenjem razlika u kamatnim stopama između dinarskih i deviznih kredita.

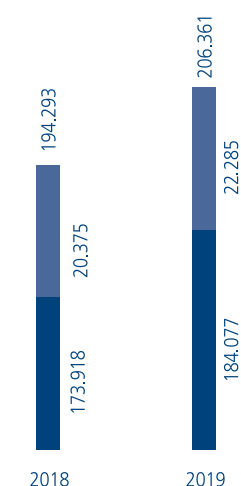
Na finansijskom tržištu i dalje vladaju izrazito konkurentni uslovi, što je posledica prisustva velikog broj poslovnih banaka. Ovakvi uslovi značajno su uticali na to da bankarski proizvodi postanu veoma pristupačni i da na taj način privrednim subjektima bude omogućen lakši i povoljniji pristup dodatnim finansijskim sredstvima kako iz sopstvenih izvora banaka, tako i iz različitih kreditnih linija koje domaće poslovne banke obezbeđuju u saradnji sa inostranim kreditorima.

Tokom 2019. godine, Divizija za poslovanje sa privredom, u saradnji sa dve renomirane, međunarodne konsultantske kuće, izvršila je analizu pojedinih aspekata poslovanja u odnosu na konkurenciju. Iako je struktura banaka u ova dva istraživanja bila različita, u jednom je učestvovalo 5 banaka glavnih konkurenata, dok je u drugom učestvovalo 13 banaka, što se odnosilo na 90% tržišta, rezultati su bili slični. U oba slučaja, ove nezavisne analize su pokazale da je Banca Intesa vodeća u mnogim aspektima poslovanja, kako po broju klijenata, iznosima plasmanima i različitim kategorijama proizvoda, tako i po parametrima profitabilnosti i efikasnosti prodajne mreže.

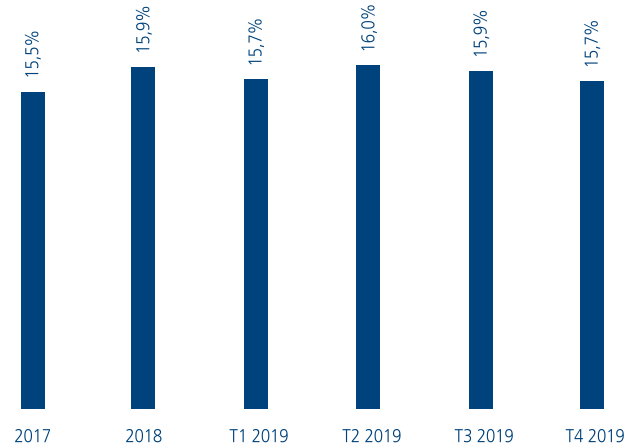
U skladu sa pozitivnim tržišnim trendovima, Divizija za poslovanje sa privredom i u 2019. godini poslovala je stabilno i zabeležila rast kreditnog portfolija od 6,2% u odnosu na prethodnu godinu, obezbeđivši tržišno učešće u ukupnim kreditima odobrenim privredi od 15,7% na kraju 2019. godine. Godišnji rast stanja kredita, kao i nove produkcije kreditnih proizvoda, bio je iznad proseka bankarskog sektora, što je doprinelo očuvanju leaderske pozicije Banke u segmentu poslovanja sa privredom. Što se tiče depozitnih poslova sa privrednim subjektima, Banka takođe konstantno beleži dominantnu poziciju na tržištu, što je i rezultiralo tržišnim učešćem od 17,3% na kraju 2019. godine. U delu dokumentarnih poslova, koji se odnosi na izdate bankarske garancije i akreditive, zabeležena je relativna stabilnost u odnosu na prošlu godinu.

Krediti privredi (u milionima dinara)

■ Dinarski ■ Devizni

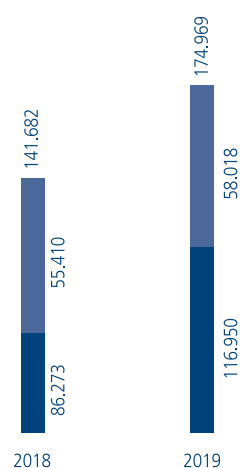

Tržišno učešće Banke u kreditima privredi

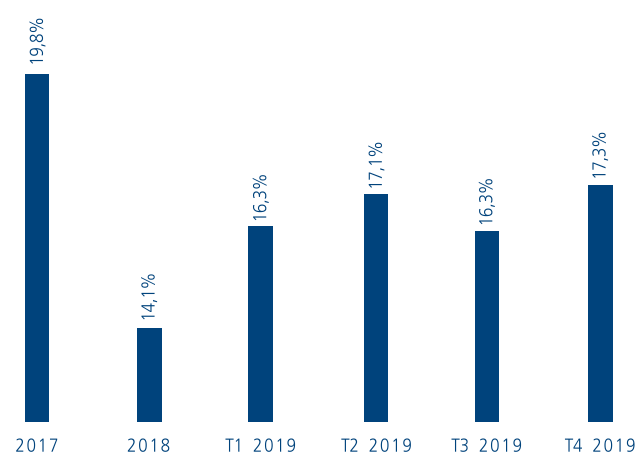

Depoziti privrede (u milionima dinara)

■ Dinarski ■ Devizni

Tržišno učešće Banke u depozitima privrede

Divizija za poslovanje sa privredom i dalje je najveća na tržištu po broju klijenata, što je potvrđeno i u različitim eksternim istraživanjima bankarskog sektora, i ima oko 7.000 aktivnih klijenata, što predstavlja više od tri četvrtine ukupne klijentske baze raspoložive na tržištu, od čega je jedna polovina klijenata finansirana.

I dalje je jedan od prioriteta Banke da svoju strategiju razvoja bazira na unapređenju kvaliteta usluge i odnosa

sa korporativnim klijentima. S tim u vezi, Banka uvodi nove načine kako da glas klijenata bude prisutan i uvek relevantan u donošenju budućih odluka. Zahvaljujući jakoj klijentskoj bazi i izuzetnim odnosima koje Banka ima sa svojim klijentima a u želji da od klijenata dobije objektivnu povratnu informaciju kada su u pitanju proizvodi, usluge, kao i posvećenost i kompetentnost prodajne mreže, nastavljen je projekat „Instant Voice of Customer“. Ova inicijativa je, i dalje, usmerena na istraživanje zadovoljstva klijenata iz segmenta malih i srednjih preduzeća, s namerom da se na osnovu njihovih odgovora i komentara nastavi sa dodatnim unapređenjem ponuda, procesa i kvaliteta prodajne mreže, kako bi očekivanja bila ispunjena a poslovne potrebe klijenata zadovoljene.

Tokom 2019. godine potražnja privrednih subjekata za dodatnim izvorima finansiranja nastavila je da raste, tako da je u okviru Divizije za poslovanje sa privredom rast ostvaren u svim segmentima, dok je najznačajniji rast zabeležen u segmentima Međunarodnih klijenata i Velikih domaćih privrednih subjekata. U ovim segmentima, u poređenju s krajem prethodne godine, zabeležen je rast kreditnog portfolija od 26%, odnosno 8,9%. Osim nominalnog rasta kreditnog portfolija, Divizija je zabeležila i rast broja kako aktivnih, tako i finansiranih klijenata.

U segmentu malih i srednjih preduzeća, osim godišnjeg rasta od 7,6%, nastavljeno je prepoznavanje potrebe klijenata za što efikasnijim i jednostavnijim kreditnim procesom kroz unapređenje poslovnih procesa, kao i atraktivnih kreditnih linija koje su obezbeđene u saradnji sa ino-kreditorima (EBRD, EIB...). Tako je u 2019. godini potpisana kreditna linija sa EBRD-om za finansiranje podizanja konkurentnosti malih i srednjih preduzeća. U pitanju su investicioni krediti sa rokom dospeća do 60 meseci.

Tokom 2019. godine udeo problematičnih potraživanja je zabeležio dalji pad. Očekivanja su da će i u narednom periodu ovakav trend biti nastavljen, što će doprineti daljem jačanju kvaliteta kreditnog portfolija, a sve kao rezultat odgovorne i oprezne kreditne politike kada su u pitanju rizici kojima je Banka izložena u svakodnevnom poslovanju.

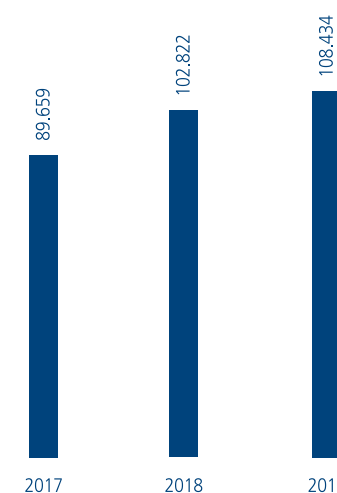
Transakciono bankarstvo

Pružajući klijentima usluge veće vrednosti, Banka nastavlja da produbljuje odnose sa istaknutim korporativnim klijentima, istovremeno promovišući različite usluge transakcionog bankarstva. U skladu s tim, klijentima Banke omogućen je pristup globalnom transakcionom tržištu preko ISP grupacije.

Banka nastavlja sa unapređenjem usluge Payment Factory, što je dovelo do povećanja broja vodećih multinacionalnih korporacija koje su se odlučile za poslovanje sa Banca Intesa, oslanjajući se na nove usluge, široku globalnu mrežu i bogato iskustvo. Ova usluga, koja omogućava centralizaciju plaćanja, naplata i izveštavanja, i dalje je jedinstvena na domaćem tržištu.

Banka je i dalje posvećena zadovoljavanju specifičnih potreba svoje raznovrsne baze klijenata u izvozno/uvoznom poslovanju s ciljem da osigura nesmetano obavljanje relevantnih trgovinskih poslova finansiranja. S tim u vezi volumeni dokumentarnog poslovanja kao i broj transakcija održali su relativnu stabilnost.

Garancije i ostale preuzete obaveze (u milionima dinara)

Factoring

Factoring, kao značajan način finansiranja kratkoročnih finansijskih potreba klijenata, kroz sagledavanje individualnih potreba, dostigao je novu produkciju u iznosu od 151 miliona evra prometa u 2019. godini. Ostvaren je rast od 22% u odnosu na prethodnu godinu, što je rezultiralo povećanjem tržišnog učešća Banke i potvrdilo opredeljenost ka proaktivnom pristupu u pružanju usluga klijentima.

Uz planirane i realizovane prodajne aktivnosti, nastavljene su aktivnosti u delu tehničkih unapređenja i sistema podrške. S tim u vezi, tokom 2019. godine počelo se sa formiranjem factoring platforme koja bi omogućila elektronsko povezivanje Banke, dobavljača i kupca i brzo i efikasno sprovođenje factoring transakcija.

Strukturno finansiranje

Banca Intesa nastoji da bude prepoznata i dokazana na tržištu kao pouzdan partner koji pruža stabilnu podršku klijentima u projektnom finansiranju, odnosno finansiranju projekata u nekretninama i obnovljivim izvorima energije. Banka je prepoznala potencijal i prednosti ovog vida finansiranja, te značajnijim orijentisanjem na klijente i tržišne lidere, i uvek uz poštovanje pravila i principa projektnog finansiranja, u 2019. godini je ostvaren višestruk rast portfolija projektnog finansiranja, kvalitativno i kvantitativno.

Portfolio projektnog finansiranja, sagledavajući kreditnu izloženost, porastao je u 2019. godini za 406% (2019: 90,9 miliona evra vs 2018: 22,4 miliona evra) u odnosu na 2018. godinu, a sagledavajući ukupno odobren iznos kredita za 302% (2019: 172,9

miliona evra vs 2018: 57,3 miliona evra). Značajan podatak je da su u 2019. godini odobreni novi projekti u nekretninama, sa dobrom diversifikacijom (različiti projekti u oblasti stanogradnje i komercijalnih nekretnina), u ukupnom iznosu od 122,8 miliona evra, a glavni efekti ovih projekata biće prepoznati u rezultatu 2020. godine.

Banka će nastojati da u 2020. godini dodatno poveća svoju profitabilnost i portfolio projektnog finansiranja kroz realizaciju započetih projekata, ali i povećanje prisutnosti na tržištu kroz kvalitetne nove projekte koji proizilaze iz tržišnog potencijala i nadogradnje odnosa sa domaćim i međunarodnim investitorima, te optimizacijom internih procesa.

Dodatno, Banka u svom poslovanju postupa u skladu sa Ekvatorskim principima koji obezbeđuju adekvatno upravljanje rizicima pri finansiranju transakcija povezanih sa obnovljivim izvorima energije.

EU desk

Banca Intesa, u svojstvu finansijskog posrednika, nastavila je uspešnu saradnju sa Evropskim investicionim fondom (EIF) na implementaciji raspoloživih programa Evropske unije, kroz koje malim i srednjim preduzećima omogućava jednostavniji pristup finansiranju pod povoljnijim uslovima.

Tokom 2019. godine, potpisan je treći aneks COSME sporazuma kojim je, nakon tri godine uspešne implementacije, klijentima stavljeno na raspolaganje dodatnih 240 miliona evra kredita za trajna obrtna sredstva sa garancijom EIF, čime je maksimalni raspoloživi iznos portfolija povećan na ukupno 600 miliona evra. Ponuda je dodatno obogaćena kroz WB EDIF program, koji je odlično prihvaćen od strane klijenata, a kojim je proširena ponuda kredita na revolving osnovi i kredita za investiciona ulaganja. Uz InnovFin, koji je sada klijentima na raspolaganju do kraja 2022. godine, Banca Intesa je apsolutni lider na domaćem tržištu po pitanju veličine raspoloživog portfolija, broja podržanih klijenata, ukupno realizovanog iznosa, ali i raznovrsnosti ponude proizvoda dostupnih kroz EU programe.

Banka veliku pažnju posvećuje novim Programima za podelu rizika, koji se očekuju već početkom 2020. godine, čijom realizacijom će se, u saradnji sa EIF-om i drugim partnerima, otvoriti dodatne mogućnosti za finansiranje većeg broja klijenata u različitim segmentima, ali i pojedinačnih transakcija.

Aktuelna sedmogodišnja finansijska perspektiva EU završava se naredne godine, te je Banka već preduzela neophodne aktivnosti kako bi klijentima obezbedila kontinuitet svakom od navedenih programa kroz InvestEU (program koji će biti naslednik trenutnih programa u narednoj finansijskoj perspektivi).

Upravljanje sredstvima i investiciono bankarstvo

Upravljanje sredstvima i investiciono bankarstvo

- Banka nastavlja da aktivno podržava razvoj tržišta obveznica i fiskalne politike države, učestvujući u primarnim i sekundarnim aukcijama državnih hartija od vrednosti
- Zadržana leaderska pozicija u segmentu poslova kupoprodaje deviza
- Blagovremenom edukacijom i promocijom proizvoda, Banka nastoji da eliminiše devizni rizik za svoje klijente

emitovanih obveznica.

Trend snižavanja referentne kamatne stope u proteklom periodu kao i istorijski niske kamatne stope na novčanom tržištu Srbije dovode do smanjenja prinosa na hartije od vrednosti emitovanih na domaćem tržištu. U protekloj godini, Ministarstvo finansija plasiralo je putem primarnih aukcija 270 milijardi dinara i 646,6 miliona evra, što predstavlja rast iznosa emitovanih obveznica u lokalnoj valuti od 19,5%, odnosno rast emitovanih obveznica denominovanih u evrima od 14,5% u odnosu na vrednosti iz 2018. godine. U junu 2019. godine Republika Srbija je uspešno emitovala prvu državnu obveznicu denominovanu u evrima na međunarodnom tržištu kapitala u iznosu od 1 milijarde evra sa rokom dospeća od 10 godina. Prinos na ovu obveznicu je iznosio 1,619%, a tražnja je dostigla iznos od 6,4 milijarde evra. Istovremeno sa emisijom sprovedena je buy back opcija vezana za USD evroobveznicu. Republika Srbija je otkupila USD evroobveznice u iznosu od 1,1 milijarde dolara i time uštedela preko 3,8 milijardi dinara na kamati koju bi plaćala do kraja otplatnog perioda. U novembru, Republika Srbija je prodala dodatnih 550 miliona evra desetogodišnjih EUR evroobveznica po stopi prinosa od 1,25%, koja je niža od inicijalne stope prinosa postignute u junu 2019. godine. Istovremeno, država je otkupila USD evroobveznice u iznosu od 589,7 miliona dolara ostavljajući nedospeo iznos od 210,4 miliona dolara.

U 2019. godini, Uprava za javni dug je organizovala aukcije otkupa državnih hartija od vrednosti i prevremeno otkupila 30,1 milijardu dinara trogodišnjih obveznica koje dospevaju u aprilu 2020. godine i 5 milijardi dinara sedmogodišnjih obveznica koje dospevaju u februaru 2022. godine. Od pojedinačnih hartija emitovanih 2019. godine, najveći obim emisije imale su trogodišnje i sedmogodišnje dinarske obveznice koje su posredstvom primarnih aukcija prodate u ukupnom iznosu od 246,9 milijardi dinara.

Posmatrajući aktivnosti na sekundarnom tržištu, interesovanje investitora bilo je više usmereno na dinarske obveznice. Promet na sekundarnom tržištu u obe valute (RSD i EUR) prevazišao je iznos primarno

I tokom 2019. godine Banca Intesa je kontinuirano učestvovala u primarnim i sekundarnim aukcijama državnih hartija od vrednosti Republike Srbije, kako za svoj račun tako i za račun klijenata, aktivno podržavajući razvoj ovog ključnog segmenta tržišta obveznica i fiskalne politike države. U uslovima pada kamatnih stopa u okviru celog bankarskog sektora uočeno je pojačano interesovanje domaćih i institucionalnih klijenata za ulaganjem u hartije od vrednosti kao alternative depozitnim poslovima. U tom smislu, Banca Intesa je proaktivno pristupila informisanju klijenata o mogućnostima investiranja u državne obveznice i stavila na raspolaganje svoje brokerske usluge svim zainteresovanim institucionalnim i individualnim investitorima.

Tokom 2019. godine, portfolio Banke ostao je diversifikovan, tako da ga osim dužničkih hartija od vrednosti emitovanih na domaćem tržištu u Republici Srbiji čine i obveznice sa međunarodnog tržišta, evroobveznice Republike Srbije u dolarima.

Premija rizika Srbije je iznosila 159 baznih poena na kraju 2018. godine i smanjena je na 35 baznih poena na kraju 2019. godine. Tokom decembra, premija rizika Srbije zabeležila je svoj istorijski minimum, svega 5 baznih poena, što je najveći pad u regionu, koji je vođen od strane domaćih faktora. To potvrđuje poverenje investitora u povoljne makroekonomske izgleda obeležene višegodišnjim smanjenjem unutrašnje i spoljne neravnoteže kao i povoljnim izgledima rasta.

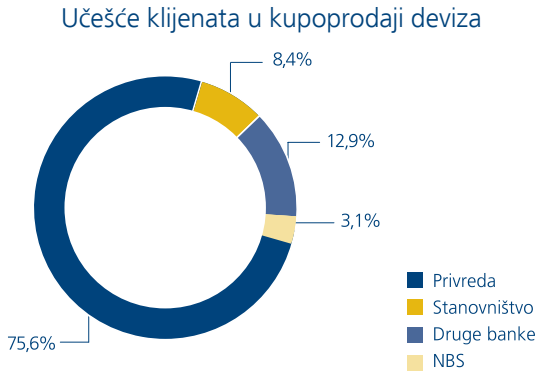
U septembru 2019. godine, rejting agencija Fitch povećala je kreditni rejting Srbije za dugoročno zaduživanje u domaćoj i stranoj valuti sa BB na BB+. U decembru 2019. godine, rejting agencija Standard and Poor's popravila je kreditni rejting Srbije sa BB na BB+ na jedan korak do investicionog rejtinga. Izgleda za dalje povećanje rejtinga ova agencija ocenjuje kao pozitivne, što je snažan signal da su i u narednom kratkoročnom periodu moguća dalja povećanja kreditnog rejtinga naše zemlje.

Banca Intesa je i u 2019. godini bila vodeća banka u pogledu ponude finansijskih instrumenata za upravljanje dinarskom i deviznom likvidnošću. Klijentima, pre svega investicionim investitorima, koji žele da potpuno ili delimično eliminišu devizni rizik, na raspolaganju su valutni swap ugovori i obveznice Republike Srbije denominovane u dinarima.

U segmentu poslova kupoprodaje deviza sa klijentima, Banca Intesa je u 2019. godini zadržala leadersku poziciju sa tržišnim učešćem od 13,3%. Banka je svojim klijentima omogućila korišćenje EUR-NET kursa evra koji se primenjuje u transakcijama putem Intesa Mobi i Intesa On-line servisa elektronskog bankarstva i predstavlja najpovoljniji tržišni kurs budući da u realnom vremenu prati dešavanja na međubankarskom deviznom tržištu. U toku 2019. godine ostvareno je povećanje obima EUR-NET transakcija za 18,9%.

Kupoprodaja deviza (u milionima evra)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Privreda	3.058	2.772	2.915	3.340	3.567	4.012	4.418
Stanovništvo	242	229	226	321	379	431	492
Druge banke	1.510	899	1.313	914	1.012	693	754
NBS	73	157	94	99	111	90	183
Ukupno	4.883	4.057	4.548	4.674	5.069	5.226	5.847

Banka je nastavila sa edukacijom klijenata u oblasti savremenih bankarskih usluga, kao i sa promocijom proizvoda koji imaju za cilj da omoguće pravovremeno upravljanje finansijskim rizicima u poslovanju, pre svega deviznim rizikom.

Društveno odgovorno poslovanje

Društveno odgovorno poslovanje

- Banka je nastavila da ulaže kontinuirane napore u dalje jačanje korporativne kulture
- Finansijska inkluzija kao važan element strategije društveno odgovornog poslovanja Banca Intesa
- U cilju zaštite životne sredine uspešno realizovani projekti smanjenja direktnog negativnog ekološkog uticaja

Banca Intesa je i tokom 2019. godine nastavila sa strateškim delovanjem u oblasti društvene odgovornosti. U segmentu odnosa prema zajednici, fokus je bio na projektima korporativne filantropije, jačanju kulture korporativnog volonterstva, podršci inicijativama finansijske pismenosti, a putem direktne finansijske podrške podržali smo i projekte iz oblasti kulture i očuvanja kulturne baštine, kao i niz inicijativa od socijalnog i humanitarnog značaja.

Na potrebe tržišta, Banka je i u 2019. godini odgovarala plasiranjem etičnih proizvoda i usluga, od kojih se pojedini izdvajaju i svojim društvenim i ekološkim značajem u isto vreme vodeći brigu o zadovoljstvu klijenata. U segmentu zaštite životne sredine, Banka je uspešno realizovala projekte smanjenja direktnog negativnog ekološkog uticaja, ali i nastojala da, kroz primenu međunarodne regulative u procesu upravljanja socio-ekološkim rizicima u kreditnom procesu, umanju i posredni uticaj svog poslovanja na okruženje.

Ipak, ključni preduslov za ostvarenje dobrih poslovnih rezultata i strateških ciljeva održivosti jesu motivisani zaposleni. Imajući to na umu, Banca Intesa je i u 2019. godini uložila kontinuirane napore u dalje jačanje korporativne kulture, različite projekte zadovoljstva zaposlenih, pružanje jednakih mogućnosti za razvoj i napredovanje, stvarajući na taj način važan osećaj pripadnosti Banci i celoj Grupi.

Društvena zajednica

Korporativno volonterstvo

Odgovorne poslovne prakse i odgovoran odnos prema zajednici ne bi bio moguć bez razvijene interne kulture Banca Intesa i odgovornosti oličene u volonterima Banke koji razumeju da je podrška onima kojima je ona neophodna, ujedno i najefikasniji način za brigu o društvu. Od 2013. godine, od kad je pokrenula program korporativnog volontiranja „Intesa od srca“, Banka ima za cilj da doprinese zajednici stavljajući na raspolaganje vreme, talenat i znanje svojih zaposlenih.

U okviru ovog programa Banca Intesa je i u 2019. godini organizovala nekoliko volonterskih inicijativa koje su okupile kolege iz svih regionalnih centara.

Banka je i 2019. godine ohrabivala zaposlene da kroz program individualnog volonterstva tokom čitave godine pružaju podršku inicijativama sa društvenim značajem. U saradnji sa Globalnim dogovorom Ujedinjenih nacija i Narodnom bankom Srbije, naši volonteri održali su predavanje za profesore iz srednjih ekonomskih škola na temu „Prednosti ulaganja u investicione fondove“, a sa Udruženjem banaka Srbije i volonterskim predavanjima u osnovnim školama obeležili smo Evropsku nedelju novca, kao i Svetski dan štednje.

Korporativna filantropija

Konstantno prateći potrebe zajednice, Banca Intesa je 2019. godine za filantropske svrhe odvojila više od 10,2 miliona dinara (uključujući i in-kind davanja) i usmerila ih za direktnu finansijsku podršku realizaciji projekata iz oblasti kulture i očuvanja kulturne baštine, kao i inicijativama od socijalnog i edukativnog značaja.

Među najznačajnijim inicijativama izdvajaju se aktivnosti podrške izložbama i projektima Istorijskog muzeja Srbije, Narodnog muzeja kao i Muzeja savremene umetnosti, obnova Crkve Svete Trojice u Beogradu, podrška Narodnom pozorištu, pomoć u radu Nacionalne organizacije osoba sa invaliditetom Srbije, podrška projektu pomoći deci bez roditeljskog staranja Fondacije Novak Đoković i SOS Dečija sela Srbije, pomoć u obnovi prostorija socijalne Ustanove za decu i mlade Sremčica, kao i učestvovanje u humanitarnim akcijama putem prikupljanja sredstava za lečenje sa partnerskim organizacijama kao što je BELHospice. Podržane su brojne lokalne kulturne manifestacije poput Smederevske jeseni, Dana Zorana Radmilovića, Mokranjčevih dana i dr, a podržane su i inicijative za unapređenje života i zdravlja zajednice.

Učešće u inicijativama od značaja za unapređenje obrazovanja realizovano je kroz podršku Centru za srpske studije, Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, kao i kroz podršku Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu za učešće studenata na takmičenjima. Banka je tokom 2019. godine donirala 345 rashodovanih računara obrazovnim, zdravstvenim i socijalnim ustanovama u Nišu, Leskovcu, Vranju i širom Vojvodine.

Pored toga, Banka je nastavila da pomaže kreiranje stabilnog i nezavisnog finansijskog mehanizma podrške Paraolimpijskom komitetu Srbije putem kojeg je 2019. godine Paraolimpijski komitet podržala sa skoro 3,5 miliona dinara.

U okviru tradicionalnog novogodišnjeg projekta „Zapakuj poklon, izmami osmeh“, Banca Intesa je u saradnji sa nekoliko organizacija civilnog društva, u svojoj centrali organizovala prvi humanitarni novogodišnji bazar za zaposlene, na kojem je od prodatih predmeta za humane svrhe prikupljeno oko 250 hiljada dinara i više od 300 kilograma hrane i druge robe namenjene najosetljivijim društvenim grupama iz cele Srbije.

Banca Intesa je projekat „Zapakuj poklon, izmami osmeh“, kao zajedničku inicijativu zaposlenih, pokrenula 2010. godine, a od tada pa do danas, različitim inicijativama, ustanovama, institucijama za socijalno i medicinsko zbrinjavanje dece širom zemlje uručeno je na hiljade paketića i direktno donirano više od 2,6 miliona dinara novčane pomoć prikupljene isključivo od strane zaposlenih.

Tokom godine Banka je uspešno nastavila sa strateškom podrškom Institutu za transfuziju krvi, sa kojim je organizovala više akcija dobrovoljnog davanja krvi u svojim prostorijama. Tokom ovih akcija sakupljeno je više od stotinu jedinica krvi koju su dali dobrovoljci Banca Intesa.

Značajan društveni doprinos Banke u oblasti podrške zajednici potvrđen je i najreferentnijom nagradom za društvenu odgovornost, priznanjem VIRTUS, koje se dodeljuje za filantropski doprinos kompanije na nacionalnom nivou. Priznanje je dodelila Fondacija Trag u saradnji sa Američkom agencijom za međunarodni razvoj (USAID), Evropskom unijom, Balkanskim fondom za demokratiju, Fondacijom Č.S. Mot i Fondacijom braće Rokfeler. Svrha ove prestižne nagrade je da prepozna i javno istakne kompanije, preduzeća i pojedince koji na strateški način dugoročno podržavaju razvoj zajednica i društva u celini.

Finansijska inkluzija i edukacija

Finansijska inkluzija bila je i 2019. godine važan element strategije društveno odgovornog poslovanja Banca Intesa. Tokom godine, Banka je takođe nastojala da finansijske usluge učini jednako dostupnim i u ekonomski nerazvijenim delovima zemlje. Godinu smo završili sa 20 AGDM ekspozitura koje nude unapređeno korisničko iskustvo za klijente jačanjem savetodavnih kapaciteta zaposlenih u ekspoziturama, koji se umesto jednostavnim bankarskim transakcijama sada bave čisto prodajnim aktivnostima i dodatno jačaju partnerski odnos sa klijentima, pomažući im da odgovorno pristupaju planiranju svojih ličnih finansijskih

Takođe, ovaj koncept promoviše i podstiče povećani broj digitalnih alata za obavljanje bankarskih poslova, čime dodatno izlazimo u susret zahtevima klijenata i dinamici savremenog života. Prilikom renoviranja i otvaranja novih ekspozitura, Banca Intesa posvećuje posebnu pažnju pristupačnosti objekata, odnosno njihovom prilagođavanju za pristup osobama sa invaliditetom gde god je to moguće.

Pored svega navedenog, Banka je ostala posvećena i širenju znanja o ekonomskim i finansijskim pitanjima, kao i promovisanju kulture informisanog izbora za svoje klijente, ali i za širu zajednicu. Obeležavajući svetsku Nedelju štednje, Banca Intesa je nastavila svoj program finansijske edukacije za najmlađe, koji je ove godine bio posvećen značaju racionalnog upravljanja i štednji resursa, kroz promociju novog koncepta cirkularne ekonomije. Serije radionica pod nazivom „Manje smeća - veća sreća“ organizovane su tokom novembra za oko 120 prvaka Osnovne škole „Sveti Sava“ u Pančevu, koji su pohađali čas posvećen zaštiti životne sredine i načinima smanjenja otpada, nakon kog su se na kreativan način upoznali sa pojmovima reciklaže i cirkularne ekonomije. Ovaj koncept predstavljen je i deci naših zaposlenih, na posebno razvijenoj radionici.

Pored ostalih inkluzivnih proizvoda u 2019. godini, izdvajamo podršku programu razvoja ženskog preduzetništva, u okviru koje je Banka nastavila sa realizacijom projekta „Žene u biznisu“, odnosno s plasiranjem sredstava iz kreditne linije EBRD-a. Tokom godine je plasirano ukupno 355 kredita u ukupnom iznosu od 3,6 miliona evra.

Životna sredina

Zaštita životne sredine predstavlja jedan od stubova održivosti kojem je Banca Intesa posvećena već godinama. Sa jednakim intezitetom kao i prethodnih godina, i ovu su obeležili nesmanjeni napor i smanjenju potrošnje resursa u redovnom poslovanju. Između ostalog, povodom Svetskog dana zaštite životne sredine naša Banka pokrenula je interni program „Greentesa“ koji je namenjen promociji očuvanja životne sredine i odgovornog ponašanja zaposlenih prema okolini. Na dan lansiranja programa u Upravnoj zgradi postavljene su kutije za prikupljanje otpada, čime je otpočet proces povećanja količine recikliranih materijala generisanog unutar Banke, pre svega papira, plastike za jednokratnu upotrebu i baterija. Program „Greentesa“ ima za cilj smanjenje potrošnje resursa - vode, električne energije, smanjenje upotrebe liftova uz promociju pešačenja, korišćenja stepenica i zdravih stilova života. Ovaj program će biti nastavljen i u narednim godinama.

Cilj obeležavanja Svetskog dana životne sredine (WED day) bilo je skretanje pažnje interne javnosti na značaj

očuvanja i održivosti životne sredine, kao i ideja da se lokalnim aktivnostima mobilisu pojedinci u cilju zajedničkog očuvanja i poboljšanja kvaliteta prirodnog okruženja. Već nekoliko godina ovu globalnu inicijativu podržava i matična ISBD divizija različitim aktivnostima u bankama članicama.

Na planu primene principa odgovornog finansiranja, a imajući u vidu indirektnu uticaje koje Banka ostvaruje na okruženje finansijskom podrškom društvu i pojedincima, kao i potencijalne rizike koji mogu nastati narušavanjem socijalne ili ekološke ravnoteže, Banca Intesa je i tokom 2019. godine nastavila s primenom međunarodne regulative i savremenog sistema upravljanja socio-ekološkim rizicima u procesu kreditiranja klijenata.

Radna sredina

Sve aktivnosti vezane za razvoj i edukaciju zaposlenih u 2019. godini proizašle su iz razvojnih potreba zaposlenih kako bi profesionalizam, stremljenje ka izvrsnosti, razvijanju inovativnog načina mišljenja uz stalni fokus ka klijentima, i dalje ostali strateško usmerenje Banke.

S tim ciljem, ove godine je, u proseku, zajedno sa mentorstvima koja se organizuju za svakog novozaposlenog, izvedeno preko 13 dana obuke po zaposlenom. Sprovedeno je 23.496 dana obuke u učionici, kao i više od 17,232 dana mentorskog rada. Svaki zaposleni je pohađao u proseku 6 programa na e-learning platformi, a učenje putem e-learning sistema je izvedeno kroz 16 različitih e-learning programa.

Nastavljeno je s programima razvoja zaposlenih. Najznačajniji od njih u 2019. godini bio je Constellation projekt – uvođenje novog informacionog sistema za čije potrebe su čak 3.363 zaposlena prošla obuku u učionici. Uporedo, nastavljen je i niz specifičnih programa za različite strukture zaposlenih, koji su razvijeni prethodnih godina, uključujući inovativni program SBA akademija za edukaciju zaposlenih koji se bave ili će se baviti malim biznisom.

Takođe, tokom 2019. godine nastavljeno je i sa aktivnostima dva talent programa – internacionalnog talent programa u okviru Intesa Sanpaolo grupe, u kojem odabrani zaposleni tokom tri do pet godina stiču i međunarodno iskustvo, kao i dodatna znanja na obukama koje izvode najeminentniji svetski stručnjaci, kao i programa Banke koji je usmeren na razvoj liderstva prepoznatih menadžera pod nazivom „Treasure Leadership Talent Program“(TLT), koji je ove godine završen. Ovaj program karakteriše specifičan pristup razvoju talenata, baziran na individualnim profilima i karijernim ciljevima.

Dodatno, pružena je mogućnost sticanja poslovne prakse studentima završnih godina fakulteta u okviru treće generacije Junior programa koji se zasniva na mentorstvu, konkretnim radnim zadacima, rotacijama i obukama mladih kolega. Osim ulaganja u profesionalni razvoj zaposlenih, Banka je nastavila i da prepoznaje njihove lične potrebe, pa je za sve stalno zaposlene, osim zdravstvenog osiguranja koje podrazumeva lečenje u inostranstvu u slučajevima težih bolesti, uvedena mogućnost besplatnih sistematskih pregleda, kao i specijalističke medicinske zaštite.

Kao potvrdu ispravnosti svojih rodno senzitivnih strategija i sprovedene inicijative za osnaživanje žena kako u kompaniji tako i u lokalnoj zajednici, Banca Intesa je nagrađena priznanjem za jednu od Rodno najsenzitivnijih kompanija na domaćem tržištu, koju joj je krajem 2019. godine dodelilo Udruženje poslovnih žena Srbije.

Projekti za decu zaposlenih

Banca Intesa je 2019. godine, 15. put zaredom, omogućila da 54 dece zaposlenih u Banci tokom dve nedelje letuju u Italiji. Takođe, kroz saradnju sa Fondacijom za internacionalnu obrazovnu razmenu Intercultura, Banka je i 2019. godine podržala program jednogodišnjeg školovanja u inostranstvu. Sportska takmičenja deo su redovnih aktivnosti koje Banka i Grupa Intesa Sanpaolo sprovode s ciljem međusobnog upoznavanja dece zaposlenih i jačanja timskog duha. Tim povodom, tokom 2019. godine na italijanskom fudbalskom kampu, internacionalnoj ISBD dečijoj olimpijadi, košarkaškom kampu Miloša Teodosića i drugim sportskim događajima učestvovalo je više od 160 dece zaposlenih

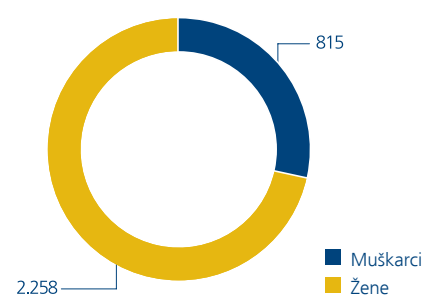
Obrazovna, starosna i polna struktura

Temelj poslovnog uspeha Banke i u 2019. godini činio je miks energije novopridošlih i mladih kolega s jedne strane, kao i iskustva u radu starijih kolega, s druge strane.

Obrazovni nivo zaposlenih

Stepen stručne spremlje	do 30 godina	30-40 godina	40-50 godina	50-60 godina	preko 60 godina	Ukupno
I				1		1
II				1		1
III		2	13	4		19
IV	95	157	247	181	9	689
V	1		4	2		7
VI	54	299	208	65	7	633
VII/1	273	744	539	133	12	1.701
VII/2		7	10	2	1	20
VIII		1		1		2
Ukupno	423	1.210	1.021	390	29	3.073

Polna struktura zaposlenih

Aktivnosti istraživanja i razvoja

Upravljanje zadovoljstvom klijenata

Za Banca Intesa pristup zadovoljstvu klijenata, između ostalog definisan programom „Slušamo Vas 100%“, predstavlja neprekidan proces osluškivanja potreba klijenata putem povratnih informacija koje Banka dobija od svojih klijenata, bilo da se radi o pitanjima, prigovorima, sugestijama ili pohvalama, i, konačno, istraživanjima zadovoljstva klijenata. Međutim, istraživanja predstavljaju tek početak procesa konstantnog unapređenja – povratne informacije koje su dobijene od strane klijenata su detaljno analizirane kako bi njihove potrebe bile adekvatno interpretirane. Na taj način klijenti faktički postaju inicijatori akcija za poboljšanje. Ako je suditi prema rezultatima istraživanja zadovoljstva klijenata, koja su sprovedena u toku godine, klijenti su uspešno uključeni u razvoj i unapređenje proizvoda i usluga, definisanje komunikacionih strategija, razvoj poslovne mreže, ali i u obuku zaposlenih. Ono što iz perspektive istraživanja zadovoljstva klijenata izdvaja 2019. godinu od prethodnih jeste želja da se podjednaka pažnja pokloni svim segmentima klijenata Banke. Upravo iz tog razloga, 2019. godinu karakteriše i najveći broj sprovedenih istraživanja, a koja su obuhvatila segment Stanovništva i njegove pod-segmente, segment Malog biznisa, kao i segmente Malih i Srednjih preduzeća i Velikih privrednih subjekata. Bitno je napomenuti da su u istraživanjima korišćene standardne metode koje se koriste već duži niz godina kao što je naučno ispitano i afirmisano pristup baziran na modelu Evropskog indeksa zadovoljstva kupaca (ECSI), metod „tajnog kupca“ (Mystery Shopper), zatim fokus grupe koje su za cilj imale upravo zadovoljstvo klijenata, odnosno evaluaciju korisničkih iskustava i pronalaženje načina da se na potrebe i očekivanja klijenata odgovori na optimalan način. Istraživanje po metodi „tajnog kupca“ je značajno, između ostalog, zbog toga što pruža mogućnost da svaka ekspozitura bude sagledana kao zasebna celina, te da se na bazi dobijenih rezultata iniciraju i sprovedu aktivnosti koje unapređuju kvalitet pružene usluge i da se, posledično, direktno utiče na iskustvo i zadovoljstvo klijenata koji te ekspoziture najčešće posećuju. Uzimajući u obzir uspešnost u proceni i analizi kvaliteta usluge, u toku 2019. godine ovaj pristup je proširen i na nivo tržišta, odnosno

upoređivanja Banke sa njenim konkurentima. Naime, uvidom u ekspoziture konkurenata omogućeno je sagledavanje obostranih prednosti i nedostataka, ali istovremeno i pozicioniranost Banke i prostor za dalja unapređenja, kao i prednosti koje treba i dalje negovati.

Pristup istraživanju zadovoljstva klijenata i korisničkog iskustva putem fokus grupa, koje su tradicionalno korišćene kao alat u standardnim marketinškim istraživanjima, pokazao se kao odličan izvor za definisanje potreba i očekivanja klijenata, ali i pravo mesto, odnosno metod, da se njihovi predlozi i zahtevi saslušaju, i da se u skladu sa njima i postupa.

U toku godine nastavljeno je sa istraživanjima baziranim na metodu „instant feedback“. Kvalitet ovog tipa istraživanja korisničkog iskustva upravo leži u brzini - klijent biva kontaktiran neposredno nakon interakcije sa zaposlenima Banke, tako da se povratne informacije dobijaju dok je doživljeno iskustvo još uvek „sveže“, a što posledično omogućava i brzu reakciju Banke u pogledu otklanjanja potencijalnih uzroka nezadovoljstva, ali i unapređenja zadovoljstva svakog pojedinačnog intervjuisanog klijenta.

Ovi rezultati, kako je praksa pokazala, predstavljaju odličnu osnovu za još bolje razumevanje potreba i očekivanja klijenata, te posledično uvođenje odgovarajućih unapređenja poslovnih procesa, proizvoda i usluga. Visoki indeksi zadovoljstva klijenata, NPS (Net Promoter Score) rezultati, pozitivne povratne informacije, potvrđuju da je Banka ne samo izgradila već je uspeła da održi snažnu vezu sa svojim klijentima. U isto vreme, ovi rezultati dodatno obavezuju da se nastavi sa razvijanjem odnosa baziranog na međusobnom poverenju i smernicama klijenata.

Razvoj proizvoda i usluga

Razvojne aktivnosti Banke u 2019. godini bile su usmerene na digitalne inovacije, odnosno na implementaciju novog informacionog sistema. I pored intenzivnog angažovanja na ovom projektu, Banka je uspeła da održi kvalitet proizvoda i usluga.

Nakon produkcije novog informacionog sistema stvoren je prostor za razvoj novih funkcionalnosti i na polju upravljanja gotovinom od strane klijenata Banke. Razvoj funkcionalnosti uplate gotovine na samouslužnim uređajima, za fizička i pravna lica, predstavlja način za ostvarenje jednog od strateških ciljeva Banke u delu migracije klijenata sa šaltera Banke na digitalne kanale. Očekuje se da će ova funkcionalnost dodatno doprineti povećanju efikasnosti na polju upravljanja gotovim novcem i povećanju zadovoljstva klijenata Banke.

BizMobi usluga je u potpunosti opravdala očekivanja, uzevši u obzir da je u 2019. godini broj klijenata koji je aktivirao uslugu dostigao 10.262 klijenta. Broj transakcija realizovanih putem BizMobi aplikacije

beleži trend rasta od 17% mesečno. U decembru, preko BizMobi aplikacije izvršeno je više od 76.000 transakcija, u iznosu od 5,3 milijarde dinara.

Banka nastavlja s radom na implementaciji regulatornog projekta „Instant plaćanja na prodajnom mestu trgovca“, koji će omogućiti klijentima da putem mobilne aplikacije izvrše plaćanja putem skeniranja QR koda sa POS terminala ili drugih uređaja trgovca, odnosno sa e-commerce prodajnog mesta. Klijentima će takođe biti omogućeno generisanje QR koda u okviru mobilne aplikacije, te će se na ovaj način instant plaćanje izvršiti tako što će trgovac skenirati generisani QR kod. Instant plaćanje na prodajnom mestu trgovca pretpostavlja prenos sredstava sa računa klijenta na račun trgovca u roku od nekoliko sekundi. Na ovaj način Banka doprinosi podršci bezgotovinskih plaćanja, u isto vreme obezbeđujući niže troškove za trgovce kao i jednostavan način korišćenja ove funkcionalnosti za naše klijente kroz već postojeće mobilne aplikacije. Stoga, Banka nastavlja da podržava strateške projekte Narodne banke Srbije i održava ulogu značajnog katalizatora u sprovođenju digitalizacije u našoj zemlji.

Sistem upravljanja rizicima

Sistem upravljanja rizicima

- ▶ NPL na istorijskom minimumu zahvaljujući konzistentnoj primeni efikasne work-out strategije, unapređenju procesa odobravanja kredita i procesa preuzimanja rizika, korišćenju internog kreditnog rejtinga i sistema ranog upozorenja kao i proaktivnom upravljanju pogoršanim kreditnim pozicijama
- ▶ Poboljšan kvalitet kreditnog portfolija mereno boljom distribucijom po rejting kategorijama i većom pokrivenošću portfolija kolateralima
- ▶ Poboljšana metodologija obračuna rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa MSFI 9 standardom kroz razvoj i implementaciju internih stres test modela, uključujući makroekonomske faktore u procenu parametara rizika
- ▶ Uspešno implementirana nova definicija Default-a u skladu sa NBS Uputstvom za utvrđivanje statusa neizmirenja obaveza, i EBA Smernicama za primenu definicije Default-a

CRO, u okviru Sektora za upravljanje rizikom, sa glavnom ulogom da obezbedi integrisani pristup u pripremi ICAAP-a (Interna procena adekvatnosti kapitala), ILAAP-a (Interna procena adekvatnosti likvidnosti), Planova oporavka, integrisanih stres testova, postavljanja i praćenja RAF limita, procene kritičnosti sprovođenja funkcije upravljanja rizicima i drugih procena koje kombinuju više vrsta rizika.

U cilju održavanja sistema koji je usklađen sa najvišim standardima kvaliteta i podržavanja procesa donošenja odluka od strane organa upravljanja, tokom 2019. godine sprovedena su njegova unapređenja. Unapređeni sistem upravljanja rizicima i dalje se oslanja na aksiome nezavisnosti funkcije upravljanja rizicima od centara za preuzimanje rizika, pravovremenosti tokova informacija koji podržavaju proces donošenja odluka, kao i transparentnosti i ispravnosti dostavljenih informacija.

Banca Intesa kontinuirano identifikuje, procenjuje, prati i kontroliše rizike u skladu sa nacionalnim i međunarodnim bankarskim, nadzornim i računovodstvenim propisima, i smernicama ISP Grupe, obezbeđujući integralni, obazriv i dosledan sistem upravljanja rizicima. Upravni odbor Banke je svojim aktima uspostavio adekvatan sistem upravljanja rizicima i sistem internih kontrola, koji uključuje različita korporativna tela i odbore za upravljanje: Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, Komitet za upravljanje rizicima, Komitet za problematične plasmane (PAC), Komitet za upravljanje kreditnim rizikom (CRGC), Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Komitet za upravljanje operativnim rizikom (ORC) i Komitet za koordinaciju interne kontrole (ICCC). Funkcionisanje sistema je uređeno politikama i procedurama usvojenim pojedinačno za svaki materijalno značajan tip rizika. U 2019. godini Banka je osnovala novo upravljačko telo, Komitet za upravljanje rizicima, s primarnim ciljem da savetuje Upravni odbor o ukupnom trenutnom i budućem apetitu i strategiji rizika i pomogne Upravnom odboru u nadgledanju implementacije te strategije. Komitet za upravljanje rizicima redovno prati sve materijalno značajne rizike kroz Tableau de Board rizika kao i pojedinačne izveštaje o riziku (Stub I okvir). Takođe, Komitet ima uvid u rezultate ICAAP-a, stres testove i druge posebne analize funkcije upravljanja rizikom koje izveštavaju o profilu rizika i trendovima poslovanja banke.

Pored toga, formirana je nova organizaciona jedinica - Odeljenje za integrisano upravljanje rizicima pod

Glavni ciljevi procesa upravljanja rizicima odnose se na zaštitu kapitala Banke i njegovu optimalnu alokaciju, uvećanje ekonomske vrednosti za akcionare, praćenje limita rizika i/ili mera rizika za sve identifikovane rizike. Postojeći sistem limita, definisan u Okviru sklonosti ka riziku (Risk Appetite Framework - RAF), daje najviši prioritet praćenju i kontroli minimalnih zahteva koji se odnose na adekvatnost kapitala, likvidnost i operativne rizike. Dodatno, RAF sistem obuhvata limite kreditne koncentracije, limite izloženosti riziku kamatne stope i limite izvora finansiranja. Indikatori stabilnosti profita, makroekonomske stabilnosti, kreditnog kvaliteta i rizika usklađenosti i AML uvedeni su kao dodatne RAF mere. Banka obezbeđuje usklađenje strateških smernica definisanih poslovnom strategijom, planom kapitala, operativnim planom – budžetom i planom oporavka sa rizičnim profilom Banke definisanim u RAF sistemu.

SREP (Supervisory Review Evaluation Process) je redovna aktivnost Supervizora koja se vrši u skladu sa zahtevima Stuba 2 Bazelskog sporazuma o kapitalu (Bazel 3). SREP Izveštaj predstavlja rezultate sveobuhvatne procene rizika banke. Krajnji rezultat SREP procesa je specifičan zahtev za dodatnim zaštitnim slojem kapitala banke koji bi trebao da pokrije rizike Stuba 2 i rizike svih utvrđenih nedostataka u korporativnom upravljanju, kontrolama, informacionom sistemu, kvalitetu podataka i tako dalje.

Glavni zaključci supervizorske procene dati u 2019. godini su: poslovni model je održiv u kratkom i dugom roku i - nosi srednje – nizak rizik po njeno poslovanje,

nedostaci koji se odnose na korporativno upravljanje i sistem unutrašnjih kontrola nose srednje – nizak rizik, rizik koji se odnosi na kapital je u celini ocenjen kao srednje – nizak. U pogledu kreditnog rizika, tržišnih rizika, kamatnog rizika, operativnog rizika koji utiču na solventnost i pouzdanost ICAAP-a (Proces interne procene adekvatnosti kapitala), izloženost Banke je ocenjena kao srednje – nizak rizik. Rizik koji se odnosi na likvidnost je u celini ocenjen kao srednje – nizak.

Saglasno tome, u 2019. godini NBS je utvrdila dodatni kapitalni zahtev (dodatak SREP-u) na nižem nivou u poređenju sa prethodnom SREP stopom.

Kroz MSFI 9 projekat, Banka je razvila i implementirala metodologiju i modele za dodeljivanje nivoa obezvređenja (eng. Stage) i obračun očekivanog kreditnog gubitka (obezvređenje aktive). U skladu sa predloženim metodološkim pristupom od strane Matične banke, Banka je primenila poslovni model i SPPI testove na sve bilansne pozicije da bi pravilno klasifikovala aktivu i pasivu. IT rešenja za klasifikaciju i rezervisanja su srazmerno poboljšana. Pored redovnog godišnjeg ažuriranja parametara rizika za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka, Banka je u 2019. godini kontinuirano unapređivala metodologiju, razvojem i primenom internih stres test modela za uključivanje makroekonomskog uticaja u procenu parametara rizika i očekivanih kreditnih gubitaka.

Banka je uspešno implementirala novu definiciju Default-a (u skladu sa NBS Uputstvom za utvrđivanje statusa neizmirenja obaveza, i EBA Smernicama za primenu definicije Default-a prema članu 178 Uredbe (EU) br. 575/2013), uključujući nove regulatorne zahteve u svoja pravila za klasifikaciju kreditnih izloženosti.

Projekat implementacije AIRB (Advanced Internal Ratings-Based), čiji je cilj da razvije i implementira napredni interni sistem merenja kredita je sproveden pod nadzorom Matične banke. Tokom razvoja, modeli su podvrgnuti procesu odobrenja koji se sastojao iz više koraka (formalizovanih kroz predefinisane prekretnice), kontrolisane od strane ISP Sektor za upravljanje rizicima stranih banaka. Banka je već pokrila većinu kreditnog portfolija internim sistemom kreditnog rejtinga (privreda, mali biznis, stanovništvo, banke). Banka je u poslednjim fazama razvoja LGD i EAD modela, čija će implementacija Banci omogućiti kompletnu sliku i prijavu za odobrenje supervizora za korišćenja modela i za regulatorne svrhe.

Politike i procedure koje uređuju oblast upravljanja rizicima izmenjene su i ažurirane radi njihove harmonizacije sa značajnim promenama domaće i međunarodne (EU) regulative, kao i sa izmenjenim smernicama i politikama matične Grupe, preporukama i nalazima Interne revizije Banke, Interne validacije i NBS-a.

Kreditni rizici

Kreditni rizik se prati na više nivoa: procenom kreditne sposobnosti klijenata pre odobravanja kredita, praćenjem redovnog izmirenja njihovih obaveza i kreditne sposobnosti tokom čitavog životnog veka kredita, kao i naplatom i upravljanjem dospelih potraživanja.

Tokom godine, Banka je sprovedila redovni monitoring i aktivnosti izveštavanja, godišnjeg revidiranja internih akata koja uređuju oblast kreditnog rizika i aktivnosti u sklopu podrške organa upravljanja u procesu donošenja odluka. Tokom 2019. godine Banka je napravila bitna unapređenja sistema upravljanja rizikom.

Banka je značajno smanjila nivo problematičnih kredita (NPL). Nivo i učešće problematičnih kredita su smanjeni na istorijski nizak nivo nadmašujući nivoe očekivane i definisane Kreditnom strategijom, budžetom i NPL planom. NPL plasmani smanjeni su sa 163 miliona evra na 101 milion evra, što predstavlja smanjenje od 38%. Racio NPL plasmana smanjen je sa 5,37% na 3,05%, ili smanjen je za 2,32 procentna poena. Smanjenje nivoa problematičnih kredita predstavlja rezultat dosledne primene efektivnih strategija naplate (prebacivanje na vanbilans, naplata, povratak NPL u performing, prodaja portfolija), unapređenog procesa odobravanja kredita, korišćenja kreditnog rejtinga i sistema ranog upozorenja, kao i proaktivnog upravljanja problematičnim kreditnim pozicijama.

Uvedena je nova definicija Default-a. Novi regulatorni zahtevi (u vezi sa novom definicijom statusa neizmirenja obaveza) primenjeni su u vremenskom roku definisanom od strane Matične banke. Glavne izmene donete novom regulativom su: izmena pragova materijalnosti koji se koriste prilikom obračuna broja dana docnje (relativni prag od 1% na nivou klijenta, i apsolutni prag od 1,000 ili 10,000 dinara u zavisnosti od regulatorne segmentacije klijenata), uvođenje probnog perioda za izlazak iz default statusa (probni period traje minimum 3 meseca od momenta kada klijent nije kasnio duže od 90 dana i nema ni jedan drugi aktivan kriterijum za status neizmirenja obaveza). Sama implementacija izvršena je kroz nadograđenu verziju postojećeg IT rešenja, koja je obogaćena novim regulatorno usklađenim funkcionalnostima.

Takođe, došlo je do daljeg unapređenja MSFI 9 modela koji se koriste za obračun očekivanih kreditnih gubitaka. Glavno metodološko poboljšanje odnosi se na primenu interno razvijenog satelit PD modela umesto EBA stres test koeficijenata za potrebe makroekonomskog uslovljavanja PD-a (uključivanje elemenata koji se odnose na budućnost). Dodatno, primena internog LGD stres test modela (koji je razvijen u 2019. godini) očekuje se u prvom kvartalu 2020. godine.

Banka je primenila regulatorne promene izdate od strane NBS koje su stupile na snagu tokom 2019. godine (dopuna Odluke o adekvatnosti kapitala banaka, izmena Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, nova Odluka o upravljanju rizikom koncentracije i Uputstvo za utvrđivanje statusa neizmirenja obaveza). Implementacija uključuje ažuriranje odgovarajućih internih akata, prilagođavanje baza podataka, IT procedura, mehanizme obračuna i sisteme izveštavanja. Glavne promene koje su uvedene novim propisima su ukidanje potrebne rezerve za kreditne gubitke, uključivanje novih odbitnih stavki iz regulatornog kapitala, uključivanje novih kriterijuma za klasifikaciju (Odnos duga i prihoda – DTI>60%), kao i pažljivije praćenje i ograničenje gotovinskih, potrošačkih i drugih kredita fizičkim licima sa dospećem preko 2.920 dana.

Matična banka pokrenula je višegodišnji projekat sa namerom da proširi okvir sklonosti ka kreditnom riziku (CRA okvir) na sve subsidijare, uključujući i Banca Intesa Beograd. Glavni ciljevi/prednosti ovog projekta su: optimizovane kreditne strategije koje uzimaju u obzir CRA kao dodatan kriterijum, efektivno upravljanje kreditiranjem zasnovano na riziku, pojačano praćenje kvaliteta kreditnog portfolija, harmonizovan okvir za procenu kreditnog rizika na nivou Grupe. CRA će biti ugrađen u RAF u 2020. godini postavljanjem novih ograničenja u okviru kojih banka može poslovati. CRA se primenjuje na performing izloženosti koje pripadaju regulatornom segmentu privrednih društava. Ideja je da se klijenti podele u tri klastera na bazi obračuna dodatne ekonomske vrednosti (EVA) Banke. Klijenti koji banci daju pozitivnu dodatnu ekonomsku vrednost u normalnim i stresnim uslovima, označeni su kao „zeleni“. Klijenti koji imaju pozitivnu ekonomsku dodatnu vrednost samo u normalnim uslovima označeni su kao „žuti“. Klijenti koji imaju negativu ekonomsku dodatnu vrednost obeleženi su kao „crveni“. Banka će definisati limite za izloženosti/klastera koje su obeležene kao „žuti“ i „crveni“. U osnovi, postojaće maksimalan iznos kreditne izloženosti koji se može odobriti „žutim“ i „crvenim“ klasterima, pojedinačno. Izloženosti u „zelenim“ klasterima neće biti ograničene u ovom pogledu.

Uvedena je interna repocena i praćenje vrednosti nepokretnosti kao sredstava obezbeđenja. Banka je započela proces interne repocene i statističkog praćenja stambenih nepokretnosti. Interni procenitelj određuje tržišnu, građevinsku i likvidacionu vrednost nepokretnosti primenjujući „desk-top“ model repocene vrednosti za svaku pojedinačnu nekretninu u portfoliju koja je predmet revalorizacije. Statističko praćenje vrednosti nekretnina kao kolaterala realizuje se primenom indeksa promene vrednosti nekretnina na tržišnu vrednost stambenih nepokretnosti iz procene ovlašćenog procenitelja. Nakon kontrole, vrednost iz statističkog praćenja uzima se kao

konačna. Nekretnine koje ne prođu ovu kontrolu su predmet revalorizacije ovlašćenog procenitelja. Uz to, Banka je vršila monitoring sredstva obezbeđenja komercijalnih nekretnina na osnovu javno dostupnih statističkih podataka. Svrha monitoringa je da se utvrdi da li postoji značajno obezvređenje tržišne vrednosti imovine koja služi kao sredstvo obezbeđenja u Banca Intesa Beograd. Ako dostupni podaci pokazuju da je vrednost imovine značajno opala u odnosu na opšte tržišne cene, nekretnine podležu revalorizaciji od strane ovlašćenog procenitelja.

Takođe, sprovedeno je unapređenje IT sistema za konsolidovano izveštavanje Matične banke u vezi sa kreditnim rizikom (Finrep i Corep).

Dodatno, uspostavljeno je poboljšanje kreditnih kontrola prvog i drugog nivoa koje vrši Odeljenje za monitoring i kontrolu kvaliteta kredita, Sektor za analizu i administraciju kreditnog portfolija i Rating Desk.

Tokom 2019. godine Banka je nastavila da radi na rešavanju preporuka NBS na osnovu dijagnostičke kontrole BIB korporativnog FIRB zahteva, uključenog u Akcioni plan. Većina preporuka odnosi se na metodološki okvir za razvoj i primenu modela koji je primenjen ažuriranjem internih propisa. Očekuje se da će preostali nalazi biti rešeni do prvog tromesečja 2020. godine. Razlog dužeg vremena za ispunjavanje preporuka je njihova zavisnost od primene novog Core Sistema.

U okviru RADAR projekta, koji ima za cilj usklađivanje unutrašnjih sistema agregacije i izveštavanja sa BCBS standardima 239 (Principi za efikasnu agregaciju i izveštavanje o rizicima), najvažniji procesi i izveštaji o riziku se dokumentuju kroz komplementiranje definisanih obrazaca koji prikazuju povezanost između podataka o rizicima. Unapređen je sistem kontrole podataka za merenje rizika (RWA, očekivani gubitak, rejtinzi, status default-a, IRB segmentacija, RAF limiti, ICAAP). Vlasništvo podataka, kao i poslovne definicije glavnih mera rizika, koje su osnova procesa analize rizika iz različitih aspekata, snimljeni su u aplikaciji za Upravljanje Podacima, kao centralnom poslovnom rečniku.

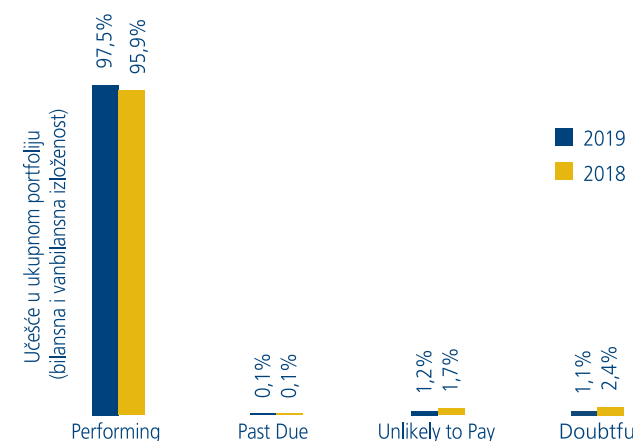
U 2019. godini Banka je nastavila da razvija i nadograđuje interne modele kreditnog rejtinga u svrhu približavanja standardima naprednog merenja kreditnog rizika. PD modeli za privredu, fizička lica i specijalizovano finansiranje su revidirani. MFSI 9 lifetime PD model ažuriran je unapređenjem metodološkog pristupa i korišćenjem internih PD stres test modela za procenu budućih komponenti, umesto EBA koeficijenata. Modeli ranog upozorenja (privrednih društava i malih preduzeća) su ažurirani. Novi SME stanovništvo model je razvijen i zamenice postojeći model za mala preduzeća sa dvojnim knjigovodstvom i dodati novu master skalu za rejting

model malih preduzeća koji imaju prosto knjigovodstvo Model za registrovana poljoprivredna gazdinstva prvi put je razvijen i biće korišćen u procesu odobrenja kredita za ovaj segment klijenata. LGD i EAD modeli za pojedinačne klijente su u završnoj fazi razvoja. Tokom revizije PD i SL modela razmatrane su i implementirane preporuke NBS i Interne validacije.

Razvoj nove metodologije za izračunavanje troškova rizika kao komponente kamatnih stopa za kredite korporativnim, malim i srednjim preduzećima klijentima. Najvažnija promena u novoj metodologiji je korišćenje verovatnoće neizmirenja obaveza (PD) za potrebe MSFI 9, uključujući elemente koji se odnose na budućnost i PD procenu (makroekonomski uslovi), kako bi se uzela u razmatranje očekivanja promene PD-a, povezana sa makroekonomskim okruženjem koja se mogu pojaviti u narednim godinama u odnosu na datum izveštavanja. MSFI 9 PD pomnožen sa LGD koristi se za izračunavanje procene prosečnih očekivanih gubitaka tokom perioda otplate. Druga relevantna promena u novoj metodologiji je uključivanje komponente Trošak kapitala preko koje se neočekivani gubici uključuju u konačnu kamatnu stopu.

Kvalitet kreditnog portfolija po klasama (bilansna i vanbilansna izloženost)

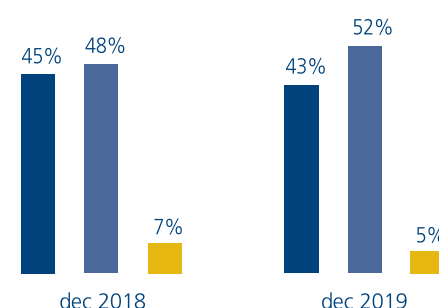
Uz značajno smanjenje problematičnih plasmana, Banca

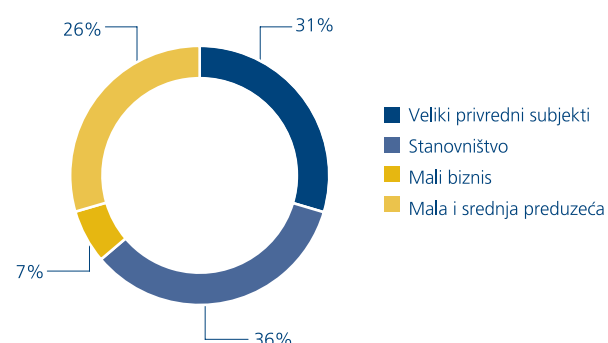
Intesa je ostvarila i snažno povećanje nove produkcije. Rast kreditnog portfolija nije postignut po cenu višeg kreditnog rizika, već je ostvareno poboljšanje kvaliteta portfolija mereno distribucijom rejtinga, usled dosledne primene Kreditne strategije i Kreditne politike. Klijenti sa niskom stopom rizika predstavljaju 43%, klijenti sa srednjom stopom rizika predstavljaju 52%, dok klijenti sa visokom stopom rizika predstavljaju 8% klijenata kojima je dodeljen interni rejting. U poređenju sa prethodnom godinom, udeo izloženosti koji se odnosi na dobre rejting kategorije (A i B) porastao je za 2 procentna poena.

Kvalitet kreditnog portfolija po internim rejting zonama

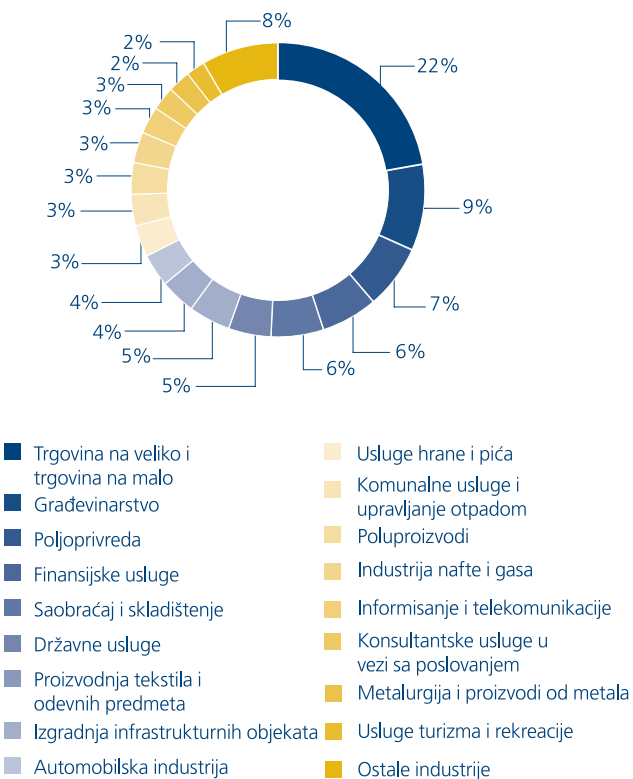
A rejting B rejting C rejting

Distribucija portfolija po segmentima

Distribucija portfolija po industrijama

Distribucija kreditnog portfolija po industrijama ukazuje na relativno dobru diversifikovanost. U skladu sa zvaničnom klasifikacijom industrija (NACE standardi) najveće učešće u kreditnom portfoliju imaju sektor trgovine na veliko i malo (22%), građevinarstvo (9%) i Komunalne usluge i upravljanje otpadom (7%).

Tokom cele 2019. godine Banka je poslovala u okvirima svih Čvrstih i Mekih limita preuzete visine rizika definisane RAF-om od strane Upravnog odbora, kao i u okviru regulatornih limita definisanih od strane Narodne banke Srbije. Iskorišćenost limita se redovno prati i o tome se izveštavaju poslovne jedinice, matična Grupacija i nadležni Odbori Banke.

Tržišni rizici

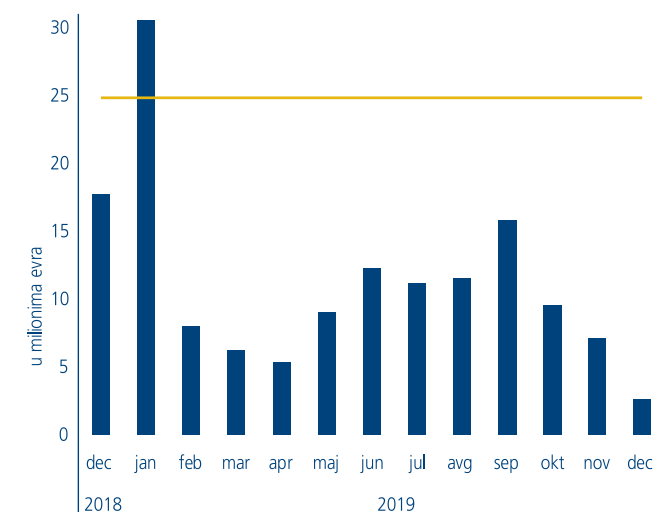
Glavni izvori tržišnog rizika kojima je Banca Intesa izložena u svom poslovanju jesu kamatni i devizni rizik.

Opšti principi upravljanja tržišnim rizikom definisani su u skladu sa regulatornim pravilima, standardima grupe Intesa Sanpaolo, najboljim međunarodnim praksama i standardima, kao i internim aktima. Sistem limita tržišnog rizika, definisan u koordinaciji sa relevantnim strukturama matične Grupe i odobren od strane Upravnog odbora, operacionalizuje proces praćenja tržišnog rizika. Sistem limita je u skladu sa strateškim ciljevima Banke, RAF sistemom i regulatornim zahtevima. O iskorišćenosti limita tržišnih rizika izveštavaju se relevantne funkcije Banke na dnevnom nivou, dok se ALCO odboru izveštaj podnosi na mesečnom nivou ili češće, ukoliko je potrebno. ALCO prati izloženosti tržišnom riziku na strateškom nivou i daje smernice za opšte upravljanje bilansom stanja Banke u okviru svoje nadležnosti.

Tokom protekle godine izloženost deviznog rizika bila je značajno ispod maksimalnog nivoa propisanog od strane regulatora. Interno uspostavljeni limiti za otvorenu deviznu poziciju i devizni VaR nisu revidirani. Pozicioni limiti su prekoračeni u nekoliko navrata (pre svega zbog inicijalnog uticaja MSFI 16 računovodstvenog standarda u januaru/februaru i isplate dividendi u martu i oktobru), što je posledica unapred odobrenih i dogovorenih poslovnih akcija koje zahtevaju da otvorena devizna pozicija ne bude zatvorena neposredno, već u kratkom vremenskom periodu.

Kretanje izloženosti deviznom riziku

Otvorena devizna pozicija Limit otvorene devizne pozicije

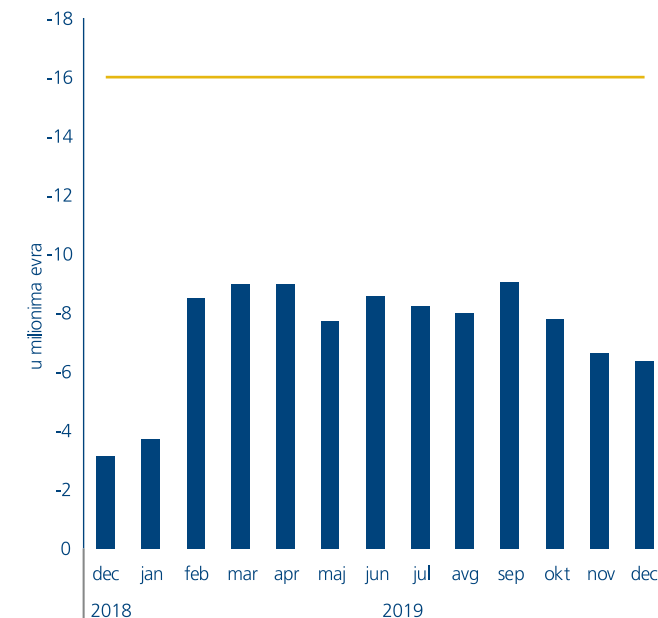
Što se tiče kamatnog rizika, knjiga trgovanja bila je konstantno u okviru definisanih limita: limit pozicije, VaR limit, limit duracije.

Kada je reč o bankarskoj knjizi, pozicija je bila ispod propisanih limita tokom godine. Principi kamatnog rizika koji se primenjuju u procesu praćenja revidirani su kroz ažuriranu Politiku upravljanja kamatnim rizikom bankarske knjige (IRRBB) i implementaciju novih regulatornih zahteva i zahteva Intesa Sanpaolo grupe.

Nove metodologije koje se odnose na agregaciju valuta i primenu modela prevremene otplate su implementirane po prvi put u 2019. godini.

Kretanje izloženosti kamatnom riziku

Izloženost kamatnom riziku Limit kamatnog rizika

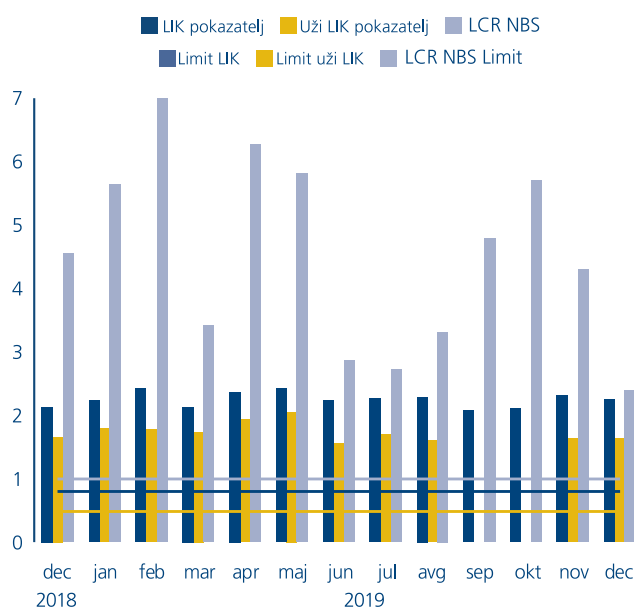

Rizik likvidnosti

Tokom 2019. godine nivo likvidnosti Banca Intesa bio je iznad minimalno zahtevanog nivoa, a viškove likvidnih sredstava Banka je plasirala u dužničke hartije od vrednosti Republike Srbije. Svi pokazatelji likvidnosti, regulatorni pokazatelji i pokazatelji koje je definisala Grupa, bili su konstantno u okviru postavljenih limita.

Banka je bila uključena po treći put u vežbu likvidnosti Grupe SSM (Single Supervisory Mechanism) koja je zahtevana od Evropske centralne banke, kako bi se prezentovala njena sposobnost da obezbedi adekvatne informacione tokove (izveštaje o likvidnosti) na dnevnom nivou u slučaju stresa.

Kretanje regulatornih pokazatelja likvidnosti

Operativni rizici

Upravljanje operativnim rizicima se sprovodi u skladu sa metodologijom matične Grupe, prema modelu podržanom odgovarajućim informacionim rešenjima, koji omogućava redovno praćenje, procenu i izveštavanje o operativnim rizicima.

Banca Intesa je usklađena sa zahtevima koji se odnose na regulatorni kapital definisanim od strane NBS i primenjuje standardizovani pristup za merenje kapitalnog zahteva za operativni rizik. Sektor za upravljanje rizicima redovno izveštava Komitet za upravljanje operativnim rizikom, Izvršni odbor, Upravni odbor i matičnu Grupu o operativnim rizicima i merama za njihovo ublažavanje.

Utvrdjivanje, procena i monitoring operativnog rizika se sprovode kroz proces prikupljanja podataka o operativnim rizicima/gubicima i proces procene izloženosti operativnom riziku. Podaci o operativnim rizicima/gubicima se analiziraju na mesečnom nivou, dok se proces procene izloženosti operativnom riziku sprovodi jednom godišnje, uključujući subjektivnu procenu operativnih rizika za period od 12 meseci. Analiziraju se različita

scenarija i procenjuje mogućnost i učestalost dešavanja operativnog rizika, kao i prosečan i najgori mogući gubitak u slučaju dešavanja svakog scenarija. Proces procene izloženosti operativnom riziku uključuje i procenu poslovnog okruženja kroz analizu nivoa upravljanja faktorima rizika, utvrđivanje potencijalnih kritičnih operativnih pitanja i aktivnosti ublažavanja predloženih s ciljem smanjivanja izloženosti operativnom riziku i analizu ICT rizika, koji se odnosi na infrastrukturne servise, IT upravljanje, aplikacije Banke, informacionu sigurnost i kontinuitet poslovanja.

Na osnovu baze podataka o operativnim rizicima/gubicima i rezultata takve procene, matična Grupacija izračunava, primenom naprednog modela za merenje, nivo očekivanih i neočekivanih operativnih gubitaka, odnosno nivo kapitala potreban za pokriće operativnih rizika.

Nivo operativnih rizika u 2019. godini je na sličnom nivou kao prethodne godine. Najveći operativni rizici se dešavaju zbog grešaka u procesima izvršenja i upravljanja, ali i zbog eksternih prevara i zloupotreba. U procesu procene izloženosti operativnom riziku za 2020. godinu utvrđeno je da su očekivani gubici znatno viši nego prethodne godine. Ovo se najviše odnosi na očekivan rast broja tužbi u vezi sa navodno nezakonito naplaćenom polisom osiguranja NKOSK, naknadom NKOSK i naknadom za odobrenje kredita, kao i na očekivane potencijalne gubitke koji mogu nastati usled promene informacionog sistema.

Upravljanje operativnim rizicima dodatno se sprovodi praćenjem identifikovanih Ključnih indikatora rizika. Oni predstavljaju sistem ranog upozorenja, koji treba da podrže pravovremenu identifikaciju povećanog operativnog rizika i sve preventivne akcije koje umanjuju identifikovane rizike.

U toku 2019. godine, Banka je radila na širenju kulture i podizanja svesti o rizicima u nastajanju. U pitanju su novi rizici ili poznati rizici koji postaju očigledni u novim ili nepoznatim uslovima. Tokom godine održana su brojna predavanja kolegama kako bi se upoznali sa novim izazovima i kako promene u društvu, okruženju i napredak u novim tehnologijama, utiče na bankarski sektor.

Događaji nakon datuma bilansa stanja

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali obelodanjivanje u napomenama uz priložene finansijske izveštaje Banke za 2019. godinu.

Događaji nakon
datuma bilansa
stanja

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Banca Intesa a.d. Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih pojedinačnih finansijskih izveštaja Banca Intesa a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Banka”), koji se sastoje od:

- pojedinačnog bilansa stanja na dan 31. decembra 2019. godine,
- i za period od 1. januara do 31. decembra 2019. godine:
- pojedinačnog bilansa uspeha;
- pojedinačnog izveštaja o ostalom rezultatu;
- pojedinačnog izveštaja o promenama na kapitalu;
- pojedinačnog izveštaja o tokovima gotovine;

kao i

- napomena, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i ostala obelodanjivanja („pojedinačni finansijski izveštaji”).

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji Banke istinito i objektivno prikazuju nekonsolidovani finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2019. godine i nekonsolidovani rezultat njenog poslovanja i nekonsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (“MSFI”).

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naša odgovornost u skladu sa tim standardima je detaljnije opisana u delu izveštaja Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) zajedno sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izveštaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2019. godine.

Naše mišljenje o pojedinačnim finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije i, osim ako nije drugačije izričito navedeno u našem izveštaju, ne izražavamo bilo koju vrstu zaključka kojim se pruža uveravanje o istim.

U vezi sa našom revizijom pojedinačnih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pregledamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i pojedinačnih finansijskih izveštaja, ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili da li su na bilo koji drugi način materijalno pogrešno prikazane.

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije pojedinačnih finansijskih izveštaja, po našem mišljenju, informacije koje su date u Godišnjem izveštaju o poslovanju za finansijsku godinu za koju su pojedinačni finansijski izveštaji pripremljeni, su usklađene sa pojedinačnim finansijskim izveštajima.

Dodatno, ako, na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornost rukovodstva i lica zaduženih za upravljanje za pojedinačne finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo smatra da su relevantne za pripremu pojedinačnih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Finansijski
izveštaj

Prilikom sastavljanja pojedinačnih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno da proceni sposobnost Banke da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, i da obelodani, ako je to primenljivo, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i korišćene pretpostavke stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili ima nameru da obustavi poslovanje, ili nema nijednu realnu alternativu osim to i da uradi.

Lica zadužena za upravljanje su odgovorna za nadzor procesa finansijskog izveštavanja u Banci.

Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja

Naš cilj jeste da steknemo razumni nivo uveravanja da li pojedinačni finansijski izveštaji uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, i da izdamo izveštaj revizora koji sadrži naše mišljenje. Razuman nivo uveravanja je visok stepen uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno značajnu grešku ako ona postoji. Greške mogu nastati zbog pronevere ili greške u radu i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da bi one, pojedinačno ili zbirno, mogle uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni deo revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam u toku obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih grešaka u pojedinačnim finansijskim izveštajima, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, kreiramo i sprovodimo revizorske procedure kao odgovor na te rizike, i pribavljamo dovoljne i odgovarajuće revizorske dokaze koji pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja. Rizik da neće biti otkrivene materijalno značajne greške nastale zbog pronevere je veći od onog koji se odnosi na greške u radu, budući da pronevera može uključiti udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno prikazivanje, ili prevazilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju sa ciljem kreiranja revizorskih procedura koje su odgovarajuće za date okolnosti, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola Banke.
- Ocenjujemo primerenost primenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključke o opravdanosti primene načela stalnosti poslovanja kao primenjene računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, o tome da li postoji materijalna neizvesnost u pogledu događaja ili okolnosti koji mogu značajno dovesti u pitanje sposobnost Banke da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na relevantna obelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci su zasnovani na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu uticati da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.
- Ocenjujemo opštu prezentaciju, strukturu i sadržaj pojedinačnih finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, i da li pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju osnovne poslovne promene i događaje na način kojim je postignuto njihovo objektivno prikazivanje.

Saopštavamo licima zaduženim za upravljanje, između ostalog, pitanja u vezi sa planiranim obimom i dinamikom revizije i značajnim revizorskim nalazima, uključujući i bilo koje značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali u toku naše revizije.

Nikola Đenić,
ovlašćeni revizor

Katarina Kecko
partner

Beograd, 6. mart 2020. godine

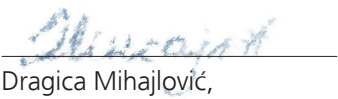
POJEDINAČNI BILANS STANJA na dan 31. decembar 2019. godine

U hiljadama dinara	Napomena	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	15, 2.14	97,392,634	86,962,607
Potraživanja po osnovu derivata	16, 2.10	61,978	331,839
Hartije od vrednosti	16, 2.9	108,307,660	92,872,485
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17, 2.8	51,166,557	33,039,264
Kredit i potraživanja od komitenata	17, 2.8	373,909,572	339,749,114
Investicije u zavisna društva	16, 2.7	1,199,472	1,199,472
Nematerijalna imovina	18, 2.15	5,348,965	3,774,866
Nekretnine, postrojenja i oprema	19, 2.16	9,953,027	7,951,099
Investicione nekretnine	19, 2.16	776	30,995
Odložena poreska sredstva	14, 2.21	683,199	704,800
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	19, 2.16	38,301	143,015
Ostala sredstva	20	4,568,751	4,315,623
UKUPNO AKTIVA		652,630,892	571,075,179
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivata	21, 2.10	7,869	21,497
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	22, 2.11	66,347,915	49,031,251
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	22, 2.11	472,324,895	405,175,217
Rezervisanja	23, 2.3	861,164	1,801,197
Tekuće poreske obaveze	14, 2.21	478,134	21,386
Odložene poreske obaveze	14, 2.21	106,182	106,337
Ostale obaveze	24	12,437,666	8,317,108
Ukupno obaveze		552,563,825	464,473,993
Kapital			
Akcijski kapital	25, 2.19	41,748,469	41,748,469
Neraspoređeni dobitak	25, 2.19	12,331,751	16,080,705
Rezerve	25, 2.19	45,986,847	48,772,012
Ukupno kapital		100,067,067	106,601,186
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		652,630,892	571,075,179

Beograd, 11. februar 2020. godine

Rada Radović,

Direktor Sektora za računovodstvo

Dragica Mihajlović,

Direktor za upravljanje finansijskim poslovanjem

Draginja Đurić,

Predsednik Izvršnog odbora

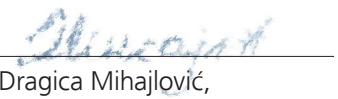
POJEDINAČNI BILANS USPEHA u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine

U hiljadama dinara	Napomena	2019.	2018.
Prihodi od kamata	3, 2.4	22,673,804	23,288,996
Rashodi kamata	3, 2.4	(2,285,616)	(2,871,147)
Neto prihod po osnovu kamata		20,388,188	20,417,849
Prihodi od naknada i provizija	4, 2.5	12,194,157	11,817,988
Rashodi naknada i provizija	4, 2.5	(4,502,305)	(4,574,927)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		7,691,852	7,243,061
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	5, 2.7	185,803	318,162
Neto (gubitak) / dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	6, 2.7	(2,495)	33,765
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	7, 2.6	2,197,296	2,047,748
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	8, 2.7	(2,302,796)	(3,257,274)
Neto (gubitak) / dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	6, 2.7	(207,369)	630,253
Ostali poslovni prihodi	9	119,295	234,068
Neto poslovni prihod		28,069,774	27,667,632
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	10, 2.20	(6,213,247)	(5,999,255)
Troškovi amortizacije	11, 2.16	(1,577,139)	(1,057,751)
Ostali prihodi	12	943,685	424,176
Ostali rashodi	13	(7,284,638)	(7,800,633)
Dobitak pre oporezivanja		13,938,435	13,234,169
Porez na dobitak	14, 2.21	(1,608,976)	(630,059)
Dobitak nakon poreza		12,329,459	12,604,110

Beograd, 11. februar 2020. godine

Rada Radović,

Direktor Sektora za računovodstvo

Dragica Mihajlović,

Direktor za upravljanje finansijskim poslovanjem

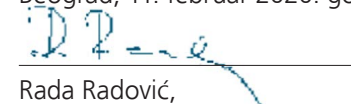

Draginja Đurić,

Predsednik Izvršnog odbora

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine

U hiljadama dinara	2019.	2018.
Dobitak perioda	12,329,459	12,604,110
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Smanjenje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	(881)	(10,523)
Negativni efekti promena vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(1,568)	(1,477)
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti klasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Pozitivni / (negativni) efekti promena vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	1,212,502	(1,057,906)
Ukupan pozitivan / (negativan) ostali rezultat perioda	1,210,053	(1,069,906)
Ukupan pozitivan rezultat perioda	13,539,512	11,534,204

Beograd, 11. februar 2020. godine

Rada Radović,

Direktor Sektora za računovodstvo

Dragica Mihajlović,

Direktor za upravljanje finansijskim poslovanjem

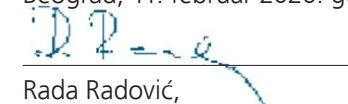
Draginja Đurić,

Predsednik Izvršnog odbora

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine

U hiljadama dinara	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve i rezerve po osnovu fer vrednosti	Neraspoređena dobit	Ukupan kapital
Početno stanje na dan 1. januara 2018. godine	21,327,058	20,432,569	47,484,121	1,542,070	28,220,984	119,006,802
Efekat prve primene MSFI 9	-	-	-	815,727	(4,765,550)	(3,949,823)
Korigovano početno stanje na dan 1. januara 2018. godine	21,327,058	20,432,569	47,484,121	2,357,797	23,455,434	115,056,979
Smanjenje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	-	-	-	(10,523)	-	(10,523)
Negativni efekti promena vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	(1,459)	-	(1,459)
Negativni efekti promena vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	(1,057,924)	-	(1,057,924)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	12,604,110	12,604,110
Isplaćene dividende	-	-	-	-	(20,034,339)	(20,034,339)
Ostalo	(11,158)	-	-	-	55,500	44,342
Stanje na dan 31. decembar 2018.	21,315,900	20,432,569	47,484,121	1,287,891	16,080,705	106,601,186
Početno stanje na dan 1. januara 2019. godine	21,315,900	20,432,569	47,484,121	1,287,891	16,080,705	106,601,186
Smanjenje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	-	-	-	(881)	-	(881)
Negativni efekti promena vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	(1,568)	-	(1,568)
Pozitivni efekti promena vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	1,212,502	-	1,212,502
Prenos sa rezervi iz dobiti	-	-	(3,995,218)	-	3,995,218	-
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	12,329,459	12,329,459
Isplaćene dividende	-	-	-	-	(20,075,923)	(20,075,923)
Ostalo	-	-	-	-	2,292	2,292
Stanje na dan 31. decembar 2019.	21,315,900	20,432,569	43,488,903	2,497,944	12,331,751	100,067,067

Beograd, 11. februar 2020. godine

Rada Radović,

Direktor Sektora za računovodstvo

Dragica Mihajlović,

Direktor za upravljanje finansijskim poslovanjem

Draginja Đurić,

Predsednik Izvršnog odbora

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine

U hiljadama dinara	2019.	2018.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	37,954,869	37,224,968
Prilivi od kamata	22,537,049	22,629,530
Prilivi od naknada	12,281,048	11,987,766
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	3,049,070	2,465,451
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	87,702	142,221
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(19,996,129)	(21,463,677)
Odlivi po osnovu kamata	(1,549,626)	(2,681,609)
Odlivi po osnovu naknada	(4,576,913)	(4,570,377)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(6,421,179)	(6,044,960)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(146,041)	(173,653)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(7,302,370)	(7,993,078)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjena finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	17,958,740	15,761,291
Prilivi po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	84,199,424	63,900,713
Prilivi po osnovu potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	-	37,652,977
Prilivi po osnovu depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	84,199,424	26,247,736
Odlivi po osnovu finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(79,227,477)	(45,213,015)
Odlivi po osnovu kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(66,440,200)	(45,208,168)
Odlivi po osnovu potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	(12,765,780)	-
Odlivi po osnovu drugih finansijskih obaveza	(21,497)	(4,847)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	22,930,687	34,448,989
Plaćeni porez na dobit	(1,130,627)	(1,438,889)
Isplaćene dividende	(20,075,923)	(20,034,339)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	1,724,137	12,975,761
Priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	37,416	1,497,867
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	-	-
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	37,416	1,486,687
Priliv od prodaje investicionih nekretnina	-	11,180
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(2,233,455)	(1,920,814)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(2,233,455)	(1,920,814)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(2,196,039)	(422,947)

U hiljadama dinara	2019.	2018.
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	39,884,114	74,849,000
Prilivi po osnovu uzetih kredita	39,884,114	74,849,000
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(41,860,634)	(76,829,827)
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	(41,386,959)	(76,829,827)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(473,675)	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1,976,520)	(1,980,827)
Svega prilivi gotovine	162,075,823	177,472,548
Svega odlivi gotovine	(164,524,245)	(166,900,561)
Neto (smanjenje) / povećanje gotovine	(2,448,422)	10,571,987
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	59,790,479	49,358,882
Pozitivne kursne razlike	426,252	363,111
Negativne kursne razlike	(477,274)	(503,501)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda (Napomena 15)	57,291,035	59,790,479

Beograd, 11. februar 2020. godine

Rada Radović,

Direktor Sektora za računovodstvo

Dragica Mihajlović,

Direktor za upravljanje finansijskim poslovanjem

Draginja Đurić,

Predsednik Izvršnog odbora

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCII

Banca Intesa a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka") je osnovana kao deoničarsko društvo, na osnovu zaključenog Ugovora o osnivanju i poslovanju mešovite banke "Delta banke" deoničkog društva, Beograd od 16. septembra 1991. godine. Narodna banka Jugoslavije je dana 19. septembra 1991. godine donela rešenje i izdala dozvolu za osnivanje Mešovite banke "Delta banke" deoničkog društva, Beograd.

Banka je registrovana kod Okružnog Privrednog suda u Beogradu 16. oktobra 1991. godine, nakon čega je i počela sa radom.

Na osnovu Odluke Generalnog direktora br. 18600 od 7. novembra 2005. godine, saglasnosti Narodne banke Srbije i rešenja Registra privrednih subjekata br. BD 98737/2005 od 29. novembra 2005. godine, izvršena je promena naziva Banke u Banca Intesa a.d. Beograd.

U toku 2007. godine, došlo je do statusne promene spajanja uz pripajanje, pri čemu je Banka kao sticalac preuzela Panonsku banku a.d. Novi Sad. Nakon registracije postupka spajanja pripajanjem pred Agencijom za privredne registre, Banka je kao sticalac i pravni sledbenik, nastavila da posluje pod svojim postojećim poslovnim imenom, dok je Panonska banka a.d. Novi Sad prestala da postoji bez sprovođenja postupka likvidacije, a njene akcije su povučene i poništene.

U toku 2012. godine, Skupština Banke je usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju i Statuta Banke, čime je svoje poslovanje i akta, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Narodne banke Srbije, usaglasila sa odredbama Zakona o privrednim društvima, a što je registrovano kod Agencije za privredne registre rešenjem BD 85268/2012 od 27. juna 2012. godine.

U toku 2015. godine, Skupština Banke je usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju i Statuta Banke, čime je svoje poslovanje i akta, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Narodne banke Srbije, usaglasila sa odredbama Zakona o bankama, a što je registrovano kod Agencije za privredne registre rešenjem BD 56475/2015 od 26. juna 2015. godine.

Nakon toga, u avgustu 2015. godine, došlo je do promene u akcionarskoj strukturi Banke koja se ogledala u tome što je jedan od manjinskih akcionara International Finance Corporation prodao svoj celokupan udeo većinskom akcionaru Intesa Sanpaolo Holding International S.A. Nakon ove promene Banka je imala dva akcionara, a to su Intesa Sanpaolo Holding International i Intesa Sanpaolo S.p.A. Skupština Banke je na bazi prethodno izvršene promene u akcionarskoj strukturi Banke, usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju Banke, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Narodne banke Srbije, a što je registrovano kod Agencije za privredne registre rešenjem BD 2238/2016 od 18. januara 2016. godine.

U decembru 2016. godine, došlo je do nove promene u akcionarskoj strukturi Banke koja se ogledala u tome što je manjinski akcionar Intesa Sanpaolo S.p.A. prodao svoj celokupan udeo većinskom akcionaru Intesa Sanpaolo Holding International S.A. Nakon ove promene Banka ima jednog akcionara, a to je Intesa Sanpaolo Holding International.

Skupština Banke je na bazi prethodno izvršene promene u akcionarskoj strukturi Banke, usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju Banke, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Narodne banke Srbije, a što je registrovano kod Agencije za privredne registre rešenjem BD 37271/2017 od 5. maja 2017. godine.

Banka je ovlašćena od Narodne banke Srbije i registrovana za obavljanje poslova platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova, izdavanje platnih kartica, zatim za obavljanje poslova sa hartijama od vrednosti, izdavanja garancija i drugih oblika jemstva i u skladu sa odredbama Zakona o bankama, posluje na principima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti. Takođe, Banka je ovlašćena i za obavljanje poslova prodaje investicionih jedinica kao i za poslove zastupanja u osiguranju, uz prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije.

Na dan 31. decembra 2019. godine, sedište Banke nalazi se u Beogradu u ulici Milentija Popovića 7b. Mrežu Banke čine pripadajući organizacioni delovi i to: 4 regionalna centra sa 155 ekspoziture.

Banka je na dan 31. decembra 2019. godine imala 3.073 zaposlenih (31. decembar 2018. godine: 2.995 zaposlenih).

Napomene uz
pojedinačne
finansijske izveštaje
za period od 01.01.
do 31.12.2019. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja

Ovi pojedinačni finansijski izveštaji (u daljem tekstu: finansijski izveštaji) Banke za 2019. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI ili IFRS).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, banke su obavezne da vode knjige i pripremaju finansijske izveštaje u skladu sa preveđenim MSFI, dok je Zakonom o bankama, članom 50. stav 2, propisano da banke, pri sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI) od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan početka njihove primene.

(a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2019. godine*

MSFI 16 Lizing zamenio je zahteve MRS 17 Lizing i relevantne smernice tog standarda, i stupio je na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine.

Efekti prvi primene MSFI 16 obelodanjeni su u Napomeni 2.23.

Primena sledećih standarda, tumačenja standarda (IFRIC) i izmena i dopuna postojećih standarda, koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2019. nije imala za rezultat značajnije promene računovodstvenih politika Banke, niti materijalno značajan efekat na priložene finansijske izveštaje Banke:

- IFRIC 23 "Neizvesnosti u vezi sa tretmanom poreza na dobit" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine). Ova interpretacija se primenjuje u utvrđivanju oporezive dobiti (gubitka), poreske osnovice, neiskorišćenih poreskih gubitaka, neiskorišćenih poreskih kredita i poreskih stopa, kada postoje neizvesnosti u pogledu tretmana poreza na dobit u skladu sa MRS 12.
- Izmene MSFI 9 "Finansijski instrumenti" – Karakteristike avansa sa negativnom kompenzacijom (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine). Izmene se negativna kompenzacija može smatrati razumnom kompenzacijom, bez obzira na uzrok prevremenog raskida ugovora. Finansijska sredstva sa karakteristikom avansnog plaćanja se mogu vrednovati po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko kapitala, ukoliko ispunjavaju ostale relevantne zahteve MSFI 9.
- Izmene MRS 28 "Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate" – Dugoročna ulaganja u pridružene entitete i zajedničke poduhvate (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine). Izmene pojašnjavaju da entitet pimenjuje MSFI 9 u slučaju dugoročnih investicija u pridružene entitete ili zajedničke poduhvate koji čine deo neto ulaganja u pridružen entitet ili zajedničko ulaganje, a na koje nije primenjen metod kapitala.
- Godišnja unapređenja MSFI, "Ciklus 2015-2017" - MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23, objavljena od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde u decembru 2017. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine)
- Izmene, smanjenje ili izmirenje plana (izmene MRS 19) – Dopune standarda definišu da, ukoliko dođe do izmene, smanjenja ili izmirenja plana, tada će troškovi tekućeg servisiranja i neto kamata za period nakon ponovnog vrednovanja biti utvrđeni korišćenjem pretpostavki koje su korišćene prilikom ponovnog vrednovanja. Takođe, dopune standarda MRS 19 pojašnjavaju efekte izmene, smanjenja ili izmirenja plana po osnovu zahteva koji se tiču gornje granice sredstava plana.

(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke*

U trenutku odobrenja priloženih finansijskih izveštaja, objavljeni su sledeći standardi i tumačenja koji su primenljivi u narednim izveštajnim periodima:

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja (Nastavak)

- Izmene konceptualnog okvira za izveštavanje, u primeni od 01. januara 2020. godine – Izmene konceptualni okvir za izveštavanje postaje obuhvatniji, sa ciljem da obezbedi Odboru za međunarodne računovodstvene standarde potpuni set alata za uspostavljanje standarda. Pokriva sve aspekte uspostavljanja standarda počevši od cilja finansijskog izveštavanja, preko prezentacije do obelodanjivanja.
- Definicija poslovanja (Izmene MSFI 3), u primeni od 01. januara 2020. godine – predložene izmene imaju za cilj da pojasne primenu smernica u pogledu preciznog razlikovanja poslovanja od grupe sredstava, prilikom primene MSFI 3.
- Definicija koncepta materijalnosti (Izmene MRS 1 i MRS 8), u primeni od 01. januara 2020. godine – promene se odnose na izmenu definicije koncepta materijalnosti, praktične smernice u primeni koncepta materijalnosti, sa dodatnim fokusom na primenu materijalnosti u obelodanjivanjima računovodstvenih politika.
- Reforma referentnih kamatnih stopa (Izmene MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7), u primeni od 01. januara 2020. godine – izmene pomenutih standarda tretiraju neizvesnosti proistekle iz tekuće reforme međubankarskih kamatnih stopa (IBOR) i pretežno se odnose na finansijske instrumente koji se kvalifikuju za računovodstvo hedžinga.
- MSFI 17 Ugovori o osiguranju, u primeni od 01. januara 2021. godine
- Prodaja ili doprinos sredstava u odnosu Investitora i pridruženog entiteta ili zajedničkog ulaganja (Izmene MSFI 10 i MRS 28) – opciono.

Rukovodstvo Banke trenutno razmatra uticaj navedenih standarda i tumačenja na finansijske izveštaje Banke, kao i datum njihovog stupanja na snagu.

Priloženi finansijski izveštaji su pojedinačni u smislu da uključuju nekonsolidovane pozicije potraživanja, obaveza, rezultate poslovanja, promene na kapitalu i tokove gotovine Banke bez uključivanja zavisnih pravnih lica – Intesa Leasing d.o.o. Beograd, i Intesa Invest koji su 100% u vlasništvu Banke. Prilikom vrednovanja ovih učešća, Banka primenjuje metod nabavne vrednosti, tj. troška. Ukupna aktiva zavisnog društva Intesa Leasing d.o.o. Beograd čini 2.44% (31.12.2018: 2.82%), a Intesa Invest a.d. Beograd čini 0.03% (31.12.2018: 0.04%) ukupne aktive Banke na dan 31. decembra 2019. godine.

Banka je u skladu sa odredbama MSFI 10 "Konsolidovani finansijski izveštaji" izuzeta od sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja, obzirom da najviše matično lice, Intesa Sanpaolo S.p.A., regularno sastavlja i objavljuje konsolidovane finansijske izveštaje koji su u skladu sa MSFI odobrenim od strane EU. Ovi izveštaji se objavljuju na zvaničnom veb sajtu Intesa Sanpaolo Grupe: www.group.intesasnpaolo.com.

Iako je Banka, u skladu sa Zakonom o računovodstvu, u obavezi da sastavlja godišnje konsolidovane finansijske izveštaje i iste dostavlja Agenciji za privredne registre, Banka koristi svoje pravo predviđeno odredbama Zakona o bankama, član 55, stav 4, da na bazi saglasnosti koje dobije od Narodne banke Srbije podređena društva ne uključi u godišnju reviziju svojih finansijskih izveštaja na konsolidovanoj osnovi.

Iznosi u priloženim finansijskim izveštajima Banke iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidivoj budućnosti.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 2.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.2. Uporedni podaci

Računovodstvene politike i procene koje se tiču priznavanja i vrednovanja sredstava i obaveza, korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2018. godinu, izuzev promena u računovodstvenim politikama koje proizilaze iz primene MSFI 16, kako je prikazano u okviru Napomene 2.23. Banka je za potrebe bolje prezentacije korigovala u određenim segmentima uporedne podatke.

2.3. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja

Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da mogu prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti ili za dužnička finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat za kreditne obaveze i izdate garancije. Knjigovodstvena vrednost finansijskih instrumenata koji se mere po amortizovanoj vrednosti, umanjuje se za iznos rezervisanja za očekivane kreditne gubitke.

Pretpostavke i procene koje Banka koristi kao input u modelu vrednovanja očekivanih kreditnih gubitaka, kao i ocena o značajnom povećanju kreditnog rizika, obelodanjene su u Napomeni 28.1. Kreditni rizik.

Klasifikacija finansijskih sredstava

Banka procenjuje poslovni model u okviru kojeg se drže finansijska sredstva. Takođe, Banka procenjuje da li ugovoreni novčani tokovi finansijskih sredstava predstavljaju samo plaćanja kamate i glavnice (Napomena 2.7.2.).

Koristan vek trajanja nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme („osnovnih sredstava“)

Određivanje korisnog veka trajanja osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

Zbog značaja stalnih sredstava u ukupnoj aktivi Banke, uticaj svake promene u navedenim pretpostavkama može imati materijalno značajan uticaj na finansijski položaj Banke, kao i na rezultate njenog poslovanja.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.3. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (Nastavak)

Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti. Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom (Napomena 23). Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija. Potencijalne obaveze, kao i stavke koje ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznata su na sve neiskorišćene poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski krediti mogu iskoristiti. Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike (Napomena 14(c)).

Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije obelodanjene su u Napomeni 23.

Lizing

Inkrementalna stopa zaduživanja, koja se koristi kao diskontna stopa za vrednovanje sadašnje vrednosti lizing plaćanja, utvrđuje se analiziranjem internih izvora informacija o pozajmicama i koriguje kako bi reflektovala ugovorene uslove lizinga i tip sredstva koje je uzeto u lizing.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.4. Prihodi od kamata i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta.

Prihodi i rashodi od kamata se priznaju u bilansu uspeha koristeći metod efektivne kamatne stope, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta, na:

- bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (amortizovana vrednost pre umanjjenja za očekivane kreditne gubitke) ili
- amortizovanu vrednost finansijske obaveze.

Prilikom obračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente koji nisu POCI (nisu kreditno obezvređeni u momentu odobrenja niti su pretrpeli značajnu modifikaciju ugovorenih novčanih tokova kao kreditno obezvređeni), Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove finansijskog instrumenta, ali ne uključujući očekivane kreditne gubitke. U slučaju kredita koji su POCI, obračunava se efektivna kamatna stopa usklađena za kreditni rizik, korišćenjem procenjenih budućih novčanih tokova koji uključuju očekivane kreditne gubitke.

Prihodi od kamata priznaju se na finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i na dužničke instrumente koji se vrednuju preko ostalog rezultata. Rashodi od kamata priznaju se na finansijske obaveze koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

Naknada za odobravanje kredita, koja čini deo efektivne kamatne stope, evidentira se u okviru prihoda i rashoda od kamata. Naknade za odobravanje kredita se obračunavaju i naplaćuju jednokratno unapred, razgraničavaju se i diskontuju metodom efektivne kamatne stope, tokom perioda trajanja kredita.

Nakon identifikacije objektivnih dokaza obezvređenja i priznavanja umanjjenja vrednosti, prihod od kamata na ova potraživanja obračunava se primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost, odnosno korišćenjem kamatne stope koja se koristila za diskontovanje budućih tokova gotovine u svrhu odmeravanja gubitaka od umanjjenja vrednosti.

2.5. Prihodi od naknada i provizija i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, izdate garancije i druge bankarske usluge.

Prihodi od naknada i provizija po osnovu održavanja računa i servisiranja finansijskih instrumenata, priznaju se tokom vremena, kada je pružena usluga.

Prihodi po osnovu transakcija priznaju se u trenutku kada se transakcija dogodi.

Ugovor sa komitentom koji rezultira u priznavanju finansijskog instrumenta u finansijskim izveštajima Banke može biti delimično u opsegu MSFI 9, a delimično u opsegu standarda MSFI 15. Ukoliko je ovo slučaj, Banka prvo primenjuje MSFI 9 kako bi odvojila i vrednovala deo ugovora koji je u opsegu MSFI 9, a zatim primenjuje MSFI 15 na preostali deo ugovora.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.6. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Kao što je izneto u Napomeni 2.1., finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza i koji objavljuje Narodna Banka Srbije, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan i koji objavljuje Narodna Banka Srbije (Napomena 31).

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika i prezentovane su u okviru pozicije neto prihoda/neto rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule (Napomena 7).

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule nastale u obračunskom periodu i prezentovane su u okviru pozicije neto prihoda/(neto rashoda) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule (Napomena 7).

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu na dan bilansa stanja.

2.7. Finansijski instrumenti

2.7.1. Početno priznavanje finansijskih instrumenata

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Kako bi se utvrdila klasifikacija i vrednovanje, sva finansijska sredstva, izuzev derivata i instrumenata kapitala, Banka analizira kroz kombinaciju poslovnog modela upravljanja finansijskim sredstvom sa jedne, i karakteristikama ugovorenih novčanih tokova sa druge strane.

2.7.2. Klasifikacija

Finansijska sredstva

Na dan inicijalnog priznavanja, finansijsko sredstvo se klasifikuje u skladu sa jednim od sledećih načina vrednovanja: po amortizovanoj vrednosti, fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) ili po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

2.7.2. Klasifikacija (Nastavak)

Finansijska sredstva (Nastavak)

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ukoliko nije naznačeno kao FVTPL i ispunjava sledeće kriterijume:

- cilj poslovnog modela sredstva je držanje sredstva radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i
- ugovorni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na stanje glavnice na određene datume.

Dužnički instrument u okviru finansijskih sredstava se vrednuju kao FVOCI samo ukoliko ispunjava oba sledeća kriterijuma i nije naznačen kao FVTPL:

- cilj poslovnog modela sredstva je držanje sredstva radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaja i
- ugovoreni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na stanje glavnice na određene datume.

Dužnički instrumenti u okviru finansijskih sredstava koja se drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje sastoje se od državnih zapisa i obveznica Republike Srbije i prezentovana su u okviru pozicije Hartije od vrednosti.

Na dan inicijalnog priznavanja instrumenta kapitala koji se ne drži u portfoliju radi trgovanja, Banka može neopozivo da izabere prezentovanje naknadnih promena u fer vrednosti kroz ostali rezultat (OCI), na nivou konkretnog instrumenta kapitala. Za učešća u kapitalu u stanju na dan 31. decembar 2019. godine, osim investicija u zavisna pravna lica, Banka se opredelila za računovodstveno evidentiranje kao FVOCI obzirom da se radi o instrumentima koji nisu namenjeni trgovanju. Ovaj izbor sproveden je na bazi pojedinačnog instrumenta u momentu početnog priznavanja i ne može se opozvati.

Takođe, na datum inicijalnog priznavanja, Banka može neopozivo da klasifikuje sredstvo kao FVTPL, iako ono zadovoljava zahteve vrednovanja po amortizovanoj vrednosti ili kao FVOCI, i to samo u slučaju kada za cilj ima eliminisanje ili značajno smanjenje računovodstvene neusklađenosti koja bi u suprotnom nastala.

Procena poslovnog modela

Banka analizi poslovnih modela pristupa na nivou portfolija finansijskih sredstava, budući da on najbolje odražava način upravljanja poslovanjem i informacijama koje se dostavljaju rukovodstvu.

Informacije koje se razmatraju se odnose na politike i strategije vezane za portfolija, kao i primena istih u praksi. Konkretno, od značaja je da li je strategija rukovodstva zasnovana na zaradi ugovorenih kamatnih prihoda, usklađivanju perioda trajanja finansijskih sredstava i obaveza kojima se sredstva finansiraju, ili se strategija zasniva na realizaciji novčanih tokova kroz prodaju sredstava. Takođe, Banka razmatra informacije o načinu ocene i izveštavanja o performansama portfolija, zatim informacije o rizicima koji utiču na performanse portfolija i kako se njima upravlja. Pored toga, Banka sagledava učestalost, obim i vremenski trenutak prodaje finansijskih sredstava u proteklom periodima, razloge za prodaju i planove o prodaji finansijskih sredstava u budućem periodu.

Finansijska sredstva kojima se upravlja sa ciljem trgovanja, i čije se performanse procenjuju na bazi fer vrednosti, vrednuju se kao FTVPL budući da se ne drže u portfoliju sa ciljem prikupljanja ugovorenih novčanih tokova niti se drže sa dvostrukim ciljem prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

2.7.2. Klasifikacija (Nastavak)

Procena da li ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanja kamate i glavnice

Za potrebe procene, „glavnica“ predstavlja fer vrednost finansijskog sredstva na datum inicijalnog priznavanja. „Kamata“ se definiše kao nadoknada za vremensku vrednost novca i za kreditni rizik povezan sa stanjem glavnice tokom konkretnog vremenskog perioda, kao i za ostale osnovne rizike kreditiranja (kao što je rizik likvidnosti, administrativni troškovi) i profitnu marginu.

Prilikom procenjivanja da li ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanja kamate i glavnice (solely payment of principal and interest - SPPI), Banka razmatra ugovorene uslove finansijskih instrumenata i da li isti sadrže odredbe koje bi mogle promeniti vreme ili iznos ugovorenih novčanih tokova, a koje bi rezultirale u fer vrednovanju instrumenata. Ključni ugovoreni uslovi koji se razmatraju prilikom procene su: karakteristike leveridža, opcija produžetka ili prevremene otplate, karakteristike koje ograničavaju pravo Banke na novčane tokove na iznos konkretnog sredstva kao i karakteristike koje dovedu do modifikacije vremenske vrednosti novca, kao što je periodično usklađivanje kamatnih stopa kod finansijskih sredstava sa varijabilnom kamatnom stopom.

Reklasifikacije

Finansijska sredstva se reklasifikuju samo u slučaju promene poslovnog modela upravljanja tim finansijskim sredstvima. Reklasifikacija se vrši u skladu sa odredbama definisanim MSFI.

Finansijske obaveze se ne reklasifikuju.

Finansijske obaveze

Banka je finansijske obaveze vrednovala po amortizovanoj vrednosti, osim derivata koje evidentira kao FTVPL sa efektima usklađivanja fer vrednosti kroz bilans uspeha.

2.7.3. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo (ili deo finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko važi bilo koji od sledećih kriterijuma:

- došlo je do isteka prava na gotovinske prilive po osnovu tog sredstva,
- Banka je prenela pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstva ili je preuzela obavezu da izvrši isplatu primljene gotovine po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja plaćanja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu,
- Banka je ili izvršila prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili nije ni prenela, ni zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenela kontrolu nad njim
- došlo je do otpisa potraživanja,
- desile su se naknadne izmene ugovorenih uslova finansijskog sredstva, a koje dovode do značajnih modifikacija novčanih tokova finansijskog sredstva (Napomena 2.7.4.).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

2.7.3. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (Nastavak)

Finansijska sredstva (Nastavak)

Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je zaključila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Kada prestane priznavanje finansijskog sredstva, kumulativni dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha u slučaju dužničkih hartija FVOCI. Međutim, u slučaju akumuliranog dobitka/gubitka priznatog kroz ostali rezultat za instrumente kapitala koji se vrednuju kroz FVOCI, isti neće biti priznat kroz bilans uspeha prilikom prestanka priznavanja već preko kapitala.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je isteklo važenje obaveze. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Banka takođe prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada su ugovoreni uslovi modifikovani, a novčani tokovi modifikovane obaveze značajno izmenjeni. U tom slučaju, nova finansijska obaveza se bazira na izmenjenim uslovima i priznaje se po fer vrednosti. Razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijske obaveze i nove finansijske obaveze sa izmenjenim uslovima se priznaje kroz bilans uspeha.

2.7.4. Promena ugovorenih novčanih tokova

Finansijska sredstva

Ukoliko su ugovoreni uslovi finansijskog sredstva naknadno izmenjeni, Banka procenjuje da li su novčani tokovi modifikovanog sredstva značajno drugačiji. Ukoliko jesu, ugovorena prava na novčane tokove originalnog finansijskog sredstva se smatraju isteklim. U ovom slučaju, prestaje se sa računovodstvenim priznavanjem originalnog finansijskog sredstva i novo finansijsko sredstvo se priznaje po fer vrednosti.

Ključni kriterijumi značajne modifikacije su aneksiranje ugovora radi usklađivanja sa komercijalnim uslovima za performing klijente, promena valute, promena dužnika, uvođenje ugovorne klauzule „plati ako možeš“, uvođenje klauzule konverzije duga u kapital.

Kada su originalno ugovoreni novčani tokovi finansijskog sredstva naknadno ugovorno izmenjeni, a takva modifikacija ne dovodi do prestanka priznavanja finansijskog sredstva, Banka ponovo obračunava bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva kao sadašnju vrednost reugovorenih budućih novčanih tokova, diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom i priznaje, kao gubitak ili dobitak od modifikacije u bilansu uspeha, iznos koji je proistekao usled usklađivanja s novom bruto knjigovodstvenom vrednošću.

Napred navedeni dobici ili gubici se amortizuju tokom preostalog vremenskog perioda modifikovanog finansijskog sredstva.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

2.7.5. Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike

Finansijske obaveze

Banka prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada su ugovoreni uslovi modifikovani, a novčani tokovi modifikovane obaveze značajno izmenjeni. U tom slučaju, nova finansijska obaveza se bazira na izmenjenim uslovima i priznaje se po fer vrednosti. Razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijske obaveze i nove finansijske obaveze sa izmenjenim uslovima se priznaje kroz bilans uspeha.

Priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka

Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti ili za dužnička finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, kreditnih obaveza i izdatih garancija. Knjigovodstvena vrednost finansijskih instrumenata koji se mere po amortizovanoj vrednosti, umanjuje se za iznos rezervisanja za očekivane kreditne gubitke.

Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke kod dužničkih finansijskih sredstava koja se mere po fer vrednosti kroz ostali rezultat, priznaju se kroz ostali rezultat i bilans uspeha, i njima se ne sme umanjiti knjigovodstvena vrednost u bilansu stanja.

Nakon početnog priznavanja, na svaki datum izveštavanja vrši se obračun rezervisanja za očekivane kreditne gubitke. Banka procenjuje, na svaki izveštajni datum, nivo obezvređenja finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata (FVOCI), kao i na ugovorna sredstva. Banka vrši procene obezvređenja na bazi “forward-looking” modela očekivanih gubitaka u skladu sa MSFI 9.

Obezvređenje se vrednuje po jednom od sledećih osnova:

- 12-mesečni očekivani kreditni gubici – ovo su očekivani kreditni gubici koji nastaju ukoliko nastupi status neizmirenja obaveza u toku 12 meseci nakon datuma izveštavanja i
- životni (lifetime) očekivani gubici – navedeni kreditni gubici su posledica mogućih događaja neizmirenja obaveza tokom celog očekivanog života finansijskog instrumenta.

Vrednovanje životnih očekivanih gubitaka primenjuje se ukoliko je kreditni rizik finansijskog sredstva na dan izveštavanja značajno povećan u odnosu na inicijalni datum priznavanja tog sredstva, dok se u suprotnom primenjuje vrednovanje 12-mesečnih očekivanih kreditnih gubitaka. Banka može da proceni da kreditni rizik finansijskog sredstva nije značajno povećan, ukoliko na dan izveštavanja sredstvo ima nizak kreditni rizik.

Detalji u vezi sa politikom kreditnog rizika mogu se naći u Napomeni 28.1. Kreditni rizik.

Otpis vrednosti nenaplativih potraživanja

Otpis finansijskih sredstava se radi u skladu sa Procedurom o isknjižavanju vrednosti nenaplativih potraživanja. Predmet otpisa su potraživanja koja ispunjavaju sledeće uslove: postoji docnja u naplati konkretnog potraživanja duža od 360 dana; Banka nije uspela da naplati potraživanje i pored sprovođenja svih aktivnosti naplate definisanih svojim politikama i procedurama; započeti su sudski postupci namirenja potraživanja; vrednost potraživanja je u potpunosti pokrivena ispravkom vrednosti. Izuzetno, i potraživanja koja ne ispunjavaju gore navedene uslove mogu biti isknjižena ukoliko je takvu odluku doneo nadležni organ, PAC (Problem Asset Committee), a u skladu sa ovlašćenjima delegiranim od strane Upravnog odbora. Vanbilansna izloženost potraživanja koja su isknjižena u toku 2019. godine, na dan 31.12.2019 iznosi 5.71 milijardi dinara, ali su ista i dalje predmet tehnika naplate.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

2.7.6. Reprogramirani krediti

Ukoliko se proceni da su problemi dužnika i kašnjenje u izvršavanju obaveza prema Banci privremenog karaktera, odnosno da bi klijent pod nešto izmenjenim ugovornim uslovima mogao ponovo postati uredan u plaćanju obaveza, Banka radije reprogramira kredite nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja. Nakon izmene uslova ne smatra se da je kredit dospeo. Reprogramirani krediti se kontinuirano prate i kontrolišu kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja.

2.8. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i Krediti i potraživanja od komitenata (u daljem tekstu: Krediti i potraživanja)

Pozicija krediti i potraživanja uključuje:

- Kredite i potraživanja koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Inicijalno priznavanje ovakvih kredita i potraživanja je po fer vrednosti uvećano za direktne transakcione troškove, dok se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope (Napomena 2.7.2) i
- Kredite i potraživanja koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, u skladu sa poslovnim modelom ili karakteristikama novčanih tokova

Na dan 31. decembar 2019. godine Banka nema u kreditnom portfoliju kredite i potraživanja koji ispunjavaju kriterijume vrednovanja po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

2.9. Hartije od vrednosti

Pozicija hartija od vrednosti u bilansu stanju uključuje:

- Dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI).

Za dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju kao FVOCI, dobici ili gubici se priznaju kroz OCI, osim prihoda od kamata, očekivanih kreditnih gubitaka i kursnih razlika koje se priznaju kroz bilans uspeha.

Kada dođe do prestanka priznavanja dužničkih hartija koje se vrednuju kao FVOCI, akumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznat kroz ostali rezultat u kapitalu reklasifikuje se iz pozicije kapitala u bilans uspeha.

- Učešća u kapitalu koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, i ne uključuju ulaganja u zavisne i pridružene entitete

Za učešća u kapitalu koja se računovodstveno evidentiraju kao FVOCI, promene u fer vrednosti nakon inicijalnog priznavanja prijavljuju se u kapitalu i nikada se ne mogu priznati kroz bilans uspeha, čak ni u trenutku prodaje. Akumulirani dobici ili gubici priznati u ostalom rezultatu prenose se na neraspoređenu dobit prilikom prestanka priznavanja ulaganja. Učešća u kapitalu koja se računovodstveno evidentiraju kao FVOCI nisu predmet obezvređenja. Dividende po osnovu učešća u kapitalu se računovodstveno evidentiraju u bilansu uspeha.

- Dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)

Za dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju kao FVTPL, dobici i gubici od usklađivanja sa tržišnom vrednošću se priznaju kroz bilans uspeha i nisu predmet obezvređenja.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.9. Hartije od vrednosti (Nastavak)

- Akcije koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)

Za akcije koje se vrednuju kao FVTPL, dobici i gubici od usklađivanja sa tržišnom vrednošću se priznaju kroz bilans uspeha.

Prihodi od kamata na hartije od vrednosti Republike Srbije se obračunavaju i pripisuju dnevno i priznaju u bilansu uspeha.

Prihodi od dividendi, po osnovu ulaganja u akcije drugih pravnih lica, i prihodi po osnovu učešća u kapitalu drugih pravnih lica prikazuju se kao prihodi u trenutku kada se utvrdi pravo akcionara da prime isplatu.

2.10. Potraživanja po osnovu derivata i obaveze po osnovu derivata (u daljem tekstu: derivati)

Banka u svom portfoliju ima finansijske derivate koji kao osnovnu tržišnu varijablu (underlying) imaju valutni kurs. Derivati koje Banka koristi su valutni swap (FX swap) i valutni forward (FX forward). Za potrebe računovodstvenog evidentiranja, derivati su klasifikovani kao finansijski instrumenti namenjeni trgovini, odnosno vode se u bilansu stanja po fer vrednosti.

Početno priznavanje derivata vrši se u momentu kada je izvršeno ugovaranje derivativnog ugovora sa drugom ugovornom stranom (datum dogovora). Iznos nominalne glavnice (notional amount) na koji se ugovara odnosni derivat evidentira se vanbilansno, a bilansno se u aktivi ili pasivi iskazuje inicijalna pozitivna ili negativna fer vrednost derivata. Inicijalno priznavanje fer vrednosti vrši se samo za one derivate za koje postoji tržišna cena istog ili sličnog derivata na organizovanom tržištu, a koja se razlikuje od cene po kojoj je Banka ugovorila derivat. Derivati koje Banka ugovara sa klijentima koji posluju u Srbiji samim tim nemaju inicijalno priznatu fer vrednost, jer u zemlji ne postoji aktivno tržište derivata. Banka će u momentu razvoja aktivnog tržišta derivata, tj. kada uporedni podaci sa tržišta derivata postanu raspoloživi, preko bilansa stanja (sredstvo ili obaveza) i bilansa uspeha (inicijalno pozitivna ili negativna fer vrednost) evidentirati razliku između tržišne cene transakcije i inicijalne fer vrednosti derivata utvrđene primenom metodologije vrednovanja.

U skladu sa važećom računovodstvenom politikom Banke, fer vrednost finansijskih instrumenata namenjenih trgovanju usklađuje se na kraju meseca, pri čemu se efekat promene fer vrednosti derivata evidentira u bilansu uspeha kao povećanje fer vrednosti ili smanjenje fer vrednosti. Pozitivna fer vrednost derivata se iskazuje kao potraživanje po osnovu derivata, a negativna fer vrednost derivata kao obaveza po osnovu derivata. Prestanak priznavanja derivata vrši se u momentu kada ističu ugovorna prava i obaveze (razmena gotovinskih tokova) proistekle iz derivata, odnosno na datum izvršenja. Krajnji efekat usklađivanja fer vrednosti se u tom trenutku za valutne finansijske derivate (kakve Banka trenutno jedino ugovara) evidentira na računu realizovanih kursnih razlika, a sva prethodna knjiženja fer vrednosti i njene promene (mesečno knjižene pozitivne i negativne fer vrednosti) se storniraju.

Usled činjenice da ne postoji aktivno tržište derivata na srpskom finansijskom tržištu i samim tim ne postoji mogućnost da fer vrednost derivata bude objektivno utvrđena (kotirana cena), Banka za obračun fer vrednosti koristi metodologiju diskontovanja budućih gotovinskih tokova koji proističu iz derivata. Navedena metoda obračuna je opšteprihvaćena od strane svih učesnika u transakcijama sa derivatima na tržištima zemalja gde se derivatima organizovano trguje, a izračunata fer vrednost predstavlja pouzdanu procenu cene derivata koja bi bila postignuta u transakcijama na razvijenom tržištu derivata.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.10. Potraživanja po osnovu derivata i obaveze po osnovu derivata (u daljem tekstu: derivati) (Nastavak)

Metodologija u najvećoj mogućoj meri inkorporira u sebe tržišne faktore (srednja vrednost deviznog kursa, tržišne kamatne stope i sl.) i konzistentna je sa opšteprihvaćenim finansijskim metodologijama za određivanje vrednosti derivata. Banka najmanje jednom mesečno vrši back-testing i kalibraciju primenjene metodologije obračuna fer vrednosti koristeći tržišne varijable i alternativne metode obračuna.

2.11. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima

Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima, se prvobitno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, navedene finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem efektivne kamatne stope.

U okviru navedene pozicije obaveze po primljenim kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove i naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po primljenim kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma bilansa stanja.

2.12. Ostale obaveze

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iskazane su po nominalnoj vrednosti.

2.13. Prebijanje finansijskih instrumenta

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

2.14. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Pod gotovinom i sredstvima kod centralne banke, u izveštaju Bilans stanja, iskazuju se gotovina u dinarima i stranoj valuti, odnosno gotovina na žiro i tekućim računima, gotovina u blagajni i ostala novčana sredstva u dinarima i stranoj valuti, zlato i ostali plemeniti metali, deponovani viškovi likvidnih sredstava banke kod Narodne banke Srbije i sredstva obavezne rezerve u stranoj valuti izdvojena na posebnim računima kod Narodne banke Srbije. Pomenuta sredstva su visoko likvidna finansijska sredstva sa ugovorenim ročnošću do 3 meseca i nose zanemarljiv rizik promene njihove fer vrednosti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti se računovodstveno evidentiraju po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.15. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se sastoje od softvera, licenci i nematerijalnih ulaganja u pripremi. Nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti.

Stecene licence iskazuju se po istorijskoj nabavnoj vrednosti. Licence imaju ograničen vek trajanja i iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti. Amortizacija se obračunava primenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodelili u toku njihovog procenjenog veka upotrebe (od 5 do 10 godina).

Troškovi računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju softvera u upotrebu. Izdaci vezani za održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka, i koji će verovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana, priznaju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući deo pripadajućih režijskih troškova.

Nematerijalna ulaganja se otpisuju redovno u toku godine na teret poslovnih rashoda obračunom amortizacije u skladu sa procenjenim korisnim vekom upotrebe i to za sve obračunske periode:

– licence i slična prava	10% - 20%
– softveri izuzev Core informacionog sistema	20% - 50%
– Core informacioni sistem	14.29%

U poređenju sa 2018. godinom, nije bilo promena u procenjenom korisnom vekom upotrebe nematerijalnih ulaganja.

Nematerijalna ulaganja uključuju i ulaganja u softvere u pripremi koja se ne amortizuju, budući da nisu još uvek u upotrebi.

2.16. Nekretnine, postrojenja, oprema, sredstva uzeta u lizing, investicione nekretnine, i stalna sredstva namenjena prodaji

2.16.1. Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine

(a) *Nekretnine, postrojenja i oprema*

Osnovna sredstva (nekretnine, postrojenja i oprema) su materijalna sredstva:

- koja Banka drži za sopstvenu upotrebu, za pružanje usluga iz svoje registrovane delatnosti ili u administrativne svrhe, i
- za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog vremenskog perioda.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.16. Nekretnine, postrojenja, oprema, i investicione nekretnine, sredstva uzeta u lizing i stalna sredstva namenjena prodaji (Nastavak)

2.16.1. Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine (Nastavak)

(a) Nekretnine, postrojenja i oprema (Nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo:

- kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi po osnovu tog sredstva priticati u Banku i
- kada nabavna vrednost ili cena koštanja tog sredstva može pouzdano da se izmeri.

Pri početnom priznavanju, nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno pripisuju nabavci osnovnog sredstva.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Nekretnine, postrojenja i oprema se nakon početnog priznavanja odmeravaju ili po modelu revalorizacije/fer vrednosti ili po modelu nabavne vrednosti.

Na dan 31. decembra 2019. godine po modelu revalorizacije/fer vrednosti odmeravaju se građevinski objekti, dok se ostala osnovna sredstva odmeravaju po modelu nabavne vrednosti.

Revalorizacija se vrši dovoljno redovno kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo korišćenjem modela fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda.

(b) Investicione nekretnine

Na dan 31. decembra 2019. godine Banka poseduje nekretnine kao investicije u cilju ostvarenja prihoda po osnovu zakupnina, kao i porasta vrednosti nekretnina na tržištu.

U skladu sa MRS 40, investicione nekretnine se priznaju kao sredstvo ako i samo ako:

- je verovatno da će entitet u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine i
- se nabavna vrednost investicione nekretnine može pouzdano odmeriti.

Investiciona nekretnina se u početku odmerava po nabavnoj vrednosti/ceni koštanja. Troškovi transakcije se uključuju u početno odmeravanje. Nakon početnog priznavanja investiciona nekretnina se odmerava po fer vrednosti. Dobitak ili gubitak koji proizilazi iz promene fer vrednosti investicione nekretnine se priznaje u bilansu uspeha za period u kome je nastao.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.16. Nekretnine, postrojenja, oprema, i investicione nekretnine, sredstva uzeta u lizing i stalna sredstva namenjena prodaji (Nastavak)

2.16.1. Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine (Nastavak)

(c) Sredstva uzeta u lizing

Politika u primeni od 1. januara 2019. godine

Prilikom zaključenja ugovora, Banka procenjuje da li ugovor sadrži komponente lizinga. Ugovor sadrži komponente lizinga ukoliko prenosi pravo kontrole korišćenja sredstva u određenom vremenskom periodu, u zamenu za nadoknadu. Kako bi se procenilo da li ugovor prenosi ovo pravo, Banka koristi definiciju lizinga iz IFRS 16 standarda. Ovakva politika je primenjena na ugovore koji su potpisani (ili izmenjeni) počevši od 1. januara 2019. godine, od kada je i pomenuti standard u primeni (Napomena 2.24. Prva primena MSFI 16).

Banka kao primalac lizinga

Prilikom zaključenja ugovora koji sadrži komponentu lizinga, ili u momentu njegove izmene, Banka alokira ugovorenu nadoknadu na svaku komponentu lizinga na bazi odgovarajuće pojedinačne cene svake komponente.

Banka priznaje sredstvo sa pravom korišćenja i odgovarajuću obavezu za lizing na početku lizing ugovora. Sredstvo sa pravom korišćenja se inicijalno vrednuje po nabavnoj vrednosti, koja uključuje inicijalni iznos obaveze za lizing, korigovan za lizing plaćanje izvršeno na dan ili pre početka lizinga, uvećan za inicijalno nastale direktne troškove i procenjene troškove neophodne za vraćanje sredstva u prvobitno stanje u slučaju zakupa poslovnog prostora.

Pored navedenog, trošak sredstva sa pravom korišćenja uključuje i:

- sva plaćanja po osnovu zakupa izvršena na ili pre prvog dana trajanja zakupa, umanjeno za eventualne primljene podsticaje u vezi sa zakupom;
- sve početne direktne troškove koje je stvorio zakupac i
- procenu troškova koje će zakupac stvoriti prilikom demontaže i uklanjanja predmetne imovine, obnavljanja lokacije na kojoj se imovina nalazi ili vraćanja imovine u stanje kako je to navedeno u samom ugovoru o zakupu. Obaveza za navedene troškove za zakupca nastaje s prvim danom trajanja zakupa, ili kao posledica korišćenja predmetne imovine tokom određenog perioda.

Sredstvo sa pravom korišćenja se naknadno amortizuje korišćenjem linearne metode u periodu od početka do dospeća ugovora. Takođe, periodično se procenjuje da li je ovo sredstvo obezvređeno i, ukoliko jeste, njegova knjigovodstvena vrednost se umanjuje za iznos procenjenog obezvređenja, a takođe se koriguje vrednost obaveze za lizing.

Banka kao zakupac koristi praktične olakšice predviđene standardom, te kratkoročne zakupe (do 1 godine) i zakupe male vrednosti (kada je vrednost predmeta lizinga, kao novog, manja od 5,000 eur bez poreza), ne priznaje kao imovinu sa pravom korišćenja, a sva plaćanja koja nastanu po osnovu takvih zakupa priznaju se kao trošak perioda.

Na početni datum lizinga, lizing obaveza se meri po sadašnjoj vrednosti svih budućih plaćanja po osnovu lizing obaveze koja nisu izvršena na taj dan. Buduća plaćanja diskontuju se primenom kamatne stope sadržane u lizingu ako je tu stopu moguće lako utvrditi. Kada kamatnu stopu nije moguće lako utvrditi, koristi se inkrementalna stopa zaduživanja zakupca važeća na prvi dan trajanja zajma.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.16. Nekretnine, postrojenja, oprema, i investicione nekretnine, sredstva uzeta u lizing i stalna sredstva namenjena prodaji (Nastavak)

2.16.1. Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine (Nastavak)

(c) Sredstva uzeta u lizing (Nastavak)

Plaćanja po osnovu lizinga uključena u merenje obaveze po osnovu istog na prvi dan njegovog trajanja, obuhvataju sledeća plaćanja za pravo korišćenja predmetne imovine tokom trajanja zakupa, koja nisu izmirena na prvi dan trajanja zakupa:

- fiksna plaćanja, umanjeno za eventualne primljene podsticaje u vezi sa zakupom;
- promenljiva plaćanja koja zavise od određenog indeksa ili stope i koja su početno merena prema tom indeksu ili stopi na prvi dan trajanja zakupa
- iznose koji se očekuje da dospeju na plaćanje zakupcu u okviru garantovanog ostatka vrednosti;
- cenu korišćenja opcije otkupa ukoliko postoji realna verovatnoća da će zakupac iskoristiti tu opciju
- kazne za raskid zakupa, ukoliko period trajanja zakupa pokazuje da je zakupac iskoristio tu opciju.

Nakon početnog priznavanja, obaveze po osnovu lizinga, dalje se mere tako da se:

- povećava njihova knjigovodstvena vrednost kako bi se uzela u obzir kamata na obavezu po osnovu lizinga
- umanjuje njihova knjigovodstvena vrednost kako bi se uzela u obzir izvršena plaćanja po osnovu lizinga; i
- ponovno meri knjigovodstvena vrednost kako bi se uzele u obzir sve eventualne ponovne procene ili izmene zakupa od značaja za njegovu ponovnu procenu

Kamata na obavezu po osnovu lizinga u svakom periodu tokom trajanja istog, biće jednaka iznosu koji daje konstantnu periodičnu stopu kamata na preostali deo obaveze po osnovu zakupa.

Zakupac ponovo meri obavezu po osnovu zakupa diskontovanjem revidiranih plaćanja za zakup i to po revidiranoj diskontnoj stopi (za preostali period) u slučaju nastanka:

- promene trajanja zakupa
- promene u proceni opcije otkupa predmetne imovine

Modifikacije zakupa (lizinga)

Modifikacija zakupa se obračunava kao posebni zakup onda kada:

- ta modifikacija proširuje obim zakupa dodajući mu pravo na korišćenje jedne ili više dodatnih stavki imovine, i ujedno
- se zakupnina povećava srazmerno samostalnoj ceni datog proširenog obima i svih neophodnih usklađivanja te samostalne cene kako bi odražavala okolnosti konkretnog ugovora

Kod modifikacije zakupa koje se ne obračunavaju kao posebni zakup, sa danom stupanja na snagu tih modifikacija, vrše se aktivnosti predviđene standardom u delu raspoređivanja naknade iz modifikovanog ugovora, utvrđivanja trajanja modifikovanog zakupa, kao i ponovnog merenja obaveze po osnovu lizinga diskontovanjem revidiranih plaćanja za zakup i to po revidiranoj diskontnoj stopi.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.16. Nekretnine, postrojenja, oprema, i investicione nekretnine, sredstva uzeta u lizing i stalna sredstva namenjena prodaji (Nastavak)

2.16.1. Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine (Nastavak)

(c) Sredstva uzeta u lizing (Nastavak)

Kod modifikacije zakupa koje se ne obračunavaju kao posebni zakup, obračunava se ponovno merenje obaveze po osnovu zakupa tako što se:

- umanjuje knjigovodstvena vrednost imovine s pravom korišćenja kako bi održavala delimično ili potpuno otkazivanje zakupa za one modifikacije kojima se smanjuje obim zakupa. Svaki dobitak ili gubitak u vezi sa delimičnim ili potpunim otkazivanjem zakupa priznaje se u bilansu uspeha;
- vrši odgovarajuće usklađivanje kod imovine s pravom korišćenja za sve druge modifikacije zakupa

Banka prikazuje sredstvo sa pravom korišćenja u okviru pozicije Nekretnine, postrojenja i oprema a odnosi se na zakup nepokretnosti, automobila, ICT opreme i ostale opreme, dok obavezu po osnovu lizinga prikazuje o okviru pozicije Ostale obaveze u finansijskim izveštajima.

Politika u primeni do 1. januara 2019. godine

Do 1. januara 2019. godine, Banka je primenjivala MRS 17 prilikom računovodstvenog evidentiranja lizinga.

Finansijski lizing

Banka kao zakupac

Finansijski lizing, kojim se u suštini na Banku prenose svi rizici i koristi koje proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga, kapitalizuje se na početku lizinga po nabavnoj vrednosti predmeta lizinga, i priznaje se u okviru osnovnih sredstava sa odgovarajućom obavezom prema zakupodavcu koja se iskazuje u okviru ostalih obaveza.

Lizing rate se raspoređuju na finansijski rashod i smanjenje obaveze po osnovu lizinga, kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obaveza. Finansijski rashodi se priznaju direktno na teret bilansa uspeha u okviru rashoda kamata.

Ugovorom je regulisano da Banka može, ali ne mora, da nakon isteka ugovora o lizingu stekne vlasništvo nad predmetom lizinga.

Operativni lizing

Banka kao zakupac

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu preneti na zakupca, evidentiran je kao operativni lizing.

Plaćanja poslovnog zakupa priznaju se kao rashod perioda u bilansu uspeha po proporcionalnom metodu (u momentu njihovog nastanka), tokom perioda trajanja zakupa.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.16. Nekretnine, postrojenja, oprema, i investicione nekretnine, sredstva uzeta u lizing i stalna sredstva namenjena prodaji (Nastavak)

2.16.1. Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine (Nastavak)

(d) Amortizacija

Amortizacija se ravnomerno obračunava na revalorizovanu nabavnu vrednost nekretnina i opreme, primenom sledećih propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja za sve obračunske periode:

	2019	2018
Građevinski objekti	3%-5%	3% - 5%
Kompjuterska oprema	20%	20%
Nameštaj i druga oprema	7% - 25%	7% - 25%

Amortizacija sredstava sa pravom korišćenja obračunava se po stopama koje odgovaraju vrsti konkretnog predmeta lizinga.

Kod utvrđivanja osnovice za amortizaciju, nabavna odnosno procenjena vrednost se ne umanjuje za iznos preostale (rezidualne) vrednosti zato što se procenjuje da je ona posle korisnog veka trajanja jednog osnovnog sredstva jednaka nuli.

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca, u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Korisni vek upotrebe sredstva se revidira, i po potrebi koriguje, na datum svakog bilansa stanja. Promena u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvata se kao promena u računovodstvenim procenama.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili ostalih rashoda.

Obračun amortizacije za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srbije i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe, što rezultira u odloženim porezima (Napomena 14(c)).

2.16.2. Stalna sredstva namenjena prodaji

U skladu sa MSFI 5 "Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja", Banka klasifikuje stalnu imovinu kao imovinu koja se drži radi prodaje ako se njena knjigovodstvena vrednost može povratiti prevashodno prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Imovina klasifikovana kao imovina namenjena prodaji mora biti dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju i njena prodaja mora biti verovatna.

Da bi prodaja bila verovatna, rukovodstvo Banke mora da bude posvećeno planu za prodaju imovine, da je program za pronalaženje kupca već počeo i da je imovina prisutna na tržištu po ceni koja je razumna u odnosu na njenu sadašnju fer vrednost. Imovina treba da bude prodana u roku od jedne godine od datuma priznavanja. Događaji ili okolnosti koji su van kontrole Banke mogu dovesti do produženja perioda završetka prodaje i na više od godinu dana. Imovina koja se klasifikuje kao imovina koja se drži za prodaju se odmerava po nižem od sledeća dva iznosa:

- po knjigovodstvenoj vrednosti, ili
- fer vrednosti umanjenoj za troškove prodaje.

Banka ne amortizuje stalnu imovinu sve dok je klasifikovana kao imovina koja se drži za prodaju (Napomena 19).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.17. Obezvređenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine Banke.

Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a), kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

2.18. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja, i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirla obaveza, i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Radi održavanja najbolje moguće procene, rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze, rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanje se prati po vrstama, i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama (Napomena 29), osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

2.19. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), emisije premije, rezervi i neraspoređenog dobitka.

Dividende na akcije evidentiraju se kao obaveze u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati. Dividende odobrene za godinu nakon datuma bilansa stanja se obelodanjuju u napomeni o događajima posle datuma bilansa stanja.

2.20. Primanja zaposlenih

(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca, u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa.

Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih, i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.20. Primanja zaposlenih (Nastavak)

(b) Obaveze po osnovu restrukturiranja

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa, prilikom dobrovoljnog odlaska u penziju, ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamenu za otpremninu.

Banka priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa kada je evidentno da je obavezna da: ili raskine radni odnos sa zaposlenim radnikom, u skladu sa detaljnim zvaničnim planom, bez mogućnosti odustajanja; ili da obezbedi otpremninu za prestanak radnog odnosa kao rezultat ponude u nameri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih.

(c) Obaveze po osnovu ostalih naknada

U skladu sa Zakonom o radu kao i članom 31. Kolektivnog ugovora, Banka je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 3 prosečne zarade u Republici Srbiji, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje ili do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Rezervisanje sredstava za otpremnine, kao i za neiskorišćene godišnje odmore, formirano je na bazi izveštaja nezavisnog aktara, i isto je iskazano u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata (Napomena 23(c)).

2.21. Porezi i doprinosi

(a) Porez na dobit

Tekući porez

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit pravnih lica od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Banke.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene trajne razlike, na način kako je definisano poreskim propisima kroz poreski bilans koji se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza, osim u slučaju:

- statusne promene koja ima za posledicu prestanak društva, kada se poreska prijava podnosi u roku od 60 dana od dana statusne promene
- stečajnog dužnika ili pravnog lica u likvidaciji nad kojima je u toku godine obustavljen stečajni postupak usled prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica, odnosno obustavljen postupak likvidacije - poreska prijava podnosi se u roku od 15 dana od pravosnažnosti rešenja o obustavi stečajnog/likvidacionog postupka.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.21. Porezi i doprinosi (Nastavak)

(a) Porez na dobit (Nastavak)

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza, u finansijskim izveštajima, i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Trenutno važeća poreska stopa na dan bilansa stanja je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji, koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na dan svakog bilansa stanja i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti, odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata, procenjuju se na dan svakog bilansa stanja i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno, izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih ili suštinski usvojenih, na dan bilansa stanja.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u dobitak perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno, u korist kapitala.

Transferne cene

Poreski bilans za 2019. godinu nije predat do dana finansijskih izveštaja Banke, s obzirom na to da je rok za predaju 180 dana od dana za koji se porez utvrđuje. Banka je obračunala poreske efekte na bazi Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Banka još uvek nije izvršila studiju transfernih cena, ali rukovodstvo smatra da po ovom osnovu neće imati materijalno značajne efekte na 2019. godinu jer do sada nije imala, ili je imala minimalne korekcije po osnovu transakcija sa povezanim licima, a u 2019. godini nije bilo značajnijih izmena u vrstama usluga u odnosu na prethodnu godinu.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.21. Porezi i doprinosi (Nastavak)

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda (Napomena 13).

2.22. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke (Napomena 26). Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

2.23. Prva primena MSFI 16

Banka je primenila MSFI 16 „Lizing“ počev od 1. januara 2019. godine korišćenjem modifikovanog retrospektivnog pristupa, i to opciju po kojoj je vrednost imovine sa pravom korišćenja jednaka vrednosti obaveze za lizing, te stoga ne postoje efekti prve primene standarda u okviru neraspoređene dobiti 1. januara 2019. godine, kao ni izmena uporednih podataka i obelodanjivanja uporednog perioda koja su prikazana u skladu sa zahtevima MRS 17.

Prilikom prelaska na MSFI 16, Banka je primenila MSFI 16 samo na ugovore koji su prethodnim standardom MRS 17 bili identifikovani kao lizing.

Banka kao korisnik lizinga

Kao korisnik lizinga, Banka uzima u zakup poslovni prostor, automobile i IT opremu. Ovaj zakup je zaključno sa 31. decembrom 2018. godine klasifikovan kao operativni lizing primenom MRS 17, a na bazi procene da li se lizingom prenose suštinski svi rizici i prava koji proizilaze iz vlasništva nad sredstvom koje je uzeto u lizing od strane Banke. Počevši od 1. januara 2019. godine i primene MSFI 16, Banka priznaje sredstvo sa pravom korišćenja i odgovarajuću lizing obavezu kako bi računovodstveno eventirala zakup poslovnog prostora, automobila i IT opreme u bilansu stanja.

Prilikom ugovaranja ili izmene uslova ugovora koji sadrži lizing komponentu, Banka alokira iznos ugovorene nadoknade na svaku pojedinačnu komponentu lizinga na bazi njene pojedinačne cene.

Prilikom prve primene MSFI 16, lizing obaveza je evidentirana po sadašnjoj vrednosti preostalih lizing plaćanja, diskontovanih inkrementalnom stopom pozajmica Banke na dan 1. januara 2019. godine, kako je obelodanjeno u tabelama koje slede.

Sredstvo sa pravom korišćenja vrednovano je po knjigovodstvenoj vrednosti, kao da je MSFI 16 primenjen od incijalnog datuma, i diskontovano korišćenjem inkrementalne stope pozajmica Banke na dan prve primene.

Banka je iskoristila dozvoljene izuzetke MSFI 16, te nije računovodstveno evidentirala sredstvo sa pravom korišćenja i obavezu za zakupe čiji se ugovoreni rok završava u periodu do 12 meseci od dana prve primene pomenutog standarda, kao i u slučaju lizinga sredstava male vrednosti.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

2.23. Prva primena MSFI 16 (Nastavak)

Efekti prve primene MSFI 16

Uticaj prve primene na finansijske izveštaje prikazan je kako sledi:

	U hiljadama dinara
	01.01.2019.
Sredstva sa pravom korišćenja u okviru osnovnih sredstava	2,185,877
Odloženo poresko sredstvo	-
Obaveza za lizing	2,185,877
Neraspoređena dobit	-
Unapred plaćeni zakupi na dan 31.12.2018.	12,530

Prilikom vrednovanja lizing plaćanja za lizing koji je klasifikovan kao operativni, Banka je diskontovala plaćanja po osnovu lizinga korišćenjem inkrementalne stope pozajmljivanja, 1.73%, na dan 01. januar 2019. godine.

	U hiljadama dinara
	01.01.2019.
Potencijalne obaveze (commitments) za operativni zakup na dan 31. decembar 2018. su obelodanjene u skladu sa MRS 17 u finansijskim izveštajima	2,969,385
Priznavanje izuzetka za lizing male vrednosti	(75,146)
Priznavanje izuzetka za lizing do 12 meseci dospeća na dan prelaska na MSFI 16	(34,730)
Efekti poreza (pdv i porez po odbitku)	(467,537)
Diskont	(218,625)
Unapred plaćena lizing obaveza na dan 31.12.2018.	12,530
Ukupna lizing obaveza priznata na dan 1. januar 2019.	2,185,877

2.24. Reforma IBOR referentnih stopa

U septembru 2019. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde objavio je izmene MRS 39, MSFI 9 i MSFI 7 koje se odnose na neizvesnosti tržišne reforme međubankarskih kamatnih stopa (IBOR reforma). Izmene najvećim delom utiču na finansijske instrumente koje se kvalifikuju za računovodstvo hedžinga u skladu sa MRS 39 i MSFI 9. Iste su primenljive u godišnjim izveštajnim periodima počevši od 1. januara 2020. godine. Obzirom da Banka do sada nije primenjivala računovodstvo hedžinga, pomenute izmene nisu primenljive na poslovanje Banke.

Banka ima materijalno značajne finansijske pozicije vezane za IBOR stope, pretežno EURIBOR. Obzirom da se projekat praćenja IBOR reforme vodi na nivou ISP Grupe, Banka je u stalnoj komunikaciji sa Matičnom bankom po ovom osnovu.

3. PRIHODI OD KAMATA I RASHODI OD KAMATA

(a) *Prihodi od kamata i rashodi od kamata po sektorskoj strukturi prikazani su kako sledi:*

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Prihodi od kamata		
– NBS, banke i ostali sektor finansija i osiguranja	665,552	662,452
– Holding kompanije	-	1
– Preduzeća	5,251,302	5,146,798
– Stanovništvo	13,405,152	12,367,358
– Javni sektor	2,915,767	4,544,718
– Strane banke i finansijske organizacije	102,139	79,318
– Strana lica	157,206	187,594
– Drugi komitenti	176,686	300,758
Ukupno	22,673,804	23,288,996
Rashodi kamata		
– NBS, banke i ostali sektor finansija i osiguranja	(112,565)	(85,177)
– Preduzeća	(568,610)	(924,184)
– Stanovništvo	(447,515)	(415,245)
– Javni sektor	(845,863)	(1,054,612)
– Strane banke i finansijske organizacije	(282,316)	(271,469)
– Strana lica	(4,181)	(12,984)
– Drugi komitenti	(24,566)	(107,476)
Ukupno	(2,285,616)	(2,871,147)
Neto prihod po osnovu kamata	20,388,188	20,417,849

Ukupni priznati prihodi od kamata na obezvređene kredite u toku 2019. godine iznose RSD 183,523 hiljade (2018. godina: RSD 278,779 hiljada).

(b) *Prihodi od kamata i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako sledi:*

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Prihodi od kamata		
Po osnovu kredita	19,148,832	18,100,502
Po osnovu REPO poslova	203,250	195,700
Po obaveznoj rezervi	326,461	376,805
Po osnovu depozita	154,751	117,446
Po osnovu HOV	2,677,725	4,324,397
Po osnovu ostalih plasmana	162,785	174,146
Po osnovu derivata	102,801	-
Ukupno	22,673,804	23,288,996
Rashodi kamata		
Po osnovu kredita	(287,964)	(313,113)
Po osnovu depozita	(1,756,158)	(1,629,333)
Po osnovu HOV	(205,435)	(928,003)
Po osnovu lizinga nepokretnosti	(35,616)	-
Ostali rashodi kamata	(443)	(698)
Ukupno	(2,285,616)	(2,871,147)
Neto prihod po osnovu kamata	20,388,188	20,417,849

3. PRIHODI OD KAMATA I RASHODI OD KAMATA (Nastavak)

(c) *Prihodi od kamata i rashodi od kamata po metodu vrednovanja prikazani su kako sledi:*

	2019.	2018.
Prihodi od kamata		
Finansijska sredstva koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	19,996,080	18,964,600
Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	2,677,724	4,324,397
Ukupno	22,673,804	23,288,996
Rashodi kamata		
Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(2,080,182)	(1,943,144)
Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(205,434)	(928,003)
Ukupno	(2,285,616)	(2,871,147)
Neto prihod po osnovu kamata	20,388,188	20,417,849

Prihodi od kamata koji na dan 31. decembar 2019. godine iznose RSD 22,673,804 (2018. godina: RSD 23,288,996 hiljada) i u potpunosti su obračunati metodom efektivne kamatne stope.

4. PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

U hiljadama dinara						
	STANOVNIŠTVO		KOMITENTI (osim stanovništva)		UKUPNO	
	2019.	2018.	2019.	2018.	2019.	2018.
Prihodi od naknada i provizija						
Naknade za bankarske usluge:						
– poslovi platnog prometa u zemlji	75,522	88,893	2,814,877	2,624,304	2,890,399	2,713,197
– poslovi platnog prometa u inostranstvu	132,825	114,377	801,417	771,436	934,242	885,813
– kreditni poslovi	83,685	122,693	77,139	82,953	160,824	205,646
– poslovi sa platnim karticama	23,626	11,421	4,506,870	4,402,419	4,530,496	4,413,840
	315,658	337,384	8,200,303	7,881,112	8,515,961	8,218,496
Provizije po izdatim garancijama i akreditivima	155,800	172,093	604,809	599,004	760,609	771,097
Naknade za vođenje tekućih računa	1,993,618	1,870,569	485,757	464,998	2,479,375	2,335,567
Naknada za opšte uplatnice, EDB i Telekom	164,402	196,494	-	-	164,402	196,494
Ostale naknade i provizije	80,881	115,378	192,929	180,956	273,810	296,334
Ukupno	2,710,359	2,691,918	9,483,798	9,126,070	12,194,157	11,817,988
Rashodi od naknada i provizija						
Naknade za usluge platnog prometa:						
– u zemlji	-	-	(193,501)	(183,189)	(193,501)	(183,189)
– u inostranstvu	-	-	(169,569)	(167,991)	(169,569)	(167,991)
Naknade i provizije Narodne banke Srbije	-	-	(79,149)	(79,330)	(79,149)	(79,330)
Troškovi Kreditnog biroa	-	-	(134,496)	(164,027)	(134,496)	(164,027)
Troškovi iz poslovanja sa platnim karticama	-	-	(3,610,557)	(3,739,792)	(3,610,557)	(3,739,792)
Ostale naknade i provizije	-	-	(315,033)	(240,598)	(315,033)	(240,598)
Ukupno	-	-	(4,502,305)	(4,574,927)	(4,502,305)	(4,574,927)
Dobitak po osnovu naknada i provizija	2,710,359	2,691,918	4,981,493	4,551,143	7,691,852	7,243,061

5. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

U hiljadama dinara		
	2019.	2018.
Prihodi od promene vrednosti		
- valutni swap	153,156	325,332
- forward	11,622	6,507
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha-HOV	22,407	33,384
- zlato i srebro	16,317	7,642
- obaveza po osnovu kupljenih akcija Intesa Sanpaolo	225	521
Ukupno	203,727	373,386
Rashodi od promene vrednosti		
- valutni swap	(7,869)	(20,908)
- forward	-	(589)
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha-HOV	(5,715)	(27,426)
- zlato i srebro	(4,256)	(5,917)
- obaveza po osnovu kupljenih akcija Intesa Sanpaolo	(84)	(384)
Ukupno	(17,924)	(55,224)
Neto dobitak	185,803	318,162

6. NETO DOBITAK (GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

a) koji se vrednuju po fer vrednosti

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Dobici po osnovu prestanka priznavanja		
- finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	1,605	320
- finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	38,532
Ukupno dobitak	1,605	38,852
Gubici po osnovu prestanka priznavanja		
- finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(4,100)	-
- finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	(5,087)
Ukupno gubitak	(4,100)	(5,087)
Neto (gubitak)/dobitak	(2,495)	33,765

b) koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Dobici po osnovu prestanka priznavanja		
- finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	401,280	645,484
Ukupno dobitak	401,280	645,484
Gubici po osnovu prstanka priznavanja		
- finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(608,649)	(15,231)
Ukupno gubitak	(608,649)	(15,231)
Neto gubitak	(207,369)	630,253

U maju 2019. godine donet je Zakon o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima (Službeni glasnik RS br. 31/2019), U skladu sa obavezom definisanom ovim zakonom, Banka je, klijentima prema kojima ima kreditnu izloženost indeksiranu u valuti CHF, ponudila konverziju preostalog duga po pomenutim kreditima u dug indeksiran u valuti EUR po kursu za konverziju uz odgovarajuću kamatnu stopu detaljnije definisanu ovim zakonom.

Ispravku vrednosti postojećih potraživanja u CHF na dan konverzije Banka je ukinula u korist pozicije dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u iznosu 167,236 hiljada dinara. U okviru ove pozicije bilansa uspeha, Banka je računovodstveno evidentirala i ukidanje rezervisanja za sudske sporove u iznosu 3,021 hiljada dinara koji su se vodili po osnovu kredita u CHF koji su u 2019. konvertovani u u dug indeksiran u EUR.

Iznos dobijen konverzijom duga umanjen je za 38%, od čega 23% na teret Banke dok je 15% nadoknadila Republika Srbija kroz emisiju obveznica. Umanjenje iznosa dobijenog konverzijom preostalog duga klijenta banka je evidentirala u okviru pozicije gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u iznosu 570,803 hiljade dinara. U okviru ove pozicije evidentirana su i ostala potraživanja od klijenata, koja su nastala po osnovu kredita u švajcarskim francima u iznosu 1,760 hiljada dinara.

7. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Prihodi po osnovu pozitivnih kursnih razlika	19,038,175	19,889,523
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	2,034,026	2,834,849
Ukupno	21,072,201	22,724,372
Rashodi po osnovu negativnih kursnih razlika	(15,718,266)	(17,574,493)
Rashodi od negativnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	(3,156,639)	(3,102,131)
Ukupno	(18,874,905)	(20,676,624)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule)	2,197,296	2,047,748

8. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA
FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU
PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

a) Pregled po klasama

U hiljadama dinara		
	2019.	2018.
Prihodi od ukidanja obvezvredjenja finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednost	3,526,360	1,923,903
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne stavke	1,108,918	329,171
Prihodi od naplaćenih otpisanih finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	398,691	391,038
Prihodi od ukidanja obezvredjenja finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednost kroz ostali rezultat	110,982	537,587
Ukupno	5,144,951	3,181,699
Rashodi obezvredjenja finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednost	(7,034,984)	(5,583,180)
Rashodi obezvredjenja za vanbilansne stavke	(210,687)	(683,726)
Rashodi obezvredjenja nenaplativih finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednost	(40,879)	(95,313)
Rashodi po osnovu ispravki finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednost kroz ostali rezultat	(161,197)	(76,754)
Ukupno	(7,447,747)	(6,438,973)
Neto gubitak po osnovu obezvredjenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(2,302,796)	(3,257,274)

b) Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvredjenja finansijskih sredstava i rezervisanja za rizične vanbilansne stavke

Promene na računima ispravki vrednosti bilansnih pozicija i rezervisanja u 2019. i 2018. godini prikazane su u sledećim tabelama:

Kretanja ispravki vrednosti i rezervisanja u 2019. godini		U hiljadama dinara
Početno stanje - 01.01.2019.		18,082,825
Povećanje ispravki vrednosti i rezervisanja u toku godine		7,245,671
Ukidanja ispravki vrednosti i rezervisanja u toku godine		(4,635,278)
Ukidanja ispravki vrednosti i rezervisanja u toku godine po osnovu konverzije CHF kredita		(167,236)
Povećanje ispravki vrednosti i rezervisanja po osnovu promene kursa		38,038
Ukidanje ispravki vrednosti i rezervisanja po osnovu promene kursa		(75,658)
Prenos na vanbilans		(5,938,028)
Prodaja (ustupanje) potraživanja		(1,021,493)
Prihodi od kamata na obezvređene kredite		(183,523)
Konačno stanje - 31.12.2019.		13,345,318

8. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA
FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU
PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (Nastavak)

(b) Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvredjenja finansijskih sredstava i rezervisanja za rizične vanbilansne stavke (Nastavak)

Kretanja ispravki vrednosti i rezervisanja u 2018. godini		U hiljadama dinara
Krajnje stanje - 31. decembar 2017. godine		16,076,970
<i>efekat prve primene IFRS9</i>		3,949,823
Početno stanje - 1. januar 2018. godine		20,026,792
Povećanje ispravki vrednosti i rezervisanja u toku godine		6,266,906
Ukidanja ispravki vrednosti i rezervisanja u toku godine		(2,253,073)
Povećanje ispravki vrednosti i rezervisanja po osnovu promene kursa		102,814
Ukidanje ispravki vrednosti i rezervisanja po osnovu promene kursa		(122,011)
Prenos na vanbilansnu evidenciju		(2,365,887)
Prodaja (ustupanje) potraživanja		(3,293,937)
Prihodi od kamata na obezvređene kredite		(278,779)
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine		18,082,825

9. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Prihodi od zakupnina	22,521	35,814
Refundirani troškovi	3,017	12,394
Prihodi od dividendi i učešća	1,702	88,221
Prihodi po osnovu naknade od Kreditnog biroa-fizička lica	33,997	36,501
Prihodi po osnovu IT usluga od povezanih stranih banaka	25,055	25,459
Ostali prihodi	33,003	35,679
Ukupno	119,295	234,068

10. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Troškovi zarada	3,813,325	3,661,969
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	468,547	448,299
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	1,819,974	1,766,365
Troškovi naknada na ostale privremene i povremene poslove	58,091	68,785
Ostali lični rashodi	30,168	34,483
Rashodi rezervisanja za penzije i drugih rezervisanja za zaposlene	23,142	19,354
Ukupno	6,213,247	5,999,255

11. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Troškovi amortizacije:		
– nematerijalnih ulaganja (Napomena 18)	480,776	463,197
– osnovnih sredstava i investicionih nekretnina (Napomena 19)	1,096,363	594,554
Ukupno	1,577,139	1,057,751

12. OSTALI PRIHODI

	2019.	2018.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	134,590	85,166
Dobici od prodaje osnovnih sredstava	20,488	20,323
Dobici po osnovu rashodovanja imovine sa pravom korišćenja i varijabilnih lizing palaćanja	383	-
Viškovi	3,969	3,333
Naplaćene prijavljene štete od osiguranja	70,689	-
Ostali prihodi	713,566	315,354
Ukupno	943,685	424,176

13. OSTALI RASHODI

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Materijal i energija i rezervni delovi	453,121	476,750
Profesionalne usluge	1,396,072	1,320,187
Troškovi reklame, marketinga i reprezentacije	235,494	233,617
PTT i telekomunikacione usluge	364,322	328,624
Premije osiguranja	2,725,359	2,518,336
Održavanja osnovnih sredstava	280,174	295,677
Zakupnine	373,534	966,231
Naknade	204,147	209,684
Porezi i doprinosi	95,543	129,650
Troškovi poreza MSFI 16	93,721	-
Fizičko-tehničko obezbeđenje	156,656	153,664
Opšti i administrativni troškovi	277,007	286,653
Gubici od rashodovanja, prodaje i manjka osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	5,952	38,889
Gubici po osnovu rashodovanja imovine sa pravom korišćenja i varijabilnih lizing palačanja	256	-
Rashodi po osnovu rezervisanja obaveze	170,850	383,572
Rashodi po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava, investicionih nekretnina i nematerijalnih ulaganja	76,575	82,096
Ostali troškovi	375,855	377,003
Ukupno	7,284,638	7,800,633

14. POREZ NA DOBIT

(a) Komponente poreza na dobit

Ukupan poreski rashod sastoji se od sledećih poreza:

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Tekući porez na dobit	1,587,375	1,073,267
Dobitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza	(144,482)	(744,547)
Gubitak od smanjenja odloženih poreskih sredstava i kreiranja odloženih poreskih obaveza	166,083	301,339
Ukupno	1,608,976	630,059

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Dobitak pre oporezivanja	13,938,435	13,234,169
Porez na dobit po stopi od 15%	2,090,765	1,985,125
Poreski efekti uskladjivanja rashoda – neodbitni rashodi	2,981	3,300
Poreski efekti uskladjivanja prihoda – neoporezivi prihodi	(402,356)	(694,475)
Effekti privremenih razlika:		
Poreski efekti amortizacije obračunate u poreske i računovodstvene svrhe	36,872	18,219
Primanja zaposlenih	318	550
Poreski efekti neplaćenih i plaćenih poreza i drugih javnih dažbina	(3,008)	241
Poreski efekti obezvređenja nepokretnosti	11,486	(129,164)
Poreski efekti izvršenih i iskorišćenih rezervisanja	(4,405)	30,463
Poreski efekti prve primene MSFI 9 – pripadajući deo	(142,966)	(142,966)
Ostalo - kapitalni dobici/gubici	(2,312)	1,974
Tekući porez na dobit iskazan u bilansu uspeha	1,587,375	1,073,267
Efektivna poreska stopa	11.39%	8.11%

Banka je radi utvrđivanja zakonske obaveze po osnovu poreza na dobit za period od 1. januara do 31. decembra 2019. godine, izvršila uskladjivanje rashoda i prihoda iskazanih u bilansu uspeha, u skladu sa zakonskim odredbama.

Najznačajni iznos predstavljaju neoporezivi prihodi od kamata ostvarenih od dužničkih hartija od vrednosti čiji su izdavaoci Republika, jedinica lokalne samouprave i Narodna banka Srbije, i isti su isključeni iz poreske osnovice u ukupnom iznosu od RSD 2,682,375 hiljadu, što je rezultiralo poreskim efektom u iznosu od RSD 402,356 hiljada dinara, za 2019. godinu (31. decembar 2018. godine osnovica: RSD 4,543,832 hiljada; poreski efekat RSD 681,575 hiljade).

Takođe, Banka je u skladu sa propisima, izvršila umanjenje poreske osnovice priznavanjem rashoda u iznosu jedne petine (druge od pet) efekta prve primene MSFI 9 u iznosu od 953,100 hiljada RSD (od ukupnog efekta koji je iznosio 4,765,550 hiljada RSD, evidentiranog prethodno, na dan prve primene standarda: 1. januara 2018. godine, na teret Neraspoređene dobiti iz ranijih godina), što je rezultiralo poreskim efektom u iznosu od RSD 142,966 hiljada.

U preostalom periodu 2020-2022 godine, u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica, vršiće se dalje srazmerno umanjenje poreske osnovice na isti način do punog iznosa pomenutih efekata prve primene MSFI 9.

14. POREZ NA DOBIT (Nastavak)

(c) Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze

Odložena poreska sredstva i obaveze se u skladu sa MRS 12 "Porezi na dobitak" računaju na privremene razlike utvrđene između knjigovodstvene vrednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnove, i privremene razlike po osnovu neplaćenih poreza koji se priznaju u narednom periodu kao i ostalih privremenih razlika.

Najznačajniji efekti kod promena na odloženim poreskim sredstvima u 2019. godini odnose se na smanjenje poreskih sredstava po osnovu korišćenja poreskih sredstava koji se odnose na efekte prve primene MSFI 9, u neto iznosu od RSD 142,966 hiljada, dok se kod povećanja poreskih sredstava najznačajni iznos odnosi na formiranje poreskog sredstva za budući poreski kredit obračunat u iznosu od 2% preostalog duga utvđenog u skladu sa članom 4., stav 2 Zakona o konverziji stambenih kedita indeksiranih u švajcarskim francima (RSD 2,481,751 hiljada), što predstavlja poreski kredit od RSD 49,635 hiljada, i isti će biti korišćen u periodu 2020-2021 godine, srazmerno.

Promene na odloženim poreskim sredstvima prikazane su u sledećoj tabeli:

2019. U hiljadama dinara	Stanje 1. januara	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u bilansu stanja	Stanje 31. decembra
Privremene razlike po osnovu amortizacije obračunate u poreske i računovodstvene svrhe	75,482	53,684	-	129,166
Odložena poreska sredstva po osnovu primanja zaposlenih	619	318	-	937
Privremene razlike plaćenih i neplaćenih poreza i drugih javnih dažbina	15,313	(3,008)	-	12,305
Odložena proeska sredstva po osnovu rezervisanja	16,577	20,186	-	36,763
Odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja nepokretnosti	24,451	550	-	25,091
Odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja ostale imovine	402	-	-	402
Odložena proeska sredstva po osnovu prve primene MSFI9	571,866	(142,966)	-	428,900
Poreski kredit u iznosu od 2% preostalog dug utvđen u skladu sa članom 14. stav 2 Zakona o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima	-	49,635	-	49,635
Ukupno	704,800	(21,601)	-	683,199

2018. u hiljadama dinara	Stanje 1. januara	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u bilansu stanja	Stanje 31. decembra
Privremene razlike po osnovu amortizacije obračunate u poreske i računovodstvene svrhe	92,342	(16,860)	-	75,482
Odložena poreska sredstva po osnovu primanja zaposlenih	69	550	-	619
Privremene razlike plaćenih i neplaćenih poreza iu drugih javnih dažbina	15,072	241	-	15,313
Odložena proeska sredstva po osnovu rezervisanja	-	16,577	-	16,577
Odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja nepokretnosti	153,706	(129,165)	-	24,541
Odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja ostale imovine	402	-	-	402
Odložena proeska sredstva po osnovu prve primene MSFI9	-	571,866	-	571,866
Prenos na odložene poreske obaveze (fer vrednost nepokretnosti)	(108,194)	-	-	-
	153,397	443,209	-	704,800

14. POREZ NA DOBIT (Nastavak)

(c) Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze (Nastavak)

Promene na odloženim poreskim obavezama, prikazane su kako sledi:

2019. U hiljadama dinara	Stanje 1. januara	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u bilansu stanja	Stanje 31. decembra
Odložene poreske obaveze po osnovu fer vrednost nepokretnosti	106,337	-	-	106,337
Prodaja nepokretnosti	-	-	(155)	(155)
	106,337	-	(155)	106,182

2018. u hiljadama dinara	Stanje 1. januara	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u bilansu stanja	Stanje 31. decembra
Prenos na odložene poreske obaveze (fer vrednost nepokretnosti)	108,194	-	-	108,194
Prodaja nepokretnosti			(1,857)	(1,857)
	108,194	-	(1,857)	106,337

(d) Konačna poreska obaveza

Konačno utvrđen iznos tekuće poreske obeveze iskazan u bilansu stanja na dan 31. decembra 2019. godine iznosi RSD 478,134 hiljada (31. decembar 2018. godine: RSD 21,386 hiljada) i nastao je umanjnjem iznosa tekućeg poreza na dobit za iznos akontativne obaveze poreza na dobit za 2019. godinu, plaćene tokom 2019. godine.

15. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

(a) Gotovina i sredstva kod Centralne banke

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
U dinarima:		
Žiro-račun	35,482,765	29,824,775
Gotovina u blagajni	12,160,459	9,122,225
Depoziti viškova likvidnih sredstava	12,000,000	-
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknadu i proviziju poosnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	-	13,649
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	886	-
	59,644,110	38,960,649
U stranoj valuti:		
Gotovina u blagajni	3,805,000	3,608,590
Ostala novčana sredstva	18,327	14,445
Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije	33,854,490	44,320,277
	37,677,817	47,943,312
Zlato i ostali plemeniti metali	70,707	58,646
Stanje na dan 31. decembra	97,392,634	86,962,607

Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije u dinarima

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 76/2018).

Banka je dužna da obračunava i izdvaja obaveznu dinarsku rezervu po stopi od 5% na deo dinarskih obaveza koje ulaze u osnovicu za obračun, a koje dospevaju u ugovorenom roku do 730 dana, odnosno 0% za one obaveze koje dospevaju u roku preko 730 dana. Navedeni procenti se obračunavaju na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih obaveza u toku prethodnog kalendarskog meseca, a Banka obračunati iznos sredstava izdvaja na svoj žiro račun kod Narodne banke Srbije. Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava na obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i na druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica, a koji ne prelaze iznose plasmana koje je Banka dala iz tih depozita uz izuzetke definisane Odlukom. Obaveznu rezervu u dinarima banke obračunavaju i po osnovu dela obavezne devizne rezerve i to 38% dinarske protivvrednosti obračunate devizne rezerve po osnovu stanja deviznih obaveza i stanja dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom koje dospevaju u ugovorenom roku do 730 dana, kao i po osnovu 30% dinarske protivvrednosti obračunate devizne rezerve po osnovu stanja deviznih obaveza i stanja dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom koje dospevaju u ugovorenom roku preko 730 dana.

15. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE
(Nastavak)

(a) Gotovina i sredstva kod Centralne banke (Nastavak)

Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije u dinarima (Nastavak)

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve u visini obračunate dinarske obavezne rezerve.

Na dan 31. decembra 2019. godine obračunata dinarska obavezna rezerva iznosila je RSD 33.480.110 hiljada (31. decembar 2018. godine: RSD 28,077,247 hiljade) i bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Kamatna stopa na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske rezerve, koji ne prelazi iznos obračunate obavezne rezerve, na dan 31. decembra 2019. godine iznosila je 0,75% na godišnjem nivou.

Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije u stranoj valuti

U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 76/2018), Banka je obračunala obaveznu deviznu rezervu koja je za 31. decembar 2019. godine bila po stopi od 20% na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja deviznih obaveza, odnosno po stopi od 100% na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom u prethodnom kalendarskom mesecu uz izuzetke definisane Odlukom koje dospevaju u ugovorenom roku do 730 dana, odnosno po stopi od 13% za devizne obaveze, odnosno po stopi od 100% za dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom koje dospevaju u roku preko 730 dana. Od ovako obračunate devizne rezerve banke izdvajaju 62% obračunate devizne rezerve po osnovu stanja deviznih obaveza i devizne rezerve po osnovu stanja dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom koje dospevaju u ugovorenom roku do 730 dana kao i 70% obračunate devizne rezerve po osnovu stanja deviznih obaveza i po osnovu stanja dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom koje dospevaju u ugovorenom roku preko 730 dana na devizne račune Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve, Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

Na dan 31. decembra 2019. godine obračunata devizna obavezna rezerva iznosila je EUR 351,991,257.05 (31. decembar 2018. godine: EUR 303,795,645.37) i bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

15. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

(b) Pregled razlika između gotovine u Izveštaju o tokovima gotovine i pozicije Gotovina i sredstva kod centralne banke u bilansu stanja na dan 31. decembra 2019. godine:

	U hiljadama dinara		
	Bilans stanja	Tokovi gotovine	Razlika
U dinarima:			
Žiro-račun	35,482,765	35,482,765	-
Gotovina u blagajni	12,160,459	12,160,459	-
Depoziti viškova likvidnih sredstava (a)	12,000,000	-	12,000,000
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	886	-	886
	59,644,110	47,643,224	12,000,886
U stranoj valuti:			
Gotovina u blagajni	3,805,000	3,805,000	-
Ostala novčana sredstva	18,327	18,327	-
Obavezna rezerva kod NBS	33,854,490	-	33,854,490
Devizni računi (pozicija u bilansu stanja Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija/komitenata)	-	5,718,527	(5,718,527)
Čekovi u stranoj valuti (pozicija u bilansu stanja Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija/komitenata)	-	35,251	(35,251)
	37,677,817	9,577,105	28,100,712
Zlato i ostali plemeniti metali	70,707	70,707	-
Stanje na dan 31. decembra	97,392,634	57,291,036	40,101,598

(a) U tokove gotovine ne spadaju kretanja između stavki koje čine gotovinu ili ekvivalente gotovine zato što su ove komponente deo upravljanja gotovinom entiteta, a ne deo njihovih poslovnih, investicionih aktivnosti i aktivnosti finansiranja. Upravljanje gotovinom uključuje ulaganje viška gotovine u gotovinske ekvivalente.

15. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

(b) Pregled razlika između gotovine u Izveštaju o tokovima gotovine i pozicije Gotovina i sredstva kod centralne banke u bilansu stanja na dan 31. decembra 2018. godine (Nastavak):

	U hiljadama dinara		
	Bilans stanja	Tokovi gotovine	Razlika
U dinarima:			
Žiro-račun	29,824,775	29,824,775	-
Gotovina u blagajni	9,122,226	9,122,226	-
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknadu i proviziju po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	13,649	-	13,649
	38,960,650	38,947,001	13,649
U stranoj valuti:			
Gotovina u blagajni	3,608,590	3,608,590	-
Ostala novčana sredstva	14,445	14,445	-
Obavezna rezerva kod NBS	44,320,276	-	44,320,276
Devizni računi (pozicija u bilansu stanja Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija/komitenata)	-	17,140,307	(17,140,307)
Čekovi u stranoj valuti (pozicija u bilansu stanja Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija/komitenata)	-	21,490	(21,490)
	47,943,311	20,784,832	27,158,479
Zlato i ostali plemeniti metali	58,646	58,646	-
Stanje na dan 31. decembra	86,962,607	59,790,479	27,172,128

(c) Promene u obavezama po osnovu aktivnosti finansiranja, primljeni krediti

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Stanje na dan 1. januar	26,646,176	27,835,553
Prilivi po osnovu uzetih kredita	3,599,688	6,878,998
Izmirenje obaveza po osnovu primljenih kredita	(5,144,436)	(8,006,827)
Efekat kursnih razlika	(139,521)	(61,548)
Stanje na dan 31. decembar	24,961,907	26,646,176

16. KLASIFIKACIJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA

(a) Potraživanja po osnovu derivata

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
U dinarima:		
Finansijski derivati	61,978	331,839
	61,978	331,839
Stanje na dan 31. decembra	61,978	331,839

16. KLASIFIKACIJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA (Nastavak)

(b) Investicije u zavisna društva i hartije od vrednosti

	U hiljadama dinara			
	2019.			
	Hartije od vrednosti koje vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Hartije od vrednosti koje vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Investicije u kapital zavisnih društava	Ukupno
– Akcije i učešća u kapitalu	46,951	43,062	1,199,472	1,289,485
– Dužničke hartije od vrednosti koje je izdala Republika Srbija i Italija	844,686	102,706,935	-	103,551,621
– Razgraničenje kamata po dužničkim hartijama od vrednosti koje je izdala Republika Srbija i Italija	53,322	3,142,468	-	3,195,790
	944,959	105,892,465	1,199,472	108,036,896
Usklađivanje sa fer vrednošću	4,638	1,465,598	-	1,470,236
	4,638	1,465,598	-	1,470,236
Stanje na dan 31. decembra	949,597	107,358,063	1,199,472	109,507,132

	U hiljadama dinara			
	2018.			
	Hartije od vrednosti koje vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Hartije od vrednosti koje vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Investicije u kapital zavisnih društava	Ukupno
– Akcije i učešća u kapitalu	42,880	43,062	1,199,472	1,285,414
– Dužničke hartije od vrednosti koje je izdala Republika Srbija i Italija	372,221	89,449,904	-	89,822,125
– Razgraničenje kamata po dužničkim hartijama od vrednosti koje je izdala Republika Srbija i Italija	2,715	2,663,496	-	2,666,211
	417,816	92,156,462	1,199,472	93,773,750
Usklađivanje sa fer vrednošću	(6,665)	304,872	-	298,207
	(6,665)	304,872	-	298,207
Stanje na dan 31. decembra	411,151	92,461,334	1,199,472	94,071,957

16. KLASIFIKACIJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA (Nastavak)

(c) Hartije od vrednosti i investicije po entitetima

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Investicije u kapital zavisnih društava:		
– Intesa Leasing d.o.o., Beograd 100% udela	962,496	962,496
– Intesa Invest, Beograd 100% udela	236,976	236,976
	1,199,472	1,199,472
Hartije od vrednosti koje vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
INTESA SANPAOLO	46,951	42,880
OBVEZNICE MINISTARSTVA FINANSIJA REPUBLIKE SRBIJE	898,008	374,936
Usklađivanje sa fer vrednošću	4,638	(6,665)
	949,597	411,151
Hartije od vrednosti koje vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		
OBVEZNICE MINISTARSTVA FINANSIJA REPUBLIKE SRBIJE	105,849,403	92,113,399
Ostalo	43,062	43,062
Usklađivanje sa fer vrednošću	1,465,598	304,872
	107,358,063	92,461,333
Stanje na dan 31. decembra	109,507,132	94,071,956

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA, KOMITENATA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

(a) Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
U dinarima		
Kredit po repo transakcijama	31,261,100	533,058
Potraživanja za obračunatu kamatu	-	5,061
Kredit po transakcionim računima	70	98
Plasmani koji se odobravaju i dospevaju u roku od jednog dana (overnajt)	-	500,000
Kredit za likvidnost i obrtna sredstva	5,710,065	3,974,756
Investicioni krediti	293,632	6,301
Ostali krediti	6,325	990,539
Ostali plasmani	1,763,900	591,220
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	(12,848)	(9,663)
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana	6,702	5,798
Ukupno u dinarima	39,028,946	6,597,168
U stranoj valuti		
Devizni računi	5,720,666	17,143,725
Čekovi	35,251	21,490
Ostali krediti	2,633	2,709
Ostali nenamenski depoziti	2,803,929	6,912,526
Namenski depoziti dati u skladu sa propisima	4,704	4,728
Ostali namenski depoziti	43,509	-
Ostali plasmani	3,534,921	2,386,776
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana	15,408	14,215
Ukupno u stranoj valuti	12,161,021	26,486,169
Bruto plasmani	51,189,967	33,083,337
Minus: Ispravka vrednosti		
– u dinarima	(9,791)	(16,221)
– u stranoj valuti	(13,619)	(27,852)
	(23,410)	(44,073)
Stanje na dan 31. decembra	51,166,557	33,039,264

Ostali plasmani koja na dan 31. decembar 2019 godine iznose u dinarima RSD 1,763,900 (31. decembar 2018 godine 591,220) a u stranoj valuti na dan 31. decembar 2019 RSD 3,534, 921 (31. decembar 2018 godine 2,386, 776) sastoje se od ostalih plasmana za kupu-prodaju deviza.

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA, KOMITENATA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (Nastavak)

(b) Krediti i potraživanja od komitenata

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
U dinarima		
Potraživanja za obračunatu kamatu	1,231,438	2,142,985
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	115	-
Kredit po transakcionim računima	5,763,414	5,835,607
Potrošački krediti	2,245,155	1,655,336
Kredit za likvidnost i obrtna sredstva	65,696,342	65,119,208
Investicioni krediti	101,949,215	93,825,015
Stambeni krediti	80,667,519	68,739,458
Gotovinski krediti	40,591,395	39,059,273
Ostali krediti	59,675,730	54,588,042
Potraživanja po osnovu faktoringa bez prava regresa i obrnutog faktoringa	3,189,871	2,137,817
Potraživanja po osnovu faktoringa s pravom regresa	453,680	350,608
Plasmani po osnovu akceptiranja, avaliranja i plaćanja izvršenih po garancijama	97,770	165,571
Plasmani za izvršena cediranja potraživanja po drugim osnovama	1,844,297	2,114,156
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	(1,110,914)	(1,134,067)
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana	837,211	599,328
Ukupno u dinarima	363,132,238	335,198,337
U stranoj valuti		
Potraživanja za obračunatu kamatu	127,531	108,965
Kredit za plaćanje uvoza robe i usluga iz inostranstva	19,196,319	16,704,146
Kredit za kupovinu nepokretnosti u zemlji fizičkom licu	16,293	17,506
Ostali krediti	3,580,879	4,229,026
Potraživanja po osnovu faktoringa bez prava regresa i obrnutog faktoringa	417,438	233,650
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana	56,220	47,571
Ukupno u stranoj valuti	23,394,680	21,340,864
Bruto plasmani	386,526,918	356,539,201
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>		
– u dinarima	(10,349,818)	(15,225,069)
– u stranoj valuti	(2,267,528)	(1,565,018)
	(12,617,346)	(16,790,087)
Stanje na dan 31. decembra	373,909,572	339,749,114

Na dan 31 decembar 2019. godine Banka nema kredite i potraživanja od komitenata koji se vrednuju po fer vrednosti.

17. KREDITI I POTRAŽIVNJA OD BANAKA, KOMITENATA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (Nastavak)

(c) Pregled po vrstama korisnika kredita i plasmana

	U hiljadama dinara		
	2019.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima			
Kredit i plasmani:			
– NBS, banke i ostali sektor finansija i osiguranja	33,032,947	5,995,998	39,028,945
– Holding kompanije	-	122	122
– Preduzeća	35,457,824	135,202,448	170,660,272
– Stanovništvo	2,905,877	176,149,415	179,055,292
– Javni sektor	18,524	10,749,776	10,768,300
– Strana lica	158	307,868	308,026
– Drugi komitenti-privredna društva i druga paravna lica u stačaju	357,399	652,220	1,009,619
– Drugi komitenti-neprofitne institucije	6,321	410,484	416,805
– Drugi komitenti-pravna lica i ustanove koja se ne finansiraju iz budžeta	173,113	740,689	913,802
Ukupno u dinarima	71,952,163	330,209,017	402,161,183
U stranoj valuti			
Kredit i plasmani:			
– NBS, banke i ostali sektor finansija i osiguranja	828,167	2,633	830,800
– Holding kompanije	-	664	664
– Preduzeća	1,597,304	15,695,627	17,292,931
– Stanovništvo	27,854	1,082,290	1,110,144
– Javni sektor	3,034	269,317	272,351
– Strane banke	11,330,222	-	11,330,222
– Strana lica	2,247,491	2,465,166	4,712,657
– Drugi komitenti	7	5,927	5,934
Ukupno u stranoj valuti	16,034,079	19,521,624	35,555,703
Bruto krediti i depoziti	87,986,242	349,730,641	437,716,886
<i>Minus: Ispravka vrednosti - banke i druge finansijske organizacije</i>	(20,422)	(2,989)	(23,411)
<i>Minus: Ispravka vrednosti - komitenti</i>	(2,416,310)	(10,201,036)	(12,617,346)
	(2,436,732)	(10,204,025)	(12,640,757)
Stanje na dan 31. decembra	85,549,510	339,526,616	425,076,129

Stanje na dan 31. decembra

17. KREDITI I POTRAŽIVNJA OD BANAKA, KOMITENATA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (Nastavak)

(c) Pregled po vrstama korisnika kredita i plasmana (Nastavak)

U hiljadama dinara			
2018.			
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima			
Kredit i plasmani:			
– NBS, banke i ostali sektor finansija i osiguranja	3,303,298	3,293,870	6,597,168
– Holding kompanije	-	-	-
– Preduzeća	40,502,420	116,790,110	157,292,530
– Stanovništvo	6,693,178	154,587,250	161,280,428
– Javni sektor	38,646	7,760,764	7,799,410
– Strana lica	107	218,437	218,544
– Drugi komitenti-privredna društva i druga paravna lica u stačaju	462,076	7,081,126	7,543,202
– Drugi komitenti-neprofitne institucije	9,405	534,016	543,421
– Drugi komitenti-pravna lica i ustanove koja se ne finansiraju iz budžeta	148,858	371,947	520,805
Ukupno u dinarima	51,157,988	290,637,520	341,795,508
U stranoj valuti			
Kredit i plasmani:			
– NBS, banke i ostali sektor finansija i osiguranja	4,252,614	2,709	4,255,323
– Holding kompanije	-	317	317
– Preduzeća	102,100	14,711,179	14,813,279
– Stanovništvo	43,446	922,283	965,729
– Javni sektor	3,587	318,272	321,859
– Strane banke	22,230,846	-	22,230,846
– Strana lica	2,076,364	3,153,514	5,229,878
– Drugi komitenti	1,185	8,615	9,800
Ukupno u stranoj valuti	28,710,142	19,116,889	47,827,031
Bruto kredit i depoziti	79,868,130	309,754,409	389,622,539
Minus: Ispravka vrednosti - banke i druge finansijske organizacije	(42,170)	(1,903)	(44,073)
Minus: Ispravka vrednosti - komitenti	(2,829,327)	(13,960,761)	(16,790,088)
	(2,871,497)	(13,962,664)	(16,834,161)
Stanje na dan 31. decembra	76,996,633	295,791,745	372,788,378

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA, KOMITENATA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (Nastavak)

Kratkoročni krediti odobravani su preduzećima za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine i usluga, prerađivačke industrije, građevinarstva, poljoprivrede i prehrambene proizvodnje, kao i za ostale namene, uz kamatne stope koje su se kretale u rasponu od 2.78% do 10.5% godišnje na dinarske kredite, odnosno od 0.79% do 9.42% godišnje na kredite sa valutnom klauzulom i kredite u stranoj valuti.

Kamatne stope na dugoročne kredite pravnim licima u dinarima kretale su se u rasponu od 2.9% do 6%, a na dinarske dugoročne kredite sa valutnom klauzulom, kao i kredite u stranoj valuti, kretale su se u rasponu od 0.75 % do 6.25% godišnje.

Kratkoročni krediti bez valutne klauzule plasirani stanovništvu odobravani su uz godišnju kamatnu stopu od 4.99% do 15.00%.

Kratkoročni krediti plasirani malom biznisu odobravani su uz kamatnu stopu od 4.50% do 14% godišnje bez valutne klauzule, odnosno 2.7% do 10% godišnje sa valutnom klauzulom.

Kamatna stopa na prekoračenja na tekućim računima građana iznosi 29.85% godišnje, a za mali biznis od 16.80% do 24% godišnje.

Kratkoročni krediti plasirani registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima odobravani su uz kamatnu stopu od 4.99% do 9.9% godišnje bez valutne klauzule, odnosno od 5.5% do 6.5% godišnje sa valutnom klauzulom.

Dugoročni krediti stanovništvu odobravani su kao nenamenski, za kupovinu trajnih potrošnih dobara, renoviranje, adaptaciju i kupovinu stambenog i poslovnog prostora, na period od 13 meseci do 30 godina uz kamatnu stopu od 1.28% do 7.27% godišnje sa valutnom klauzulom, odnosno od 4.24% do 15% godišnje bez valutne klauzule.

Dugoročni krediti malom biznisu odobravani su kao nenamenski, za kupovinu trajnih potrošnih dobara, odobravani na period od 13 do 24 meseca uz kamatnu stopu od 4,30% do 14% godišnje bez valutne klauzule, odnosno od 2,5% do 10% godišnje sa valutnom klauzulom, dok su namenski dugoročni krediti za kupovinu i adaptaciju poslovnog prostora odobravani, na period od 13 meseci do 10 godina uz kamatnu stopu od 2.70%+3m EURIBOR do 7,70%+3M EURIBOR godišnje sa valutnom klauzulom.

Dugoročni krediti registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima odobravani su kao namenski (kredit za osnovna sredstva) i nenamenski (sa rokom dužim od 12 i maksimalno do 24 meseca), za repromaterijal i obrtna sredstva. Kamatna stopa za kredite sa rokom otplate dužim od 24 meseca je bila u rasponu od 2.70% do 6.5%+6m EURIBOR za kredite indeksirane u evrima, odnosno od 4.49% do 9.9% za kredite sa rokom otplate od 13 do 24 meseca u RSD.

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA

U hiljadama dinara				
	Licence	Softveri	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	483,323	3,009,828	1,739,818	5,232,969
Povećanja u toku godine	-	-	1,659,851	1,659,851
Prenosi	-	411,286	(411,286)	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(111,919)	-	(111,919)
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	483,323	3,309,195	2,988,383	6,780,901
Povećanja u toku godine	-	-	2,054,875	2,054,875
Prenosi	-	4,842,706	(4,842,706)	-
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	483,323	8,151,901	200,552	8,835,776
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI				
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	483,305	2,139,091	-	2,622,396
Amortizacija (Napomena 11)	18	463,179	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(79,558)	-	(79,558)
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	483,323	2,522,712	-	3,006,035
Amortizacija (Napomena 11)	-	480,776	-	480,776
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	483,323	3,003,488	-	3,486,811
Neotpisana vrednost na dan:				
- 31. decembra 2019. godine	-	5,148,413	200,552	5,348,965
- 31. decembra 2018. godine	-	786,483	2,988,383	3,774,866

Banka je izvršila aktiviranje novog core informacionog sistema/softvera, prenosom sa Nematerijalnih ulaganja u pripremi na Softvere, u vrednosti softvera koji do dana 31. decembra 2019. godine iznosi RSD 3,554,795 hiljada, kao i pratećih pomoćnih softvera u iznosu od RSD 802,947 hiljada dinara.

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA, SREDSTVA SA PRAVOM KORIŠĆENJA, INVESTICIONE NEKRETNINE I STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

(a) *Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine*

U hiljadama dinara						
	(Zemljište i građevinski objekti)	Oprema i oprema uzeta u lizing	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Ukupno osnovna sredstva	Investicione nekretnine
NABAVNA/REVALORIZOVANA VREDNOST						
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	6,758,393	3,989,075	758,271	18,373	11,524,112	51,251
Povećanja u toku godine	-	-	-	693,388	693,388	-
Prenos sa osnovnih sredstava u pripremi	52,660	420,080	97,296	(570,036)	-	-
Otuđenja i rashodovanja	(12,558)	(264,605)	(39,475)	-	(316,638)	(11,018)
Ostalo	-	-	-	-	-	(9,238)
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	6,798,495	4,144,550	816,092	141,725	11,900,862	30,995
Početno stanje sredstva sa pravom korišćenja (prva primena MSFI 16)	2,108,929	76,949	-	-	2,185,878	-
Korigovano početno stanje 01.01.2019. godine	8,907,424	4,221,499	816,092	141,725	14,086,740	30,995
Povećanja u toku godine	-	-	-	973,085	973,085	-
Prenos sa osnovnih sredstava u pripremi	407,356	559,249	125,381	(1,091,986)	-	-
Prenos na sredstva namenjena prodaji	-	-	-	-	-	(30,305)
Otuđenja i rashodovanja	(58,105)	(344,214)	-	-	(402,319)	-
Ostalo	(1,245)	-	-	-	(1,245)	86
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	9,255,430	4,436,534	941,473	22,824	14,656,261	776
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI						
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	-	3,049,306	603,663	-	3,652,969	-
Amortizacija (Napomena 11)	237,517	286,923	70,114	-	594,554	-
Otuđenja i rashodovanja	(209)	(258,076)	(39,475)	-	(297,760)	-
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	237,308	3,078,153	634,302	-	3,949,763	-
Amortizacija (Napomena 11)	664,220	355,003	77,140	-	1,096,363	-
Otuđenja i rashodovanja	(4,630)	(338,262)	-	-	(342,892)	-
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	896,898	3,094,894	711,442	-	4,703,234	-
Neotpisana vrednost na dan:						
- 31. decembra 2019. godine	8,358,532	1,341,640	230,031	22,824	9,953,027	776
- 31. decembra 2018. godine	6,561,187	1,066,397	181,790	141,725	7,951,099	30,995

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA, SREDSTVA SA PRAVOM KORIŠĆENJA, INVESTICIONE NEKRETNINE I STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA (Nastavak)

(a) *Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine (Nastavak)*

Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka ima vlasništvo nad sredstvima kojima raspolaže i nema tereta upisanih na imovini.

U skladu sa izmenama računovodstvenih politika iz 2017. godine. (prelazak sa modela nabavne vrednosti, na model ponovnog određivanja vrednosti koji sledi nakon inicijalnog prikaza za funkcionalne nekretnine; za investicione nekretnine prelaz sa računovodstva troškova na računovodstveno obuhvatanje po fer vrednosti), Matična banka je angažovala ovlašćenu proceniteljsku kompaniju da izvrši ponovnu procenu fer vrednosti objekata na nivou Intesa Sanapaolo Grupe, uključujući i Banca Intesa a.d. Beograd. Ovlašćeni procenitelj je na dan 31. decembra 2019. godine izvršio procenu fer vrednost objekata koje Banca Intesa a.d. Beograd koristi za vršenje delatnosti, i utvrdio da cene nekretnine na tržištu nisu značajno oscilirale (više od +/- 10%) u odnosu na aktuelne cene na dan 31. decembar 2017. godine, tako da za iste nije evidentirana nova procena na kraju 2019. godine.

Sa druge strane, za investicione nekretnine, u skladu sa MRS 40, izvršena je ponovna procena fer vrednosti na dan 31. decembar 2019. godine, te su pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu, iskazani u okviru bilansa uspeha.

Da je Banka nastavila sa primenom modela nabavne vrednosti za građevinske objekte, neto sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2019. godine iznosila bi 5,837,744 hiljada RSD (31. decembar 2018: 5,905,675 hiljada RSD).

(b) *Sredstva sa pravom korišćenja*

Banka zakupljuje određeni broj nekretnina za ekspoziture, kancelarije i druge poslovne prostorije.

Ugovori o lizingu (zakupu) nekretnina su u najvećem broju zaključeni na period od 5 godina, uz mogućnost produženja ugovora voljom obeju ugovornih strana, kao i uz mogućnost raskida istih od strane Zakupca sa ugovorenim otkaznim rokom od 30 ili 60 dana kod većine ugovora.

Banka ima i određeni broj automobila uzetih u zakup, takođe ugovorenih na period od 5 godina, kao i jedan ugovor o zakup IT opreme (servera), sa rokom korišćenja od dve godine.

Informacije o navedenim sredstvima sa pravom korišćenja, iznosima priznatim u bilansu uspeha i tokovima gotovine, prikazane su kako sledi:

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA, SREDSTVA SA PRAVOM KORIŠĆENJA, INVESTICIONE NEKRETNINE I STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA (Nastavak)

(b) *Sredstva sa pravom korišćenja (Nastavak)*

	U hiljadama dinara			
	Automobili	Nepokretnosti	Ostala oprema	Ukupno
NABAVNA VREDNOST				
Stanje na dan 1. januara 2019. godine	76,949	2,108,929	-	2,185,878
Povećanja u toku godine	113,045	171,450	5,814	290,309
Smanjenja u toku godine	-	(16,640)	-	(16,640)
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	189,994	2,263,739	5,814	2,459,547
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI				
Stanje na dan 1. januara 2019. godine	-	-	-	-
Amortizacija (Napomena 12)	35,369	424,761	242	460,372
Završetak ugovora i rashodovanje	-	(2,604)	-	(2,604)
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	35,369	422,157	242	457,768
Neotpisana vrednost na dan:				
- 31. decembra 2019. godine	154,625	1,841,582	5,572	2,001,779
- 1. januara 2019. godine	76,949	2,108,929	-	2,185,878

Iznosi koji su priznati u Bilasnu uspeha

2019 - Lizing u skladu sa MSFI16

	U hiljadama dinara
2019.	
Kamata po osnovu lizing obaveza (Napomena 3b)	35,616
Troškovi kratkoročnog lizinga (izuzet iz MSFI 16, Napomena 13)	77,592
Troškovi lizinga sredstava male vrednosti, osim kratkoročnog lizinga sredstava male vrednosti (izuzeto iz MSFI 16, Napomena 13)	295,942
Troškovi poreza - MSFI 16 (Napomena 13)	93,721
Neto efekti (prihod) po osnovu varijabilnih plaćanja i rashodovanja sredstava sa pravom korišćenja (Napomene 12 i 13)	(127)

2018 - Operativni lizing u skladu sa MRS 17

	U hiljadama dinara
2018.	
Trošak lizinga (Napomena 13)	966,231

Iznos koji je prizmat u tokovima gotovine

	U hiljadama dinara
2019.	
Ukupni odlivi gotovine po osnovu lizinga MSFI 16	461,383

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA, SREDSTVA SA PRAVOM KORIŠĆENJA, INVESTICIONE NEKRETNINE I STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA (Nastavak)

(c) *Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja*

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 2.16.2, Banka u skladu sa svojim računovodstvenim politikama, imovinu koju klasifikuje kao sredstva namenjena prodaji odmerava po nižem od sledeća dva iznosa:

- po knjigovodstvenoj vrednosti ili
- fer vrednosti umanjenoj za troškove prodaje

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Stalna sredstva namenjena prodaji	38,301	143,015
Stanje na dan 31. decembra	38,301	143,015

Banka ne amortizuje stalnu imovinu sve dok je klasifikovana kao imovina koja se drži za prodaju.

20. OSTALA SREDSTVA

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Potraživanja po osnovu prodaje	306	377
Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	-	86,000
Potraživanja od zaposlenih	6,944	4,916
Potraživanja po osnovu preplaćenih poreza, osim poreza na dobit	2,523	475
Potraživanja po osnovu datih avansa	44,053	45,068
Ostala potraživanja iz operativnog poslovanja	3,130,972	2,452,713
Materijalne vrednosti primljene po osnovu naplate potraživanja	245,366	332,395
Ostala sredstva	841,739	829,813
Potraživanja za obračunatu kamatu po osnovu ostalih sredstava:		
– u dinarima	-	5
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava:		
– u dinarima	298,928	163,305
– u stranoj valuti	10,608	16,814
Razgraničeni rashodi kamata:		
– u dinarima	331	579
Razgraničeni ostali troškovi:		
– u dinarima	308,088	341,661
– u stranoj valuti	-	198
Ostala aktivna vremenska razgraničenja:		
– u dinarima	171,234	134,042
– u stranoj valuti	1	1
Ukupno ostala sredstva	5,061,093	4,408,362
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(492,342)	(92,739)
Stanje na dan 31. decembra	4,568,751	4,315,623

Ostala potraživanja iz operativnog poslovanja koja na dan 31. decembra 2019. godine iznose RSD 3,130,972 hiljada (31. decembar 2018. godine: RSD 2,452,713 hiljade), najvećim delom se sastoje od potraživanja u dinarima po platnim karticama drugih izdavaoca - Master Card, VISA, DINA i AMEX u iznosu od RSD 1,794,770 hiljade, potraživanja od Fonda za PIO RSD 424,376 hiljada i potraživanja po osnovu nadokande štete u iznosu od RSD 120,408 hiljada. (31. decembar 2018. godine: najvećim delom se sastoje od potraživanja u dinarima po platnim karticama drugih izdavaoca - Master Card, VISA, DINA i AMEX u iznosu od RSD 1,620,621 hiljada).

21. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Obaveze po osnovu derivata – swap	7,869	20,908
Obaveze po osnovu derivata – forward	-	589
Stanje na dan 31. decembra	7,869	21,497

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, KOMITENTIMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

(a) *Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci*

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
U dinarima		
Transakcioni depoziti	1,647,850	1,327,326
Depoziti po osnovu datih kredita	26,693	13,454
Namenski depoziti	238,397	473,152
Ostali depoziti (a)	5,447,566	1,408,365
Obaveze po osnovu kamate	17,146	2,758
Obaveze po osnovu naknada i provizija	19	32
Ukupno u dinarima	7,377,671	3,225,087
U stranoj valuti		
Transakcioni depoziti	611,468	657,885
Depoziti po osnovu datih kredita	1,646	948,393
Namenski depoziti	4,117	399
Ostali depoziti (b)	31,926,446	17,732,182
Primljeni krediti	23,954,555	24,777,007
Ostale finansijske obaveze (c)	2,617,815	1,774,784
Obaveze po osnovu kamate	30,513	35,421
Razgraničeni troškovi za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti promenom efektivne kamatne stope	(176,316)	(119,907)
Ukupno u stranoj valuti	58,970,244	45,806,164
Stanje na dan 31. decembra	66,347,915	49,031,251

(a) Na ostalim depozitima u dinarima koji na dan 31. decembra 2019 iznose RSD 5,447,566 hiljada jedan klijent koji pripada sektoru Društva za upravljanje investicionim fondom raspolaže depozitom od RSD 3,000,000 hiljada.

(b) Na ostalim depozitima u stranoj valuti koji na dan 31. decembar 2019 iznosi RSD 31,926,446 hiljada jedan klijenta koji pripada sektoru stranih banaka raspolaže depozitom od RSD 30,574,128 hiljada.

(c) Ostale finansijske obaveze koje na dan 31. decembar 2019 iznose RSD 2,617,815 hiljada (31 decembra 2019 RSD 1,774,784 hiljada) najvećim delom se odnosi na obaveze za neizvršene isplate po primljenim naplatama iz izostranstva u stranoj valuti u iznosu od RSD 2,617,000 hiljada (31 decembar 2018 RSD 1,770,676 hiljada).

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, KOMITENTIMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII (Nastavak)

(b) Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
U dinarima		
Transakcioni depoziti	124,496,102	107,136,250
Štedni depoziti	7,652,383	4,558,554
Depoziti po osnovu datih kredita	1,250,239	655,460
Namenski depoziti	4,447,271	2,872,204
Ostali depoziti	38,425,337	15,928,537
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnajt)	1,660,783	1,080,055
Obaveze po osnovu kamate	759,947	402,340
Ukupno u dinarima	178,692,062	132,633,400
U stranoj valuti		
Transakcioni depoziti	229,418,355	197,862,445
Štedni depoziti	49,895,134	57,218,806
Depoziti po osnovu datih kredita	5,019,799	5,270,750
Namenski depoziti	2,234,824	3,003,673
Ostali depoziti	5,699,167	6,923,988
Primljeni krediti	1,019,623	1,869,169
Obaveze po osnovu kamate	345,931	392,986
Ukupno u stranoj valuti	293,632,833	272,541,817
Stanja na dan 31. decembra	472,324,895	405,175,217

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, KOMITENTIMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII (Nastavak)

(c) Depoziti i ostale obaveze prema bankama, komitentima, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj bancii po ugovorenoj ročnosti

	U hiljadama dinara					
	2019.		Ukupno	2018.		Ukupno
	Kratkoročno (do godinu dana)	Dugoročno (preko godinu dana)		Kratkoročno (do godinu dana)	Dugoročno (preko godinu dana)	
U dinarima						
Transakcioni depoziti	126,143,952	-	126,143,952	108,463,575	-	108,463,575
Štedni depoziti	5,346,864	2,305,519	7,652,383	3,809,966	748,588	4,558,554
Depoziti po osnovu datih kredita	721,311	555,620	1,276,931	294,911	374,003	668,914
Namenski depoziti	4,037,763	647,905	4,685,668	3,034,556	310,801	3,345,357
Ostali depoziti	43,251,643	621,260	43,872,903	15,006,175	2,330,726	17,336,901
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnajt)	1,660,783	-	1,660,783	1,080,055	-	1,080,055
Obaveze po osnovu kamate	777,093	-	777,093	405,097	-	405,097
Obaveze po osnovu naknada i provizija	19	-	19	32	-	32
Ukupno u dinarima	181,939,428	4,130,305	186,069,733	132,094,367	3,764,118	135,858,485
U stranoj valuti						
Transakcioni depoziti	230,029,822	-	230,029,822	198,520,330	-	198,520,330
Štedni depoziti	38,225,138	11,669,996	49,895,134	43,870,409	13,348,397	57,218,806
Depoziti po osnovu datih kredita	3,523,285	1,498,160	5,021,445	4,770,470	1,448,673	6,219,143
Namenski depoziti	1,735,171	503,770	2,238,941	864,486	690,631	1,555,117
Ostali depoziti	36,443,532	1,182,081	37,625,613	24,270,743	385,427	24,656,170
Primljeni krediti	12,270	24,961,907	24,974,178	-	26,646,176	26,646,176
Ostale finansijske obaveze	2,617,815	-	2,617,815	3,223,740	-	3,223,740
Obaveze po osnovu kamate	376,444	-	376,444	428,407	-	428,407
Razgraničeni troškovi za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope		(176,316)	(176,316)	-	(119,907)	(119,907)
Ukupno u stranoj valuti	312,963,480	39,639,597	352,603,077	275,948,585	42,399,397	318,347,982
Stanje na dan 31. decembra	494,902,908	43,769,902	538,672,810	408,042,953	46,163,515	454,206,468

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, KOMITENTIMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (Nastavak)

(d) *Depoziti i ostale obaveze prema bankama, komitentima, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci po granskoj strukturi*

U hiljadama dinara						
	2019.			2018.		
	Kratkoročno (do godinu dana)	Dugoročno (preko godinu dana)	Ukupno	Kratkoročno (do godinu dana)	Dugoročno (preko godinu dana)	Ukupno
U dinarima						
– NBS, banke i ostali sektori finansija i osiguranja	5,969,110	530,000	6,499,110	2,527,192	300,000	2,827,192
– Holding kompanije	2,946	-	2,946	2,906	-	2,906
– Preduzeća	89,717,407	1,266,708	90,984,115	70,236,244	2,656,952	72,893,196
– Stanovništvo	59,439,307	2,302,974	61,742,281	45,604,080	756,140	46,360,220
– Javni sektor	19,811,702	15,433	19,827,134	4,580,293	46,867	4,627,160
– Strane banke i finansijske organizacije	878,560	-	878,560	397,892	-	397,892
– Strana lica	517,653	14,290	531,943	532,371	3,260	535,631
– Drugi komitenti-neprofitne institucije	3,743,107	-	3,743,107	3,148,322	-	3,148,322
– Drugi komitenti-javna preduzeća u stečaju	28,184	-	28,184	3,670,876	-	3,670,876
– Drugi komitenti-privredna društva i druga pravna lica u stečaju	632,903	-	632,903	655,167	-	655,167
– Drugi komitenti-ostale finansijske organizacije u stečaju	1,474	-	1,474	241	-	241
– Drugi komitenti-pravna lica i ustanove koja se ne finansiraju iz budžeta	1,197,075	900	1,197,975	738,781	900	739,681
Ukupno u dinarima	181,939,428	4,130,304	186,069,732	132,094,365	3,764,119	135,858,484
U stranoj valuti						
– NBS, banke i ostali sektori finansija i osiguranja	1,966,663	2,822	1,969,486	1,610,062	2,837	1,612,899
– Holding kompanije	235	-	235	353	-	353
– Preduzeća	44,984,252	2,363,243	47,347,495	43,962,039	1,740,768	45,702,807
– Stanovništvo	223,429,186	12,186,000	235,615,186	203,292,549	13,839,691	217,132,240
– Javni sektor	422,861	1,021,998	1,444,859	999,171	1,871,551	2,870,722
– Strane banke i finansijske organizacije	33,234,791	23,765,968	57,000,759	19,536,167	24,657,101	44,193,268
– Strana lica	3,881,575	233,714	4,115,290	4,035,097	236,272	4,271,369
– Drugi komitenti-neprofitne institucije	2,092,987	65,852	2,158,839	1,828,218	51,178	1,879,396
– Drugi komitenti-javna preduzeća u stečaju	94	-	94	4,960	-	4,960
– Drugi komitenti-privredna društva i druga pravna lica u stečaju	2,808,848	-	2,808,848	565,364	-	565,356
– Drugi komitenti-pravna lica i ustanove koja se ne finansiraju iz budžeta	-	-	-	114,606	-	114,606
Ukupno u stranoj valuti	312,963,481	39,639,597	352,603,078	275,948,586	42,399,398	318,347,984
Stanje na dan 31. decembra	494,902,909	43,769,901	538,672,810	408,042,951	46,163,517	454,206,468

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, KOMITENTIMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (Nastavak)

Na transakcione depozite pravnih lica Banka plaća kamatu do 60% referentne kamatne stope na godišnjem nivou, u zavisnosti od valute i iznosa depozita.

Na oročene depozite komitenata u dinarima i u stranoj valuti Banka plaća kamatu u rasponu do 3.2% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava i valute.

Na namenske depozite komitenata i fizičkih lica Banka ne plaća kamatu.

Na kratkoročne depozite fizičkih lica u dinarima plaća se kamata u rasponu od 0% do 3.60% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava. Kamatna stopa na kratkoročne depozite fizičkih lica u stranoj valuti iznosi od 0.00% do 0.30% godišnje, u zavisnosti od perioda oročavanja i valute.

Dugoročni depoziti fizičkih lica u stranoj valuti deponovani su po kamatnim stopama u rasponu od 0.01% do 0.70% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava. Dugoročni depoziti fizičkih lica u dinarima deponovani su po kamatnim stopama u rasponu od 4.00% do 5.50% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava.

23. REZERVISANJA

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Rezervisanja za gubitke po rizičnim vanbilansnim stavkama (a)	321,027	1,223,001
Rezervisanja za primanja zaposlenih:		
– restrukturiranje (b)	43,079	112,388
– dugoročne beneficije po osnovu naknada za odlazak u penziju i neiskorišćene godišnje odmore (c)	213,687	190,545
Rezervisanja za sudske sporove (Napomena 30 a)	265,215	275,262
Rezervisanja za pokrice obaveza	18,156	-
Stanje na dan 31. decembra	861,164	1,801,197

Od ukupnog smanjenja od 902 miliona dinara u odnosu na isti period 2018.godine, iznos od 770 miliona dinara se odnosi na dva klijenta i rezultat je isteka i zatvaranja garancija.

23. REZERVISANJA (Nastavak)

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Kretanje na rezervisanjima za gubitke po vanbilansnoj aktivni		
Početno stanje	1,223,001	902,184
Efekat prve primene IFRS9	-	(32,682)
Ukidanje rezervisanja	(1,108,918)	(337,594)
Ukidanje rezervisanja – kurs	(6,189)	(7,093)
Povećanje rezervisanja	210,687	683,726
Povećanje rezervisanja – kurs	2,447	14,459
Stanje na dan 31. decembra	321,027	1,223,001
Kretanje na rezervisanjima za restrukturiranje		
Početno stanje	112,388	23,525
Ukidanje rezervisanja direktno sa rezervacija	(69,309)	(22,850)
Povećanje rezervisanja	-	111,713
Stanje na dan 31. decembra	43,079	112,388
Kretanje na rezervisanjima za dugoročne beneficije po osnovu naknada za odlazak u penziju i neiskorišćene godišnje odmore		
Početno stanje	190,545	171,191
Povećanje rezervisanja	23,142	19,354
Stanje na dan 31. decembra	213,687	190,545
Kretanja na rezervisanjima za sudske sporove		
Početno stanje	275,262	180,394
Ukidanje rezervisanja kroz bilans uspeha	(134,590)	(85,166)
Ukidanje rezervisanja kroz bilans uspeha – konverzija CHF kredita (Napomena 6b)	(3,021)	-
Ukidanje rezervisanja direktno sa rezervacija	(25,131)	(91,825)
Povećanje rezervisanja	152,695	271,859
Stanje na dan 31. decembra (Napomena 29)	265,215	275,262
Kretanja na rezervisanjima za pokriće obaveza		
Početno stanje	-	-
Novo rezervisanje	18,154	-
Stanje na dan 31. decembra	18,154	-

- (a) Prema internoj politici Banke, rezervisanja za rizične vanbilansne stavke vrše se po istim kriterijumima kao i rezervisanja za bilansna potraživanja, odnosno vanbilansne stavke se klasifikuju u kategorije naplativosti potraživanja na osnovu procene nadoknadivog iznosa potraživanja ukoliko dođe do odliva sredstava, kao i verovatnoće odliva sredstava.
- (b) Projekat sagledavanja i analize efikasnosti poslovnih procesa, koji za posledicu može da ima i restruktuiranje, odnosno smanjenje broja zaposlenih (tehnološki višak), a koji je započet i nije u potpunosti završen tako da je Banka rezervisanje sredstava po ovom osnovu vršila, kao i svih prethodnih godina, na osnovu procene broja zaposlenih koji potencijalno mogu da predstavljaju tehnološki višak. Prilikom procene potrebnog iznosa za ove namene korišćeni su važeći zakonski propisi, odnosno interni akti (Zakon o radu i Kolektivni ugovor).
- (c) Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara na dan bilansa stanja i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa od 4% godišnje što predstavlja dugoročnu stopu prinosa na visokokvalitetne dužničke hartije od vrednosti, obveznice Republike Srbije i zapise trezora Ministarstva finansija Vlade RS.

23. REZERVISANJA (Nastavak)

Rezervisanje je utvrđeno na osnovu važećeg Kolektivnog Ugovora Banke i pretpostavke prosečnog rasta zarada po stopi od 4.3 % godišnje tokom celokupnog perioda za koji se rezervišu sredstva.

Rezervisanja za neiskorišćene dane godišnjeg odmora formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara na dan bilansa stanja. Kako shodno članu 114. Zakona o radu u Republici Srbiji, za vreme godišnjeg odmora zaposleni ima pravo na naknadu zarade u visini prosečne zarade u prethodnih dvanaest meseci, za izračunavanje obaveze po osnovu neiskorišćenih dana godišnjeg odmora značajni su:

- prosečna bruto zarada u Banci, i
- broj dana neiskorišćenog godišnjeg odmora.

24. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	130,365	252,215
Obaveze za poreze, porez na dodatu vrednost, doprinose i druge dažbine, osim poreza na dobitak	525,469	358,174
Obaveze prema dobavljačima	952,763	777,475
Obaveze po osnovu primljenih avansa	132,106	296,225
Ostale obaveze (a)	2,990,347	3,128,525
	4,731,050	4,812,614
Pasivna vremenska razgraničenja		
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode:		
– u dinarima	572	836
– u stranoj valuti	-	12,970
Razgraničeni prihodi kamata:		
– u dinarima	3,091	129,153
Razgraničeni ostali prihodi:		
– u dinarima	64,277	112,557
– u stranoj valuti	-	7,039
Ostala pasivna vremenska razgraničenja (b):		
– u dinarima	3,672,180	1,579,838
– u stranoj valuti	1,894,460	1,552,769
	5,634,580	3,395,162
Dugoročne obaveze po osnovu lizinga (c)	1,985,703	4,611
Ukupno	12,351,333	8,212,387
Ostale obaveze za porez	86,333	104,721
Stanje na dan 31. decembra	12,437,666	8,317,108

- (a) Ostale obaveze u 2019. i 2018. godini najvećim delom čine nefakturisane usluge dobavljača i nedospеле obaveze prema trgovcima - platne kartice.
- (b) Ostala pasivna vremenska razgraničenja u stranoj valuti u 2019. i 2018. godini najvećim delom čini stanje na računu ostalih pasivnih vremenskih razgraničenja - kupoprodaja deviza.

24. OSTALE OBAVEZE (Nastavak)

(c) Obaveze po osnovu opreme uzete u finansijski lizing na dan 31. decembar 2018. godine u skladu sa MRS 17 prikazane su kako sledi:

U hiljadama dinara				
		2019.		2018.
Minimalna lizing plaćanja	Sadašnja vrednost	Ugovorni nediskontovani novčani tokovi	Sadašnja vrednost	Ugovorni nediskontovani novčani tokovi
Do 1 godine	4,865	5,183	3,646	4,003
Od 1 do 5 godina	1,989	2,002	965	1,186
Stanje na dan 31. decembra	6,854	7,185	4,611	5,189

(d) Obaveze po osnovu dugoročnih zakupa nepokretnosti, automobila i opreme iskazanih u skladu sa MSFI 16, na dan 31. decembra 2019. prikazane su kako sledi:

U hiljadama dinara			
		2019.	
Minimalna lizing plaćanja	Sadašnja vrednost	Ugovorni nediskontovani novčani tokovi	
Do 1 godine	453,575	485,557	
Od 1 do 5 godina	1,174,994	1,242,152	
Preko 5 godina	350,279	362,763	
Stanje na dan 31. decembra	1,978,849	2,090,472	

Na dan 31. decembra 2018. godine, buduća minimalna lizing plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu za planirani period zakupa u skladu sa MRS 17:

U hiljadama dinara	
	2018.
Minimalna lizing plaćanja	Ugovorni nediskontovani novčani tokovi
Do 1 godine	629,912
Od 1 do 5 godina	1,590,362
Više od 5 godina	749,111
	2,969,385

25. KAPITAL

(a) Struktura kapitala Banke

Kapital Banke na dan 31. decembra 2019. godine obuhvata akcijski kapital, emisiju premiju, rezerve, revalorizaciju rezerve i dobitak tekućeg i prethodnog perioda.

Struktura kapitala Banke prikazana je u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara		
	2019.	2018.
Akcijski kapital - obične akcije	21,315,900	21,315,900
Emisiona premija	20,432,569	20,432,569
Rezerve iz dobiti	43,488,903	47,484,121
Rezerve po osnovu fer vrednosti hartija od vrednosti	1,896,248	685,313
Revalorizacija rezerve po osnovu promene fer vrednosti osnovnih sredstava – građevinski objekti	601,696	602,578
Neraspoređena dobit iz prethodnih godina	2,292	3,476,594
Dobitak tekućeg perioda	12,329,459	12,604,111
Stanje na dan 31. decembra	100,067,067	106,601,186

/i/ Akcijski kapital

Na dan 31. decembra 2019. godine, akcijski kapital Banke se sastojao od 213,159 komada običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 100 hiljada.

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	Nominalna vrednost akcija (u hiljadama dinara)	Učešće u %
Intesa Sanpaolo Holding International S.A., Luksemburg	213,159	21,315,900	100.00
Ukupno	213,159	21,315,900	100.000

Iznos plaćene dividende u toku perioda i odgovarajuća dividenda po akciji prikazani su kako sledi:

	2019.	2018.
Iznos plaćene dividende u toku godine (u hiljadama dinara)	20,075,923	20,034,339
Broj akcija	213,159	213,159
Dividenda po akciji (u hiljadama dinarima)	94.18	93.99

/ii/ Emisiona premija

Emisiona premija, koja na dan 31. decembra 2019. godine, iznosi RSD 20,432,569 hiljada (31. decembar 2018. godine: RSD 20,432,569 hiljada), nastala je 2007 godine kao rezultat statusne promene Banke, odnosno spajanja uz pripajanje Panonske banke a.d. Novi Sad u iznosu od RSD 2,989,941 hiljadu, kao i po osnovu 4., 5. i 6. emisije običnih akcija Banke bez javne ponude radi povećanja osnovnog kapitala.

25. KAPITAL (Nastavak)

(a) *Struktura kapitala Banke (Nastavak)*
/iii/ *Rezerve*

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Rezerve iz dobiti za procenjene gubitke	43,488,903	47,484,121
Gubici po osnovu vlasničkih instrumenata	(3,045)	(1,478)
Dobici po osnovu dužničkih instrumenata	1,899,293	686,791
Revalorizacije rezerve po osnovu promene fer vrednosti osnovnih sredstava – građevinski objekti	601,696	602,578
Stanje na dan 31. decembra	45,986,847	48,772,012

(b) *Pokazatelji poslovanja Banke – usaglašenost sa zakonskim pokazateljima*

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka je usaglasila sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

Pokazatelji poslovanja	Propisani	Ostvareni nerevidirani	
		31. decembar 2019. godine	31. decembar 2018. godine
Kapital	Minimum EUR 10 miliona	EUR 695 miliona	EUR 608 miliona
Minimalni pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala određen banci	Minimum 4,5%	21,23%	19,76%
Minimalni pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala određen banci	Minimum 6,0%	21,23%	19,76%
Minimalni pokazatelj adekvatnosti određen banci	Minimum 8,0%	21,23%	19,76%
Ulaganja Banke	Maksimum 60%	12,20%	11,12%
Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	52,53%	62,14%
Pokazatelj likvidnosti	Minimum 0.8	2.25	2.28
Uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0.5	1.64	1.83
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)	Minimum 1.0	2.39	4.50
Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	0,36%	2,95%
Izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica	Maksimum 25%	16,58%	22,29%
Ulaganja Banke u lice koje nije u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	0,02%	0,02%
Pokazatelj rizika koncentracije		8,2%	n/p

26. VANBILANSNE STAVKE

(a) *Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku:*

	U hiljadama dinara	
	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku 2019.	Rezervisanja po vanbilansnim stavkama izloženim kreditnom riziku
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	85,601,716	(271,034)
Druge vanbilansne stavke	59,253,138	(49,994)
Stanje na dan 31. decembra	144,854,854	(321,028)

	U hiljadama dinara	
	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku 2018.	Rezervisanja po po vanbilansnim stavkama izloženim kreditnom riziku
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	79,495,493	(1,152,707)
Druge vanbilansne stavke	60,978,308	(70,294)
Stanje na dan 31. decembra	140,473,801	(1,223,001)

26. VANBILANSNE STAVKE (Nastavak)

(b) Garancije i ostale preuzete obaveze

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Plative garancije:		
– u dinarima	7,070,416	7,782,591
– u stranoj valuti	9,430,974	11,162,132
	16,501,390	18,944,723
Činidbene garancije:		
– u dinarima	24,819,488	23,230,871
– u stranoj valuti	4,550,403	5,106,913
	29,369,891	28,337,784
Nepokriveni akreditivi u stranoj valuti	799,351	823,060
Avali i akcepti menica	-	134
Jemstva	177,664	178,577
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	37,999,632	31,211,215
Ostale preuzete neopozive obaveze	753,788	-
	39,730,435	32,212,986
Stanje na dan 31. decembra	85,601,716	79,495,493

26. VANBILANSNE STAVKE (Nastavak)

(c) Druge vanbilansne stavke

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Preuzete opozive obaveze za nepovučene kredite	59,253,138	60,978,308
Stanje na dan 31. decembra	59,253,138	60,978,308

27. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarem i drugim povezanim licima. Banka ulazi u poslovne odnose sa matičnim pravnim licem i drugim članicama Intesa Sanpaolo grupacije. Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine, kao i prihodi i rashodi u toku godine, proistekli iz transakcija sa pravnim licima u okviru Intesa Sanpaolo grupe, sa iznosima iskazanim u hiljadama dinara, prikazana su u sledećim tabelama:

	Intesa Sanpaolo S.p.A., Italija, Engleska; Rumunija	Privredna bank d.d., Zagreb, Hrvatska	Intesa Leasing d.o.o., Beograd	Vseobecna Uverova banka A.S., Slovačka
2019.				
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4,981,379	36,203	5,986,532	21,262
Potraživanja po osnovu derivata	50,356	-	-	-
Ostala sredstva	37,831		17,408	770
Ukupno potraživanja	5,069,565	36,203	6,003,940	22,031
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	32,545,866	626,487	176,587	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	-
Obaveze derivata namenjenih zaštiti od rizika	7,869	-	-	-
Ostale obaveze	226,586	1,021	6,854	-
Ukupno obaveze	32,780,321	627,507	183,441	-
Prihodi od kamata	203,482	294	71,053	-
Prihodi od naknada i provizija	33,599	163	1,364	217
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	42,487	-	-	-
Ostali poslovni prihodi	25,055	-	22,069	-
Ukupno prihodi	304,622	457	94,487	217
Rashodi od kamata	(10,185)	(2,891)	(2,113)	-
Rashodi od naknada i provizija	(90,052)	(5,354)	(53)	(1,041)
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(347,295)	(204)	-	-
Ostali rashodi	(550,172)	(25,827)	-	-
Ukupno rashodi	(997,703)	(34,276)	(2,166)	(1,041)
Vanbilansna pozicija derivati - valutni SWAP ugovori	29,610,775		-	
Vanbilansna pozicija garancije	293,767		-	58,432
Ukupno	29,904,542	-	-	58,432

27. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

	Banka Koper d.d., Slovenija	"Intesa Sanpaolo Banka D.D. Bosna i Hercegovina"	CIB Bank, Mađarska	Intesa Sanpaolo Holding International S.A., Luxemburg
2019.				
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21,504	19,208	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-
Ostala sredstva	-	-	-	-
Ukupno potraživanja	21,504	19,208	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	90	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	617
Obaveze derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-
Ostale obaveze	-	-	-	-
Ukupno obaveze	-	90	-	617
Prihodi od kamata	-	-	-	-
Prihodi od naknada i provizija	-	-	-	-
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-	-	-
Ostali poslovni prihodi	-	-	-	-
Ukupno prihodi	-	-	-	-
Rashodi od kamata	-	-	-	-
Rashodi od naknada i provizija	(2,738)	(447)	-	83
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	-	-	-	-
Ostali rashodi	-	-	(5,678)	-
Ukupno rashodi	(2,738)	(447)	(5,678)	83
Vanbilansna pozicija derivati - valutni SWAP ugovori	-	-	-	-
Vanbilansna pozicija garancije	-	-	-	-
Ukupno	-	-	-	-

27. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

2018.	Intesa Sanpaolo S.p.A., Italija, Engleska, SAD; Nemačka; Irska; Rumunija; Albanija; Group Service	Privredna bank d.d., Zagreb, Hrvatska	Intesa Leasing d.o.o., Beograd	Vseobecna Uverova banka A.S., Slovačka	Banka Koper d.d., Slovenija
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	8,981,589	82,951	4,509,034	71,557	20,738
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	324,206	-	-	-	-
Ostala sredstva	40,976	817	101,354	154	26
Ukupno potraživanja	9,346,771	83,768	4,610,388	71,710	20,763
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	19,891,045	1,119	932,181	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	-	-
Obaveze derivata namenjenih zaštiti od rizika	13,468	206	-	-	-
Ostale obaveze	217,225	17,020	4,611	-	-
Ukupno obaveze	20,121,739	18,346	936,792	-	-
Prihodi od kamata	74,544	-	41,315	-	-
Prihodi od naknada i provizija	36,738	3,115	1,213	636	131
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	324,206	-	-	-	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	24,436	-	-	-	-
Ostali poslovni prihodi	25,459	-	103,322	-	-
Ukupno prihodi	485,384	3,115	145,850	636	131
Rashodi od kamata	(9,510)	(3,783)	(2,849)	-	-
Rashodi od naknada i provizija	(110,996)	(4,820)	-	(790)	(2,353)
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	(13,468)	(206)	-	-	-
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(12,093)	-	-	-	-
Ostali rashodi	(532,570)	(29,286)	-	-	-
Ukupno rashodi	(678,637)	(38,095)	(2,849)	(790)	(2,353)
Vanbilansna pozicija derivati - valutni SWAP ugovori	46,250,790	622,311	-	-	-
Vanbilansna pozicija garancije	3,265,060	21,493	-	1,818,757	-
Ukupno	49,515,850	643,804	-	1,818,757	-

27. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

2018.	Bank of Alexandria, Egipat	"Intesa Sanpaolo Banka D.D. Bosna i Hercegovina"	CIB Bank, Mađarska	Intesa Sanpaolo Holding International S.A., Luxemburg	Banca IMI S.p.a
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	11,893	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	-	10	-	-	-
Ukupno potraživanja	-	11,902	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	91	-	707	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	-	-
Obaveze derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	-	-	2,127	-	-
Ukupno obaveze	-	91	2,127	707	-
Prihodi od kamata	-	-	-	-	-
Prihodi od naknada i provizija	-	24	-	82	-
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-	-	-	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	-	-	-	-	-
Ostali poslovni prihodi	-	-	-	-	-
Ukupno prihodi	-	24	-	82	-
Rashodi od kamata	-	-	-	-	-
Rashodi od naknada i provizija	-	(704)	-	-	-
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-	-	-	-
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	-	-	-	-	-
Ostali rashodi	-	-	(2,127)	-	-
Ukupno rashodi	-	(704)	(2,127)	-	-
Vanbilansna pozicija derivati - valutni SWAP ugovori	-	-	-	-	-
Vanbilansna pozicija garancije	31,117	-	4,962	-	-
Ukupno	31,117	-	4,962	-	-

27. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA
(Nastavak)

Prethodno prikazana stanja potraživanja i obaveza na dan bilansa stanja, kao i prihodi i rashodi iz poslovnih odnosa nastali u toku godine sa povezanim licima iz Intesa Sanpaolo Grupe rezultat su uobičajenih poslovnih aktivnosti.

Banka na svoja potraživanja i obaveze naplaćuje i plaća kamatu obračunatu primenom uobičajenih kamatnih stopa.

(a) *Naknade članovima Izvršnog odbora i drugog ključnog rukovodećeg osoblja Banke, uključujući i članove Upravnog odbora (iskazane u bruto iznosu), u toku 2019. i 2018. godine, prikazane su u sledećoj tabeli:*

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Naknade članovima Izvršnog, Upravnog odbora i drugog ključnog rukovodećeg kadra	261,175	284,225
Ukupno	261,175	284,225

(b) *Dati krediti i plasmani članovima Izvršnog i Upravnog odbora, i drugom ključnom rukovodećem osoblju Banke prikazani su u tabeli koja sledi:*

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Plasmani	59,839	61,561
Ukupne ispravke vrednosti plasmana	(40)	(41)
Stanje na dan 31. decembra	59,799	61,520

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Rizik je sastavni deo bankarskog poslovanja i nemoguće ga je u potpunosti eliminisati. Bitno je međutim da se rizicima upravlja na takav način da se oni svedu u granice prihvatljive za sve zainteresovane strane: vlasnike kapitala, kreditore, deponente, regulatora. Upravljanje rizicima je proces kontinuiranog identifikovanja, procene, merenja, praćenja i kontrole izloženosti banke rizicima. Važan deo procesa upravljanja rizicima je i izveštavanje i ublažavanje rizika. Adekvatan sistem upravljanja rizicima je važan element u obezbeđivanju stabilnosti Banke i profitabilnost njenog poslovanja.

Banka je izložena sledećim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, kamatnom riziku, deviznom riziku, operativnom riziku, riziku izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica (rizik koncentracije), riziku trajnih ulaganja, riziku zemlje porekla i drugim rizicima.

Upravni odbor i Izvršni odbor Banke su odgovorni za uspostavljanje adekvatnog sistema za upravljanje rizicima i njegovu doslednu primenu u praksi.

Upravni odbor Banke usvaja politike za identifikovanje, merenje i procenu rizika i odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u Banci i za nadzor nad tim sistemom.

Izvršni odbor Banke je odgovoran za identifikovanje, procenu i merenje rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju i primenjuje principe upravljanja rizicima koje odobri Upravni odbor Banke. Izvršni odbor odobrava interna akta koja definišu način upravljanja rizicima i predlaže Odboru za reviziju i Upravnom odboru strategije i politike za upravljanje rizicima.

Odbor za praćenje poslovanja Banke (Odbor za reviziju) analizira i usvaja predloge strategija i politika Banke u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru podnose na razmatranje i usvajanje. Takođe, Odbor analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima, i ako je potrebno predlaže načine njihovog unapređenja.

Radi primene nezavisnog i sveobuhvatnog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti banke, Banka je formirala Sektor za upravljanje rizicima koji odgovara direktno Izvršnom odboru.

U Banci je razvijen sveobuhvatan sistem upravljanja rizicima uvođenjem politika i procedura, kao i uspostavljanjem limita za nivo rizika koji su prihvatljivi za Banku.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizikom permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika. Pored toga, uvođenje novih usluga praćeno je potrebnim tržišnim i ekonomskim analizama u cilju optimizacije odnosa prihoda i rizika.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da korisnik kredita neće moći da izvrši svoje ugovorne obaveze prema Banci.

Banka svojim internim aktima, politikama i procedurama, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo. Banka upravlja kreditnim rizikom na način da utvrđuje limite nivoa kreditnog rizika, tako što utvrđuje granice prihvatljivog kreditnog rizika u odnosu na jednog ili više dužnika.

Banka upravlja kreditnim rizikom kako na nivou komitenta, grupe povezanih lica, tako i na nivou ukupnog kreditnog portfolija. U cilju sprovođenja politike optimalne izloženosti kreditnom riziku, Banka ocenjuje bonitet, odnosno kreditnu sposobnost svakog klijenta kako u momentu podnošenja zahteva za odobrenje određenog plasmana tako i naknadnom, redovnom i kontinuiranom analizom njegovih performansi.

Analiza kreditne sposobnosti klijenta, urednosti u izmirivanju obaveza u prošlosti i vrednosti ponuđenog instrumenta zaštite od rizika, na pojedinačnom nivou odnosno za svaku pojedinačnu transakciju, vrši se u okviru Sektora za upravljanje kreditiranjem.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Prikaz maksimalnih izloženosti Banke kreditnom riziku sa stanjem na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine dat je u sledećim tabelama:

	U hiljadama dinara			
	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku	Ispravka vrednosti bilansne aktive izložene kreditnom riziku	Bilansna aktiva koja nije izložena kreditnom riziku	Bilans stanja 31.decembar 2019. godine
Gotovina i sredstva kod centralne banke	97,392,634	-	-	97,392,634
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	61,978	61,978
Hartije od vrednosti	105,913,950	(24)	2,393,734	108,307,660
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	51,189,968	(23,411)	-	51,166,557
Kredit i potraživanja od banaka	45,182,980	(20,421)	-	45,162,559
Kredit i potraživanja od drugih finansijskih organizacija	6,006,988	(2,990)	-	6,003,998
Kredit i potraživanja od komitenata	386,526,918	(12,617,346)	-	373,909,572
Investicije u zavisna društva	-	-	1,199,472	1,199,472
Nematerijalna imovina	-	-	5,348,965	5,348,965
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	9,953,027	9,953,027
Investicione nekretnine	-	-	776	776
Odložena poreska sredstva	-	-	683,199	683,199
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	38,301	38,301
Ostala sredstva	3,136,623	(383,509)	1,815,637	4,568,751
UKUPNO AKTIVA	644,160,093	(13,024,290)	21,495,089	652,630,892

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku (Nastavak)

31. decembar 2018. godine	U hiljadama dinara			
	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku	Ispravka vrednosti bilansne aktive izložene kreditnom riziku	Bilansna aktiva koja nije izložena kreditnom riziku	Bilans stanja 31. decembar 2018. godine
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86,962,607	-		86,962,607
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	331,839	331,839
Hartije od vrednosti	92,199,341	(355,985)	1,029,129	92,872,485
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	33,083,337	(44,072)		33,039,265
- kreditni i potraživanja od banaka	26,019,208	(41,851)	-	25,977,357
- kreditni i potraživanja od drugih finansijskih organizacija	7,064,129	(2,221)		7,061,908
Kreditni i potraživanja od komitenata	356,539,202	(16,790,088)	-	339,749,114
Investicije u zavisna društva	-	-	1,199,472	1,199,472
Nematerijalna imovina	-	-	3,774,866	3,774,866
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	7,951,099	7,951,099
Investicione nekretnine	-	-	30,995	30,995
Odložena poreska sredstva	-	-	704,800	704,800
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	143,015	-	-	143,015
Ostala sredstva	3,281,821	(25,643)	1,059,445	4,315,623
UKUPNO AKTIVA	572,209,323	(17,215,788)	16,081,645	571,075,180

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Podela vanbilansnih stavki po izloženosti riziku data je u okviru Napomene 26.

Kontinuirano praćenje internog rejtinga klijenata, nivoa preuzetog rizika za svakog klijenta, potrebnog nivoa rezervisanja za pokriće preuzetog rizika, rizika koncentracije plasmana, kreditnog rizika portfolija, nivoa kapitala potrebnog za pokriće svih kreditnih rizika, vrši Sektor za upravljanje rizicima.

Radi upravljanja potraživanjima kod kojih postoji problem urednosti naplate, Banka je formirala poseban organizacioni deo, Sektor za naplatu i upravljanje potraživanjima u docnji.

Sektor za upravljanje kreditiranjem, Sektor za upravljanje rizicima i Sektor za naplatu i upravljanje potraživanjima u docnji su nezavisni organizacioni delovi Banke.

U analizi se sprovode načela propisana regulativom Narodne banke Srbije kao i interne procedure Banke, a sve u cilju predviđanja potencijalnih rizika koji mogu nastati u vezi sa nemogućnošću klijenta da svoje obaveze izmiri o roku dospeća i prema uslovima definisanim ugovorom.

U tom smislu se vrši i ocena potrebnog nivoa rezervisanja za potencijalne kreditne gubitke i to kako u momentu odobrenja određenog plasmana tako i redovnom analizom kreditnog portfolija na mesečnom nivou. Analiza podrazumeva merenje adekvatnosti rezervisanja po klijentima, klasama rizika, delovima portfolija i ukupnom portfoliju Banke.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku se radi na osnovu razmatranja predloga koji je dat od strane Sektora za upravljanje kreditiranjem. Uslovi odobrenja svakog plasmana privredi se određuju individualno, a u zavisnosti od vrste klijenta, namene za koju se plasman odobrava, procenjene kreditne sposobnost (kreditnog rejtinga) i trenutne situacije na tržištu. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su takođe opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnosti plasmana kao i samim iznosom. Uslovi odobrenja plasmana stanovništvu i preduzetnicima se određuju kroz definisanje standardnih uslova za različite tipove proizvoda.

Cena rizika za standardne tipove proizvoda se izračunava na osnovu analize kreditnih gubitaka koje je banka pretrpela u prošlosti kao i istorijskih verovatnoća ulaska u status neizmirenja obaveza po istom ili sličnom tipu proizvoda. Cena rizika za klijente iz segmenta malih i srednjih preduzeća i velikih preduzeća se utvrđuje na bazi internog rejtinga klijenta odnosno istorijski kalibrisane verovatnoće ulaska u status neizmirenja obaveza za datu rejting kategoriju.

S obzirom na značaj kreditnog rizika napravljena je disperzija u nivoima odlučivanja kod plasiranja sredstava Banke. Ova disperzija je obezbeđena utvrđivanjem limita do kojih pojedina lica ili organi mogu da odlučuju. Organi koji donose kreditne odluke, sa različitim nivoima ovlašćenja, su: direktori ekspozitura, direktori regionalnih centara, Sektor za upravljanje kreditiranjem, Kreditni odbor, Kreditna komisija, Izvršni odbor i Upravni odbor. Za kreditne izloženosti preko određenog limita potrebna je i saglasnost Matične banke.

Banka kreditnim rizikom upravlja tako što postavlja ograničenja u pogledu roka, iznosa i rezultata ocene boniteta komitenta za pojedinačne komitente kao i njihovog kreditnog rejtinga, diversifikacijom kredita na veći broj komitenata i ugovaranjem valutne klauzule i vezivanjem za rast cena na malo radi očuvanja realne vrednosti kredita.

Banka takođe upravlja kreditnim rizikom i prihvatanjem adekvatnih instrumenata obezbeđenja otplate kredita, formiranjem ispravki vrednosti bilansnih potraživanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, kao i utvrđivanjem adekvatne cene kredita koja pokriva kreditni rizik plasmana.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Pored kreditne sposobnosti klijenta, limiti rizika se takođe određuju na osnovu različitih instrumenta obezbeđenja. Izloženost riziku prema pojedinačnom dužniku, uključujući banke, ograničena je i uključuje i bilansne i vanbilansne izloženosti riziku. Ukupna izloženost riziku prema pojedinačnom klijentu (ili grupi povezanih lica) po pitanju limita izloženosti, razmatra se i analizira pre izvršavanja transakcije.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku se radi na osnovu razmatranja predloga koji je dat od strane Sektora za upravljanje kreditiranjem. Uslovi odobrenja svakog plasmana

Rizik koncentracije plasmana

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Banka kontrolu rizika koncentracije vrši uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija. Banka je radi efikasnijeg praćenja rizika koncentracije podelila limite na tri grupe limita: specifične limite, opšte limite i regulatorne limite.

Derivativni finansijski instrumenti

Derivativni finansijski instrumenti dovode do izloženosti kreditnom riziku u slučaju da je njihova fer vrednost pozitivna po Banku.

Kreditna izloženost po osnovu derivata se izračunava primenom metode tekuće izloženosti, odnosno kao zbir pozitivne fer vrednosti ugovora i nominalnog iznosa derivata pomnoženog koeficijentom koji zavisi od vrste i ročnosti finansijskog derivata, a koji je propisan od strane Narodne banke Srbije.

Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalno moguće kreditne izloženosti po osnovu derivata na nivou svakog pojedinačnog klijenta sa kojima se ugovaraju finansijski derivati.

U skladu sa prethodno navedenim, Banka na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine ima sledeće izloženosti prema drugim ugovornim stranama:

	U hiljadama dinara	
	Nominalna vrednost	Ukupna izloženost
Ukupno 2019. godina	30,069,632	370,200
Valutni (FX) Swap	29,575,742	353,639
po valuti:		
AUD	757,240	17,795
CAD	643,286	6,433
CHF	4,986,418	57,451
EUR	11,829,836	147,534
GBP	1,541,118	21,395
NOK	119,017	1,624
RSD	8,257,000	84,203
SEK	392,641	3,926
USD	1,049,186	13,278
Valutni (FX) Forward	493,890	16,561
po valuti:		
EUR	493,890	16,561

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Derivativni finansijski instrumenti (Nastavak)

Ukupno 2018. godina	47,976,728	811,237
Valutni (FX) Swap	47,476,273	800,095
po valuti:		
AUD	824,699	8,359
CAD	637,249	6,372
CHF	2,729,425	35,761
EUR	23,993,504	518,810
GBP	1,547,943	17,322
NOK	100,954	1,188
RSD	17,272,700	207,584
SEK	369,798	4,698
Valutni (FX) Forward	500,455	11,142
po valuti:		
EUR	417,227	9,722
USD	83,228	1,420

Prikazane vrednosti predstavljaju kreditnu izloženost po derivatima koja se računa kao zbir pozitivne fer vrednosti i nominalnog iznosa derivata pomnoženog koeficijentom koji je propisan od strane Narodne banke Srbije. Iznosi prikazani u Napomeni 26(d) predstavljaju fer vrednost derivata u poslovnim knjigama Banke.

Banka obračunava kapitalni zahtev za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti (CVA) u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke koju je objavila Narodna banka Srbije.

Prilagođavanje kreditne izloženosti predstavlja iznos koji se obračunava samo za derivativne instrumente, po osnovu grupe transakcija sa drugom ugovornom stranom do iznosa njihove srednje tržišne vrednosti. Navedeno prilagođavanje odražava tržišnu vrednost kreditnog rizika ugovorne strane za Banku.

Tokom 2019. godine izloženost riziku prilagođavanja kreditne izloženosti je bila zanemarljiva, tako da Banka na dan 31. decembra 2019. godine ima sledeće izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti:

	U hiljadama dinara
	Iznos izloženosti
Ukupno 2019. godine	16,154
Valutni (FX) Swap	-
Valutni (FX) Forward	16,154

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka izdaje garancije i akreditive svojim komitentima, po osnovu kojih Banka ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Iznos i tip zahtevanog sredstva obezbeđenja zavisi od procenjenog kreditnog rizika svakog komitenta. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana kao i samim iznosom. Kao standardni instrumenti obezbeđenja od klijenta se uzimaju ugovorno ovlašćenje i menice, dok se kao dodatni instrumenti u zavisnosti od procene ugovaraju hipoteke na nepokretnostima, zaloga na pokretnoj imovini, delimično ili potpuno pokriće plasmana depozitom kod Banke, garancije države, garancije druge banke ili drugog pravnog lica, obezbeđenje adekvatnim hartijama od vrednosti, odnosno ugovaranje sadužništva drugog pravnog lica koji time postaje solidarni dužnik.

U slučaju ugovaranja hipoteke na nepokretnostima ili zaloge na pokretnoj imovini Banka uvek obezbeđuje procenu vrednosti imovine urađenu od strane ovlašćenog procenitelja, a sve u cilju svođenja potencijalnog rizika na najmanju moguću meru. Odluke o plasmanima stanovništvu i malim klijentima (preduzetnicima) se u najvećem delu zasnivaju na proceni standardizovanih, unapred definisanih uslova, korišćenjem kreditnih modela uz dopunsku analizu od strane kreditnih analitičara.

Procena obezvređenja finansijskih sredstava

Banka primenjuje model model očekivanih gubitaka prilikom procene obezvređenja finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata (osim učešća u kapitalu), kao i na ugovorna sredstva. Banka vrši procenu obezvređenja na dva nivoa: pojedinačnom i grupnom.

- Pojedinačno procenjivanje ispravke vrednosti

Banka vrši pojedinačnu procenu ispravke vrednosti odnosno obezvređenja finansijskih sredstava za svaki pojedinačno značajan kredit i plasman (kod pravnih lica iznos veći od EUR 250.000) ukoliko je u statusu neizmirivanja obaveza (docnja u materijalno značajnom iznosu duža od 90 dana), odnosno ukoliko postoje subjektivni dokazi o obezvređenju plasmana.

Iznos obezvređenja plasmana se utvrđuje na osnovu projekcije očekivanih novčanih tokova koji će biti naplaćeni po osnovu ugovora sa klijentom, uzimajući u obzir novu procenu finansijskog stanja i kreditne sposobnosti klijenta, vrednosti kolaterala, vremenskih rokova potrebnih za realizaciju kolaterala i drugo. Za obračun očekivanih gubitaka uvedena su različita scenarija (ponderisana verovatnoćom) za procenjene buduće novčane tokove, uz dodatnu korekciju koja uzima u obzir procenjeni makroekonomski uticaj (add-on).

Projektovani novčani tokovi se diskontuju efektivnom kamatnom stopom i svode na sadašnju vrednost. Upoređivanjem sadašnje vrednosti očekivanih novčanih tokova sa nominalnom vrednošću potraživanja utvrđuje se nivo obezvređenja plasmana. Individualna procena obezvređenja plasmana se radi najmanje polugodišnje.

Ukoliko se dođe do nekih novih informacija koje prema oceni kreditnih analitičara menjaju kreditnu sposobnost klijenta, vrednost kolaterala i izvesnost ispunjavanja obaveza klijenta prema Banci, radi se vanredna procena obezvređenja plasmana, odnosno utvrđivanja potrebnog nivoa ispravke vrednosti.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (Nastavak)

- Grupno procenjivanje ispravke vrednosti

Banka je za potrebe grupne procene obezvređenja finansijskih sredstava definisala kriterijume za svrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe obezvređenja.

Nivoi obezvređenja (1,2,3) razlikuju se u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet navedene klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI).

U Nivo 2 svrstavaju potraživanja kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika (u odnosu na momenat inicijalnog priznavanja). Kriterijumi značajnog povećanja kreditnog rizika su:

- docnja preko 30 dana
- Forborne status
- PM (Proactive Management) status i povećan kreditni rizik identifikovan kroz EWS (Early Warning System)
- značajno povećanje PD-a (Probability of Default).
- visok nivo kreditnog rizika na izveštajni datum.

Nivo 3 čine plasmani, kod kojih postoji objektivni dokaz o obezvređenju, odnosno subjektivni dokazi o postojanju statusa neizmirenja obaveza. Pod objektivnim dokazom o obezvređenju podrazumeva se kontinuirana docnja iznad 90 dana u materijalno značajnom iznosu. Obračun materijalne značajnosti docnje utvrđuje se na nivou klijenta u skladu sa odredbama Tačke 10. Uputstva za utvrđivanje statusa neizmirenja obaveza Narodne banke Srbije. Relativni prag materijalne značajnosti iznosi 1% ukupne bilansne izloženosti, dok se apsolutni prag razlikuje u zavisnosti od pripadnosti izloženosti klasi izloženosti (1,000 dinara za dužnike iz klase izloženosti prema fizičkim licima, i 10,000 dinara za ostale dužnike). Pod subjektivnim dokazom o postojanju statusa neizmirenja obaveza podrazumeva se procena Banke da klijent neće biti u mogućnosti da u potpunosti izmiri svoje obaveze prema Banci ne uzimajući u obzir realizaciju iz sredstava obezbeđenja. Subjektivna procena statusa neizmirenja obaveza se bazira na kvantitativnim i kvalitativnim, internim i eksterno pribavljenim informacijama o dužniku (npr. broj dana blokade tekućeg računa, stečaj/ likvidacija, utuženje i ostali štetni događaji i negativni predznaci identifikovani prilikom subjektivne procene koji ukazuju na značajno pogoršanje finansijskog stanja klijenta i nemogućnost izmirivanja obaveza u potpunosti). Pored izmene načina obračuna docnje koji je u primeni od prvog kvartala 2019.godine koja je dovela do rasta izloženosti u Nivou 3 od 581 miliona dinara, Banka je u 2019.godini primenila (u skladu sa smernicama Matične banke) i ostala pravila u vezi sa novom definicijom statusa neizmirenja obaveza definisana Uputstvom Narodne banke Srbije i odgovarajućom EBA regulativom (eng. „Guidelines on the application of the definition of default under Article 178 of Regulation (EU) No 575/2013“), pri čemu je najvažnija promena uvođenje Probnog perioda u trajanju ne kraćem od 90 dana za potraživanja u statusu neizmirenja obaveza kod kojih kriterijumi koji su klijenta odveli ovaj status više nisu aktivni. Na 31. decembar 2019. ukupna bilansna izloženost u Probnom periodu iznosi 439 miliona dinara.

Različiti nivoi obezvređenja imaju za rezultat različite načine obračuna očekivanih kreditnih gubitaka:

- Nivo 1 - 12-mesečni očekivani kreditni gubici,
- Nivo 2 i 3 “lifetime” očekivani kreditni gubici.

Banka je razvila internu metodologiju i obračunala parametre rizika (EAD, PD, LGD, CCF) za potrebe obračuna očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtevima MSFI 9. Diskontna stopa koja se u obračunu koristi je efektivna kamatna stopa pojedinačnog ugovora.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (Nastavak)

U kontekstu obračuna “lifetime” očekivanih kreditnih gubitaka, Banka je razvila metodologiju za utvrđivanje EAD-a (Exposure at Default) za sve periode do konačne ročnosti finansijskog instrumenta. Za proizvode koji se amortizuju i za koje su raspoloživi planovi otplate, budući EAD se utvrđuje na osnovu planova otplate. Za ostale proizvode koristi se EAD na datum izveštavanja korigovan faktorima kreditne konverzije. Faktori kreditne konverzije, u zavisnosti od vrste proizvoda i segmenta, mogu biti regulatorni ili interno obračunati na osnovu istorijskih podataka o korišćenju raspoloživih limita.

Kao osnova za obračun “lifetime” PD parametra korišćeni su postojeći (Basel II) PD modeli usklađeni sa zahtevima MSFI 9:

- prelazak sa TTC (Through the cycle) na PIT (Point in time) koncept,
- uvođenje koeficijenata (kao korekcije PD-a) koji odražavaju makroekonomski uticaj na parametar za buduće periode, korišćenjem tri scenarija (najverovatniji, najpovoljniji, nepovoljan),
- “lifetime” projekcija (korišćen je Markovljev pristup).

Za segmente koji nisu pokriveni PD modelima, kao aproksimacija PD-a koristi se odgovarajuća istorijska stopa default-a, uz dodatna (gore navedena) prilagođavanja.

Za klijente/potraživanja koji su predmet grupne procene, LGD (Loss Given Default) parametar je obračunat na osnovu prosečnih istorijskih stopa gubitaka za definisane segmente, pri čemu se, dobijene vrednosti koriguju koeficijentima koji predstavljaju meru procenjenog makroekonomskog uticaja na visinu LGD-a za buduće periode. Za navedeno makroekonomsko prilagođavanje parametra koriste se tri scenarija (najverovatniji, najpovoljniji, nepovoljan). Diskontovanje tako dobijenog LGD-a sprovodi se korišćenjem efektivne kamatne stope pojedinačnog ugovora.

Banka uključuje „forward-looking“ informacije i u procenu značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja i u merenje očekivanih kreditnih gubitaka.

Uključivanje „forward-looking“ informacija vrši se kroz prilagođavanje vrednosti PD i LGD parametara kako bi se uvažila očekivanja njihovih promena vezana za makroekonomsko okruženje koje se mogu desiti u narednim godinama.

- Makroekonomsko prilagođavanje PD-a se sprovodi stresnim koeficijentima dobijenim iz interno razvijenog PD stres test modela zasnovanog na regresionoj jednačini koja kvantivikuje vezu između pogoršanja kreditnog portfolija (promene verovatnoće neizmirenja obaveza) i promene makroekonomskih varijabli ili varijabli koje su identifikovane kao relevantne za uslove u kojima Banka posluje. Model prioritizuje varijable sa najvećim uticajem na kreditni rizik (svaka makro varijabla utiče na kreditni rizik u različitom stepenu i vremenskom horizontu). PD stres model je razvijen posebno za segment privrednih društva i fizičkih lica.
- Makroekonomsko uslovljavanje LGD-a je vršeno primenom EBA koeficijenata u nedostatku interno razvijenih modela (pošto se EBA oslanja samo na Osnovne i Nepovoljne koeficijente, koeficijenti za Povoljan scenario su izračunati interno na osnovu metodologije Grupe napisane u ovu svrhu). „Forward-looking“ elementi su izračunati za naredne 2 godine preostale ročnosti u odnosu na izveštajni datum, tako da su parametri rizika Osnovnog scenarija prilagođeni za „add-on“ koji uzima u obzir sva tri scenarija. Za makroekonomsko uslovljavanje LGD-a korišćeni su EBA koeficijenti za Ostatak sveta (eng. Rest of the World), budući da koeficijenti nisu dostupni za državu Srbiju. Vrednost koeficijenata se razlikuje u zavisnosti od pripadnosti segmentu. Same vrednosti koeficijenata, dobijene od Matične banke, potiču iz EBA stres test vežbe iz 2018. godine.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (Nastavak)

Implementirani PD za potrebe obračuna rezervisanja za kreditne gudbitke je dobijen kao linearna kombinacija promena PD-ja u normalnom, stresnom i najboljem scenariju. U sva tri scenarija, vrednosti stope promene trenutnog PD-a se dobijaju na osnovu PD satellite stress test modela, koji utvđjuje linearnu vezu između logaritamske promene stope PD i promene određenih makroekonomskih parametara koji su prepoznati kao statistički i ekonomski relevantni. U slučaju promene stope PD za portfolio privrednih društava, makroekonomske varijable koje su prepoznate kao relevantne su promena deviznog kursa, promena lokane referentne kamatne stope, promena realne plate. U slučaju promene stope PD za portfolio kredita stanovništva, makroekonomske varijable koje su prepoznate kao relevantne su promena deviznog kursa, promena tržišne kamatne stope na eure, promena realne plate i stopa nenaplativih kredita u sektoru privredniš društava (varijabla ocenjena modelom za privredna društva). Obzirom da su makroekonomske varijable po prirodi ne-stacionarne, u samim regresijama se koriste njihove matematičke transformacija (najčešće je u pitanju stopa prinosa obračunata prirodnim logaritmom). Pored toga, promena određene makroekonomske varijable nema momentalni uticaj na kreditni rizik, odnosno na verovatnoću defaulta, PD stress test satellite model uvažava takav “odloženi” uticaj. Tako je utvrđeno da najveći uticaj na buduće projektovani PD imaju promene makroekonomskih varijabli koje su se desile u prethodnim kvartalima. U kojoj meri će svaka od varijabli uticati na izmene stope neizmirenja obaveza definisano je ocenama parametara regresije.

Vrednosti makroekonomskih parametara u stresnom (najgorem) i najboljem scenariju su dobijene kao 0.1 i 99.9 percentile istorijske distribucije njihovih vrednosti u poslednjih 10 godina (ili kraće ukoliko serija za parameter nije dostupna), dok su vrednosti od normalnom scenariju dobijene od Odeljenja za ekonomska istraživanja. Vrednosti koje su iskorišćene u navedenim slučajevima su:

Privreda			
2019. godina	Devizni kurs	Referentna kamatna stopa	Realna plata
Osnovni scenario	0.25%	0.5	2.62%
Najgori scenario	18.49%	8.47	-0.19%
Najbolji scenario	-6.93%	-1.55	8.58%
2020. godina	Devizni kurs	Referentna kamatna stopa	Realna plata
Osnovni scenario	0.25%	0.5	2.12%
Najgori scenario	-3.09%	-1.22	1.34%
Najbolji scenario	2.23%	-0.31	11.20%
2021. godina	Devizni kurs	Referentna kamatna stopa	Realna plata
Osnovni scenario	0.42%	0.75	1.97%
Najgori scenario	8.76%	0.5	3.63%
Najbolji scenario	0.71%	-0.13	7.55%

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (Nastavak)

Stanovništvo				
2019. godina	Devizni kurs	NPL privrede	Realna plata	Euribor 6m
Osnovni scenario	0.25%	-0.16	2.62%	-0.18
Najgori scenario	18.49%	1.59	-0.19%	0.75
Najbolji scenario	-6.93%	-0.72	8.58%	-1.71
2020. godina	Devizni kurs	NPL privrede	Realna plata	Euribor 6m
Osnovni scenario	0.25%	0.15	2.12%	0.3
Najgori scenario	-3.09%	2.96	1.34%	0.79
Najbolji scenario	2.23%	-1.39	11.20%	-1.49
2021. godina	Devizni kurs	NPL privrede	Realna plata	Euribor 6m
Osnovni scenario	0.42%	0.19	1.97%	0.71
Najgori scenario	8.76%	0.01	3.63%	-0.2
Najbolji scenario	0.71%	-0.53	7.55%	-1.6

Na osnovu koeficijenata dobijenih iz internog PD stres modela, vrši se makroekonomsko uslovljavanje PD vrednosti koje se koriste u obračunu očekivanih kreditnih gubitaka, za naredne 3 godine preostale ročnosti u odnosu na izveštajni datum, gde se vrednosti iz Osnovnog scenarija dodatno koriguju za „add-on“ koji uzima u obzir sva tri scenarija.

Makroekonomsko uslovljavanje LGD-a je vršeno primenom EBA koeficijenata u nedostatku interno razvijenih modela (pošto se EBA oslanja samo na Osnovne i Nepovoljne koeficijente, koeficijenti za Povoljan scenario su izračunati interno na osnovu metodologije Grupe napisane u ovu svrhu). „Forward-looking“ elementi su izračunati za naredne 3 godine preostale ročnosti u odnosu na izveštajni datum, tako da su parametri rizika Osnovnog scenarija prilagođeni za „add-on“ koji uzima u obzir sva tri scenarija.

Za izloženosti koje pripadaju segmentu “Low Default Portfolio” (države, lokalne samouprave i banke), koriste se parametri dobijeni internim modelima Matične banke, s obzirom na to da Banka u ovom delu portfolija nema dovoljno istorijskih podataka kako bi ih sama obračunala.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (Nastavak)

Kvalitetom finansijskih sredstava Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana, usklađenu sa pravilima Matične banke.

Sledeće tabele prikazuju kvalitet portfolija (bruto plasmana i vanbilansne izloženosti) zasnovan na sistemu klasifikacije Banke, sa stanjem na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine:

U hiljadama dinara										
Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku*						Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku				
Plasmani komitentima			Plasmani bankama			Nivo 1Nivo 2Nivo 3			Ukupno 2019*	Ukupno 2018*
Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Nivo 1	Nivo 2	Nivo3	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3		
Klase:										
Performing	343,772,810	39,162,813	-	141,869,744	705,870	-	138,019,110	5,939,845	-	669,470,192
Past Due	-	-	778,045	-	-	-	-	-	43,042	821,087
Unl.to Pay	-	-	6,795,955	-	-	-	-	-	656,588	7,452,543
Doubtful	-	-	5,160,906	-	-	-	-	-	196,269	5,357,175
Ukupno	343,772,810	39,162,813	12,734,906	141,869,744	705,870	-	138,019,110	5,939,845	895,899	683,100,997

U hiljadama dinara								
Ispravke vrednosti i rezervisanja komitentima			Ispravke vrednosti i rezervisanja bankama			Ukupno 2019*.Ukupno 2018*.		
Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Nivo 1	Nivo 2	Nivo3			
Klase:								
Performing	1,967,118	3,373,312	0	11,939	8,482	-	5,360,851	5,353,169
Past Due	-	-	370,630	-	-	-	370,630	191,503
Unlikely to Pay	-	-	3,712,294	-	-	-	3,712,294	4,257,324
Doubtful	-	-	3,901,542	-	-	-	3,901,542	8,280,827
Ukupno	1,967,118	3,373,312	7,984,466	11,939	8,482	-	13,345,318	18,082,823

Klase past due, unlikely to pay i doubtful predstavljaju non-performing plasmane (obezvređena potraživanja).

* Prikazana bilansna aktiva izložena kreditnom riziku ne sadrži Hartije od vrednosti koje se odnose na obveznice Republike Srbije koje su u celosti svrstane u Nivo 1

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (Nastavak)

Sledeće tabele prikazuju kvalitet portfolija po tipovima potraživanja Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine:

U hiljadama dinara				
Hartije od vrednosti	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Obveznice Republike Srbije	105,913,950	-	-	105,913,950
Ukupno	105,913,950	-	-	105,913,950
Plasmani privredi	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Bilansa aktiva izložena kreditnom riziku	196,575,068	22,489,802	6,910,205	225,975,075
Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	111,970,768	4,968,292	618,662	117,557,722
Ukupno	308,545,836	27,458,094	7,528,867	343,532,797
Plasmani stanovništvu	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Bilansa aktiva izložena kreditnom riziku	147,197,742	16,673,011	5,824,701	169,695,454
Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	25,017,463	951,415	277,237	26,246,115
Ukupno	173,443,857	17,624,426	6,101,937	195,941,569
Plasmani bankama	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Bilansa aktiva izložena kreditnom riziku	141,869,744	705,870	-	142,575,614
Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	1,030,879	20,138	-	1,051,017
Ukupno	142,900,622	726,009	-	143,626,631

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (Nastavak)

Sledeće tabele prikazuju kvalitet portfolija za performing klijente na osnovu internog rejtinga Banke, sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine.

U hiljadama RSD								
Rejting	Plasmani komitentima		Plasmani bankama		Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku.	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku		Ukupno
	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2		Stage 1	Stage 2	
A	137,436,072	240,046	-	-	137,676,118	72,389,375	142,252	210,207,745
B	172,372,162	17,200,994	-	-	189,573,156	59,590,987	4,619,048	253,783,191
C	6,757,635	17,074,826	-	-	23,832,461	870,753	1,036,000	25,739,213
Satisfactory	240,261	3,633,455	-	-	3,873,716	-	-	3,873,715
Good	2,817,302	-	-	-	2,817,302	1,318,497	-	4,135,799
Nije pokriveno modelima	13,661,238	201,260	136,753,344	-	150,615,842	1,405,165	106,779	152,127,786
I	-	-	3,124,460	-	3,124,460	-	-	3,124,460
M	-	-	1,149,387	-	1,149,387	-	-	1,149,387
R	-	-	117,570	705,870	823,440	-	-	823,440
S	10,488,140	812,232	724,983	-	12,025,355	2,444,333	35,766	14,505,455
						-	-	
Ukupno	343,772,810	39,162,813	141,869,744	705,870	525,511,237	138,019,110	5,939,845	669,470,192

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Pregled kretanja i stanja rezervisanja za očekivane kreditne gubitke prema tipu finansijskog instrumenta u 2019. godini:

Kretanja IFRS rezervisanja u 2019.	Kredit i potraživanja			U hiljadama dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 01.01.2019.	2,462,295	2,891,057	12,729,653	18,082,825
Transfer u nivo 1	925,323	(793,031)	(132,292)	-
Transfer u nivo 2	(273,220)	399,818	(126,598)	-
Transfer u nivo 3	(58,364)	(259,061)	317,425	-
promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja	1,109,814	969,958	1,640,432	1,500,576
Nova produkcija*	1,425,644	1,951,381	1,091,738	4,468,763
Naplata	1,392,625	1,778,328	(576,370)	(3,747,323)
Prenos na vanbilans	-	-	(5,938,028)	(5,938,028)
Prodaja (ustupanje) potraživanja	-	-	(1,021,493)	(1,021,493)
Stanje - 31.12.2019.	1,979,057	3,381,794	7,984,467	13,345,318

Kretanja IFRS rezervisanja u 2019.	Hartije od vrednosti (FVOCI)			U hiljadama dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 01.01.2019.	355,964	-	-	355,964
promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja	1,362	-	-	1,362
Nova produkcija	48,872	-	-	48,872
Naplata	-	-	-	-
Stanje na 31.12.2019.	406,198	-	-	406,198

*Nova produkcija predstavlja klasifikaciju u okviru nivoa na dan 31. decembar 2019. godine a ne prilikom inicijalnog odobravanja

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (Nastavak)

Pregled kretanja i stanja rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za kredite i potraživanja prema tipu klijenta u 2019. i 2018. godini:

Kretanja IFRS rezervisanja u 2019.	Banka			U hiljadama dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 01.01.2019.	42,021	3	19	42,043
Transfer u nivo 1	-	-	-	-
Transfer u nivo 2	-	-	-	-
Transfer u nivo 3	-	-	-	-
promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja	(66)	-	-	(66)
Nova produkcija*	11,934	8,482	-	20,416
Naplata	(41,950)	(3)	(19)	(41,972)
Prenos na vanbilans	-	-	-	-
Prodaja (ustupanje) potraživanja	-	-	-	-
Konačno stanje 31.12.2019.	11,939	8,482	0	20,422

Kretanja IFRS rezervisanja u 2019.	Stanovništvo			U hiljadama dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 01.01.2019.	1,201,191	1,608,562	3,121,298	5,931,051
Transfer u nivo 1	716,292	(584,332)	(131,960)	-
Transfer u nivo 2	(166,029)	292,519	(126,490)	-
Transfer u nivo 3	(43,503)	(232,933)	276,436	-
promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja	(654,971)	419,758	1,158,236	923,023
Nova produkcija*	676,961	1,241,643	807,742	2,726,346
Naplata	(853,562)	1,059,054	(347,442)	(2,260,058)
Prenos na vanbilans	-	-	(1,312,962)	(1,312,962)
Prodaja (ustupanje) potraživanja	-	-	-	-
Konačno stanje 31.12.2019.	876,379	1,686,163	3,444,858	6,007,400

* Nova produkcija predstavlja klasifikaciju u okviru nivoa na dan 31. decembar 2019. godine a ne prilikom inicijalnog odobravanja

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Privreda				
Kretanja IFRS rezervisanja u 2019.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno 2019.
Početno stanje - 01.01.2019.	1,219,084	1,282,492	9,608,154	12,109,730
Transfer u nivo 1	209,031	(208,699)	(332)	-
Transfer u nivo 2	(107,191)	107,299	(108)	-
Transfer u nivo 3	(14,861)	(26,128)	40,989	-
promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja	(454,960)	550,200	482,378	577,619
Nova produkcija*	736,749	701,256	283,996	1,722,001
Naplata	(497,113)	(719,271)	(228,909)	(1,445,293)
Prenos na vanbilans			(4,625,066)	(4,625,066)
Prodaja (ustupanje) potraživanja			(1,021,493)	(1,021,493)
Stanje na 31.12.2019.	1,090,739	1,687,149	4,539,609	7,317,497

Kreditni i potraživanja				
U hiljadama dinara				
Kretanja IFRS rezervisanja u 2018.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 01.01.2018.	2,185,395	2,718,517	15,122,880	20,026,792
Transfer u nivo 1	690,367	(600,281)	(90,086)	-
Transfer u nivo 2	(155,088)	799,497	(644,409)	-
Transfer u nivo 3	(45,577)	(366,099)	411,675	-
promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja	(593,081)	672,210	3,835,573	4,366,316
Nova produkcija*	1,310,670	468,442	483,573	1,779,112
Naplata	(930,391)	(801,228)	(728,945)	(2,428,605)
Prenos na vanbilans	-	-	(2,366,320)	(2,366,320)
Prodaja (ustupanje) potraživanja	-	-	(3,294,471)	(3,294,471)
Stanje - 31.12.2018.	2,462,295	2,891,058	12,729,471	18,082,825

* Nova produkcija predstavlja klasifikaciju u okviru nivoa i na dan 31. decembar 2018. godine i na dan 31. decembar 2019. godine a ne prilikom inicijalnog odobravanja

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Hartije od vrednosti (FVOCI)				
U hiljadama dinara				
Kretanja IFRS rezervisanja u 2018.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje - 01.01.2018.	741,256	74,471	-	815,727
Transfer u nivo 1	(177,057)	(30,227)	-	(207,284)
Nova produkcija	126,798	-	-	126,798
Naplata	(335,033)	(44,244)	-	(379,277)
Stanje na 31.12.2018.	355,964	-	-	355,964

Banke				
Kretanja IFRS rezervisanja u 2018.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno 2018.
Početno stanje - 01.01.2018.	43,647	-	11	43,658
Transfer u nivo 1	-	-	-	-
Transfer u nivo 2	(1)	1	-	-
Transfer u nivo 3	-	-	-	-
promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja	(1)	2	8	9
Nova produkcija*	22,576	-	-	22,576
Naplata	(24,201)	-	-	(24,201)
Stanje na 31.12.2018.	42,020	3	19	42,042

Stanovništvo				
Kretanja IFRS rezervisanja u 2018.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno 2018.
Početno stanje - 01.01.2018.	1,105,686	1,621,297	3,186,907	5,913,890
Transfer u nivo 1	503,553	(422,771)	(80,782)	-
Transfer u nivo 2	(107,635)	193,486	(85,851)	-
Transfer u nivo 3	(35,543)	(289,091)	324,634	-
promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja	(434,694)	498,078	1,304,612	1,259,660
Nova produkcija*	520,532	360,300	228,831	880,832
Naplata	(350,709)	(352,736)	(337,167)	(703,445)
Prenos na vanbilans	-	-	(1,419,886)	(1,419,886)
Stanje na 31.12.2018.	1,201,191	1,608,563	3,121,298	5,931,052

* Nova produkcija predstavlja klasifikaciju u okviru nivoa na dan 31. decembar 2018. godine a ne prilikom inicijalnog odobravanja

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Kretanja IFRS rezervisanja u 2018.	Privreda			Ukupno 2018.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Početno stanje - 01.01.2018.	1,036,062	1,097,220	11,935,962	14,069,244
Transfer u nivo 1	186,813	(177,510)	(9,303)	-
Transfer u nivo 2	(47,452)	606,010	(558,558)	-
Transfer u nivo 3	(10,034)	(77,007)	87,041	-
promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja	(158,386)	174,129	2,530,953	3,106,646
Nova produkcija*	767,562	108,142	254,742	875,704
Naplata	(555,481)	(448,492)	(391,778)	(1,700,959)
Prenos na vanbilans	-	-	(946,434)	(946,434)
Prodaja (ustupanje) potraživanja	-	-	(3,294,471)	(3,294,471)
Stanje na-31.12.2018.	1,219,084	1,282,492	9,608,154	12,109,730

* Nova produkcija predstavlja klasifikaciju u okviru nivoa na dan 31. decembar 2018. godine a ne prilikom inicijalnog odobravanja

Na osnovu procene rukovodstva Banke gubitak od modifikacije finansijskih sredstava u 2019. godini, a koja ne dovodi do prestanka priznavanja finansijskog sredstva, nije materijalno značajan, te isti nije računovodstveno evidentiran u bilansu uspeha.

Takođe, u 2019. godini ne postoje finansijska sredstva koja su kreditno obezvređena, a kod kojih su ugovoreni uslovi značajno izmenjeni tako da dolazi do prestanka priznavanja originalnog sredstva i priznavanja novog finansijskog sredstva (POCI).

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku*

Maksimalna izloženost kreditnom riziku Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine, pre uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika, može se analizirati kroz sledeća geografska područja:

	U hiljadama dinara				
	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku*		Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku**		Ukupno 2019. ¹
	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	
Srbija	372,273,172	131,272,854	140,541,397	217,739	644,305,163
Evropa	23,207,090	10,505,480	3,224,150	530,830	37,467,550
Amerika	21,672	646,539	7,527	62,519	738,256
Ostatak sveta	168,595	150,741	30,763	239,929	590,028
Ukupno	395,670,529	142,575,614	143,803,837	1,051,017	683,100,997

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku (Nastavak)*

U hiljadama dinara				
	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku*	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku		Ukupno 2018.
	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani komitentima	Plasmani bankama
Srbija	355,394,591	90,283,495	139,145,971	40,653
Evropa	11,617,617	21,623,904	950,350	333,987
Amerika	4,146	1,020,422	1,279	-
Ostatak sveta	11,813	53,994	1,561	-
Ukupno	367,028,167	112,981,815	140,099,161	374,640

* Prikazana bilansna aktiva izložena kreditnom riziku ne sadrži Hartije od vrednosti koje se odnose na obveznice Republike Srbije

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku* (Nastavak)

Analiza izloženosti Banke kreditnom riziku, po sektorima, na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine:

U hiljadama dinara		
	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku*	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku**
Privreda		
Trgovina	51,439,365	29,260,772
Saobraćaj i veze	8,517,736	3,286,952
Građevinarstvo	15,766,640	21,433,859
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	6,718,628	526,335
Proizvodnja hrane i pića	14,805,224	4,522,316
Proizvodnja trajnih dobara	17,434,044	8,766,317
Poljoprivreda, lov, ribolov i šumarstvo	15,659,200	5,681,604
Ostalo	86,484,193	43,956,024
Banke	142,575,614	1,051,017
Lokalna samouprava	9,150,046	123,543
Plasmani stanovništvu:	169,695,454	26,246,115
Stambeni krediti	79,692,977	-
Ostali	90,002,476	26,246,115
Ukupno	538,246,143	144,854,854

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku* (Nastavak)

	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku*	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku**	Ukupno 2018.
Privreda	209,202,832	114,690,794	323,893,626
Trgovina	46,426,279	25,312,191	71,738,470
Saobraćaj i veze	9,181,529	3,968,616	13,150,145
Građevinarstvo	18,541,503	23,836,616	42,378,119
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	3,005,315	4,128,815	7,134,130
Proizvodnja hrane i pića	20,904,603	5,458,826	26,363,429
Proizvodnja trajnih dobara	14,559,701	11,917,375	26,477,076
Poljoprivreda, lov, ribolov i šumarstvo	12,965,396	7,288,103	20,253,499
Ostalo	83,618,506	32,780,252	116,398,758
Banke	112,981,815	374,640	113,356,455
Lokalna samouprava	5,861,184	87,864	5,949,048
Plasmani stanovništvu	151,964,151	25,320,503	177,284,654
Stambeni krediti	67,789,954	0	67,789,954
Ostali	84,174,197	25,320,503	109,494,700
Ukupno	480,009,982	140,473,801	620,483,783

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Starosna analiza neobezvređenih kredita i plasmana komitentima

Starosna analiza neobezvređenih kredita i plasmana komitentima koji su dospeli a nisu obezvređeni i prikaz nedospelih i neobezvređenih plasmana na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine, prezentovani su u sledećim tabelama:

	U hiljadama dinara		
	Plasmani komitentima i bankama*		
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
	Ukupno 2019.		
Potraživanja bez docnje:	472,966,846	34,030,215	2,379,321
Potraživanja sa docnjom:	12,675,709	5,838,468	10,355,584
01-30 dana	12,675,709	3,838,805	140,045
31-60 dana	-	1,298,794	125,420
61-90 dana	-	700,869	175,545
>90 dana	-	-	9,914,574
Ukupno	485,642,555	39,868,683	12,734,905

*Primenjena je nova definicija za obračun docnje u skladu sa novom definicijom statusa neizmirenja obaveza koja je primenjena u 2019. godini (detaljnije objašnjenje u tački 29.1)

	U hiljadama dinara		
	Plasmani komitentima i bankama*		
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
	Ukupno** 2018.		
Potraživanja bez docnje	431,294,299	21,356,273	2,908,044
Potraživanja sa docnjom:	4,688,416	2,144,040	17,618,910
01-30 dana	4,688,416	1,343,397	380,483
31-60 dana	-	553,964	262,436
61-90 dana	-	246,679	315,593
>90 dana	-	-	16,660,398
Ukupno	435,982,715	23,500,312	20,526,955

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Analiza sredstava obezbeđenja*

Analiza bilansnih i vanbilansnih stavki portfolija prema sredstvima obezbeđenja, na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine, prikazana je kako sledi:

U hiljadama dinara			
	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku *	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Ukupno 2019.
Plasmani pravnim licima:	216,825,030	117,434,180	334,259,210
Obezbeđeno garancijom države	2,353,257	-	2,353,257
Obezbeđeno hipotekom	22,460,975	3,237,767	25,698,742
Obezbeđeno depozitom	2,278,023	672,616	2,950,639
Neobezbeđeno kolateralom	189,732,775	113,523,798	303,256,572
Plasmani državi:	-	-	-
Obezbeđeno kolateralom	-	-	-
Neobezbeđeno kolateralom	-	-	-
Plasmani bankama:	142,575,614	1,051,017	143,626,631
Obezbeđeno kolateralom	-	-	-
Neobezbeđeno kolateralom	142,575,614	1,051,017	143,626,631
Plasmani lokalnoj samopravi:	9,150,046	123,543	9,273,589
Obezbeđeno kolateralom	59,304	-	59,304
Neobezbeđeno kolateralom	9,090,741	123,543	9,214,284
Plasmani stanovništvu:	169,695,454	26,246,115	195,941,568
Obezbeđeno stambenom hipotekom	71,034,220	-	71,034,220
Obezbeđeno nestambenom hipotekom	869,536	-	869,536
Obezbeđeno depozitom	250,056	-	250,056
Neobezbeđeno kolateralom	97,541,642	26,246,115	123,787,757
Ukupno	538,246,143	144,854,854	683,100,997

* Prikazana bilansna aktiva izložena kreditnom riziku ne sadrži Hartije od vrednosti koje se odnose na obveznice Republike Srbije

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Analiza sredstava obezbeđenja (Nastavak)

U hiljadama dinara			
	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku*	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Ukupno 2018.
Plasmani pravnim licima:	209,202,832	114,690,793	323,893,625
Obezbeđeno garancijom države	3,878,400	1,026,260	4,904,660
Obezbeđeno hipotekom	34,634,348	5,738,952	40,373,300
Obezbeđeno depozitom	1,736,788	511,045	2,247,833
Neobezbeđeno kolateralom	168,953,296	107,414,536	276,367,832
Plasmani državi:	-	-	-
Obezbeđeno kolateralom	-	-	-
Neobezbeđeno kolateralom	-	-	-
Plasmani bankama:	112,981,815	374,640	113,356,455
Obezbeđeno kolateralom	-	-	-
Neobezbeđeno kolateralom	112,981,815	374,640	113,356,455
Plasmani lokalnoj samopravi:	5,861,184	87,864	5,949,048
Obezbeđeno kolateralom	137,076	-	137,076
Neobezbeđeno kolateralom	5,724,108	87,864	5,811,972
Plasmani stanovništvu:	151,964,151	25,320,503	177,284,654
Obezbeđeno stambenom hipotekom	55,757,576	-	55,757,576
Obezbeđeno nestambenom hipotekom	2,535,060	-	2,535,060
Obezbeđeno depozitom	395,602	-	395,602
Neobezbeđeno kolateralom	93,275,913	25,320,503	118,596,416
Ukupno	480,099,982	140,473,800	620,483,783

Sva sredstva obezbeđenja su prikazana do visine potraživanja. Hipoteka kao sredstvo obezbeđenja dodatno mora zadovoljiti uslove za priznavanje propisane od strane NBS i to: da je upisana u odgovarajući registar, da za predmetnu nepokretnost postoji procena vrednosti ovlašćenog procenjivača ne starija od 3 godine (osim u slučaju stambene nepokretnosti kod koje iznos preostalog potraživanja ne prelazi 40% njene vrednosti), da vlasnik nepokretnosti nije u stečaju, da procenjena vrednost nepokretnosti umanjena za iznos svih potraživanja sa višim pravom prvenstva nije manja od vrednosti potraživanja, da se potraživanja obezbeđena hipotekom izmiruju s docnjom ne dužom od 720 dana.

Prikaz odnosa bruto stanja stambenih kredita prema vrednosti kolaterala (LTV racio) na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine dat je u sledećoj tabeli:

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Analiza sredstava obezbeđenja (Nastavak)

U hiljadama dinara			
Stambeni LTV	2019.	Stambeni LTV	2018.
< 50%	20,732,294	< 50%	16,345,916
51%-70%	27,851,754	51%-70%	21,796,133
71%-90%	27,260,909	71%-90%	23,004,366
90%-100%	1,506,657	90%-100%	1,829,340
> 100%	2,341,364	> 100%	4,814,199
Ukupno	79,692,978	Ukupno	67,789,954

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Analiza obezvređenih plasmana

Prikaz stanja i ispravki vrednosti obezvređenih plasmana (klase past due, unlikely to pay i doubtful) na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine dat je u sledećim tabelama:

U hiljadama dinara					
Plasmani komitentima		Ispravka vrednosti i rezervisanja			Ukupno 2019.
Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Neto knjigovodstvena vrednost	
Pojedinačna procena	6,426,613	-	4,037,488	-	2,389,125
Grupna procena	6,308,292	-	3,807,609	-	2,500,684
Ukupno	12,734,906	-	7,845,097	-	4,889,809

U hiljadama dinara					
Plasmani komitentima		Ispravka vrednosti i rezervisanja			Ukupno 2018.
Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Neto knjigovodstvena vrednost	
Pojedinačna procena	15,888,042	-	8,971,782	-	6,916,260
Grupna procena	6,153,201	59	3,757,854	19	2,395,388
Ukupno	22,041,243	59	12,729,636	19	9,311,647

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Analiza reprogramiranih plasmana

Prikaz stanja bilansne aktive i ispravki vrednosti reprogramiranih plasmana dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine dat je su sledećim tabelama:

U hiljadama dinara					
	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku		Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku		Ukupno 2019.
	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani komitentima i bankama
Reprogramirana potraživanja:					
Stanje potraživanja	3,710,107				3,710,107
Ispravka vrednosti	(1,415,547)				(1,415,547)
Neto stanje	2,294,560				2,294,560

U hiljadama dinara					
	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku		Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku		Ukupno 2018.
	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani komitentima i bankama
Reprogramirana potraživanja:					
Stanje potraživanja	11,596,967	-	63	-	11,597,030
Ispravka vrednosti	(5,536,334)	-	(1)	-	(5,536,335)
Neto stanje	6,060,633	-	62	-	6,060,695

Reprogramiranim potraživanjima smatraju se sva potraživanja kod kojih je izmenom prethodno ugovorenih uslova došlo do omogućavanja određenih olakšica klijentu kao što su: rok izmirivanja obaveza, dinamika izmirivanja obaveza, kamatna stopa, i drugo.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Analiza faktora kreditne konverzije

Pregled faktora kreditne konverzije (CCF) za vanbilansne stavke u portfoliju na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine, prikazan je kako sledi:

				U hiljadama dinara
Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku				Ukupno 2019.
	Korporativni plasmani	Plasmani bankama	Plasmani stanovništvu	Plasmani komitentima i bankama
CCF				
20%	80,624,019	745,757	-	81,369,776
27%	1,648,419	-	-	1,648,419
32%	6,347,602	-	-	6,347,602
39%	471,512	-	-	471,512
48%	1,656,804	-	18,944,202	20,601,006
50%	25,149,132	287,367	-	25,436,499
58%			7,289,489	7,289,489
100%	1,660,234	17,893	12,424	1,690,551
Ukupno	117,557,722	1,051,017	26,246,115	144,854,854

				U hiljadama dinara
	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku			Ukupno 2018.
	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani stanovništvu	Plasmani komitentima i bankama
CCF				
20%	53,749,052	-	-	53,749,052
26%	5,418,914	-	-	5,418,914
27%	1,676,554	-	-	1,676,554
41%	511,003	-	-	511,003
47%	1,811,348	-	-	1,811,348
48%	-	-	17,998,494	17,998,494
50%	34,642,342	238,963	7,273,567	42,154,872
100%	16,969,448	135,677	48,438	17,153,563
Ukupno	114,778,661	374,640	25,320,499	140,473,800

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.2. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Sektor za upravljanje rizicima je odgovoran za merenje i praćenje stanja likvidnosti kao i za redovnu izradu izveštaja koji prikazuju uticaj pomeranja različitih kategorija aktive i pasive Banke na likvidnosnu poziciju Banke. Sistem upravljanja rizikom likvidnosti je usklađen sa merama i kriterijumima propisanim kako od strane Matične banke, tako i regulatornim normama definisanim od strane Narodne banke Srbije.

U 2014. godini, Banka je usvojila i implementirala pravila Matične banke u sistem praćenja i merenja rizika likvidnosti i na taj način uvela primenu Bazel III standarda o praćenju likvidnosti u svoje interne sisteme, odnosno primenu regulativa Evropske Unije CRR/CRD IV i Delegirana uredba (EU) 2015/61 od 2015. godine. Primena ovih standarda je uvedena kroz usvajanje lokalne Politike upravljanja rizikom likvidnosti koja u potpunosti odgovara Grupnim standardima i ERMASnet 5 tehničkog rešenja koje omogućava standardizovano praćenje rizika likvidnosti na nivou ISP Grupe. Pored toga, Banka je u obavezi da prati i izveštava pokazatelje likvidnosti koji su regulatorna obaveza na lokalnom nivou.

Osnovne aktivnosti sistema upravljanja rizikom likvidnosti podrazumevaju:

- projektovanje priliva i odliva gotovine;
- postavljanje i praćenje indikatora likvidnosti;
- merenje i praćenje likvidnosti banke;
- praćenje pokazatelja krize likvidnosti; i
- pripremanje izveštaja za rukovodstvo.

Sistem praćenja i merenja rizika likvidnosti se bazira na sledećim osnovnim merama:

- Regulatorni pokazatelj likvidnosti: pokazatelj pokrića likvidnom aktivom – LCR (uključujući LCR po značajnim valutama), pokazatelj likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti.

Regulatorni pokazatelj likvidnosti

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom - LCR

Primenjujući smernice Evropske bankarske uprave (EBA) i Bazel III regulative i poštujući specifičnosti srpskog tržišta i makroekonomskog okruženja, Narodna banka Srbije je krajem 2016. godine usvojila novu Odluku o upravljanju rizikom likvidnosti uvodeći novi regulatorni pokazatelj likvidnost LCR (pokazatelj pokrića likvidnom aktivom). LCR pokazatelj ima za cilj da obezbedi adekvatan nivo visoko likvidne aktive banke (gotovina ili aktiva koja može biti konvertovana u gotovinu bez ili sa malim gubitkom vrednosti) u cilju zadovoljenja potreba za likvidnošću u periodu od 30 dana stres scenarija.

Odluka o upravljanju rizikom likvidnost banke propisana od strane Narodne banke Srbije je skoro u potpunosti usklađena sa Bazel III regulativom odnosno Delegiranom uredbom (EU) 2015/91, međutim potrebno je napomenuti da postoje razlike u obračunu lokalnog LCR pokazatelja u sledećim aspektima:

- Višak likvidnosti na računu obavezne rezerve se obračunava na datum izveštavanja, a ne kao prosek;
- Nema primene korektivnih faktora na obveznice Republike Srbije u domaćoj i stranoj valuti;
- Više stope odliva su primenjene na depozite stanovništva koji nisu izraženi u dinarima, eurima ili valuti države članice Evropske unije. Naime, euro i ostale valute država članica EU se tretiraju kao domaća valuta u skladu sa regulativom propisanom od strane Narodne Banke Srbije;
- Manjak obavezne rezerve se ne tretira kao odliv; i
- Ugovoreni prilivi po osnovu potraživanja po kojima ne postoji docnja duža od pet dana su uključeni u prilive likvidnih sredstava (ne postoji definisan prag od pet dana u regulativi EU).

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.2. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (Nastavak)

Regulatorni pokazatelj likvidnosti (Nastavak)

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom - LCR (Nastavak)

LCR pokazatelj zahtevan od strane regulatora je bio znatno iznad zahtevanog limita tokom 2019. godine uz prosečnu vrednost koja prevazilazi četverostruku vrednost propisanog limita od 1.0 (100%).

LCR	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2019. godina	2.39	4.52	7.00	2.39
2018. godina	4.50	3.79	6.33	2.60

Banka na mesečnom nivou obračunava i LCR pokazatelj po značajnim valutama u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke propisanom od strane Narodne banke Srbije. LCR pokazatelj se izveštava mesečno ALCO odboru po najznačajnijim valutama (RSD i EUR). Na dan 31. decembra 2019. godine LCR iznosi 6.66 (31. decembra 2018 je iznosio 8.40) za poziciju likvidnosti u domaćoj valuti i 0.51 (31. decembra 2018: 1.33) za poziciju likvidnosti u evrima.

Pokazatelj likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti

U 2019. godini regulatorni pokazatelj likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti su bili znatno iznad zakonom propisanog limita. . Prosečani regulatorni pokazatelj likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti su bili dvostruko iznad zahtevanog nivoa (najmanje 1.0 ako se obračunava kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu odnosno najmanje 0.7 kada se obračunava kao prosek užeg pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu).

Pokazatelj likvidnosti	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2019. godina	2.25	2.22	2.59	1.81
2018. godina	2.28	2.34	2.66	1.92

Uži pokazatelj likvidnosti	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2019. godina	1.64	1.70	2.20	1.30
2018. godina	1.83	1.88	2.25	1.40

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.2. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (Nastavak)

Regulatorni pokazatelj likvidnosti (Nastavak)

Tabela u prilogu predstavlja strukturu ukupne likvidne rezerve Banke na dan 31. decembra 2019. godine:

Likvidna rezerva	U hiljadama dinara		
	Knjigovodstvena vrednost/fer vrednost	Haircut	Raspoloživa vrednost
Obavezna rezerva prema Centralnoj banci iznad zahtevanog nivoa za obračunski period:	12,023,089	0%	12,023,089
- od toga dinarska obavezna rezerva	12,023,089	0%	12,023,089
- od toga devizna obavezna rezerva	0	0%	0
Reverzne repo transakcije sa Centralnom bankom	31,261,100	0%	31,261,100
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	15,965,459	0%	15,965,459
Neopterećene raspoložive hartije od vrednosti izdate od strane Republike Srbije:	108,243,114		58,551,143
- od toga emitovane u domaćoj valuti	68,886,726	50%	34,443,363
- od toga emitovane u eurima	28,282,425	50%	14,141,213
- od toga emitovane u dolarima	11,073,963	10%	9,966,567
Ukupna likvidna rezerva	167,492,762		117,800,791

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.2. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (Nastavak)

Regulatorni pokazatelj likvidnosti (Nastavak)

Tabela u prilogu predstavlja strukturu ukupne likvidne rezerve Banke na dan 31. decembra 2018. godine:

Likvidna rezerva	U hiljadama dinara		
	Knjigovodstvena vrednost/fer vrednost	Haircut	Raspoloživa vrednost
Obavezna rezerva prema Centralnoj banci iznad zahtevanog nivoa za obračunski period:	13,560,464	0%	13,560,464
- od toga dinarska obavezna rezerva	3,596,863	0%	3,596,863
- od toga devizna obavezna rezerva	9,963,601	0%	9,963,601
Reverzne repo transakcije sa Centralnom bankom	0	0%	0
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	12,789,462	0%	12,789,462
Neopterećene raspoložive hartije od vrednosti izdate od strane Republike Srbije:	92,821,825		48,740,688
- od toga emitovane u domaćoj valuti	59,235,687	50%	29,617,844
- od toga emitovane u eurima	27,761,703	50%	13,880,852
- od toga emitovane u dolarima	5,824,435	10%	5,241,992
Ukupna likvidna rezerva	119,171,751		75,090,614

Struktura ukupne likvidne rezerve je sledeća: obavezna rezerve prema centralnoj banci iznad zahtevanog nivoa za obračunski period u domaćoj i stranoj valuti na koju se primenjuje haircut 0%, reverzne repo transakcije sa centralnom bankom, gotovina i gotovinski ekvivalenti (uključujući i zlato) na koji se primenjuje haircut 0%, obveznice izdate od strane Republike Srbije u domaćoj i stranoj valuti na koje se primenjuje unapred definisan korektivni faktor (haircut) od 10%, odnosno 50%.

Na dan 31. decembra 2019. godine, stanje neopterećenih raspoloživih finansijskih sredstava izdatih od strane Republike Srbije iznosi RSD 108,243,114 hiljada (2018. godina: RSD 92,821,825 hiljade) od čega je RSD 68,886,726 hiljada emitovano u domaćoj valuti (2018. godina: RSD 59,235,687 hiljada), RSD 28,282,425 hiljade u eurima (2018. godina: RSD 27,761,703 hiljada) i RSD 11,073,963 hiljade u dolarima (2018. godina: RSD 5,824,435 hiljada).

U okviru obračuna likvidne rezerve, a u skladu sa Politikom upravljanja rizikom likvidnosti, nisu uključena stanja deviznih računa u stranoj valuti iako ona predstavljaju likvidna sredstva kojima Banka može bez ograničenja raspolagati.

Na dan 31. decembra 2019. godine, stanje nostro računa u stranoj valuti iznosilo je RSD 5,720,666 hiljade (2018. godina: RSD 14,728,138 hiljada na nostro računima a na deviznom računu kod Narodne banke Srbije RSD 2,415,587hiljada).

Valutna struktura gotovine na nostro računima je na izveštajni dan iznosila: EUR – RSD 4,481,305 hiljada (2018. godina: RSD 13,295,569 hiljada), USD – RSD 694,889 hiljade (2018. godina: 1,022,852 hiljade), GBP – RSD 87,178 hiljade (2018. godina: RSD 65,751 hiljada), CAD – RSD 90,962 hiljada (2018. godina: RSD 53,235 hiljada), AUD – RSD 65,757 hiljada (2018. godina: RSD 53,559hiljada), DKK – RSD 78,877 hiljade (2018. godina: RSD 59,161 hiljada), CHF – RSD 154,771 hiljada (2018. godina: RSD 117,400 hiljada), SEK – RSD 41,052 hiljada (2018. godina: RSD 24,480 hiljade), RUB – RSD 7,356 hiljada (2018. godina: RSD 14,557hiljada) i ostale valute – RSD 18,519 hiljada (2018. godina: RSD 21,575 hiljade).

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.2. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (Nastavak)

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova preostale ročnosti sredstava i obaveza Banke na dan **31. decembra 2019. godine**:

	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri meseca do godinu dana	Od godinu dana do pet godina	Preko pet godina	Bez definisane ročnosti	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	97,392,634						97,392,634
Potraživanja po osnovu derivata						61,978	61,978
Hartije od vrednosti	63,934	10,254,461	31,631,804	66,356,849		612	108,307,660
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	44,876,911	1,009,974	3,576,184	1,650,919	43,305	9,264	51,166,557
Kredit i potraživanja od komitenata	23,603,168	26,229,498	86,494,265	155,981,129	80,459,893	1,141,619	373,909,572
Investicije u zavisna društva						1,199,472	1,199,472
UKUPNA AKTIVA	165,936,647	37,493,933	121,702,253	223,988,897	80,503,198	2,412,945	632,037,873

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.2. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (Nastavak)

Analiza preostale ročnosti sredstava i obaveza Banke na dan **31. decembra 2019. godine** (Nastavak):

	U hiljadama dinara						
	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri meseca do godinu dana	Od godinu dana do pet godina	Preko pet godina	Bez definisane ročnosti	Ukupno
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata						7,869	7,869
Depoziti i ostale finansijske obavez prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	12,470,694	29,854,483	4,362,093	12,619,955	7,157,057	(116,367)	66,347,915
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	378,563,613	32,662,879	46,441,619	12,591,138	959,592	1,106,054	472,324,895
UKUPNO OBAVEZE	391,034,307	62,517,362	50,803,712	25,211,093	8,116,649	997,556	538,680,679
UKUPNO KAPITAL						100,067,067	100,067,067
UKUPNO PASIVA	391,034,307	62,517,362	50,803,712	25,211,093	8,116,649	101,064,623	638,747,746
VANBILANSNE STAVKE	2,373,173	8,035,078	23,578,697	54,370,757	19,759,888	36,737,261	144,854,854
ROČNA NEUSKLAĐENOST							
	(227,470,833)	(33,058,507)	47,319,844	144,407,047	52,626,661		
KUMULATIVNI GAP							
	(227,470,833)	(260,529,340)	(213,209,496)	(68,802,449)	(16,175,788)		

Tabela o analizi preostale ročnosti sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2019. godine prikazuje buduće novčane tokove primenom izuzetno konzervativnih pretpostavki, kao što je istovremeno dospeće svih depozita po viđenju u narednih mesec dana. Kumulativni gep za ilustrativne svrhe je prikazan primenom konzervativnih pretpostavki s obzirom na to da depoziti po viđenju predstavljaju izuzetno stabilan izvor finansiranja posmatrajući vremenske serije stanja depozita po viđenju u prethodnim godinama.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.2. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (Nastavak)

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova preostale ročnosti sredstava i obaveza Banke na bazi nediskontovanog novčanog toka na dan **31. decembra 2019. godine**:

	Knjigovodstvena vrednost	Bruto nominalna vrednot	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri meseca do godinu dana	Od godinu dana do pet godina	Preko pet godina	Bez definisane ročnosti
AKTIVA								
Gotovina i sredstva kod centralne banke	97,392,634	97,392,634	97,392,634					
Potraživanja po osnovu derivata	61,978	61,978						61,978
Hartije od vrednosti	108,307,660	117,180,527	1,006,476	11,633,457	33,526,252	71,013,730		612
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	51,166,557	51,292,176	44,887,673	1,030,475	3,628,474	1,690,829	45,461	9,264
Kredit i potraživanja od komitenata	373,909,572	427,400,072	24,942,007	28,750,381	95,956,929	180,725,479	95,883,657	1,141,619
Investicije u zavisna društva	1,199,472	1,199,472						1,199,472
UKUPNA AKTIVA	632,037,873	694,526,859	168,228,790	41,414,313	133,111,655	253,430,038	95,929,118	2,412,945
U hiljadama dinara								
	Knjigovodstvena vrednost	Bruto nominalna vrednot	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri meseca do godinu dana	Od godinu dana do pet godina	Preko pet godina	Bez definisane ročnosti
PASIVA								
Obaveze po osnovu derivata	7,869	7,869						7869
Depoziti i ostale finansijske obavez prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	66,347,915	67,558,748	12,484,192	29,933,392	4,592,720	13,191,578	7,473,233	(116,367)
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	472,324,895	475,028,981	378,694,272	33,350,699	46,902,387	13,454,333	1,521,236	1,106,054
UKUPNO OBAVEZE	538,680,679	542,595,598	391,178,464	63,284,091	51,495,107	26,645,911	8,994,469	997,556

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.2. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (Nastavak)

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova preostale ročnosti sredstava i obaveza Banke na dan **31. decembra 2018. godine**:

	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri meseca do godinu dana	Od godinu dana do pet godina	Preko pet godina	Bez definisane ročnosti	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86,948,959					13,648	86,962,607
Potraživanja po osnovu derivata						331,839	331,839
Hartije od vrednosti	8,043,734	32,073,071	10,900,309	41,854,749		622	92,872,485
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	28,437,909	629,272	1,666,365	2,065,475	224,831	15,412	33,039,264
Kredit i potraživanja od komitenata	13,691,369	25,461,799	81,530,888	141,254,057	61,951,346	15,859,655	339,749,114
Investicije u zavisna društva						1,199,472	1,199,472
UKUPNA AKTIVA	137,121,971	58,164,142	94,097,562	185,174,281	62,176,177	17,420,648	554,154,781
U hiljadama dinara							
	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri meseca do godinu dana	Od godinu dana do pet godina	Preko pet godina	Bez definisane ročnosti	Ukupno
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata						21,497	21,497
Depoziti i ostale finansijske obavez prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3,789,517	18,084,914	4,872,970	12,447,380	8,143,384	1,693,086	49,031,251
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	326,041,371	14,037,054	50,881,554	11,136,327	834,629	2,244,282	405,175,217
UKUPNO OBAVEZE	329,830,888	32,121,968	55,754,524	23,583,707	8,978,013	3,958,865	454,227,965
UKUPNO KAPITAL						106,601,186	106,601,186
UKUPNO PASIVA	329,830,888	32,121,968	55,754,524	23,583,707	8,978,013	110,560,051	560,829,151
VANBILANSNE STAVKE			13,388,323			127,085,478	140,473,801
ROČNA NEUSKLAĐENOST	(192,708,917)	26,042,174	24,954,715	161,590,574	53,198,164		
KUMULATIVNI GAP	(192,708,917)	(166,666,743)	(141,712,028)	19,878,546	73,076,710		

Tabela o analizi preostale ročnosti sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2018. godine prikazuje buduće novčane tokove primenom izuzetno konzervativnih pretpostavki, kao što je istovremeno dospeće svih depozita po viđenju u narednih mesec dana. Kumulativni gep za ilustrativne svrhe je prikazan primenom konzervativnih pretpostavki s obzirom na to da depoziti po viđenju predstavljaju izuzetno stabilan izvor finansiranja posmatrajući vremenske serije stanja depozita po viđenju u prethodnim godinama.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.3. Tržišni rizik

U 2019. godini, Banka je sticala pozicije Knjige trgovanja i shodno tome bila izložena kamatnom i cenovnom riziku koji mogu nastati po osnovu Knjige trgovanja. Knjiga trgovanja se odnosi na portfolio hartija od vrednosti koji se sastoje od obveznica i derivata. U skladu sa Politikom knjige trgovanja odnosno Smernicama grupe i dokumentom koji je izdao Bazelski komitet za superviziju banaka „Fundamentalna revizija knjige trgovanja“ (Fundamental review of the Trading Book), tokom 2018. godine portfolio derivata je prebačen iz Bankarske knjige u Knjigu trgovanja obzirom da derivati koje Banka poseduje ne predstavljaju instrumente za zaštitu od rizika (hedge accounting). U toku 2019. godine nije bilo registrovanog proboja limita koji definiše maksimalnu nominalnu vrednost obveznica u Knjizi trgovanja. Sa druge strane, Bankarska knjiga je bila izložena deviznom riziku, uz registrovan proboj limita dozvoljen od strane dva člana Izvršnog odbora u toku 2019. godine.

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Bankarsko poslovanje u različitim valutama uslovljava izloženost oscilacijama deviznih kurseva više valuta.

Banka poseduje sistem merenja deviznog rizika koji se zasniva na limitima prvog i drugog reda.

Limitom prvog reda se smatra FX VaR limit koji se obračunava i izveštava na dnevnom nivou. Metodologija obračuna FX VaR je propisana regulativom ISP Grupe koja primenjuje EWMA istorijski metod, sa intervalom poverenja od 99% i vremenskim horizontom od jednog dana. FX VaR se obračunava na poziciju po svakoj valuti, kako zbog zahteva Matične banke, tako i zbog povećanje volatilnosti nekih valuta koje Banka ima u svom portfoliju. Ipak, vrednost izračunatog FX VaR je najvećim delom određena volatilnošću EUR jer je tokom 2019. godine učešće EUR u proseku iznosilo 85% ukupne otvorene devizne pozicije.

Limitom drugog reda se smatra limit neto otvorene devizne pozicije koja predstavlja razliku između devizno osetljive aktive i devizno osetljive pasive. Izloženost po osnovu limita drugog reda se obračunava i izveštava na dnevnom nivou. U toku 2019. godine nije se menjao nivo limita prvog i drugog reda odnosno FX VaR limita i limita neto otvorene devizne pozicije. U toku 2019. godine registrovan je proboj limita drugog reda (pre svega zbog isplate dividendi u martu i oktobru), što je posledica unapred odobrenih i dogovorenih poslovnih akcija koje zahtevaju da otvorena devizna pozicija ne bude zatvorena neposredno, već u roku od nekoliko dana.

U toku 2019. godine, Banka je bila usklađena sa regulatornim pokazateljem deviznog rizika koji je izražen kao 20% regulatornog kapitala. Na dan 31. decembra 2019. godine regulatorni pokazatelj deviznog rizika je iznosio 0.36%. Obzirom da je regulatorni pokazatelj deviznog rizika ispod 2%, Banka nije obračunala kapitalni zahtev na 31. decembar 2019. godine.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.3. Tržišni rizik (Nastavak)

Tabela u nastavku predstavlja otvorenu deviznu poziciju Banke na dan **31. decembra 2019. godine:**

U hiljadama dinara				
Otvorena devizna pozicija				
	Knjigovodstvena vrednost	Ukupno	Trgovačka knjiga	Bankarska knjiga
Aktiva u skladu sa tržišnim rizicima	635,345,174	386,333,854	59,387	386,274,467
Gotovina i sredstva kod centralne banke	97,392,634	37,747,780		37,747,780
Hartije od vrednosti	108,307,660	39,405,394	59,387	39,346,007
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	51,166,557	18,171,385		18,171,385
Kredit i potraživanja od komitenata	373,909,572	290,221,105		290,221,105
Ostala sredstva	4,568,751	788,190		788,190
Pasiva u skladu sa tržišnim rizicima	551,110,476	358,416,227		358,416,227
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	66,347,915	109,410,243		109,410,243
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	472,324,895	244,565,280		244,565,280
Ostale obaveze	12,437,666	4,440,704		4,440,704
Finansijski derivati koji utiču na deviznu poziciju a vode se u vanbilansu Banke	(19,680,424)	(19,680,424)	(19,680,424)	
Ispravka vrednosti	(13,345,319)	(7,939,304)		(7,939,304)
Neto otvorena devizna pozicija		297,899	(19,621,037)	19,918,936

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.3. Tržišni rizik (Nastavak)

Tabela u nastavku predstavlja otvorenu deviznu poziciju Banke na dan 31. decembra 2018. godine:

U hiljadama dinara				
Otvorena devizna pozicija				
	Knjigovodstvena vrednost	Ukupno	Trgovačka knjiga	Bankarska knjiga
Aktiva u skladu sa tržišnim rizicima	556,939,093	369,018,505	377,599	368,640,906
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86,962,607	48,001,330		48,001,330
Hartije od vrednosti	92,872,485	33,619,690	377,599	33,242,091
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	33,039,264	32,074,717	-	32,074,717
Kredit i potraživanja od komitenata	339,749,114	254,938,424	-	254,938,424
Ostala sredstva	4,315,623	384,344	-	384,344
Pasiva u skladu sa tržišnim rizicima	462,523,576	322,068,932	-	322,068,932
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	49,031,251	47,466,754	-	47,466,754
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	405,175,217	272,895,524	-	272,895,524
Ostale obaveze	8,317,108	1,706,654	-	1,706,654
Finansijski derivati koji utiču na deviznu poziciju a vode se u vanbilansu Banke	(36,070,984)	(36,070,984)	(36,070,984)	-
Ispravka vrednosti	(18,082,825)	(8,755,686)	-	(8,755,686)
Neto otvorena devizna pozicija		2,122,903	(35,693,385)	37,816,288

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.3. Tržišni rizik (Nastavak)

Tabela u nastavku predstavlja valutnu strukturu otvorene devizne pozicije Banke na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine:

				U hiljadama dinara
Neto otvorena devizna pozicija po valutama			2019.	2018.
EUR			119,620	1,974,276
USD			32,090	37,978
CHF			8,397	(5,459)
Ostale valute			67,828	58,090
Zlato i drugi plemeniti metali			69,963	58,018
Ukupno			297,898	2,122,903
				U eurima
Devizni VaR	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2019. godina	4,450	9,027	79,089	891
2018. godina	29,637	15,546	224,607	846

Sledeća tabela pokazuje uticaj promena deviznog kursa na rezultat i regulatorni kapital Banke:

U hiljadama dinara		
Scenario	Efekat 2019.	Efekat 2018.
10% depresijacija dinara	29,790	212,290
20% depresijacija dinara	59,580	424,581

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.4. Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik smanjenja profita ili neto vrednosti imovine Banke usled promena u visini kamatnih stopa. Izloženost kamatnom riziku zavisi od odnosa kamatno osetljive aktive i pasive Banke.

Kamatni rizik se računa odvojeno za Knjigu trgovanja (HFT - portfolio hartija od vrednosti namenjenih trgovanju koji se sastoje od obveznica i derivata) odnosno za Bankarsku knjigu (predstavlja sve što nije knjiga trgovanja).

Metodologija ISP Grupe za obračun kamatnog rizika je izmenjena početkom 2014. godine i usvojena od strane Banke kroz interna dokumenta i tehničko rešenje ERMAS net 5. Izmene metodologije su podrazumevale: tretman margine kao fiksnog budućeg novčanog toka, obračun budućih novčanih tokova korišćenjem FTP cena umesto ugovorenih cena, modeliranje depozita po viđenju i diskontovanje budućih novčanih tokova upotrebom krivih prinosa koje su modifikovane za očekivani kreditni gubitak EL (expected loss). Primenjujući smernice Evropske bankarske uprave (EBA) i Bazel III regulative, Matična banka kontinuirano unapređuje metodologiju i smernice koje se tiču kamatnog rizika. U skladu sa EBA smernicama odnosno smernicama Matične banke tokom 2019. godine primenjene su nove metodologije pri obračunu kamatnog rizika kao što su agregiranje valuta, uključivanje non-performing kredita u izloženost kao i implementacija modela prevremene otplate kredita, Dokumenta Banke kojima se definiše upravljanje kamatnim rizikom, Politika upravljanja kamatnim rizikom bankarske knjige i Pravilnik - Merenje i kontrola kamatnog rizika u Bankarskoj knjizi, su usklađena sa datim aktima Matične banke.

Mere koje se koriste za obračun kamatnog rizika u Bankarskoj knjizi a po osnovu kojih postoje uspostavljeni limiti koji se prate na mesečnom nivou su osetljivost neto vrednosti imovine na promenu kamatne stope od 100 baznih poena i osetljivost kamatnih prihoda i rashoda na promenu kamatnih stopa od 50 baznih poena. Banka je bila u skladu sa propisanim limitima od strane Matične banke u toku 2019. godine.

Osetljivost neto vrednosti imovine na promenu tržišnih kamatnih stopa od +/-100 baznih poena i +/-200 baznih poena odnosno osetljivost kamatnih prihoda i rashoda na promenu od +/-50, +/-100 i, +/-200 baznih se izračunava, prati i dostavlja ALCO odboru, kao i Matičnoj banci na mesečnom nivou. Na kvartalnom nivou Banka obračunava navedene indikatore u skladu sa šest defiisanih scenarija zahtevanih Bazel III regulativom koje prati i dostavlja ALCO odboru kao i Maticnoj banci.

U toku 2019. godine, nivo VaR limita izloženosti riziku kamatne stope bankarske knjige je smanjen na zahtev Matične banke dok je VaR limit kamatne stope knjige trgovanja ostao nepromenjen.

Kamatni rizik se meri i izveštava na dnevnom nivou za portfolio hartija od vrednosti koje se drže za prikupljanje novčanih sredstava i prodaju (HTCS) kao i za portfolio hartija od vrednosti namenjenih trgovanju (HFT). Za HTCS, kao i za HFT portfolio, na dnevnom nivou se računaju i izveštavaju sledeće mere kamatnog rizika: IRR VaR, duracija i stres test (scenario promene od 100 baznih poena i 200 baznih poena).

Prihvatljiv nivo kamatnog rizika je definisan limitom na najveću moguću vrednost pod kamatnim rizikom (IRR VaR) za portfolio hartija od vrednosti koje se drže za prikupljanje novčanih sredstava i prodaju kao i za portfolio hartija od vrednosti namenjenih trgovanju.

Vrednost pod kamatnim rizikom (IRR VaR) predstavlja najveći mogući gubitak vrednosti portfolija hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju odnosno hartija od vrednosti namenjenih trgovanju na dnevnom nivou koji Banka može da pretrpi usled promene kretanja kamatnih stopa. Metodologija obračuna IRR VaR je propisana regulativom ISP Grupe koja primenjuje EWMA istorijski metod, sa intervalom poverenja od 99% i vremenskim horizontom od jednog dana. U toku 2019. godine nije bilo registrovanog proboja VaR limita za HTCS odnosno HFT portfolio.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.4. Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)

Tabela u nastavku predstavlja otvorenu kamatnu poziciju Banke (Repricing Gap) na dan **31. decembra 2019. godine**:

U hiljadama dinara							
	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri meseca do godinu dana	Od godinu dana do pet godina	Preko pet godina	Bez definisane ročnosti	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	97,392,634						97,392,634
Potraživanja po osnovu derivata						61,978	61,978
Hartije od vrednosti	63,934	10,254,461	31,631,804	66,356,849	-	612	108,307,660
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	47,071,580	647,114	2,655,943	781,585	1,071	9,264	51,166,557
Kredit i potraživanja od komitenata	159,752,861	49,120,501	77,786,381	78,591,787	7,516,423	1,141,619	373,909,572
Investicije u zavisna društva						1,199,472	1,199,472
UKUPNA AKTIVA	304,281,009	60,022,076	112,074,128	145,730,221	7,517,494	2,412,945	632,037,873
U hiljadama dinara							
	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri meseca do godinu dana	Od godinu dana do pet godina	Preko pet godina	Bez definisane ročnosti	Ukupno
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata						7,869	7,869
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	12,608,435	33,446,419	5,858,588	8,876,779	5,674,061	(116,367)	66,347,915
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	379,793,807	32,662,769	45,791,767	12,099,906	870,592	1,106,054	472,324,895
UKUPNO OBAVEZE	392,402,242	66,109,188	51,650,355	20,976,685	6,544,653	997,556	538,680,679
UKUPNO KAPITAL						100,067,067	100,067,067
UKUPNO PASIVA	392,402,242	66,109,188	51,650,355	20,976,685	6,544,653	101,064,623	638,747,746
ROČNA NEUSKLAĐENOST	(88,121,233)	(6,087,112)	60,423,773	124,753,536	972,841		
KUMULATIVNI GAP	(88,121,233)	(94,208,345)	(33,784,572)	90,968,964	91,941,805		

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.4. Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)

Tabela u nastavku predstavlja otvorenu kamatnu poziciju Banke (Repricing Gap) na dan 31. decembra 2018. godine:

U hiljadama dinara							
	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri meseca do godinu dana	Od godinu dana do pet godina	Preko pet godina	Bez definisane ročnosti	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86,948,959					13,648	86,962,607
Založena finansijska sredstva							
Potraživanja po osnovu derivata						331,839	331,839
Hartije od vrednosti	8,043,734	32,073,071	10,900,309	41,854,749		622	92,872,485
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	31,123,806	540,927	1,172,944	186,175		15,412	33,039,264
Kredit i potraživanja od komitenata	106,035,333	67,699,259	75,929,799	67,686,684	6,538,384	15,859,655	339,749,114
Investicije u zavisna društva						1,199,472	1,199,472
UKUPNA AKTIVA	232,151,832	100,313,257	88,003,052	109,727,608	6,538,384	17,420,648	554,154,781

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.4. Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)

Otvorena kamatna pozicija Banke (Repricing Gap) na dan 31. decembra 2018. godine (Nastavak):

U hiljadama dinara							
	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri meseca do godinu dana	Od godinu dana do pet godina	Preko pet godina	Bez definisane ročnosti	Ukupno
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata						21,497	21,497
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3,799,517	22,986,246	3,821,241	9,828,821	6,902,340	1,693,086	49,031,251
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	327,766,738	14,278,674	49,879,688	10,311,565	694,270	2,244,282	405,175,217
UKUPNO OBAVEZE	331,566,255	37,264,920	53,700,929	20,140,386	7,596,610	3,958,865	454,227,965
UKUPNO KAPITAL						106,601,186	106,601,186
UKUPNO PASIVA	331,566,255	37,264,920	53,700,929	20,140,386	7,596,610	110,560,051	560,829,151
ROČNA NEUSKLAĐENOST	(99,414,423)	63,048,337	34,302,123	89,587,222	(1,058,226)		
KUMULATIVNI GAP	(99,414,423)	(36,366,086)	(2,063,963)	87,523,259	86,465,033		

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.4. Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje uticaj promene kamatnih stopa na neto prihod i neto vrednosti imovine Banke primenom standardnog scenarija, ne uzimajući u obzir pretpostavke o asimetričnim promenama krive prinosa. Standardni scenario podrazumeva paralelno pomeranje krive prinosa za 100 baznih poena i 200 baznih poena za osetljivost neto vrednosti imovine Banke, odnosno za 50 baznih poena za osetljivost neto prihoda Banke.

U hiljadama dinara				
Osetljivost neto vrednosti imovine Banke na promenu kamatne stope	Povećanje od 100bp	Smanjenje od 100bp	Povećanje od 200bp	Smanjenje od 200bp
2019. godina				
Na dan 31. decembra	(749,722)	1,026,448	(1,451,784)	2,511,829
Prosek za period	(909,360)	1,172,009	(1,758,945)	2,601,527
Maksimum za period	(1,063,661)	1,453,890	(2,056,469)	3,109,783
Minimum za period	(441,761)	456,288	(839,203)	911,296
2018. godina				
Na dan 31. decembra	(367,607)	363,459	(697,511)	654,809
Prosek za period	(579,629)	600,492	(1,114,254)	1,208,583
Maksimum za period	(961,003)	1,021,694	(1,851,320)	2,196,250
Minimum za period	(270,014)	261,266	(504,757)	448,935

U hiljadama dinara		
Osetljivost neto prihoda Banke na promenu kamatne stope	Povećanje od 50bp	Smanjenje od 50bp
2019. godina		
Na dan 31. decembra	722,879	(788,679)
Prosek za period	662,855	(707,822)
Maksimum za period	722,879	(795,584)
Minimum za period	563,401	(607,500)
2018. godina		
Na dan 31. decembra	703,798	(729,319)
Prosek za period	637,025	(639,733)
Maksimum za period	727,793	(729,319)
Minimum za period	541,441	(541,900)

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.4. Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje vrednost pod rizikom za portfolio hartija od vrednosti koje se drže za prikupljanje novčanih sredstava i prodaju (HTCS):

U eurima				
IRR HTSC VaR	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2019. godina	228,281	307,238	418,440	228,281
2018. godina	276,810	383,230	497,569	276,810

Sledeća tabela prikazuje vrednost pod rizikom za portfolio hartija od vrednosti namenjenih trgovanju (HFT):

U eurima				
IRR HFT VaR	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2019. godina	6,832	11,302	46,456	4,093
2018. godina	7,736	16,283	26,626	1,269

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.5. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

Cilj Banke je da upravlja operativnim rizikom tako da se izbalansira sprečavanje finansijskih gubitaka i štete nanete ugledu sa sveukupnom ekonomskom isplativošću i inovacijama. Politika Banke zahteva poštovanje svih važećih zakonskih i regulatornih zahteva.

Banka je razvila i primenjuje određene standarde za upravljanje operativnim rizicima u sledećim oblastima:

- identifikovanje operativnog rizika, koje obuhvata:
 - prikupljanje podataka o operativnim rizicima i gubicima – identifikovanje, evidentiranje i klasifikaciju podataka o gubicima Banke,
 - integrisani proces procene izloženosti Banke operativnim rizicima
 - procenu operativnog rizika prilikom uvođenja novog proizvoda, procesa i sistema,
- merenje operativnog rizika,
- nadzor i izveštavanje o operativnom riziku, i
- ublažavanje operativnog rizika.

Najmanje jednom godišnje, Interna revizija Banke, vrši nezavisnu procenu adekvatnosti sistema za upravljanje operativnim rizicima. Rezultati ove procene iznose se u okviru izveštaja o reviziji koji sadrži sve nalaze i predloge za unapređenje.

Za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka koristi standardizovani pristup. Kapitalni zahtev za operativni rizik Banke, izračunat standardizovanim pristupom na dan 31. decembra 2019. godine iznosi RSD 4,344,143 hiljade (31. decembar 2018. godine: RSD 4,303,257 hiljada).

28.6. Rizici izloženosti banke

Sektor za upravljanje rizicima prati, meri i izveštava nadležne odbore Banke o riziku izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, kao i riziku zemlje porekla lica prema kome je Banka izložena. U 2019. godini Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i rizika ulaganja, i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita i ulaganjima u finansijsku i nefinansijsku imovinu, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije, kao i limitima ulaganja propisanih od strane Banke.

Rizici izloženosti Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Banke prema licima povezanim sa Bankom.

U skladu sa Politikom upravljanja rizicima, rukovodstvo Banke utvrđuje limite, odnosno koncentraciju plasmana po pojedinim pravnim licima ili grupi povezanih lica, i licima povezanim sa Bankom.

Rukovodstvo Banke i odgovarajući organi i lica sa ovlašćenjima u Banci navedenim merama nastoje da obezbede usklađenost izloženosti Banke sa propisanim limitima, odnosno obezbeđuju da izloženost Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica ne bude veća od 25% kapitala Banke, a da zbir svih velikih izloženosti Banke ne bude veći od 400% kapitala Banke.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.7. Rizici ulaganja banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva. U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, Sektor za upravljanje rizicima prati nivo trajnih ulaganja i o tome obaveštava Izvršni Odbor Banke. Na ovaj način se obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.8. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na finansijski rezultat i kapital banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica. Izloženost Banke riziku zemlje je niska iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom kreditnom portfoliju Banke zanemarljivo.

28.9. Upravljanje kapitalom

Cilj upravljanja kapitalom je da Banka zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvala optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala, a akcionarima obezbedila dividende.

Banka kontinuirano upravlja kapitalom kako bi ostvarila sledeće:

- obezbedila usaglašenost sa zahtevima u vezi sa kapitalom koji su definisani od strane Narodne banke Srbije;
- obezbedila adekvatan nivo kapitala za nastavak poslovanja po načelu stalnosti poslovanja;
- održala kapital na nivou koji će omogućiti budući razvoj poslovanja; i
- održala kapital na nivou koji je adekvatan za pokriće interno procenjenih kapitalnih zahteva za sve materijalno značajne rizike identifikovane u procesu interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP).

Adekvatnost kapitala, kao i korišćenje kapitala Banke se prati mesečno od strane rukovodstva Banke. Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje i u svakom trenutku ih održava na nivoima koji nisu niži od propisanih:

- pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive banke – 4,5%;
- pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive banke – 6%;
- pokazatelj adekvatnosti (ukupnog) kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive banke – 8%;

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

Regulatorni kapital po Odluci o adekvatnosti kapitala banke na dan 31.12.2019. godine:

	U hiljadama dinara
NAZIV POZICIJE	31.12.2019.
KAPITAL	81,696,226
OSNOVNI KAPITAL	81,696,226
Osnovni akcijski kapital	81,696,226
Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuća emisiona premija	41,748,469
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	21,315,900
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	20,432,569
Napomena: Dobit iz ranijih godina koja ne ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	2,292
Napomena: Dobit iz tekućeg perioda koja ne ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	12,331,751
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti/gubici	2,497,944
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	2,500,990
(-) Nerealizovani gubici	(3,045)
Rezerve iz dobiti, ostale rezerve i rezerve za opšte bankarske rizike	43,488,903
Ostale rezerve	43,488,903
(+/-) Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata osnovnog akcijskog kapitala	(108,297)
(-) Dodatna prilagođavanja vrednosti	(108,297)
(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(5,348,965)
(-) Ostala nematerijalna ulaganja pre umanjenja za povezane odložene poreske obaveze	(5,348,965)
(-) Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala	(284,437)
(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenata biti beći usled odobrenja kredita,	(250,665)
(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na prethodnoj poziciji a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke*	(46,725)

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

Regulatorni kapital po Odluci o adekvatnosti kapitala banke na dan 31.12.2018. godine:

	U hiljadama dinara
NAZIV POZICIJE	31.12.2018.
KAPITAL	71,923,543
OSNOVNI KAPITAL	71,923,543
Osnovni akcijski kapital	71,923,543
Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuća emisiona premija	41,748,469
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	21,315,900
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	20,432,569
Dobit	
Napomena: Dobit iz ranijih godina koja ne ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	3,476,594
Napomena: Dobit iz tekućeg perioda koja ne ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	12,604,110
Revalorizacije rezerve i ostali nerealizovani dobiti/gubici	1,287,891
Revalorizacije rezerve i ostali nerealizovani dobiti	1,393,230
(-) Nerealizovani gubici	(105,339)
Rezerve iz dobiti, ostale rezerve i rezerve za opšte bankarske rizike	47,484,121
Ostale rezerve	47,484,121
(+/-) Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata osnovnog akcijskog kapitala	(93,132)
(-) Dodatna prilagođavanja vrednosti	(93,132)
(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(3,774,866)
(-) Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka	(102,797)
(-) Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnimstavkama banke koji se odbija od osnovnog akcijskog kapitala banke	(14,626,143)

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.10. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o pravičnoj (fer) vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti.

Određivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne iskazuju po amortizovanoj vrednosti mora uvažavati principe, kriterijume i hijerarhiju propisanu Politikom fer vrednosti, koja je usklađena sa pravilima fer vrednovanja ISP Grupe. Merenje fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne iskazuju po amortizovanoj vrednosti poštuje sledeću hijerarhiju koja reflektuje uverljivost inputa korišćenih pri određivanju fer vrednosti:

- Nivo 1: inputi su kotirane tržišne cene (bez korekcija) na aktivnom tržištu za identične instrumente;
- Nivo 2: inputi koji nisu kotirane cene uključene u nivo 1, ali su ili direktno ili indirektno (izvedeni iz cena) kotirani na tržištu. Ova kategorija podrazumeva: tržišne kamatne stope, tržišne kotacije CDS (credit default swap), tržišne cena obveznica sa primarnih aukcija ili tržišnih deviznih kurseva pri određivanju vrednosti instrumenata, i
- Nivo 3: inputi koji nisu sa tržišta dostupna informacija. Ova kategorija uključuje sve instrumente za koje informacija o vrednosti inputa nije direktno ili indirektno merljiva na tržištu.

Primena navedene hijerarhije nije opciona i Banka nije slobodna u izboru informacija koje koristi za određivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne iskazuju po amortizovanoj vrednosti, već mora poštovani gore navedenu hijerarhiju.

Finansijski instrumenti koji se ne iskazuju po amortizovanoj vrednosti i na koje se primenjuju pravila Politike fer vrednosti su:

- Hartije od vrednosti (državne FX obveznice, državne obveznice emitovane od strane stranih država itd.) za koje postoji likvidno i aktivno tržište koje pruža direktnu informaciju o kotiranim tržišnim cenama (Nivo 1);
- Državne obveznice Republike Srbije koje se vrednuju primenom tehnike diskontovanja budućih ugovorenih novčanih tokova, primenom tržišnih bezrizičnih krivih prinosa usklađenih po osnovu rizika zemlje (kod obveznica denominiranih u eurima) ili rizika likvidnosti (kod dinarskih obveznica za čiju ročnost ne postoji direktna kotacija) (Nivo 2);
- Over-the-counter finansijski derivati (devizni swap i devizni forward) se vrednuju diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova primenom tržišnih bezrizičnih kriva prinosa usklađenih po osnovu rizika zemlje (kod euro obveznica) ili rizika likvidnosti (kod dinarskih obveznica za čiju ročnost ne postoji direktna kotacija), (Nivo 2), i
- Akcije odnosno učešća u kapitalu pravnih lica koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu i čija se vrednost ne može pouzdano utvrditi vrednuju se po nabavnoj vrednosti ili poslednjoj dostupnoj informaciji o vrednosti umanjenoj za procenjene gubitke (Nivo 3).

U toku 2019.godine nije bilo transfera između nivoa u toku godine.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.10. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

Sledeće tabele prikazuju vrednost finansijskih instrumenata merenih na osnovu različitih informacija u skladu sa hijerarhijom propisanom u okviru Politike fer vrednosti:

Fer vrednost na dan **31. decembra 2019. godine:**

	U hiljadama dinara			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Aktiva				
Hartije od vrednosti	11,122,970	97,169,151	15,539	108,307,660
Potraživanje po osnovu derivata	-	61,978	-	61,978
Ukupno	11,122,970	97,231,129	15,539	108,369,638
Pasiva				
Obaveze po osnovu derivata	-	7,869	-	7,869
Ukupno	-	7,869	-	7,869

Fer vrednost pozicije hartija od vrednosti raspoređena je u tri nivoa. Nivo 1 predstavljaju obveznice Republike Srbije u dolarima za koje postoji aktivno tržište koje pruža direktnu informaciju o kotiranim tržišnim cenama. Nivo 2 predstavljaju obveznice Republike Srbije i finansijski derivati koje se vrednuju primenom tehnike diskontovanja budućih ugovorenih novčanih tokova, primenom tržišnih bezrizičnih krivih prinosa. Nivo 3 predstavljaju akcije odnosno učešća u kapitalu pravnih lica koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu.

Fer vrednost na dan **31. decembra 2018. godine:**

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Aktiva				
Hartije od vrednosti	5,857,988	86,997,390	17,107	92,872,485
Potraživanje po osnovu derivata	-	331,839	-	331,839
Ukupno	5,857,988	87,329,229	17,107	93,204,324
Pasiva				
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	21,497	-	21,497
Ukupno	-	21,497	-	21,497

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.10. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje **fer vrednost instrumenata** koji nisu vrednovani po fer vrednosti i i koji su raspoređeni prema odgovarajućim nivoima hijerarhije fer vrednovanja:

31. decembar 2019. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Fer vrednost	U hiljadama dinara
					Knjigovodstvena vrednost
Aktiva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke		97,392,634		97,392,634	97,392,634
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		51,906,598		51,906,598	51,166,557
Kredit i potraživanja od komitenata	171,836,155	233,082,276		404,918,431	373,909,572
Ukupno	321,135,387	233,082,276		554,217,663	522,468,763
Pasiva					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci		41,329,120	21,091,400	62,420,520	66,347,915
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	412,425,122	69,959,945		482,385,067	472,324,895
Ukupno	453,754,242	91,051,345		544,805,587	538,672,810

Fer vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke pripadaju Nivou 2 i prikazani su po knjigovodstvenoj vrednosti.

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci, su prikazani po fer vrednosti koja se obračunava diskontovanjem novčanih tokova za depozite odnosno diskontovanjem novčanih tokova umanjenih za očekivani kreditni gubitak (EL) za kredite. Obzirom da su u pitanju kratkoročni depoziti kod finansijskih institucija (novčano tržište), odnosno transakcije sa finansijskim institucijama koje imaju visok kreditni rejting i koje su ugovorene po kamatnim stopama koje odgovaraju tržišnim uslovima, navedene pozicije pripadaju Nivou 2.

Fer vrednost pozicija kredit i potraživanja od komitenata i depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima su obračunate primenom tehnika diskontovanja budućih novčanih tokova za depozite odnosno diskontovanjem novčanih tokova umanjenih za očekivani kreditni gubitak (EL) za kredite. Doubtful krediti se vrednuju na isti način kao i performing krediti, s tim što se ukupnoj neto izloženosti dodeljuje ročnost procenjena od strane Sektora za naplatu i upravljanje potraživanjima u dohđi umesto inicijalno ugovorene ročnosti Navedene pozicije pripadaju Nivou 2 (ukoliko je ročnost do godinu danan) odnosno Nivou 3 (ukoliko je ročnost preko godinu dana).

Za potrebe određivanja fer vrednosti koriste se bezrizične krive prinosa koje odgovaraju valutnoj i ročnoj strukturi ugovorenog novčanog toka. Kod ročnosti za koje ne postoje kotacije BELIBOR krive, prinos je jednak kotiranoj vrednosti šestomesečnog BELIBOR-a uvećanoj za spread. Spread za određenu ročnost se definiše kao razlika između izvršne stope izdate obveznice te ročnosti na primarnom tržištu i vrednosti šestomesečnog BELIBOR-a na dan izdavanja relevantne obveznice. Eurska kriva prinosa predstavlja bezrizičnu EUR-STANDARD krivu prinosa koja je definisana uz pomoć money market tržišta (za ročnosti do godinu dana) i interest rate swap krive koja se uvećava za rizik zemlje (za ročnosti nakon godinu dana), gde je rizik zemlje definisan kao razlika između srpske i američke bezrizične obveznice.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

28.10. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

U hiljadama dinara				
31. decemar 2018. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Fer vrednost
Knjigovodstvena vrednost				
Aktiva				
Gotovina i sredstva kod centralne banke		86,962,607		86,962,607
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		25,580,087		25,580,087
Kredit i potraživanja od komitenata			377,574,971	377,574,971
Ukupno	112,542,694	377,574,971	490,117,665	459,750,985
Pasiva				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci		42,865,406		42,865,406
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima			404,521,698	404,521,698
Ostale obaveze	-			
Ukupno	-	42,865,406	404,521,698	447,387,104

Rukovodstvo Banke vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

29. POTENCIJALNE OBAVEZE

(a) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Ukupno procenjeni iznos tužbenih zahteva, uključujući troškove i kamate, iznosi RSD 6,384,799 hiljada (31. decembar 2018. godine: RSD 6,237,522 hiljada).

Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 24. na dan 31. decembra 2019. godine Banka je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu prosteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 265,215 hiljade (31. decembar 2018. godine: RSD 275,262 hiljada). Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda preostalih sudskih sporova u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

Najveći iznos tužbenog zahteva u iznosu od 5,491,509 hiljada, a za koje Banka nije formirala rezervaciju je potekao od jednog fizičkog lica, vlasnika dužnika i jemca po plasmanima koji su odobreni tom dužniku, kao pravnom licu. Banka nije formirala rezervaciju za ovaj spor i po mišljenju rukovodstva Banke, tužilac je neosnovano i proizvoljno izneo činjenice na osnovu kojih zasniva svoje neprecizne zahteve za naknadu štete tako da se očekuje da će sud u celosti odbiti tužbeni zahtev. Svakako Banka će pratiti promenu okolnosti na kraju svakog izveštajnog perioda.

Banka vodi sudske sporove protiv trećih lica radi naplate svojih potraživanja. Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je izvršila ispravku vrednosti na teret rezultata tekuće i prethodnih godina.

(b) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

30. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima na dan 30. septembar 2019. godine, i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Od ukupno 3,878 poslatih izvoda otvorenih stavki (IOS) osporeno je 23.

Iznos neusaglašenih potraživanja i obaveza po poslatim IOS-ima iznosi RSD 639.679hiljada. Najveći iznos se odnosi na potraživanja od pravnih lica u stečaju (86.02% od ukupnog osporenog iznosa).

31. DEVIZNI KURS

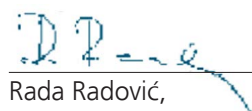
Zvanični srednji devizni kursevi Narodne banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine u funkcionalnu valutu (RSD), za pojedine strane valute su:

	U dinarima	
	2019.	2018.
EUR	117.5928	118.1946
USD	104.9186	103.3893
CHF	108.4004	104.9779
GBP	137.5998	131.1816
CAD	80.4108	75.8630
AUD	73.5185	72.9822
DKK	15.7359	15.8279
SEK	11.2183	11.5202
RUB	1.6919	1.4841

32. DOGAĐAJI POSLE IZVEŠTAJNOG PERIODA

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali obelodanjivanje u napomenama uz priložene finansijske izveštaje Banke za 2019. godinu.

Beograd, 11. februar 2020. godine

Rada Radović,

Direktor Sektora za
računovodstvo

Dragica Mihajlović,

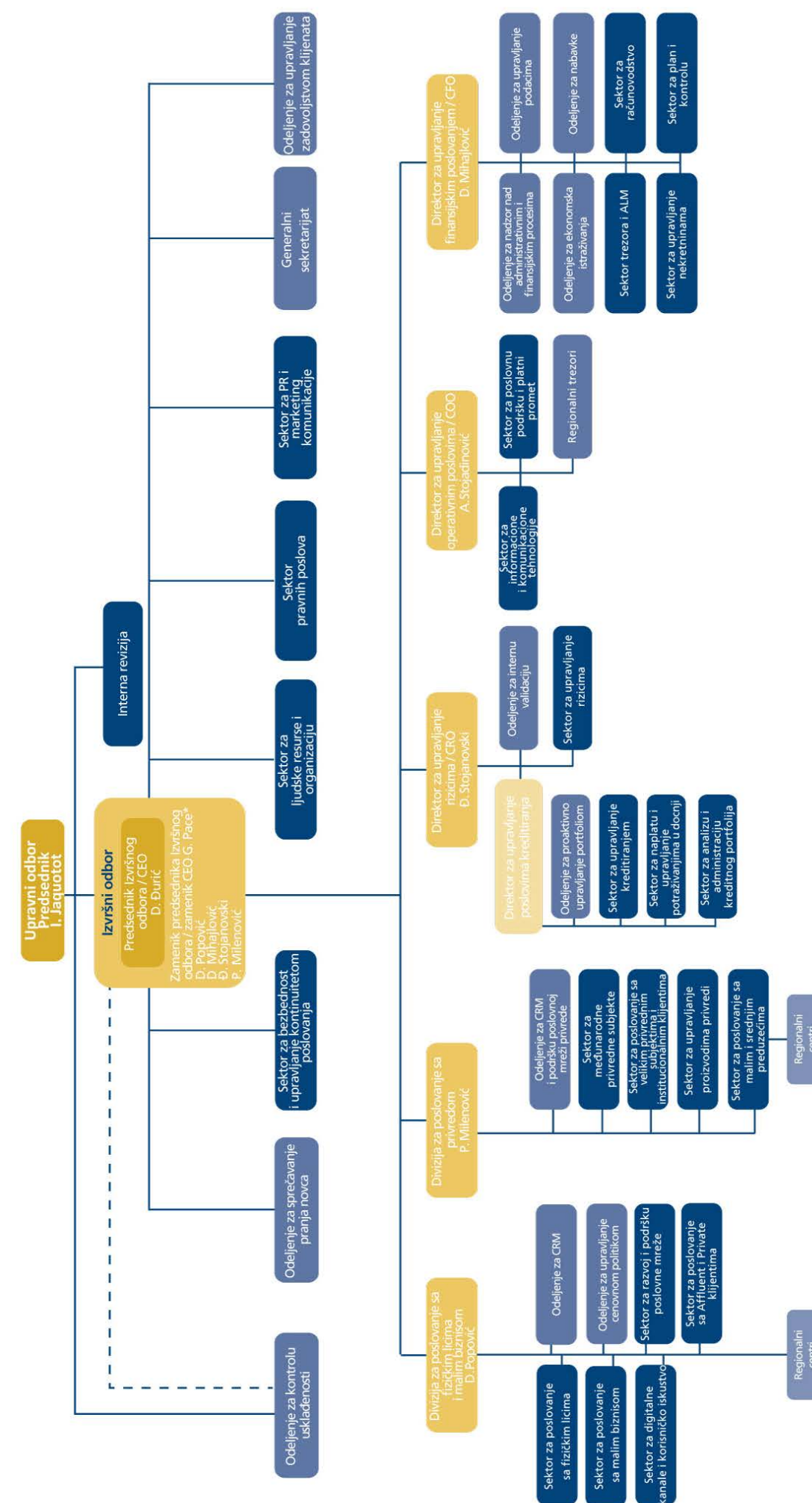
Direktor za upravljanje
finansijskim poslovanjem

Draginja Đurić,

Predsednik
Izvršnog odbora

Organizaciona struktura

Organizaciona struktura

*nadležan za funkcije kojima rukovode Direktor za upravljanje finansijskim poslovanjem, Direktor za upravljanje rizicima, Direktor za upravljanje operativnim poslovima, za Sektor za bezbednost i upravljanje kontinuitetom poslovanja kao i za upravljanje projektima u oblasti strateških projekata

Mreža
ekspozitura

Lokacija	Naziv ekspoziture	Regionalni centar	Adresa
Ada	Ada, Vuka Karadžića 18	Novi Sad	Vuka Karadžića 18
Aleksandrovac	Aleksandrovac, 29. Novembra bb	Niš	29. Novembra bb
Aleksinac	Aleksinac, Knjaza Miloša 115	Niš	Knjaza Miloša 115
Apatin	Apatin, Petefi Šandora 2	Novi Sad	Petefi Šandora 2
Arandjelovac	Arandjelovac, Knjaza Miloša 192	Kragujevac	Knjaza Miloša 192
Arilje	Arilje, Stevana Čolovića 2	Kragujevac	Stevana Čolovića 2
Bačka Palanka	Bačka Palanka, Žarka Zrenjanina 80	Novi Sad	Žarka Zrenjanina 80
Bačka Topola	Bačka Topola, Glavna 29	Novi Sad	Glavna 29
Bački Petrovac	Bački Petrovac, Maršala Tita 4	Novi Sad	Maršala Tita 4
Bajina Bašta	Bajina Bašta, Svetosavska 19a	Kragujevac	Svetosavska 19a
Batajnica	Zemun, Batajnica, Majke Jugovića 1	Beograd	Majke Jugovića 1
Bečej	Bečej, Novosadska 2	Novi Sad	Novosadska 2
Beočin	Beočin, Trg Cara Lazara 8	Novi Sad	Trg Cara Lazara 8
Beograd	Čukarica, Požeška 128	Beograd	Požeška 128
Beograd	Čukarica, Požeška 45	Beograd	Požeška 45
Beograd	Čukarica, Trgovačka 15	Beograd	Trgovačka 15
Beograd	Novi Beograd, Bulevar Arsenija Černojevića 54	Beograd	Bulevar Arsenija Černojevića 54
Beograd	Novi Beograd, Bulevar maršala Tolbuhina 34	Beograd	Bulevar maršala Tolbuhina 34
Beograd	Novi Beograd, Jurija Gagarina 14	Beograd	Jurija Gagarina 14
Beograd	Novi Beograd, Jurija Gagarina 36b	Beograd	Jurija Gagarina 36b
Beograd	Novi Beograd, Milentija Popovića 7b	Beograd	Milentija Popovića 7b
Beograd	Novi Beograd, Milentija Popovića 7v	Beograd	Milentija Popovića 7v
Beograd	Novi Beograd, Milutina Milankovića 134g	Beograd	Milutina Milankovića 134g
Beograd	Novi Beograd, Nedeljka Gvozdenovića 24a	Beograd	Nedeljka Gvozdenovića 24a
Beograd	Novi Beograd, Omladinskih brigada 90	Beograd	Omladinskih brigada 90
Beograd	Novi Beograd, Otona Župančića 1	Beograd	Otona Župančića 1
Beograd	Novi Beograd, Partizanske avijacije 14	Beograd	Partizanske avijacije 14
Beograd	Palilula, 27. marta 23	Beograd	27. marta 23
Beograd	Palilula, Borča, Ivana Milutinovića 73	Beograd	Ivana Milutinovića 73
Beograd	Palilula, Marjane Gregoran 60	Beograd	Marjane Gregoran 60
Beograd	Rakovica, Miška Kranjca br. 12	Beograd	Miška Kranjca br. 12
Beograd	Rakovica, Vidikovački venac 80b	Beograd	Vidikovački venac 80b
Beograd	Rakovica, Vukasovićeve 50a	Beograd	Vukasovićeve 50a
Beograd	Savski Venac, Nemanjina 4	Beograd	Nemanjina 4
Beograd	Savski Venac, Vase Pelagića 48b	Beograd	Vase Pelagića 48b
Beograd	Stari Grad, Cara Dušana 50	Beograd	Cara Dušana 50
Beograd	Stari Grad, Džordža Vašingtona 8	Beograd	Džordža Vašingtona 8
Beograd	Stari Grad, Knez Mihailova 30	Beograd	Knez Mihailova 30
Beograd	Stari Grad, Kolarčeva 5	Beograd	Kolarčeva 5
Beograd	Stari Grad, Studentski trg 7	Beograd	Studentski trg 7
Beograd	Surčin, Vojvodanska 85	Beograd	Vojvodanska 85
Beograd	Voždovac, Banjica, Crnotravska 7-9	Beograd	Crnotravska 7-9
Beograd	Voždovac, Braće Jerković 137b	Beograd	Braće Jerković 137b
Beograd	Voždovac, Kumodraška 174	Beograd	Kumodraška 174
Beograd	Voždovac, Ustanička 69	Beograd	Ustanička 69
Beograd	Voždovac, Vojvode Stepe 77	Beograd	Vojvode Stepe 77
Beograd	Vračar, Bore Stankovića 9	Beograd	Sarajevska 31
Beograd	Vračar, Bulevar oslobođenja 3	Beograd	Bulevar oslobođenja 3
Beograd	Vračar, Južni Bulevar 84	Beograd	Južni Bulevar 84

Lokacija	Naziv ekspoziture	Regionalni centar	Adresa
Beograd	Vračar, Kneza Miloša 23	Beograd	Kneza Miloša 23
Beograd	Vračar, Kursulina 41	Beograd	Kursulina 41
Beograd	Zvezdara, Bulevar Kralja Aleksandra 330	Beograd	Bulevar Kralja Aleksandra 330
Beograd	Zvezdara, Bulevar Kralja Aleksandra 79	Beograd	Bulevar Kralja Aleksandra 79
Beograd	Zvezdara, Mirijevski venac 23	Beograd	Mirijevski venac 23
Bogatić	Bogatić, Vojvode Stepe 35	Kragujevac	Vojvode Stepe 35
Bor	Bor, Đorđa Vajferta 3	Niš	Đorđa Vajferta 3
Brus	Brus, Kralja Petra I bb	Niš	Kralja Petra I bb
Bujanovac	Bujanovac, Karađorđa Petrovića 111	Niš	Karađorđa Petrovića 111
Čačak	Čačak, Kuželjeva 1	Kragujevac	Kuželjeva 1
Despotovac	Despotovac, Despota Stefana Lazarevića 50	Niš	Despota Stefana Lazarevića 50
Gornji Milanovac	Gornji Milanovac, Vojvode Milana 1	Kragujevac	Vojvode Milana 1
Indija	Indija, Novosadska 21	Novi Sad	Novosadska 21
Ivanjica	Ivanjica, Majora Ilića 1	Kragujevac	Majora Ilića 1
Jagodina	Jagodina, Kneza Lazara 5-6	Niš	Kneza Lazara 5-6
Kanjiža	Kanjiža, Glavna 3	Novi Sad	Glavna 3
Kikinda	Kikinda, Braće Tatića 16	Novi Sad	Braće Tatića 16
Kladovo	Kladovo, 22. septembra 9	Niš	22. septembra 9
Kostolac	Kostolac, Nikole Tesle 5-7	Niš	Nikole Tesle 5-7
Kovačica	Kovačica, Maršala Tita 31a	Novi Sad	Maršala Tita 31a
Kovin	Kovin, Cara Lazara 73	Novi Sad	Cara Lazara 73
Kragujevac	Kragujevac, Kralja Aleksandra I Karađorđevića 120	Kragujevac	Kralja Aleksandra I Karađorđevića 120
Kragujevac	Kragujevac, Kralja Petra I 19	Kragujevac	Kralja Petra I 19
Kragujevac	Kragujevac, Save Kovačevića 12 b	Kragujevac	Save Kovačevića 12 b
Kraljevo	Kraljevo, Trg Jovana Sarića 8	Kragujevac	Trg Jovana Sarića 8
Kruševac	Kruševac, Vece Korčagina 18	Kragujevac	Vece Korčagina 18
Kruševac	Kruševac, Vidovdanska 4	Kragujevac	Vidovdanska 4
Kučevo	Kučevo, Trg Veljka Dugoševića 2	Niš	Trg Veljka Dugoševića 2
Kula	Kula, Maršala Tita 242	Novi Sad	Maršala Tita 242
Lajkovac	Lajkovac, Vojvode Mišića 84	Kragujevac	Vojvode Mišića 84
Lazarevac	Lazarevac, Karađorđeva 41	Kragujevac	Karađorđeva 41
Leskovac	Leskovac, Trg Revolucije 7	Niš	Trg Revolucije 7
Loznica	Loznica, Trg Vuka Karadžića bb	Kragujevac	Trg Vuka Karadžića bb
Ljig	Ljig, Vojvode Mišića 12	Kragujevac	Vojvode Mišića 12
Ljubovija	Ljubovija, Vojvode Mišića 44	Kragujevac	Vojvode Mišića 44
Mionica	Mionica, Dr. Jove Aleksića bb	Kragujevac	Dr. Jove Aleksića bb
Mladenovac	Mladenovac, Kralja Petra I 217	Kragujevac	Kralja Petra I 217
Negotin	Negotin, Trg Đorđa Stanojevića 70/II	Niš	Trg Đorđa Stanojevića 70/II
Niš	Niš, Bulevar Nemanjića 28-32	Niš	Bulevar Nemanjića 28-32
Niš	Niš, Milojka Lešjanina 1	Niš	Milojka Lešjanina 1
Niš	Niš, Nade Tomić 8a	Niš	Nade Tomić 8a
Niš	Niš, Obrenovićeva 82 (Fontana)	Niš	Obrenovićeva 82 (Fontana)
Niš	Niš, Sindelićev trg 18	Niš	Sindelićev trg 18
Niš	Niš, Vizantijski bulevar 78	Niš	Vizantijski bulevar 78
Novi Bečej	Novi Bečej, Trg Oslobođenja 5	Novi Sad	Trg Oslobođenja 5
Novi Pazar	Novi Pazar, AVNOJ-a 6	Kragujevac	AVNOJ-a 6
Novi Sad	Novi Sad, Bulevar Cara Lazara 79a	Novi Sad	Bulevar cara Lazara 79a
Novi Sad	Novi Sad, Bulevar Jovana Dučića 1	Novi Sad	Bulevar Jovana Dučića 1
Novi Sad	Novi Sad, Bulevar Mihajla Pupina 4	Novi Sad	Bulevar Mihaila Pupina 4

Lokacija	Naziv ekspoziture	Regionalni centar	Adresa
Novi Sad	Novi Sad, Bulevar Oslobođenja 32 (privremena lokacija)	Novi Sad	Bulevar Oslobođenja 32 (privremena lokacija)
Novi Sad	Novi Sad, Bulevar Oslobođenja 76a	Novi Sad	Bulevar Oslobođenja 76a
Novi Sad	Novi Sad, Fruškogorska 10	Novi Sad	Fruškogorska 10
Novi Sad	Novi Sad, Rumenačka 33	Novi Sad	Rumenačka 33
Novi Sad	Novi Sad, Zmaj Jovina 15	Novi Sad	Zmaj Jovina 15
Obrenovac	Obrenovac, Miloša Obrenovića 133-135	Kragujevac	Miloša Obrenovića 133-135
Pančevo	Pančevo, Karađorđeva 2-4	Novi Sad	Karađorđeva 2-4
Pančevo	Pančevo, Štrosmajerova 1	Novi Sad	Štrosmajerova 1
Paraćin	Paraćin, Kralja Petra I 4	Niš	Kralja Petra I 4
Petrovac na Mlavi	Petrovac na Mlavi, Bate Bulića 37	Niš	Bate Bulića 37
Pirot	Pirot, Branka Radičevića 18	Niš	Branka Radičevića 18
Požarevac	Požarevac, Trg Radomira Vujovića 8	Niš	Trg Radomira Vujovića 8
Požega	Požega, Knjaza Miloša 6	Kragujevac	Knjaza Miloša 6
Priboj	Priboj, Nemanjina 48-50	Kragujevac	Nemanjina 48-50
Prijepolje	Prijepolje, Sandžačkih brigada 39	Kragujevac	Sandžačkih brigada 39
Prokuplje	Prokuplje, 9. oktobra 6	Niš	9. oktobra 6
Raška	Raška, Miluna Ivanovića 8	Kragujevac	Miluna Ivanovića 8
Ruma	Ruma, Glavna 170	Novi Sad	Glavna 170
Ruma	Ruma, 15. maja 143	Novi Sad	15. maja 143
Senta	Senta, Zlatne grede 6	Novi Sad	Zladne grede 6
Sjenica	Sjenica, Milorada Jovanovića bb	Kragujevac	Milorada Jovanovića bb
Smederevo	Smederevo, Cvijićeva 3	Niš	Cvijićeva 3
Smederevska Palanka	Smederevska Palanka, Svetog Save 19	Kragujevac	Svetog Save 19
Sombor	Sombor, Venac Stepe Stepanovića 32	Novi Sad	Venac Stepe Stepanovića 32
Srbobran	Srbobran, Zmaj Jovina 18	Novi Sad	Zmaj Jovina 18
Sremska Mitrovica	Sremska Mitrovica, Kralja Petra I 6	Novi Sad	Kralja Petra I 6
Sremska Mitrovica	Sremska Mitrovica, Svetog Dimitrija 2	Novi Sad	Svetog Dimitrija 2
Stara Pazova	Stara Pazova, Ćirila i Metodija 2	Novi Sad	Ćirila i Metodija 2
Subotica	Subotica, Dimitrija Tucovića 2	Novi Sad	Dimitrija Tucovića 2
Subotica	Subotica, Štrosmajerova 6	Novi Sad	Štrosmajerova 6
Surdulica	Surdulica, Ulica Kralja Petra I bb	Niš	Kralja Petra I bb
Svilajnac	Svilajnac, Svetog Save 52	Niš	Svetog Save 52
Šabac	Šabac, Gospodar Jevremova 44	Kragujevac	Gospodar Jevremova 44
Šid	Šid, Karađorđeva 11-13	Novi Sad	Karađorđeva 11-13
Temerin	Temerin, Novosadska 403	Novi Sad	Novosadska 403
Titel	Titel, Mihajla Krešića 8a	Novi Sad	Mihaila Krešića 8a
Topola	Topola, Tomislava Karađorđevića 3	Kragujevac	Tomislava Karađorđevića 3
Trstenik	Trstenik, Cara Dušana bb	Kragujevac	Cara Dušana bb
Ub	Ub, Kralja Petra I 44	Kragujevac	Kralja Petra I 44
Užice	Užice, Dimitrija Tucovića 129	Kragujevac	Dimitrija Tucovića 129
Valjevo	Valjevo, Karađorđeva 71	Kragujevac	Karađorđeva 71
Valjevo	Valjevo, Železnička 7	Kragujevac	Železnička 7
Velika Plana	Velika Plana, Momira Gajića br 2	Kragujevac	Momira Gajića br 2
Veliko Gradište	Veliko Gradište, Kneza Lazara 35	Niš	Kneza Lazara 35
Veternik	Veternik, Kralja Petra I 7a	Novi Sad	Kralja Petra I 7a
Vladičin Han	Vladičin Han, Svetosavska 16a	Niš	Svetosavska 16a
Vlasotince	Vlasotince, Nemanjina 2	Niš	Nemanjina 2
Vranje	Vranje, Lenjinova bb	Niš	Lenjinova bb

Lokacija	Naziv ekspoziture	Regionalni centar	Adresa
Vrbas	Vrbas, Maršala Tita 66	Novi Sad	Maršala Tita 66
Vrnjačka Banja	Vrnjačka Banja, Kruševačka 1	Kragujevac	Kruševačka 1
Vršac	Vršac, Sterijina 19a	Novi Sad	Sterijina 19a
Zaječar	Zaječar, Nikole Pašića 70	Niš	Nikole Pašića 70
Zemun	Zemun, Glavna 30	Beograd	Glavna 30
Zemun	Zemun, Gornjogradska 38	Beograd	Gornjogradska 38
Zlatibor	Zlatibor, Kraljev trg bb	Kragujevac	Kraljev trg bb
Zrenjanin	Zrenjanin, Kralja Aleksandra I Karađorđevića bb	Novi Sad	Kralja Aleksandra I Karađorđevića bb
Žabalj	Žabalj, Nikole Tesle 47	Novi Sad	Nikole Tesle 47

Slika na koricama:
Intesa Sanpaolo zlatni partner Matere
evropske prestonice kulture 2019.

